

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MUSA ANTER

Vakayiname

MSA ANTHER

Vocabulary

MUSA ANTER

VAKAYİNAME

MUSA ANTER

VAKAYİNAME

1987-1992

Nusaybin / Stilîlê - İstanbul / Dragos Yazıları

pelê sor
YAYINLARI

Pelê Sor Yayınları : 6
Birinci Baskı : Nisan '92
Dizgi : Ataol Yayıncılık
Baskı : Yön Matbaacılık Tesisleri

Pelê Sor Yayınları: Divanyolu Cad. Hocarüstem Sok.
No: 7 Zafer Han D: 12/1 Cağaloğlu / İSTANBUL
Tel/Fax: 511 37 31 31 Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İÇİNDEKİLER

Önsöz	9
1987 OLAYLARI, YAZILARI	15
Devlet Bakanı Mehmet Yazar	17
Güneydoğu Halkı ve Devlet	19
Allah Zalim Değilmiş	22
Kürtler Türktür	24
Kürt Batı Anadolu'suz Yapamaz	26
Palavra	32
Yakala ve Öldür	34
Tarih Tekerrür Ediyor	36
Sorgum	38
Nusaybin'de Eşek Partisi Kuruldu	39
Değişmez Ehl-i Vukuf (Bilirkişi) Ord. Prof. Sulhi Dönmezer ..	40
1988 OLAYLARI, YAZILARI	43
TC Hükümetinin Zaferleri!	45
Daha Etkin Tedbir	46
Yargıç Ferhat Oktay: İnsan, Çocuğuna İstedığı Adı Koyar	49
Coşkun Kırca: Koca Türk	52
Hüsnü Mübarek Ankara'da	53
"Tunceli'de Beş Terörist Ölü Olarak Ele Geçirildi"	55
Türkler Demokrat Olamazlar	57
Kürtlerin Varlığını Kabul Etmekten Başka Çare Yok	59
İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne	65
Halepçe	68
Ad Değiştirmekle Hakaret	71
Diyarbakır Hapishanesi	73
Esaret ve Asimilasyon	76
Anadil: Kürtçe	78
1989 OLAYLARI, YAZILARI	81
Memuriyette Kızlık Muayenesi	83
TC'nin Kuruluşunda Yanlış Var	85
Afiyetle Bok Yedirdiler	93
23 Nisan	95
Genç Olsam Dağa Çıkardım	97
Kürt'le Türk'ü Kaynaştıracak Bir Formül Gerek	102
Kürt'ün Yazgısı	109
Kürt Kültürü Yok Edilemez	111

Kürt ve Türk Gençliği Beraber	116
1990 YAZILARI.....	119
Hıfzı Veldet Velidedeoğlu (Zabıt Katibi H.V.V.)	121
BirDönemin Geçışı	123
Reis-i Cumhur Turgut Özal Hazretlerinden Vecize.....	125
"Kanunu Bilmemek Mazeret Sayılmaz"	126
Türk Kültürü	128
Irak Diktatör Başbakanı Nuri Said Paşa, Semra Nine, Kenan Evren ve Kürt Ninesi Gülê	131
Pepûk Kuşları.....	133
Savaşa Hayır	134
Özal'ın Amerika Gezisi.....	136
Siirt Milletvekili Zeki Çelikel.....	138
Türkiye Vakıflar Genel Müdürlüğü.....	141
Birlik ve Beraberlik.....	143
Kadere Bak.....	147
Türkiye'de Aile Sağlığı ve Planlaması.....	148
Çağdaş Hukuk Devleti	151
Milletvekili Olabilmek.....	153
Ermen Soykırımı ve Kürtler.....	155
Kenan Evren.....	158
1991 OLAYLARI, YAZILARI	161
Diyarbakır Hapishanesi ve Kürdistan Milli Abidesi.....	163
İyi ki Bizi Tanımıyorlar	165
Yazılarım.....	166
Tehlike	168
Atatürk ve Özal	170
Nakli Küfür Küfür Değildir	172
Keşmekeş veya Kargaşa	173
Mercimek Madalyası	175
Eyvah, Kürde Yine Birşey Yok	178
Olmuyor Sayın Kozakçıoğlu.....	179
Papaz ve Hoca.....	180
Diyo Öldü.....	181
Diyalektik ve Zıddiyet	183
Düzeltilme.....	185
Akvam-ı Vahşiye Zammı.....	187
Sadaka	190
Atatürkçülük	192
Biz ve Atatürk.....	194
Kürtler Devlet Kuracaklar mı?.....	196

Şimdi de Kürtler Hisse Senedi Oldular.....	198
Şu Yunan Vahşetine Bakın!.....	199
Saddam, Avrupa ve Amerika.....	200
Kenan Evren ve Saddam Hüseyin.....	202
Abdulkadir Aksu.....	205
Yarasalar.....	206
Şımak.....	207
Kürtler Artık Şarkı Söyleyebilecekler.....	210
Artık Kürtler Konuşabilecekler.....	211
İnönü ve Kürtler.....	212
Urfa'da Halay.....	213
Her Diktatörlüğe Karşıyız.....	215
Kürt Sorunu Çözülmeyen Demokrasi Gelmez.....	216
BizdeDevlet Anlayışı.....	217
Şapkacı Sülo.....	219
Doğuda İlk Fabrika.....	220
Asimilasyon Politikası ve Ahlak.....	221
Soydaşlık ve Turgut Özal.....	223
Şaşkın Ördek Kıştan Suyu Dalarmış.....	225
Bilgiç Paşa: Kenan Evren.....	227
Benim Hükümet Brifingim.....	229
Kürtler ve Askerlik.....	231
Siyonizm ve Arap BAAS Partisi.....	233
Kısır Türkiye.....	235
"Güneydoğu'da Sorun: PKK".....	237

ÖNSÖZ

Yeni kuşaklar kitabımızın adından bir şey anlamıyorlarsa, haklılar. Nereden bilecekler ki Vaka'nın olay Name'nin de mektup veya yazı olduğunu? Hele yi'nin ikisini birleştirerek "olayın yazılışı" olacağını nereden bilsinler?

Kitabımıza bu adı takmamızın bizce bazı zorunlu anlamları vardır. Mesela eski Vakayi Nüvisler bu günkü mana ve metotla tarih kitaplarını yazamazlardı. Onun için; aşağı yukarı bir takvim yaprağı gibi; hergün, o ay veya yıllarda, kendilerince önemli ve kendilerine zarar gelmeyecek olayları yazarlardı. Genellikle bu olaylar bir nevi harb tarihi, saray olayları, bazan da veba, kıtlık, çekirge... buna benzer şeyleri yazarlardı. Yoksa sosyal, demokratik, insan hak ve hukuku gibi temalara temas edip irdelemesini yapamazlardı.

Mesela; falan kral, imparator, şah veya padişah şu kadar askerle, diğer bir kuvvete hücum etti, yendi veya yenildi, şu kadar esir alındı, şu kadar mal, para, kıymetli eşya ve arazi elde edildi veya elden çıktı. ..

Süryani Maryaşua Vakayinamesi bu özellikte güzel bir örnektir. Maryaşua Diyarbakır'ın bu gün Sımaqi adıyla anılan köyündendir ve aynı köyün papazı Kürt bir Hristiyan'dır. Urfa Patriği'nin isteği üzerine M.S. 485'ten 497

yılına kadar Mezopotamya'da İranlılarla Bizanslılar arasındaki canavarlığın 12 senesini günü gününe yazdığı gibi bu arada bazı doğal afetlere de değinmiştir.

Mesela atamız bilgin Maryaşua der ki; "Romalıları Diyarbakır'ı kuşattılar. Kuşatma 3 sene sürdü. Halk o kadar perişan ve aç kaldı ki birbirlerini yemeye başladılar. Surun içindeki İranlı kumandan bunu duyunca , bir kadını pişirip yiyenleri idam etti. Fakat sonradan halkın haklılığını anlayınca sağların değil de ölenlerin yemesini serbest bıraktı."

Zaman geçti, müslüman Araplar Mezopotamya'yı istilaya başladılar. Hicri 26 senesinde Diyarbakır ve Silvan'ı kuşatan Halid Bin Velid, kuşatma sırasında vurulan oğlu Süleyman'ın fidyesi olarak 60 bin Diyarbakırlı'nın kafasını vurdu. Bu gün hala o yere kellehane diyorlar...

İşte bu kitabımızın metodunda tarih içindeki Vakayinameleri göz önüne aldık. Yani o gün, hafta veya ay içinde olan frapa olayları olabildiği kadarıyla aynen yazdık. Bu yazıların bir kısmı çeşitli yayın organlarında ve Yeni Ülke'deki köşemde yayınlanmış yazılardır, bir kısmı ise hiç yayınlanmamış yazılardır. Eh, her halde Musa Anter'in 1987 Vakayinamesi ile, atamız Maryaşua'nın 497 Vakayinamesi arasında biraz fark olacak ama, bu fark çok değil. Çünkü, bakıyorum 1500 sene içinde insanlık çok az ileri gitmiştir.

Medeni alemi, yani uygar Avrupa ve Amerika'yı İkinci Dünya Savaşı'nda gördüm. Aşağı yukarı aynı canavarlık sürüyordu. Şimdi de yeni canavarlıklara hazırlanıyorlar.

Sözüm ona uygar alemin yeni canavarlığı kuşatma ile, kılıçla, kelle vurmakla değil, haşere ilacı Şeltox gibi zehirler veya nükleer ve kimyasal silahlarla toptancı bir

şekilde oluyor. Kim bilir; belki bu silahlarla ve Hitler'in gaz odaları ile insanlara çok acı çektirmedikleri için bunlara uygar sıfatı uygun görülmüştür.

Hele Maryaşua'nın Mezopotamya'sı aşağı yukarı hiç değişmemiştir. Buna Ortadoğu'yu da katabiliriz.

İşte İran, Irak, İsrail ve Türkiye.

Bunlarda da merhamet, şefkat ve insan saygısı yoktur. 8 senedir İran ve Irak'ta bir milyonu aşkın asker çağında (hatta 20 yaşına bile varmayan) genç öldürüldü, esir oldu ve yaralanarak sakat kaldı. Doğal olarak bir kaç milyon çocuk, ihtiyar, kadın, ana ve babalar, dul ve yetimler geride bağıryanık, orta çağ insanı gibi kaldı. Neden?

Sayın Saddam Hüseyin (bir orta okul öğretmenidir) mareşalının kaprisi için... Sözüm ona, Ahvaz ve Şattülarab'ı alıp milli kahraman olsun diye, bu kadar insanın ölmesine, ıstırapına sebep oldu:

Peki Saddam'ın bu kaprisi ile bundan 1500 yıl evvelki İran hükümdarı Kavat'ın, Nusaybin, Urfa, Harran ve Diyarbakır'ı almak için kapıldığı kapris ve manyaklıktan ne farkı vardır?

Hele İsrail'in Tevrat, Zebur, İncil ve Kuran'ı tapu senedi gibi yorumlayarak "İlahi hükme dayanarak Filistin Ben-i İsrail'indir" mitolojik lafına uyarak bu gün filistinli arapların başına getirdiği felaketin Kavat ve Bizanslıların bölge halkına yaptığı zulüm ve insanlık dışı işkencelerden ne farkı vardır sanki?

Hele iki gözüm, bu günkü Türkiye idarecilerine bakalım... Kaç bin senelerden beri, keklik gibi, geyik gibi, tavşan ve diğer yabani yaratıklar gibi dağlara sığınan Kürtlerin durumuna bakalım...

Kavat, Mezopotamya halkının din, değiştirmelerini zorluyordu. 1500 sene sonra da sayın Özal ve sayın Ko-

zakıoğlu da aynı bölge halkının milliyetlerini zorluyorlar. Peki ne fark var?(İran hükümdarı Kavat kendi kız kardeşi ile evlendiği için halk arasında bu gibi hareket edenlere kavat denir.)

Yukarıda dedik ya; 1500 sene içinde insanlık pek değişmemiştir, ortadoğunun bu kadar peygamberlerine, filozof ve bilim adamlarına rağmen...

Son ve en üstün peygamber olan Hazreti Muhammed orda doğuyor ama Mezopotamya'ya hiç bir şey getirmemiştir. Tam tersine bu gün onun ümmeti, yani Hz. Muhammed'i takip edenler adeta insanlığın yüz karası durumuna düşmüşlerdir.

Misal mı istersiniz; işte Endonezya, Bangladeş, Pakistan, İran, Irak, Suriye, tüm Arap Şeyhlikleri, Suudi Arabistan, Yemen ve Malezya, Sudan, Mısır, Libya, Tunus, Cezayir, Fas ve meşhur Türkiye... Aşağı yukarı bütün bu islam devletleri, yani tüm ümmet-i Muhammet biribirine benzerler.

Bakıldığında devlet başkanları ya zorbalıkla başa geçmiş askerdir veya fanatik ruhani bir reis ve emirdir. Bazen de bu etkenler altında, güdümlü bir sözüm ona demokratik seçimle seçilmiş kimselerdir. Bangladeş, Pakistan, Türkiye, Libya, Irak, Arabistan, Yukarı Yemen Fas'taki hakimiyetleri, sözüm ona atalarının yüzü suyu hürmetinedir. Geri kalan islam alemleri uluslarının idare tarzları da bu gün için yüz kızartıcıdır.

Sanat, kültür ve 20.yy'ın üstün ilerlemesinden yoksundurlar. Bu ümmet-i Muhammedin bazı ülkeleri, tesadüfen altlarında çıkan petrolden geçiniyorlar (o da bazı sınıf ve ailelerin çıkarına). Geri kalanlar, ister petrol bölgesinden olsun, ister bizim gibi toprağa bağlı olsun, perişan cahil ve gerek kişisel ve gerekse devlet olarak, soy-sopça borçlanırlar.

İşte ben de bu bölgede yaşıyorum ve bölgenin bu atmosferini yazılarımda simgeliyorum. Gayet doğaldır ki iç açıcı bir şeye rastlayamayacaksınız.

Tüm yazılarım Fuzuli'nin "şikayetnamesi" gibi üzüntülü birer arzuhal niteliğindedir.

İslam alemini bıraktım. Çünkü bu günkü koşullarla ve eski tabirle gayri kabili islahtır. Yani düzeltilemez. Ama hiç olmazsa yazılarımin birer arzuhal, yani dilekçe durumunda olanları eğer Türkiye'de kendi çapında etkin olursa, işte o zaman mesut ve bahtiyar olurum.

İstanbul 28.2.1992

Musa Anter

1987 OLAYLARI YAZILARI

DEVLET BAKANI MEHMET YAZAR

Biliniyor ki, Kayseri'nin en eşraf kişilerinin birincisi Mimar Sinan'dır, ikincisi de meşhur pastırmacı Apikoğlu'dur ve tabii ikisi de Ermeni kökenli vatandaşlarımızdır. Bunlara işaret etmemde Ermenilere karşı herhangi bir küçümseme yok. Bilakis, saygı duyarım.

Bu ara Kayseri üçüncü bir evlat yetiştiriyor: Devlet bakanı Mehmet Yazar...

Mehmet Yazar'ın kökenini bilmem ama ticari zihniyeti ve kendine çalışan zekası, Ermeni'den ziyade İsrail başbakanı İzak Şamir'i hatırlatıyor.

Baksanıza bu günkü gazetelerdeki beyanatında: Adam on yıl içinde Kayseri dağı Erciyes'i Türkiye'nin turizm merkezi yapacakmış...Yani Batman ve Adıyaman petrollerini, Maden bakırlarını, Guleman kromunu, Mazıdağı fosfat gübresini, Muş ve Ceylanpınar buğday ve arpasını, Keban ve Atatürk santrallerini satıp harcayarak; Kayseri'nin Erciyes dağına teleferik (havai hatlar) ile 3000 yataklı turist otellerini kuracak, Kayseri kalkınıp zengin olacak; Doğu ve Güneydoğu'nun da canı cehenneme...

Ama yedirmezler sana sayın Mehmet Yazar; karşında enayi yok. İster Ermeni, ister Yahudi ve de istersen Tahtacı Yörük ol, bunu yapamazsın. Sana kim bu akli veriyorsa, o da sen de pişman olacaksınız.

Sizin Kayserili atalarınızın bugünkü zihniyetine uygun bir öykümüz var, Şöyle:

Kayseri'de, Yahudi bir çerçi, bir çocuğun elinde çok değerli bir pırlanta görüyor. Yahudi, çocuğa:

—*Şu taşı bana ver, sana şunu vereyim, der. Çocuk:*

—*Yok, satmam.*

— *Sana şunu da vereyim.*

— *Olmaz. Satmam bunlara.*

— *Peki ne istiyorsun?*

— *Şu taşın üstüne çık, eşek gibi anır ve üç kere "Ben eşeğim" de; o vakit sana taşımı veririm.*

Yahudi'nin canına minnet. Hemen taşın üstüne çıkıp eşek gibi anırıyor ve de üç kere *"Ben eşeğim, ben eşeğim, ben eşeğim"* diyor. Çocuk, gülerek:

— *Ulan Yahudi; sen eşekliğine bunun elmas, pırlanta olduğunu bilirsin de, ben insanlığım ile bilmez miyim? der...*

İşte sayın Mehmet Yazar; Kayseri fıkrasında hangi bölüme girdiğini bilmem ama, temkinli hareket etmeni tavsiye ederim. Zira Kayseri ne dünyanın ve ne de Türkiye'nin merkezi değildir.

18.2.1987

GÜNEYDOĞU HALKI VE DEVLET

Roma Hukuku'nda devlet, şöyle tarif edilir: "*Devlet, Pater familias'dır.*" Yani, devlet namuslu bir aile reisi olmalıdır. . .

Ama nerede devlet? Şemsi Belli'nin "Anayasa"*su, gibi, çağırırsan bile bulamazsın. Çağıranlara da, vay efendim devleti rahatsız ettin diye, etmediklerini bırakmıyorlar. Tutuklamalar, işkence, hapis ve değil siyasi haklardan, tüm insan haklarından yasaklı oluyorsun.

Devletimiz belki de namuslu bir aile babasıdır da, biz o namuslu babanın üvey çocukları. Bizde bir atatsözü vardır. Denirki: "*Ku dê dibit damarê, bav dibit filehê Gabasî*"**. Yani, ana üvey olunca, baba "*Gabasi hıristiyanı*" oluyor.

İtiraf etmek gerekir ki, 470 yıldır buranın halkı doğrudan doğruya devletle temas kurmamıştır. 1517'de İdris-i Bitlisi aracılığı ile Osmanlı Devleti'ne girmişiz. ama Şeyh İdris, devletle halk arasına paravan girmiştir. Ve o gün bugündür, bu paravanlar değişmiş, ama hiç eksik olmamışlardır. Prensler, beyler, feodal ağalar, şeyhler, gavslar, sıkıyönetim komutanları, hamidiye paşaları, mücettiş-i umumiyeler, vb...Ama devlet? Karşımızda, doğrudan doğruya devlet, yok.

Osmanlılar'dan beri, bölgemizde taş taş üstüne konmamış, üstün bir kültür getirilmediği gibi, halkın ana kültürü yasak ve tahrip edilmiş. Bu harabe topraklarda da, elbette ekonomiden söz edilemez. Üstelik bu üvey evlat bölge halkı, çocuğuna ölmüş ana babasının isimlerini takamaz. Yasaktır. Ana dilinde bir türkü söylemek veya bir kaset dinlemek de yasaktır. Kendi dilinden birşey yazmak ya da okumak bölücülüktür ve yine yasaktır.

İşte biz, bütün bu demokratik ve insan haklarından yasaklı iken; çoktan bezleri pazara çıkmış birkaç yasaklı için tüm devlet organları seferber edilerek, milyarlarca lira para harcandığı

gibi, üstelik de 50 milyon vatandaşı birgün boyunca hapsedip, milyarlarca iş saati de heba edilerek referanduma gidiliyor. Ama biz, bunun için değil, babamızın adını çocuğumuza takıp takmamak için referandum istesek en büyük bölücülüğü yapmış oluruz. Değil Radyo ve TV'lerde isteğimizi savunmak, yemeyeceğimiz işkence, ceza kalmaz

Zannediliyor ki, üç beş kişinin yasağı kalkarsa, Kürtler ve Avrupalılar, "*aferin, yahu işte Türk Hükümeti de demokratik oldu. Daha onlardan ne istersiniz?*" diyecekler. Ama biz o kadar hamhayalci değiliz. Biz zaten yasaklar içinde yüzüyoruz. Avrupalılar da bütün insan haklarına aykırı ve anti demokratik yasakları biliyorlar. Tıpkı Bulgaristan'daki yasakları bildikleri gibi.

Bütün bunlar böyle. Şimdi de tutturmuşlar. "*Efendim, bölge halkı devlete yardımcı olmuyor.*" veya "*olsun*" diyorlar. Güzel, normal vatandaşların devlete yardımcı olması kadar doğal bir görev yoktur. Ama hangi devlete? Halk devleti bilmiyor ve görmüyor ki. Bir de devlet şimdiye kadar gözüküp, kendisiyle ilişki kurup, hiç yardım etmemiş ki o da devlete yardım etmesini bilsin. Devletle temas edenler sayın muhbirler, pişmanlar ve köy korucularıdır. Onların devlete ve devletin de onlara yardımda ne kadar başarılı oldukları da meydanda.

Peki, denilebilir ki, "*ne yapmalı?*" Bence yapılacak şey, kademeli olarak, çok kolaydır. Önce devlet samimi olarak ortaya çıkar, bölgenin tüm demokratik haklarını vererek bu insanlık dışı yasakları kaldırır. O zaman halkın devlete güveni olur. Birbirine güvenmeyen iki arkadaştan nasıl hayır gelmiyorsa, birbirine güvenmeyen bir devletle halkından da hayır gelmez. Açıkça söylemek gerekir ki, şimdi ne devlet bu bölge halkına güveniyor ve ne de halk devlete güveniyor.

Samimiyet temel olunca, Ziya Gökalp'ın Yeni Mecmua'da çıkan şu meşhur deyiimi de temel alınınca, sorun kalmaz. Gö-

kalp der ki: *"Türkü sevmeyen Kürt, Kürt değil, Kürd'ü sevmeyen Türk de Türk değil."* Bence böyle olmazsa, bu iş ne İran Irak harbi ile biter, ne de Ortak Pazar kararlarıyla. Hele Süper Vali'nin bölgede Kürt diye kimse yoktur, raporuyla hiç değil. Bu tür davranışlar, tepkileri azaltmak bir yana işi büsbütün karıştıracaktır.

Her iki taraf da aklını başına toplamalı, gerçekçi ve demokratik hukuk düzeni içinde birbirine sarılmalı. Yoksa zaten Orta Doğu'da dostsuz kalmış Türk ve Kürt için de büyük felaketler kaçınılmazdır.

6.6.1987

**Şemsi Belli, Malatyalı bir Kürttür. Şair bir şiir yazmış; adı, "Anayasa" Hakkarili bir köylüyü konuşturan şiirde köylü oradaki halini anlatarak Anayasayı çağırıyor: "Anayasa neredesin?" Zannediyor ki Anayasa kuvvetli bir adamdır.*

*** Gabas, Muş bölgesinde eski bir Ermeni köyüdür.*

ALLAH ZALİM DEĞİLMİŞ!

"Küfür de bizdendir. Çünkü Allahı kabul ediyorsun"
Voltaire

Kuran'da ayettir: *"Allah zalim değildir."* Arapça 1001 adı vardır: Kerim, Gafur, Rahim, Mumin, Sattar, Cabbar vd...Ama Zalim yok. Yani haksızlık yapmazmış!

Şimdi ben buna inanmıyorum desem bazı zavallı cahiller bana kafir diyebilirler ama ben kafir değilim, adilim. Yani Allah da olsa hakkını veririm.

Peki sayın müslüman vatandaş ve soydaşlarım, Allahın Kürtlere yaptığı bunca hakaret zulüm değil de nedir? Hani bir adı da Kadir idi yani her şeyi yapabiliyordu, peki Kürtler onun kulu değil mi? Bu gün İslam alemine bakılırsa en sadık müslümanlar Kürtlerdir. Araba, Hintliye ve diğerlerine bak. Süleyman Demirel ve abdestsiz, bir vakit için 2,3 kez namaz kılan Erbakan hocaya bakma hele....Türkeş'i hiç sormayın.

Şu Anadolu Türk tarikatlarına bakın, biri rakkase mevlevi, diğeri de bektâşi. Esas İslam felsefesini Ortadoğu'ya getiren Kürt kökenli Mevlana Halit ve yine 5 tane Kürt halifesi (Şeyh Ali, Şehit Şeyh Said'in babası Seyit Tahai Nehri, Diyarbakır'da asılan Seyit Abdülkadir'in dedesi Şeyh Muhammed ê Bitlisi, Şeyh Kasıme Ciziri ve Hizanlı Gavos) Kürtistan ve İstanbul'a kadar İslam felsefesini en mantıki şekilde tasavvufi olarak Nakşibendi tarikatını kurmuşlardır. Bugün başta Cumhurbaşkanı ve daha eskilerden baş vekil Şükrü Saracoğlu da bu tarikata mensub idiler. Şair Necip Fazıl da bu tarikatın tutkunu idi.

Bu müridanın yaptıklarına bakılırsa denebilir ki meğer Kürtlerin Anadolu'da kurdukları bu felsefi ve tasavvufi tarikat olmaz olaydı. Kumarcı ve batakcı Necip Fazıl; tek parti devri-

nin CHP'li başbakanı olan Saraçoğlu ve 12 Eylül zulmünün ürünü olan sayın Turgut Özal; Neronvari daha nice zulüm ve hatalar işleyeceklerdir.

Ama bakıyorum ameli sahada Kürtler elaleme çalıştığı gibi ilmi ve dini alanlarda da el için çalışmışlar. Örneğin Kürt tüm Türkiye, Suriye ve Irak, İran limanlarında hammaldır. Başkasının yükünü taşır. Askere gider; beceriklidir, nişanı vurur takdir yerine, *"ulan mağara kaç jandarma vurdun şimdiye kadar?"* sözlerini işitir. Kürt dindardır; yine dinsizler dinine küfredeler. Dalyan gibi yağız Kürt delikanlıları elin apartman inşaatında çalışır, sırtı ile 6.kata tuğla, harç ve kiremit taşır, apartman biter içeriye girme denir. Peki mukaddes Xwedâ! Bunlar zulüm değil de nedir? Kusura bakma; adların 1001 değil 1002'dir...

6.8.1987

KÜRTLER TÜRK'TÜR!

Peki; *Kürtler Türk'tür*. Kimlerin şهادetiyle biliyor musunuz? 1. Mim Şerif, "*Varto Tarihi*" bilimsel incelemesiyle; 2. 150'liklerden Dr. Şükrü Mehmet Sekban, "*Kürt Sorunu*" 3. Şükrü Kaya Seferoğlu, "*Anadolu'nun İlk Türk Sakinleri: Kürtler*" 4. Mim Fahrettin Kızırhoğlu, "*Kürtler'in Türklüğü Hakkında Bazı Düşünceler*" Kitaplarıyla.

Görüldüğü gibi, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri'nce mu-teber ve muhterem 4 dev gibi şahit, belgeler sunmakta, Kürtler'in Türklüğüne ilişkin. Ama dikkat edilirse, ne idare adamlarımız, ne de Kürtler bu koskocaman, değerli kişilerin tanıklığını kabul etmiyorlar. Bakın, 65 yıldan beri dışarda kalan Türk(!) olan Kürtler'imizin başına gelmedik zulüm, işkence, soykırım ve asimilasyon baskıları kalmadı. İdamlar, sürgünler, toptan yer değiştirmeler de cabası. Ama ne yöneticilerimiz, ne de basınımızın kılı kıpırdamadı. Tam tersine, san-ki onlara destek olurcasına içerde kalan bu Türk(!) Kürtler'e aynı yöntem uygulandı.

Diğer yandan, Kerkük'teki birkaç bin Oğuz Türkmeni, Kıbrıs'taki bir avuç devşirme Türklerle Balkanlar'daki mavi gözlü, sarı saçlı Orta Asya tipi Türkler için savaşlara bile girildi. Demek ki yöneticilerimiz, Kürtler'i Türk olarak kabul etmiyorlar. Yoksa onlara da, hiç olmazsa Gaga Türkleri(*) kadar sahip çıkarlardı.

İşte, Kürtler de hükümetin bu durumundan kendilerinin Türk olmadıklarını çıkarıyorlar! Öyledir de. *Kim tanık olursa olsun, hiç kimse hükümet kadar bu işleri bilmiyor*, diyorlar. İşte İran; İşte Irak; işte Suriye ve işte Türkiye'de hükümetler, ne zaman Türk gözü ile Kürt insanına bakmıştır? Diğer yandan "*Kürtler Kürtler*," deyip duruyorlar...Madem ilk sakin ve fatihler biz Türk(!) Kürtleri'yiz, o halde Oğuz Türkleri kardeşlerimiz, neden bu kadar Kürt kelimesinden nefret ediyorlar?

Tatar, Moğol, Uygur, Kırgız ve daha birçok Ural-Altay halklarının isimleri geçince, Oğuz Türkleri bunları ev halkı gibi karşılıyorlar. Ama Kürtlerin adı geçince herşey değişiyor.

Şairlerimiz kızıl elmalarla turan türküleri söylüyorlar ama Kürt deyince, "huum..."deriz. Görülüyor ki bu yöntemlerle, bu incik bincik, uyduruk, "24 boy" rakamları ile "3 arşın ok" efsaneleri ile Türk olunmaz. Binlerce yıl gerilere gidilse, tüm insanların Adem ve Havva'dan ve daha sonraları Nuh'un 3 oğlundan türemiş olduklarına inanılır. Demek ki, tüm insanlar kardeştir. Bence de en iyisi odur; ama gerçek kardeşlik olmalıdır. Yoksa Araplar, Hz.İbrahim'in oğlu İsmail'den türemişlerdir. Beni-İsrail,yaniYahudiler de Yine Hz. İbrahim'in oğlu İsak'tan türediklerine inanıyorlar. Ama, işte bu peygamber soyu amca çocuklarının durumu gözler önünde.

(*) *Romanya'nın Tuna havzasında oturan Türkler. Meşhur Enver Paşa da, soyca, bu Türklerdendir. Tabii, sonradan müslüman olmuştur*

14.8.1987

KÜRT, BATI ANADOLU'SUZ YAPAMAZ

Eskiden beri bizde adet olmuştur; ne zaman Kürt'ten konuşulursa hemen köküne inilir. Sanki Kürtler, dedikleri gibi cin veya periymiş gibi. Kürt var mı, yok mu? Nereden gelmiştir? Bu bölgeye niye Kürdistan denir? yollu sorular açılır. Acaba niye, Arap'a Arap, Bulgar'a Bulgar, Hintli'ye Hintli dendiğini kimse sormaz? Hele Arabistan, Hindistan, Afganistan, Bulgaristan, hatta Habeşistan adları kimseyi ilgilendirmez. İlla ki Kürdistan deyince iş değişir.

Şimdi bütün bunlar bir yana, dense ki tarihte Etiler, Akatlar, Sümerler, Fenikeliler ve Aramiler vardır. Ama bugün bu milletler yoktur ve diyelim ki tarihte Kürt de yoktur (var ya) ama şimdi vardır. Bence "*Kürdüm*" diyen Kürt'tür ve oturduğu yere de Kürdistan denir. Hani Kanuni Sultan Süleyman ünvanlarını sayarken: "...Ben ki Mısır, Suriye, Irak, Arap ve A-cem...ve Kürdistan Padişahı Süleyman Han'ım..." der. İşte Kanuni'nin dediği o yer Kürdistan'dır ve üzerinde yaşayan insanlar da Kürt'tür. Tuhaftır, büyük Kanuni, Kürt'ü ve Kürdistan'ı kabul ediyor da, Sayın Kenan Evren, hatta Kozakçıoğlu kabul etmiyor.

Sultan Selçuk'un Türklüğünden çok önce oralarda Kürt vardır. MÖ.400 yıllarında yani "*Onbinlerin Dönüşü*"nde tarihçi Ksenofon'un Kürdistan'dan geçerken gördüğü "*Karduhi*", "*Karduklar*" bugünkü Kürtlerin atalarıdır. Bu isim çeşitli dillerde başka başka söylenmiştir. Korti, Kürtti, Kürt, Kürmanç gibi. Başka milletlerde de buna rastlanır. Mesela biz "*Macar*" deriz, başkaları onlara "*Ungar*" der. Biz "*Arnavut*" deriz, başkaları "*Alban*" der.

Ama ne gerek var bunlara? Bu pırıl pırıl kardeşlik dünyasında, ırkçılığın ayıp, hatta yasak olduğu bir devirde Kürt'ü, hatta Türk'ü ırkçı yapmanın alemi ne? Bugün orta kültürlü, hatta orta zekalı bir Türk vatandaşı bilir ki, bu şartlar

altında ve bu metodlarla Kürtler Türk toplumu içinde asimile olamazlar, çünkü öyle iller vardır ki, oralarda bazı bürokratlardan başka tek bir Türk veya Türk ailesi yoktur. O halde başka bir çözüm yolu düşünmek gerekir. Çünkü asimilasyon düşüncesiyle yetmiş yıldır gittik, bir yere varamadık. Esasen Kürtler gibi yekpare ve büyük bir kitleyi eritmek, başkalaştırmak mümkün değildir. Kaldı ki Kürtler geleneklerine sıkı sıkıya bağlı bir kavimdir. Zaten böyle olmasaydı şimdiye kadar çoktan ölü milletlerden sayılır, Etilerin, Asurluların, Babillilerin yanına gömülmüş olurlardı. Bazı yerlerde küçük küçük grupların, büyük bir kültürün veya ekonominin tatlı nimetleri içinde asimile olup yepyeni bir millet ortaya çıkardıkları görülmüştür. Mesela Birleşik Amerika gibi. Ama Türkiye'de biri yiyor, biri bakıyor, işte kıyamet ondan kopuyor. Yine de Amerikalılar mesela Eisenhower, iftiharla Alman kökenli, Kennedy de İrlandalı olduğunu söyler. Hele Kaliforniya Eyaleti Valisi Dökmeciyan, Ermeniliğini kendisine seçim propagandası aracı yapıyor.

Eh, Türkiye'de gıpta edilecek ne bir kültür ve ne de rahatlatıcı ekonomik bir durum var. Elimize sopa, yasaklara yapışmışız. Dayaklar, sürgünler, idamlar, çeşit çeşit işkenceler, gülünç yasaklar. Bütün bunlar değil asimileyi yani kaynaşmayı, tersine nefret ve düşmanlığı doğurmuştur. Bir zamanlar Mardin'de Kürtçe konuşmanın cezası telgraf tarifesindeki bir kelimenin ücretinden daha pahalıydı. Ama yine de istenen sonuç elde edilemedi.

Niye hep böyle şoven yasaklar düşünürüz de birbirine eşit, samimi, güvenli, demokratik prensipler içinde ve insan haklarına saygılı Türk-Kürt kardeşliğini düşünmeyiz? Türklüğün esaslarını kuran Ziya Gökalp, bakın bu husustaki arzusunu ne güzel dile getirmişti: "*Kürdü sevmeyen Türk, Türk değildir ve Türk'ü sevmeyen Kürt de Kürt değildir.*"

Akıllı bir insanın, deneyip başarılı olmadığı bir olayı bırakıp başka bir şey düşünmesi gerekir. Yasakları, sürgünleri,

ad değiştirmeleri ve kıyafet zorlamaları denendi de ne oldu? Bizi bu günlere getirdi. Ama bakıyorum, ne idare adamlarımız ve ne de genellikle basınımız eski yanlış yolu bırakmış değil. Kürde hiyanet, hakaretler, her gün basınımızın baş sayfalarında. İdare 'adamlarımız da bu hayati olaya çare düşünürken bir polis veya jandarma onbaşısı gibi yaklaşıyorlar. Mesela baş valimiz Sayın Kozakçioğlu, bölgeyi cennete çevirip terörizmin kökünü kazımak için hazırlayıp en üst makamlara verdiği programında der ki, *"Türkiye'de Kürt diye kimse yoktur, ben böyle biliyorum."*

Saym süper valimiz, matematikte bir kural vardır. Denir ki, eğer denklem yanlış kurulursa sonucu da yanlış çıkar. İnanıyorum ki, sizin bu yanlış kurulmuş program ve raporlarınızın sonucu da yanlış çıkacaktır. şimdiden yanlış uygulamalarınızı görüyorum. Dağı taşı askerle dolduruyorsunuz. Terörizm konusunda bir deyim vardır. Denir ki devletin büyük gücüyle terörizmle uğraşmak, sopayla sivrisineği kovalamaya benzer.

Kürt, ister tarihten önce Orta Asya'dan gelsin, ister Orta Afrika'dan; bugün Türkiyemizde kendini baştan başa Kürt kabul eden illerimiz var. Mardin, Urfa, Siirt, Hakkari ve Diyarbakır gibi şehir merkezlerinde korkudan veya menfaatten *"Türk'm"* hatta *"Arap'ım"* diyenler bulunursa da siz onlara bakmayın. Kendileri de dediklerine inanmıyorlar.

Bence bugk dünyaya şöyle bir bakıp kendimize çeki düzen vermemiz gerekir. Palavrayı bırakıp gerçekeçi olalım. Bugün dünyaya baktığımızda bir yığın çokuluslu devlet var, bu yüzden kıyamet de kopmuyor. Örneğin Birleşik Amerika, Federal Almanya, SSCB, Yugoslavya ve İsviçre'yi sayabiliriz. Dikkat edilirse bu ülkeler ne parçalanmış ne de geri kalmışlardır. Tam tersine ikisi süper devlettir, diğerleri de gıpta edilecek uygar ve müreffeh toplumlarıdır.

Eğer biz de gerçeği görür demokratik kurallar içinde

Kürtlerin insan haklarını kabul dersek, bu bölücülük değil, tam tersine birleştiricilik olur. Yani şimdi hakikatten "*Kaynaşmış bir kitle miyiz?*" Ki, ben bazı kimseler gibi bir referandum isteği de öne sürmüyorum.

Sen Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu Türkiye'ye yamalı bir paçavra gibi iliştir, tüm halkını ekonomik olarak çökert, aç, sefil ve perişan bırak; üstelik çocuklarına, babasının atasının adlarını takmayı bile yasakla, köy ve kasabalarının asırlık adlarını acayip adlarla değiştir, iş yaptığını zannet. Gazetelerde bir köyün adı çıkınca ötedeki köyler onu tanımıyor. İnsanoğlu, evinde Kürtçe rahat bir bant çalamasın, Kürtçe yazı yazamasın ve okuyamasın. Hülasa milyonları bütün haklarından yoksun kıl, ondan sonra da biz kardeşiz de. Böyle kardeşlik ve beraberlik olur mu?

Şimdi ben bu yaşında ve sırf memleketimin selameti için kaleme aldığım satırları bile kuşkuyla yazıyorum. İster misiniz yarın "*bölücülük yapıyor*" diye yakama yapışsınlar?(*)

Şimdiye kadar akıllı başında bölücü tek bir Kürt'e rastlamadım. Bölücülük ve Kürtçülük de sayın idarecilerimizin çarpık uygulamalarının eseridir. Aslında Kürt, Türk'ten ayrılmak istemez, ama o, demokratik kurallar içinde insan haklarını ister. İnsanca, uygarca, eşit olarak yaşamak ister. Kürt bilir ki, Ortadoğu'da hatta tüm dünyada dostsuz kalmış iki garibandır Türkle Kürt. Ve yine bilir ki, ancak içtenlikli bir Kürt-Türk beraberliği onları kurtarır.

Kürt o kadar aptal mıdır ki Türkiye bölünsün de İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa, Antalya, Adana Türk'e düşsün, Mardin, Siirt, Bitlis, Hakkari, Bingöl, Urfa da Kürt'e kalsın? Denizleri de bölelim, Akdeniz, Karadeniz, Marmara ve Ege Türklerin olsun, Van Gölü gibi gölcük de Kürt'e kalsın? Görüyormusunuz bölücülüğün akıllılığını, oysa bütün Anadolu bugün bizindir, Edirne'den Hakkari'ye kadar. Ama Türkler patron, Kürtler kapıcı ve odacı olamaz. Pakistan da

Bengladeş'e bizim metotla gitmişti ama olmadı. Sonu felaket ve sefalet oldu her ikisi için de.

Bunları dediğimizde idareciler diyorlar ki, *"Aman efendim ne münasebet, ayrılık gayrılık mı var? Aldıkaçtı ve Mussolini yasaları önünde bütün vatandaşlar eşittir, Hatta seçimlerde bize veya sizden olan adamlarınıza oy verebelirsiniz. Eğer bölgenizde fabrika yoksa bunu kötü niyete yormayın. Her ne kadar sizde işçi ücretleri çok ucuzsa da özel sektörde patronlar, devlet sektöründe de bürokratlar hem havanızı beğenmiyorlar, hem de ailece geri kalmışlığın içinde oturmak istemezler Yoksa biz kardeşiz ve vallahi billahi Kürtler, Türk'tür."* Gel de şimdi bu komik laflara inan ve o idarecilere bel bağla.

Bu yanlış icraatten çok örnek vermek mümkün. Mesela senelerden beri dört yanımdan İran, Irak ve Sovyetler güldür güldür radyo ve televizyonlarından Kürtçe yayın yaparlar. Tabii her ülke kendi ideolojisi doğrultusunda laf eder. Ama bizim TRT'de bir türküde *"le le"* ve ya *"lo lo"* geçerse o türkü derhal yasaklanır.

Bir de sözüm ona üniversiteye giriş sınavlarımız var. Tabii bu da Doğramacı kanunlarına göre eşit ve dürüst yapılır. Sen şu adalete bak. Kabataş, Haydarpaşa ve İstanbul lise mezunlarıyla Siirt, Hakkari, Nusaybin lise mezunlarını aynı sınava koy ve ondan sonra da berikleri enayi sanıp, *"Ne yapalım birader, kazanaydın"* de. Görüyor musunuz adaleti? Cengiz Han yasalarında bile böyle adelet olmaz.

Bence artık bu hileli yollardan vazgeçmek lazımdır ve tahmin ediyorum bu günkü terörizmin başlıca sebepleri de bunlardır. Terörizmin kökünü Şam'da, Tahran'da Moskova ve Atina'da arayacağımıza önce Ankara'da bulup düzeltilmeli. O vakit de şurada buradaki dal budaklar kendiliğinden kurur.

Yoksa sen kalk üstelik bu aç, perişan gençleri sudan bahanelerle 90 gün gözaltında tut, akla gelmedik işkenceler yap,

bokunu yedir ve hakimın önüne çıkarılınca ilk oturumda ak-lansınlar; eh herhalde onlar da kırık organlarıyla dışarda da *"Allah'a hamdolsun, ordu millet sağ olsun, amin komutanım"* demezler.

Özetle ve açıkça diyebilirim ki tüm Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri, hiçbir zaman Doğulu ve Güneydoğulu in-sanımıza güvenle bakmamışlardır. Her masum hareketimizin altında mutlaka bir *"humm"* aramışlardır. Bu hususta çok misal vermek mümkündür, fakat burada yerimiz el vermiyor. Sözlerimi Almanların bir atasözüyle bitireceğim. *"Çocuklarınıza ne ceza vererseniz verin, ama onlara hain de-meyin, sonra hain olurlar."*

(*) Yazarın kuşkusunu doğrularcasına bu yazı sözü edilen suçlama ve yargılanma akıbetine uğramıştır. (Y.N.)

30 Ağustos 1987, 2000'e Doğru Dergisi

PALAVRA

Şu halimize bakın allah aşkına. Sırası gelince, mangalda kül bırakmıyoruz. Denir ki " *bir Türk veya Türkiyeli cihana bedeldir.*" Eh şimdi 57 milyonuz. Arazimizde 700 bin küsur km². Yani bir ucumuz Avrupa içlerine, diğer ucumuz da Acem mülküne dayanmaktadır. Komşularımızın; yani Irak, Suriye, Kıbrıs Rumları, Yunan ve Bulgarların toplam nüfusu bizim kadar ya var ya yok.

Ama biz Irak'tan, Suriye'den, Yunan ve Bulgar'dan hatta sümüklü Kıbrıs Rumlarından çekiniyoruz. Aman efendim Kıbrıs Rumları silahlanıyormuş, Irak'ın Füzerleri varmış, Yunanistan Ege'de korkunç manevra yapıyormuş, Bulgar ise zaten Slav evlatlığı; Rus tutuyormuş. Peki ya biz; hani Avrupalı imişiz, Amerikan neyi imişiz...Demek hala hep uyuma ve uyutma. Bizi bu hale sokanlara bilmem ne demeli ve ne yapmalı. Üstelik bu kahramanlarımız iki de bir biz fakir fukara se-bileri tepelerler sanki kabahat bizde imiş gibi. Türk'e solcu, Kürt'e bölücü, diğer fakir fukaraya da gerici, şeriatçı derler ve baskıyı bize yaparlar.

Şöyle bir öykü vardır: Eskiden İstanbul'da Köroğlu diye 4 sayfalık bir halk gazetesi çıkardı. İri harflerle, güzel karikatüristli idi. Karikatürist meşhur rahmetli Cemal Nadir bir sayısında resme yakın gayet güzel bir asker çizmişti. Bir ayağı Beşiktaş bir ayağıda Üsküdar'da bugünkü Boğaz Köprüsü gibi. Tüm boğaz bacakları arasından akıyor, omzunda süngülü tüfeği, Rus tarafını gözlüyor. Altında şöyle bir kısa yazı: "*Kahraman mehmetçik boğazın bekçisidir.*" Gazete Siirt'te kahvede okunur, Türkçe bilmeyen ve oğlu Hasan da askerde olan Hacı Muhammed sorar: "*Mehmetçik minê we?*" Arapça cevap verirler " *il kulu askerin etrak-î kulun mehmetcik*" Türkçesi şu: Hacı soruyor; bu kahraman mehmetçik kimdir? Cevap verirler. "Tüm Türk askerlerine mehmetçik derler." Hacı şaşırır ve der

ki; "allah allah sani ibni hasan ku ji mehmetçik we, verék Ha-sanko tıbıze mun gennora verék" Hacı bu cevaba şaşır ve der-ki vallahi gazete yalan söylüyor. Mademki oğlum Hasan da mehmetçiktir, ben iyi bilirim kediden dahi korkar.

Bunları evlatlarımız olan mehmetçikleri küçük düşürmek için yazmıyorum. Ancak sivil ve asker palavracı büyüklerimizin kulağını çekmek için yazıyorum. Baksınlarda bizi ne hale soktuklarını görüp utansınlar.

1.9.1987

"YAKALA VE ÖLDÜR"

Yukarıdaki başlığı 1987 tarihli *"2000'e Doğru"* adlı derginin kapağından aldım. Tunceli (Dersim)'de tim tugay komutanı Tuğgeneral Osman Çıttım, bu emri yazılı olarak komutası altında bulunan subaylara vermiştir.

Aslına bakılırsa, olay çirkin ve korkunçtur. Ama acaba Doğu ve Güneydoğu, hele hele Tunceli (Dersim)'de bu olay o kadar çirkin midir? Değildir. Çünkü buralarda bu emirler gayet doğaldır. Alışılageleşmiş *"örf ve adetler"*dendir.

Görmediniz mi, ikide bir sayın büyüklerimiz, tüm uygar Avrupa'yı azarlayarak; *"Başkaları işlerimize burunlarını sokuyorlar. İsterler ki, biz de onlar gibi olalım; onlarda olan bizde olsun. Olur mu? Her ulusun kendine özgü örf ve adetleri vardır"* diyorlar. Kenan Evren bunların en başında geliyor.

Doğru bir söz. İşte, *"yakala ve öldür"* emri bizim bu *"örf ve adetlerimiz"*dendir.

Çünkü bugünkü iş değil ki. Sanki Diyarbakır Valisi Bıyıklı Mehmet Paşa, Çerkez Hafız Paşa, Çerkez Reşit Paşa, Kenan Paşa, Dersim Fatih Abdullah Paşa ve Mustafa Muğlalı Paşa'nın başka türlü emirleri mi vardı? Yoktu, ama son kabak Mustafa Muğlalı'nın başına patladı. Hani şu Şair Ahmet Arif'e ilham olan *"33 Kurşun"* olayı. Otuzüç günahsız Kürt, yakala ve öldür emri ile şehit edilmişti. Ne var ki, emri veren Muğlalı Paşa ve piyonları da idama mahkum oldular. Hem de ne zaman biliyor musunuz? Şu beğenmediğimiz *"Milli Şef"* döneminde, yani 1940'lı yıllarda.

Acaba, 40-50 yıl sonra, Osman Çıttım Paşa için *"Allah müstehakını versin."* Yani *"işlediğin suç kadar, cezasını versin"*, dersek yasak olur mu? Eh ne yapalım, olursa da olsun.

Hani gariban bir kızı sahneye çıkarmışlar, hem göbek at-

miş hem de şarkı söylemiş. İlkın Allah'tan korkarak yalvarmış: "Allah'ım keyfımden oynamıyorum, açım onun için oynuyorum. Bana günah yazma." İlerledıkçe kız kıızışmış. Bu sefer, "Allahım biraz yaz biraz yazma." ve daha da kıızışınca, "İster yaz yazma" diye çıkıışmış.

Benim bu yaşta bunları yazmam keyfımden değıl. Tıpkı kızcağızın macerasına benzer halim. Ben garip bir müslümanım. Yanı inandığım yolun yolcusuyum. Hani sayın büyüklerimiz de müslüman görünmek için kan ter içinde kalıyorlar ya. Bakın sayın büyükler, hepimizin şefi olan Hz.Muhammed ne diyor:

"Vallahi, kıyamet gününe kadar beni Ay ve Güneş'ten yarılmış değırmen taşları arasında öğütseler, yine de idealimden ayrılmam."

Eh şükür, ben de ehl-i sünnetim. Hani Selanikli Yahudi dönmesi Levi'nin de torunu değılim. Ben divan şairi Hilvan'lı Nabı'nın torunuyum. Onu da biz torunları gibi hor görmüşler, hakim sınıflar. Nabı'nın onlara cevabı şu olmuştur:

"Öyle bir nehri muazzam gibi cüş etmişem / fakat heyhat kurak sahralardan akıp gitmişem."

Dedemiz Nabı, minnet ve baş eymeziğe de şöyle bir karşılık vermiştir: *"Farz mıdır et lokması, yetmez midir sana "nan". Zehr olsun lokmeki pezmende-i dunan."* Yani et lokması farz mıdır, ekmek sana yetmez mi? Zehir olsun o lokma ki, sofraya artığıdır ve minnetlidir.

İşte böyle, sayın 2000'e Doğru dergisi. Siz hastaya, hastalığı nasıl görüyorsunuz, aç birine açlığı beğeniyor musun, veya mazluma, ezilmiş zulme ilişkin sorular soruyorsunuz. Peki bu sorunun cevabını bilmez misiniz?

17.10.1987

Yakala ve öldür emrine karşı 2000'e Doğru dergisi, olayı nasıl görüyorsunuz, diye benden ve daha birçok kişiden sormuştu. İşte, bu yazı dergide çıkan özetin tümüdür.

TARİH TEKERRÜR EDİYOR

Yazımızın başlığının anlamı şimdiki Türkçede herhalde şöyle olmalıdır: Zaman içinde olan olaylar başka bir zamanda yine tekrarlanıyor. Ne kadar ilkel değil mi?

Şu gericiliğe bakın ki örneğin bundan bin yıl önce işlenen cinayetler bugün yeni cinayetlere yolaçıyor ve resmi görüş bilhassa bizde, halkın zulmü hoş görmesi için, yaptıkları şeytani telkin ve imajları devam ettiriyor. Örneğin Hulagu Bağdat'a girmiş; meşhur Bağdat Kütüphanesi'ni Dicle'ye attırmış ve halifeyi de büyük bir çuvalın içine koyarak ağzını bağlatıp yolun üzerine koymuş ve önce kendisi sonra da tüm askerleri atlarla üstünden geçerek zavallıyı ezmişler. Timurlenk Rakka kasabasını almış. İleri gelenlerine kan akıtmayacağına dair söz vermiş amma şehre girdikten sonra, şehrin tüm erkeklerini toplayarak bir çukur kazdırmış sonra şehrin tüm insanlarını bu çukura doldurarak askerleriyle üstlerine toprak attırmış. Ve şunu söylemeyi ihmal etmemiş: *"Ulan askerler ben bunlara kan akıtmayacağım diye söz vermiştim bunların üstünü gömerken taşlara dikkat edin kan akmasın."*

Meşhur Şehzade Halidi Bin Velid Diyarbakır'ı alırken Diyarbakır'da vurulan oğlu Süleyman için 60.000 Diyarbakırlının kafasını vurmuştu.

Peki bugün bu olaylar yeniden işlenirse insanlık nasıl karışılacaktır. *Tarih tekerrür ediyor* mu diyecektir. Diyelim ki Kozakçıoğlu bağı yanık bir Kürt anası tarafından vuruldu veya köy korucularına kullanılan tabirce *şehit* oldu. Peki Kozakçıoğlu için 60.000 Diyarbakırlının kafası mı kesilecek?

Dedim ya gerçi genelde bu tabir çok ilkeldir amma bence Türkiye'de hala da çok geçerlidir. En büyük paşamız Kenan Evren fidan gibi gençleri asarken derdi ki: *"Peki onlar bizi öldürüyor biz onları besleyecek miyiz?"* Ve de ondan aşağı

kalmayan bir paşa Tunceli'de şu emri veriyor. *"Yakala ve öldür!"* Başka bir paşa Hakkari'de hıncını alamayınca der ki: *"Bana kalsa ben bölgede değil insan, hayvan ot bitirtmem."*

İşte aziz okurlarım, biz bu pırıl pırıl medeni alemde hala Cengiz, Hulagu ve Timurlenk usulleriyle idare ediliyoruz. Ve utanmadan Avrupalıyız, Avrupa camiasına yani AT'ye girmeye teşebbüs ediyoruz. Geçende Hollandalı bir gazeteci geldi. Bana dedi ki: *"Kardeşim Musa siz delimisiniz? Hiçbir koyun sürüsü sahibi bir kurdu besler mi? Birader kusura bakmayın ama ciddi siz Türkler Avrupa alemi için tam bir kurt-sunuz."*

15.11.1987

SORGUM*

Sayın yargıçlar, gerçi kanunu bilmemek mazeret değil ama ben, "*Kürt'e insan haklarını ve demokratik vatandaş muamelesi istemenin kanunda yasak olduğunu*" nasıl bilebilirim? Kaldı ki, bu yazımdan ötürü birçok Türk ve Kürt kökenli, hatta Avrupalı aydınlardan telle, mektupla ve sözlü olarak takdir ve teşekkür mesajları aldım. İsterdim ki, bunlardan biri de sayın savcı olsun.

Ama öyle olmadı. Dağ başında bir komutanın, "*yakala ve öldür*" emri acayibimize gidiyor da; sayın iddia makamının suçsuz bir vatandaş için yüksek heyete, "*yakala ve cezalandır*" istemi hoş görülür mü?

20.yy'da T.C. Devleti'nin güvenliği "*Samanoğulları Devleti*"nin güvenlik metotları ile korunamaz. Eğer bir devletin mahkemesi haksız yere ceza verirse, yani zulüm yaparsa, askeri ne yapmaz, köy korucusu ne yapmaz?

Aslında devletler, zulümle değil adaletle güvence altına alınırlar. Her mahkemenin, hatta sıkıyönetim komutanlarının, mahkemelerin başucunda asılı olan bu kuralın formülü olan ve Hz.Ömer'den, Atatürk'e kadar sahip çıkılan "*Adalet Mülkün Temelidir*" deyişi, süs diye başucunuza asılmamıştır.

19.11.1987

* 2000'e Doğru Dergisi'nde çıkan "*Kürt Batı Anadolu'suz Yapamaz*" başlıklı yazımdan dolayı İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne verildim. 19.11.1987 günü saat 14.00'te ilk duruşmam oldu. Bu yazı, mahkemede sorgum sırasında özetle verdiğim ifadenin tamamıdır.

NUSAYBİN'DE EŞEK PARTİSİ KURULDU

Bûbulana aşiretinden Cemilê Alan ile Mehmet Emin Alp, tüm Türkiye siyasi partilerine hakaret olsun diye, *Türkiye Eşek Partisi*'ni açmış. Belki tüzüğü partiler kanuna uygun değil ama, mutlaka bağlı olduğu kanun, Türkiye Siyasi Partiler Kanunu'ndan daha samimidir çünkü partisinde ne Deniz Baykal ne Mehmet Keçeciler ve ne de Süleyman Demirel vardır. Dendiğine göre Mehmet Emin diyormuş ki "*Özal, Akbulut, A.K.Aksu, Deniz Baykal, Ecevit ve Süleyman Demirel gelse ben bunları partime almam çünkü bunlar saf, samimi ve zararsız degillerdir.*"

Tüzüğün en etkin maddesi "*çüş*" imiş. İki kişi kavga etse "*çüş*" diye araya girer; polis tüm halka zulüm mü yapıyor yine "*çüş*"der. Hükümet zam yaparsa yine partinin tepkisi bir "*çüş*"tür.

Mehmet Emin parti tüzüklerine tuzak diyormuş. "*Hangi parti tüzüğü iyi kurar ve çok halk avlarsa o parti kazanıyor ama ben partimin tüzüğünü tek maddelik yaptım. O da çüş-weş'dür.*"

Öbür parti kongrelerinde bulundum. Baştan başa palavra ve dalavere. Kimi yalandan müslüman, kimi yalandan milliyetçi, kimi züğürt kapitalist. Bunlar atlı, petekli ve ilkel silah olan oklarla renk renk kitap halindeki parti tüzük ve programlarını süslemiş, halka yapacakları işleri yutturuyorlar. İşte partim bu tuzakları halkın önünden silmek için kurulmuştur.

Tek maddelik olan partimin tüzüğünü kaza savcısına veya başsavcıya havale etmiyorum. Ben ruhsatımı fakir, fukara, aç ve zulüm altında inleyen halkımdan aldım.

Tüm halka karşı olan zulme, zorbalığa hile ve hıyanete çüş-weş, derim."

DEĞİŞMEZ EHL-İ VUKUF (BİLİRKİŞİ) ORD. PROF. SULHİ DÖNMEZER

Bugünlerde Birleşik Amerika'da enteresan olaylar oluyor, ama biz Türkiye'de siyasi partilerin acayip ve ilkel dalaverele-riyle uğraştığımız için pek farkına varmıyoruz.

Devşirme bir toplumdur, sömürgeci, falan filan deriz ABD'ye. Ama bakıyoruz, bütün bunlara rağmen yine de biz- den hayli üstün ve ilerici. Öyle ya, aylardan beri bir artist eskisi olan Başkan Reagan'a rağmen 260 milyonluk bir toplumdan yüksek yargıçlığa layık bir kişi bulunmuyor. Bizde olsa, tonla adam bulunur. Örneğin hükümetimizde, ilk aklıma gelen hukukçu, Ord.Prof. Sulhi Dönmezer olurdu. Öyle ya tam ölçüye uygun. Önce faşist İtalya Ceza Kanunu uzmanı ve de ırkçı, paracı, insan hakları düşmanı.

Bakan Reagan, boşalan yüksek yargıçlık yerine bir aday gösterir. Fakat Birleşik Amerika'nın Federal Kongresi, Başka- nın adayını "ırkçıdır" diye veto eder. Kongrenin red gerekçesi şu:

"Bu adam ırkçıdır. Bazı Amerikan vatandaşlarını hor görür, onun için yüksek yargıç olamaz."

Bu sefer Reagan, peygamberler soyundan olan bir Yahudi kökenli Amerikalıyı aday gösterir. Kongre'nin bu zata karşı tavrı olumludur. Ama bu ellidört yaşındaki peygamber soyun- dan yüksek yargıç adayı, soyuna yaraşır bir şekilde "Hayır", der, "ben bu yüksek makama layık değilim. Olur ki koruya- mam. Çünkü ben 33 yaşındayken uyuşturucu madde kullandım. Olur ki, onun etkisiyle bir hata yapar, Amerika Birleşik Devletler'ine bir zararım olur." Bu şekilde, Amerika'da Baş- kan'dan sonra gelen bu yüksek makamı, vicdanının sesiyle, red eder.

Bizdeki mahkemeler usulü kanunlarına göre, bir bilirkişi müessesesi vardır. Sözümona hakimın ihtisası dışında olan

davalarda bu bilirkişiler hakime yardımcı olurlar. Bu, Avrupalıların "jüri" dedikleri organa benzer. Literatürde "*Gerek jüriler, gerekse bilirkişiler vicdanı tam olanlardan oluşturulur*" denmektedir.

Fakat bizde bu bilirkişilik, birçok kusurlarının yanında, bazı kişilerin tekeline verilmiştir. Bunun tipik örneği Sulhi Dönmezer Hoca'dır. Hoca dedikse, "*Nasrettin Hoca*"nm ruhundan özür dilemek gerekir. Kimbilir, rahmetli hoca sağ olsaydı, bu küçük meslektaşını ne azarlar, ne fıkralar döşenirdi O'na.

Evet, Sulhi Dönmezer, Türkiye'de ilericiliğe karşı gedikli ve uzatmalı bilirkişidir. Sayın hakimlerin, hep onu bilirkişiliğe atamaları herhalde Sulhi'nin İtalya Ceza Kanunu uzmanı olusundandır. Örneğin bir yazarın yazısında "*martı*"mı geçmiştir, hazret onu "*mig*" uçaklarına yorar; "*lahana*" geçse "*Lenin*"dir.* Hele "*marul*", "*muz*" geçse, garanti "*Mao*"dur.** Olmaya ki, "*kavun*", "*kereviz*", "*kiraz*" geçsin, "*kabak*" da dahil hepsi de "*Kürttür*" ve şiddetle vicdani kanaata varır ki, bu masmus sebzeler cezalandırılmalıdır. İşte hocamız, bu hoca. Müslüman Başbakan ve Hükümeti'ne yeni ceza kanununu hazırlayan da budur.

Sen şu hocaya bak ki, 1960'lı yıllarda emekli olan hocası Sayın Tahir Taner'in kendisine okutulan ceza hukuku dersleri kitabını yeniden bastırır ve en ufak bir dipnotta dahi Hocadan bahsetmeden, "*Kitabı yazan: Ord.Prof. Sulhi Dönmezer*" diye yazar.

Allah'tan ki Tahir Taner, o zaman hayatta idi. Bu hırsızlık ve nankörlüğe karşı dava açtı, davayı kazandı ve bilirkişi Sulhi Bey'in sözde bilimsel kitaplarını toplattırdı. Bugünkü deyimle, müstehcen bir dergi gibi üniversitenin bahçesinde, öğrencileri önünde yaktırdı.

Amerikan Kongresi gibi ırkçıları reddedecek bir organımız olmadığı gibi, kendini bilip, layık olmadığı işlerden kendini

ekenlerimiz de yoktur. Böyle olmasaydı, yıllardan beri Sulhi-Dönmezer'i tek başına bir nevi jüri heyetinin yerine koyar mıydık? Bu işin ehli olmadığını ve kusurlusu olduğunu bilmez miyiz? Ama ne diyelim. Hani bir atast vardır:

"Biz bize benzeriz"

16.12.1987

* *L'lerin Lenin'e benzeyişi ve Rusların meşhur yemeğinin kapuskadan do-layı.*

***"Yarasalar" adlı kitabımın bir fıkrasında, evimin doğusunda sabahleyin ten bir hayvanın sisiyle uyandığımı söylüyorum. Bu yazım, bilirkşi Sulhi Dn-mezer'e gönderildi. Gelen raporda "Doğı ve Gneydoğı Anadolu'yu uyandıran horozdan, Mao kastedilmektedir." deniyordu. Ben Mao'nun horoz olmadığını ispatlayıncaya kadar neler çektim.*

1988 OLAYLARI YAZILARI

T.C. HÜKÜMETLERİNİN ZAFERLERİ!

Doğu'da Şeyh Said efendinin vakasına "*Hareket Senesi*" denir. Ben de bir yazımda *Hareket Senesi*'ni masumane yazdım. Vay efendim; "*geçmiş hadiseleri yazıp, vatandaşlar arasında kin, nefret ve bölücülük yapıyor*" diye, beni Ceza Kanunu'nun aşağı yukarı tüm maddeleriyle mahkemeye verdiler.

Ama bakıyorum, herhalde bu yasak kalkmış olacak ki, artık sayın en büyüklerimiz bu gibi hareket yıllarını, sayılı günlerin mesajlarında gururla ifade ediyorlar.

Mesela sayın Cumhurbaşkanımız, 1988 yılbaşı kutlama mesajında Cumhuriyet devrindeki "*başarılarımızı*", sayarken, "*bir kaç kere başkaldırmalar olduysa da, şiddetle ve başarı ile ezildiklerini*" beyan buyuruyorlar.

Şimdi, bu olayların haklılık-haksızlık derecelerini münakaşa etmek hem zamansız hem de "*yasaktır*"...Ama bence, şahıs olsun, olay olsun; eğer müdaafadan yoksunsa, tenkiti de doğru değildir. Hele bir devlet başkanı için hiç de hoş değildir.

Günlük olaylarda da sık sık bu gibi yersiz beyanlar oluyor. Bakarsınız, bir kaç vatandaş tutuklanmıştır. Aynı gün içişleri Bakanı, valiler ve diğer idare adamları hemen radyo, televizyon ve basına koşarak "*şu kadar suçluyu yakaladıklarını*" ilan ederler. Çoğu kez de bu vatandaşlar dayak ve işkence cezalarını çektikten sonra ilk duruşmada aklanıp salıverilirler.

Söylemesi ayıp; ama bu gibi hareketler de ayıptır. Bilmiyorum ki ne zaman doğru dürüst bir idareye kavuşacağız? Hep "*yavaş yavaş yol alıyoruz*" diyoruz da; galiba çok yavaş alıyoruz.

2.1.1988 *Sütlüce*

DAHA ETKİN TEDBİR

1.1.1988'de Siirt'in Eruh ilçesi dolaylarında, Peşmergeler ile Güvenlik Kuvvetleri arasında çıkan çatışmada, Peşmergeler'den 3, Güvenlik Kuvvetleri'nden 4'ü vuruldu. Doğal olarak Binbaşı, Çavuş ve 2 er, "*şehit*" oldu: Peşmergeler de "*gebertildi*" ya da klasik deyim ile temizlendi.

Hani bir Sosyal Demokrat Parti'miz var ya; onun Genel Başkanı da Merhum İsmet İnönü'nün değerli oğlu Erdal İnönü'dür ya. İşte bakın, bu umudumuz, "*sosyal demokrati-miz*" ve bir bakıma da, kökenlimiz Erdal Bey, 2.1.1988 günün akşamı TV Bülteni'nde ne diyor: "*Hükümet daha etkin tedbir alsın.*" A benim iki gözüm, başkanımız; ne diye şu hükümetten daha iyi bildiğin tedbirlerini açıklamıyorsun? Bak ben hükümetin aldığı zarif önlemleri söyleyeyim:

1. Zalimce işkence yapmak ve yaptırmak;
2. Güvenlik Kuvvetleri'nin iş yapmış görünmeleri için, zaman zaman suçsuz insanları tutuklamak ve öldürmek;
3. Cezanın kişiselliği prensibini çiğneyerek, Faşist Mussolini'yi de geride bırakarak, suçlu saydığı bir kişi için bir aileyi, hatta bir köyü, cezalandırmak;
4. Sultan Hamit'i taklit ederek, aşiretler arasında kışkırtma yaratmak için silah dağıtarak, köy koruculuğunu oluşturmak;
5. Sultan Hamit Dönemi'ndeki gibi ispiyoncu, "*Teskilatı Mahsus*"a benzer, "*Pişmanlık Kanunu*" ile ihbarcı kurumunu oluşturmak;
6. Hiçbir uzlaştırmacı ve barışçı bir önlemini düşünmeden, dağıtması vatan çocukları ile doldurmak, iki tarafı birbirine vurdurmak; ister "*şehit*" olsun, ister "*gebersin*"... İşte Sayın İnönü. Sayın Özal ve Sayın Kenan Evren'den bu kadar.

Allah korusun, sen iktidara gelsen, bu şefar Sultan Hamit'i

değil de, Merhum Pederi'nin şu etkin tedbirlerini mi uygulayacaktın?

1. İstiklal Mahkemesi,
2. Toptan sürgün ve sokırımları,
3. İnsanların girmesi yasak tutulan, geniş yerleşim alanları,
4. Kürtçe konuşanları, kelime başma para cezası,
5. Sözümona tedbir için, masum insanlardan yer yer ve zaman zaman mangalarca vatandaşı kurşuna dizmek,
6. Meclisten meşhur "*Takrir-i Sükun Yasası*"nı çıkarmak.

Gerçekten İngiliz Arnold Toynbee çok büyük bir adamdır. Bir yazısında, "*Bir ulusun başına gelebilecek en büyük felaket, adam kıtlığıdır*" demektedir. Üzülerək söylenebilir ki, halen Türkiye'de bu korkunç felaketin pençesinde oyuncak olmuşuz.

Hani bir Allahın kulu çıkıp da, "*bu ne haldir, bu uğursuz doğu ve güneydoğu insanı ne istiyor*" diye sorsa? İsteği acaba haklı mıdır; haksız mıdır; istekleri ulusal çıkarlarımıza ters mi dir, değil midir? 65 yıldır bu bölgenin insanlarına, insan onuruna yakışır birşey vermemişiz. Burada yaşayan yaratıklar da insandırırlar. Bu insanların insan haklarını vermiş miyiz, vermemiş miyiz? Bunları soran hiç kimse yoktur. Bu bölgeler aç ve sefildir. İnsan haklarından yoksundur. Onlara hiçbir zaman güvenilmemiştir. Demokratik vatandaşlar sayılmamıştır. Bunlara karşı, bir de, hain insanların bazı davranışlarından söz edelim:

Türklerin en soylusu Âli Osman Padişah, Atatürk'ün idamına karar verdi. Atatürk, Kürtlere iltica etti. Bütün ruhani ve siyasi Kürt Reisleri, Atatürk'ün etrafında çember oldular. Erzurum ve Sivas Kongreleri'ni yaptılar. Daha sonra da, Atatürk'ü yalnız bırakmayarak, Ankara'da desteklediler. Bugünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini attılar,

Çarlık Rusya'ya karşı çağlar boyu savaşılar. Göç etmek zo-

runda kaldılar. Milyonlarca insanlarını kaybettiler. Fakat hiç de başa kakmadılar. Özellikle Türk tarihinin her döneminde ayrılık gayrılık görmeden her zaman Türklerle omuz omuza bu vatani korumuş ve kurtarmışlardır.

Ne yapacağımızı şaşırdık. Bana göre şaşkınlıktan dağa çıkıyoruz. Beyoğlu'na ve Kordon Boyu'na çıkacak değiliz ya, nasıl olsa biz Kürtler'e Dağ Türkler'i diyorlar. İnanmazsanız, Mim Fahri Kırızlıoğlu'na sorunuz...

3.1.1988

YARGIÇ FERHAT OKTAY: İNSAN, ÇOCUĞUNA İSTEDİĞİ ADI KOYABİLİR

Çocukluğumdan beri duyup hayran olduğum bir Alman de-yimi vardır: *"Berlin'de hakimler vardır."* Ne kadar güzel bir söz. İnsana güven ve rahatlık veriyor.

Biz Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemeleri'ni göre göre Ber-lin Mahkemeleri'ni kıskanır olmuştuk. Öyle ya, Diyarbakır'da niye hakimler olmasın? Ama 27.1.1988 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde çıkan, *"yargıç sakıncalı ad davasında red kararı verdi"* haberini okuyunca, gerçekten rahatladım. Diyarbakır 'da hakimler yoksa, İstanbul'da vardır...

Olay şu: Aktan Ailesi'nin bir kız çocuğu oluyor. Adını *"Be-ri"* koyuyorlar. Kadıköy Nüfus Dairesi, *"bu adın Türk milli kültürüne, ahlak kurallarına, örf ve adetlerine uymadığını"* ileri sürerek, Kadıköy Birinci Asliye Hukuk Mahkemesi'nde, bu adm iptali için dava açıyor. Aile şaşar bu komik olaya. Yargıç da kızgın. Yargıç Nüfus Dairesi'ne sorar:

"Siz isimleri neye göre sakıncalı buluyorsunuz?"

"Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nun yazıları-na göre hareket ediyoruz."

"Ama bu çocukların sahipleri, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu değildir ki. Çocukların sahipleri insanlar. Ço-cuklarına da istedikleri adı koyabilirler. Buna kimse karışa-maz. O zaman azınlıkların da adları Türk örf ve adetlerine uy-muyor, diye hemen dava açın. Olmaz öyle şey. İsteyen istediği ismi çocuğuna takar. "Beril" ise, gök mavisi yakut taşına benzeyen kıymetli bir taş adıdır. Hatta Tarihde Yakut Türkleri vardır. Eğer Orta Asya Oğuzları'nın gelenek ve görenekleri korunuyorsa, bu isim de gayet uygundur."

Ne günlere kaldık. Gerçekten Aziz Nesin'in halk arasında

tespit ettiği bazı deyimler, gün geliyor ki, tam yerini buluyor: "*Herkes gider Mersin'e biz gideriz tersine*" Bugünkü halimize ne kadar da uyuyor bu söz. Yani binası yüksek Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'na bakılırsa, tüm dağlarımıza Altay; vadilere de Ergenekon; çocuklarımıza da Bumin, Cengiz, Hulagu, Tokdamış ve Timurleng isimlerini takmamız gerekecektir. Hatta okul kitapları gibi, başlarına bir de "*milli*" eklemek gerekecektir. Milli Tarih, Milli Coğrafya, Milli Tarım gibi...

Aslına bakılırsa, kurumun önerdiği isimler Türk-İslam örf ve geleneklerine uygun değildir. Bu isimlerin içeriğine bakıldığında hiç bir anlam çıkmamaktadır. Timurleng isminde topallık imajı vardır ki, o da Farsça'dır. Örneğin kurulun beğendiği, "*Turgay*" ne anlama gelir? Hiç. Halbuki, kurulca bu isim gelenek ve göreneklerimize uygun bulunmuş. Dikkat edilirse, bu isimin yayılması, uzun boylu seksi futbolcudan dolaydır. Yani hep anlamsız şeyler mi Türk gelenek ve görenekleri olsun? Bu tür komiklikler İstanbul'da olur. Bir de "*virane*" "*Güneydoğu*"ya bakalım. Burada değil çocuk isimleri; köyler, dağlar, ırmağlar ve yaşam, kurula göre, geleneklere uymuyor. Mübarekler, sanki aritmetik toplam yapıyorlar. Hani elma ile armut toplanmaz ya; sanki Kürt-Türk gelenek ve görenekleri yan yana olsa kıyamet kopacak. Sanki bunlar sofrada hiç karışık meyve yememişler. Aslına bakılırsa, bugün Türk dediğimiz Anadolu'ya gelen Oğuzlar'ın gelenek ve görenekleri İslam ve yerli yöre halklarının geleneklerinin karışımıdır. Orta Asya'daki "*Şamani*" ve "*Kimızlı*" gelenek ve göreneklerini çoktan bırakmışlardır. Örneğin Selçuk Bey 43 yaşında sünnet olmuş ve adını da değiştirerek "*Muhammed*" yapmıştır.

Bence komik ve aptalca yöntemleri bırakmak gerekir. Sayın Yüksek Kurum; senin ne denli yüksek olduğunu ve kimlerin seni yükselttiğini biliyoruz. Bir yakınım İstanbul'da muhasebe müdürüydü. İyi bir maliyeci olarak biliniyordu. Tevfik Demiroğlu, Menderes ve Polatkan onu iyi tanıyorlardı.

Her yıl bütçe yapılışında onu Ankara'ya götürür bütçenin hazırlanmasında yardımını alırlardı. 1955-56'larda yine Ankara'ya gitmişti. Dönüşte bize geldi. Babacan ve saygıdeğer olduğundan tüm aile ona *"Tevfik Amca"* derdik. Ben şaka yollu:

"Oh oh amca artık görüyorum yükselmişsin; devletin bütçesini düzenliyorsun" dedim.

Rahmetli bana, şu cevabı verdi:

"Değil oğlum değil. Bak sana bir öykümü anlatayım. Ben, dayım Sait Taha'dan Kuran Dersi alıyordum. O "tebbet" dedikçe, ben "yebbet" diyordum. Bu şekilde birkaç defa tekrarlandı. Dayım kızgınlığını belirtmeden, sakın ve Kürtçe dedi ki, Bak oğlum Tevfik, belki bir zamanlar yüksek görölürsün ama, inan ki sen yükselmiş olmazsın, yükseklik alçalmış yanına gelmiş olur."

28.1.1988

COŞKUN KIRCA: KOCA TÜRK

26 Ocak 1988 tarihli Hürriyet Gazetesi'nde, "Niyazi misali" Coşkun Kırca'nın köşesinde, "Türk Milliyeti" başlıklı bir yazı yayınlandı. Yazı uzun, mantıksız ve şöven bir içerik taşımaktaydı. Hazret, yazının bir yerinde şöyle demektedir:

"....önce bu ülkede Kürt azınlığı kabul edilecek, sonra bu azınlığın belirli bir bölgede yoğun olarak oturduğu ileri sürülen (sanki böyle değilmiş gibi, M.A.) bu gölgeye şu veya bu isim altında federe nitelik verilecek. En sonra da Türkiye İsviçre olmadığı için, komşu ülkelerde kurulacak benzeri politik birimlerle birleşerek bağımsız bir devletin temeli atılacak. Siz Koca Türk'ü ahmak mı sandınız?"

Bakın bu "Koca Türk"ün kafasındaki karışık ve hasta imajlara.

1970'li yıllarda, TBMM'de Türkiye'nin de İnsan Hakları Sözleşmesi'nin kabulü görüşülürken, o zaman da bu "akıllı" ve "Koca Türk" şöyle ahkam kesmişti.

"Arkadaşlar, biz bu belgeyi kabul edemeyiz. Bu belgenin bir maddesinde şöyle denmektedir: 'Herhangi bir devletin toprağında bir kimse tutuklanırsa, tutuklama tartışması, o kişinin ana dilinden kendisine bildirilir.' Şimdi biz kalkıp, milyonlarca Kürtçe tevkif müzekkeresi mi bastıralım?"

Dikkat edilirse, Kürt için Coşkun Kırca'nın kafasından geçen ilk imaj, tevkiftir. Canın sağolsun Kırca. Ama sen de "Küçük Kürt'ü" ahmak mı sanıyorsun?

30.1.1988

HÜSNÜ MÜBAREK ANKARA'DA

6 Şubat 1988'de Mısır Devlet Başkanı Diktatör Hüsnü Mübarek, Avrupa ve tüm Amerika kapılarını gezdi. Firavun İkinci Ramses'ten utanmadan Ankara'ya geldi. Ben birçok şeyi anlayamıyorum, bu geri kalmış ülkelerde olup bitenler hakkında. Bu Hüsnü "mübaremliği"ni de hiç ama hiç anlamadım. Sayın Mübarek, sen ki, İsrail ve Amerika piyonusun. Arap aleminin namuslu kesimi tarafından afarozlusun. Peki Ankara'nın sana ne yardımı dokunabilir? Olsa olsa, Ankara'dan biraz mercimek ve saman alabilirsin. Bize de hurma satabilirsin. Yoksa politik alanda Ankara'dan hava alırsın

Güya sen, son zamanlarda İsrail işgali altındaki topraklarda yaşayan Araplar'a yapılan zulmü ve işkenceyi Ankara'ya anlatmaya gelmişsin. Sanki Ankara'dakiler İnsan Hakları'na uyumlu, işkenceden nefret eden kişilermiş gibi. Peki Mübarek, sen bir Devlet Başkanı'sın; yıllardan beri Ankara'nın Doğu ve Güneydoğu'da yaptıklarını bilmez misin? Sen ne biçim Devlet Başkanı'sın ? Hiç istihbaratın yok mu? Sen bile mi CIA'nın suflörlüğüyle mi bu yollara düşmüşsün? Eğer bilmiyorsan ben sana söyleyeyim: Ankara'nın Doğu ve Güneydoğu'daki icraatı, İsrail'in Filistinli'lere ettiklerinden geri kalmamaktadır. Filistin'de masum arap gençleri, çocuk ve kadınları kurşunla, dayakla öldürüyorlarmış. Peki ya bizde? 65 yıldan vazgeçtik, şu sekiz yıl içinde bölgemizde kaç kişinin haksız yere idam edildiğini ve kaç kişinin öldürüldüğünü, sakat kaldığını veya kaç kişinin, anavatanından kaçtığını veya ölümü göze alarak dağlara çıktığını bilmez misin? Peki ya, sen ne bilirsin? Yani aklınca Ankara İsrail'e ne diyebilir? Bizimkiler, İsrail'e bu alanda ne deseler, İsrail aynısıyla onların yüzüne çarpmaz mı?

Yıllardan beri Bulgarlar'ın Müslüman Türk vatandaşlarına ettikleri baskıyı tüm dünya önünde haykırıyoruz da ne anla-

dık? Çünkü Bulgarlar diyor ki, "bizdeki Türk dediğiniz adamlar aslen Bulgarlıdır. Osmanlılar, bunları zorla müslüman etmişler. Bunlar Türk değil, Bulgardır. Ama siz içinizdeki milyonlarca Kürd'e bizden daha mı iyi davranıyorsunuz?"

Sayın Mübarek, sana Arap ve İslam Tarihi'nden bir hatırlatma yapayım: İmam-ı Azam Dönemi'nde bir köle, efendisinden çok zulüm görüyordu. Köle, imamın hutbelerinin herkese ve efendisine büyük etkiler yaptığını görmektedir. Köle, İmam-ı Azam'a giderek, "Büyük imam, ben çok yük altındayım. Efendim sizi dinler, eğer köleliğin ne kadar kötü olduğunu hutbenizde okursanız, efendimin beni azad edeceğini tahmin edemekteyim." İmam "peki" der. Köle sevinir ve her cuma umutla camiye, İmam'ı dinlemeye gider. İmam'dan ses seda yok. Ancak, altı ay sonra İmam "mimbere" çıkarak, köle azadlığının sevabını hadis ve ayetlerle ispathyarak, hutbeyi okur. Köle'nin efendisi eve gelir gelmez, köleyi çağırarak, onu azad eder. Köle kızgınlık ve sevinç içinde İmam'a gider.

"Muhterem İmam, ben size demedim mi, eğer böyle bir hutbe okursan biz fakirler rahat ederiz, diye. Şimdi bu altı aydır, benim çektiğim işkencelerin günahı boynuna değil midir?" İmam şu karşılığı vermiş:

"Oğlum, eğer daha önce bu hutbeyi okusaydım, etkin olmazdı. Bu altı ay dediğin zaman içinde ancak bir köle satın alabildim ve azat ettim. Ancak bu şekilde ahkam kesmeye yüzüm oldu."

Şimdi düşünün, bu halleriyle Sayın Kenan Evren ve Hüsnü Mübarek, işkence ve insan haklarını ihlal konusunda konuşurlarsa, onları kim dinler? Kim ciddiye alır? Onlar böyle söyleyince, diğerleri de "A beyler, önce siz ülkenizdeki insan hakları ihlallerini kaldırın, sonra İsrail'e karşı çıkın" demezler mi?

19.2.1988

"TUNCELİ'DE BEŞ TERÖRİST ÖLÜ OLARAK ELE GEÇİRİLDİ"

24 Şubat 1988 tarihinde Türkiye Radyo ve TV'leri hemen hemen her saat başı, yukarıdaki başlıkta yer alan haberi gururla tüm Türkiye halklarına bildirdiler. Doğal olarak, ölü olarak ele geçecekler. Sağ salım yargıcın önüne çıkarılacak değiller ya. Yani Sayın Tuğgeneral Osman Çıltım'ın *"yakala ve öldür"* emri yerine getirilmesin mi? Ordumuzda disiplin vardır. Elbette birlikler komutanlarının emrini yerine getirecekler. *"Yakala ve öldür"...*

Şu sıralarda Tunceli Komutanı değişmiş olabilir; ama ne farkeder. Yeni komutan da eski silah arkadaşını kırmaz, bu kesindir. Aynı yöntemle hareket eder. Hem Doğu ve Güneydoğu'da bu askeri yöntem yeni değildir ki. Yeniçeri Ocağı kalıp, "Nizam-ı Cedit, Asakkiri Mansure nuhamediyeye" zamanından Avrupalıların öğretmenliği ile kurulan askeri teşkilatımızın *"sağ-sol, bir, iki..."* diye yürüyüşe başladığından bugüne kadar bu yöntem Kürd'e, böyle ilerleme ve başarı ile uygulanmıştır. Daha 1835'lerde Sultan Mahmut döneminde Doğu ve Güneydoğu'ya, Mareşal Moltke'nin (o zaman Yüzbaşı idi)'de içinde bulunduğu Çerkez Reşit Paşa ve Çerkez Hafız Paşa'nın komutasındaki birlik komutanlarına da aynı emir verilmiştir: *"Kürd'ü yakala ve öldür...."*

Yüzyıllık geçmiş olan bu gelenek ve göreneklerimizin gereğinin hala geçerli olduğu görülmektedir. Büyük Kürt Şairi Cigerxwîn, bir şiirinde, Allah'a, Türkçe olarak çevirdiğimiz şu ifadelerle şitem ediyor: *"Sen hac ve zekatı vermiyorsun, ben de namaz ve oruç tutmam."* Yani sen ekonomik olarak beni çökerteceksin, zenginliği sembolize eden mal artığı haca gitme ve zekatı vermiyorsun, eh ben de, zahmetsiz, bedava ve fakirlik ve tembelliği ifade eden, günde 5 vakit namaz ile bir ve üç ay arasında değişen süre boyunca aç kalıp ibadet diye sana

oruç tutmam. Yok öyle şey, zaten edeceğini etmişsin. Daha senin neyinden korkup yalvarayım? Eskiden Büyük Şair'in bu şiirini biraz yersiz, hatta toplumun inanç ve geleneklerine aykırı bulurdum. Ama şimdi hak veriyorum. İnsafla düşünün, siz de hak vereceksiniz.

Bu bir hafta içinde Kürd'ün başına gelenleri yazayım:

1. Diyarbakır Hapishanesi'nde işkenceye karşı tutuklu ve hükümlü Kürtler'in açlık grevinde bir genç yaşamını yitirdi.
2. Tunceli'nin Hozat İlçesi dolaylarında 5 Kürt genci terörist diye öldürüldü.
3. Irak'ta, Bağdat yakınlarındaki El-İbrahimiye Hapishanesi'nde 150 Kürt idam edildi. Şimdiye kadar 48 tanesinin cesetleri Süleymaniye'de sahiplerine verildi.
4. Türkiye-İran Hükümetleri Kürtler'i avlamak için, Ankara ve Tahran'da görüşmelere başladılar...

Bunlar, bir haftalık Kürt maceralarıdır. Peki siz olsanız, bir insan ve bir Kürt olarak tüm Orta Doğu Hükümetleri'ni Şair'in Allahı'na benzetmez misiniz?

25.2.1988

TÜRKLER DEMOKRAT OLAMAZLAR

Niçin? Elimizi vicadanımıza değil de, soven ve ticari yerlerimize koymazsak, cevabı sorunun içindedir. Türkler'in yurdu, helal ve mübarek olsun, Orta Asya'dır. "Yörük" yani göçebe; ad değiştirerek ve 40-50 yaşından sonra sünnet olarak müslüman olup, Abbasi İmparatorluğu'na asker, hatta işçi ve genel vali olarak girdiler. (Sultan Selçuk 43 yaşında müslüman oldu, sünnet oldu ve adını Muhammet yaparak, Horasan valiliğine atandı.)

Tarih değişti. Abbasi İslam imparatorluğu da aynı akıbete uğradı. Bunların yerini iyi kötü tarihi devlet anlamından yoksun "yörük" yani göçebe, bir anlamda "köçer"-ki hayvanlarına otlaktan başka bir şey düşünmeyen- Oğuzlar'a (arapçada "yörük" anlamına gelmektedir), yani Türkler'e Orta Asya kaldı. Bu Oğuzlar, çeşitli isimlerle İslam ve Hristiyan uygar dünyasında devlet diyebileceğimiz, feodal beylikler kurdular. Örneğin Samanoğulları, Selçuklular, Karamanoğulları, Akkoyun ve Karakoyun, Dulkadiroğulları ve en son olarak Osmanlılar. Tabii, bütün bu göçebe, yabancı ve cahil beylikler, 5-6 bin yıldan beri uygar Mezopotomya, İran, Elam ve Anadolu İslam uygarlıklarının üzerinde kuruldu.

Şimdi dedik ya, bugünkü gelenek hatta ortaçağ geleneği ile düşünsük, Türkler nasıl demokrat olsunlar? Başkasının yurtlarını gasp etmiş; yurdun tüm ekonomik ve tarihi eserlerini yakmış (Hulaguhan'ın Bağdat Tarihi Kütüphanesini yakıp, Dicle'ye atması ve Babil, Asur, Urartu, Eti, Hurri, Hatti'lerden kalan tarihi kalıntıları tahrip etmesi gibi) olan bir halkın torunları, bugünkü Türkler, nasıl demokrat olsunlar? Demokrasi, genel anlamda halk yönetimi demektir. Ama içeriği; insan hakları, her ulusun kendi kaderini tayin hakkı ve insan hakları içinde kendi kültürünü, dilini, folklor, etnografik ve tüm yöre gelenek ve göreneklerine sahip çıkmasıdır. Ayrıca üzerinde

yaşadığı toprak parçasının doğal isimlerini kullanabilmesidir ve milli hüviyetini muhafaza etmesidir.

Şimdi bugünkü Türkiye'ye bakalım. Başat (hakim) olan Türk ve "Türküm" diyen devşirmelerden oluşan kesim egemendir. Bu devşirmeler ki, sonradan Kürt, Arap, Arnavut, Çerkez ve Lazlar'ın bir bölümü de karışmıştı. Peki bu karma-karışık yapı, nasıl demokrat olsun? Örneğin Kürdistan, Lazistan, Friky, Trakya, vs. densin? Görüldüğü gibi, o zaman, Türkler'e ve Türklüğü kabul eden bu devşirmelere neresi kalır?

Ama XX.yy'ın sonunda uygarlık bu keşmekeşliğe güzel bir formül bulmuştur. O da şudur: Çok uluslu devletler. Türkçe'de bir atasözü vardır. *"Dağdan gelen bağdakini kovuyor."* Sayın "Türküm" diyen vatandaşlarım, iyi düşünelim; Türk mizah romanı yazarı sayın Aziz Nesin'in dediği gibi, böyle gelmiş böyle gitmez. Bunun Türkçe'deki atasözü karşılığı da *"böyle gelmiş böyle gider"* dir. Ama ben, Aziz'in dediğine katılıyorum.

Bugün dünya devletleri, hele süper ve egemen devletler, dünyayı bir satranç tahtası gibi önlerine koymuşlar. Satrançta bazen Vezir'in yapamadığı bir hamleyi bir piyon yapar ve Şah'ı mat eder. Bütün bunları ve tarihi olguları gözönüne alarak, Türk-Kürt kardeşlik ve beraberliği için yazdım. Yaşım 70 ama, işim bitmemiş. Tüm Türkiye'li çocuk ve torunlarım için iyilikten başka, ne düşünebilirim ki?

4.3.1988

KÜRTLERİN VARLIĞINI KABUL ETMEKTEN BAŞKA ÇARE YOK

Mevlüt İlgin: *Musa bey, politik yaşamınızın ilk dönemlerinden başlayalım isterseniz.*

Anter: Efendim, ben daha ilkokuldayken Suriye'de **Havar** ismiyle bir Kürt gazetesi çıkıyordu. **Cigerxwîn, Kamuran Bedirxan, Celal Bedirxan**, bu derginin yazarlarıydı. Daha ben ilkokuldayken bu dergiyi okuyordum. Bu dergiyi okuyarak büyüdüm. 1937 yılında Adana'da lisede okuduğum yıllarda Dersim olayları oldu. Dersim'de yapılan, bir soykırımdı. Her gün gazeteler Kürtleri aşağılayan yazılar yazıyorlardı. Seyit Rıza, biliyorsunuz, Dersim isyanının lideriydi. Seyit Rıza'nın bir de Bese diye bir hanımı vardı ki, o da silah elde, dağda savaşıyordu. O günkü gazeteler ondan da söz ederlerdi. Dediğim gibi, o zaman lisede okuyordum. Dersim'deki katliamlara çok üzülüyordum. Sınıf arkadaşlarım bunun farkına varmışlardı. Sürekli beni rahatsız ediyorlardı Birgün on-on beş kişi bir araya gelmiş Bese'ye hep bir ağızdan küfrediyorlardı. Ne yapacağımı şaşırdım. O an Atatürk'ün annesinin ismi aklıma geldi ve ben de annesine küfreттіm. İkinci gün polisler aldılar götürdüler beni: Atatürk'e hakaret etmiştim. İçerde bir ay kaldım. Sonra okul müdürü uğraştı ve beni kurtardı. İlk tevkifim böyle oldu.

Sonra liseyi bitirip üniversite okumak üzere İstanbul'a geldim. Altı kişi bir araya gelip "**Xılazbuna Kurdistan**" adlı bir cemiyet kurduk, yıl 1941. **Yusuf Azizoglu, Mustafa Remzi Bucak, Ziya Şerefhanoglu, Tahir Bucak** varlardı. Zaten benim dışındakilerin hepsi ölmüş, isterlerse beni de öldürsünler. Bir gün Yusuf Azizoglu'nun evinde toplandık. Bir Kürt bayrağı yaptık. Yusuf beyin bir tabancası vardı, onu da bayrağın üstüne bıraktık. Sonra bu bayrak üzerine yemin ettik. Ben hala bu yemine bağlıyım.

Sonra araştırmaya başladık; bizden önce İstanbul'da kimler bulunmuş? Neler yapmışlar? Burada daha önce **Kürt Teali Cemiyeti** kurulmuş "**Hektar**" çıkmış. "**Roja Kurd**" çıkmış. Ve daha birçok dergi...

—*Musa bey şu ünlü "kırk dokuzlar" olayından söz edebilir misiniz?*

Anter: Şimdi hadise şu: O zaman MİT müsteşarı **Ergün Gökdeniz** vardı. Bu, sonra Mardin Valisi oldu. Bir rapor hazırlamış. Bunu o dönemdeki hükümete iletiyor. **Celal Bayar**, **Adnan Menderes**, 2.Kurmay Başkanı, **Cevdet Sunay**, Dışişleri Bakanı **Fatih Rüştü Zorlu** bu raporu inceliyorlar. Bu anlattıklarımın hepsi gerçek. Bunlar mahkeme tutanaklarına geçti. Yön dergisi bu raporları yayınladı. Rapor şunu diyordu: *Eğer bütün entellektüel Kürtlerden bin kişiyi yok edersek, Kürt sorunu en aşağı 30-40 yıl geriye gider. Yalnız biz bu bin kişiyi öylelerinden seçmeliyiz ki, büyük tepkilerle karşılaşmayalım. Birincisi, bunlar herhangi bir yasal partiye üye olmasın, ikincisi, ailece nüfuzlu, aşiret sahibi olmasın. Biz bunlara komünist diyelim. Sözüünü ettiğim MİT raporu hükümetçe ele alınır ve ilk etapta elli kişinin tutuklanmasına karar verilir, böylece zamanla bin kişiyi tamamlayacaklardır.*

—*Bunlar neyle suçlanıyorlardı?*

Anter: Kürtçülük, bölücülük, Sovyetler Birliği'nin desteğiyle bağımsız bir Kürdistan kurmak. Harbiye'de bir platform vardı. Askerlerin kışlık talim yeriymiş. Burada üstü açık kırk tane hücre yaptılar.

—*Niye "kırk dokuz" dediler. O bir kişiye ne oldu?*

Anter: Emin Batur adında Nusaybin'li bir arkadaşımız hücresinde kan kusarak öldü. Onun için "*kırk dokuz*" diyorlar. Bu "*kırkdokuzlar*" olayını tüm dünya basını yazdı. Beş buçuk ay bu hücrelerde tutulduk.

—*O dönemden sizin tutuklanmanıza muhalefetin tepkisi ne oldu?*

Anter: Muhalefet tutuklanmamıza sert tepki gösterdi. Hatta İsmet İnönü olayla ilgili aynen şunları söyledi: "*Hükümetin ortazamanvari işkence usulleriyle hücrelerde Doğulu vatan-daşları öldürmeye yeltenmesi yanına kalmayacaktır. Ben ve bütün Doğulular onların yanındayız.*"

— *İsmet İnönü gerçekten Kürt müydü?*

Anter: Tabii, tabii Kürttü.

— *Biliyorsunuz YTP'de pek çok Kürt vardı. Hatta Genel Başkanı sizin de arkadaşınız olan Azizoglu'ydü. Bu partiyle ilişkiniz oldu mu?*

Anter: Ben bu partiye girmedim. Ama yöneticileri içinde çok sayıda ahabım vardı.

— *Peki TİP'e girişiniz nasıl oldu?*

Anter: Başka hangi partiye girebilirdim ki? Benim zamanımda bir avuç devlet vardı. 1917 devriminden sonra sömürgeler kurtulmaya başladı. Bugün 160-170 devlet var. Bu devletlerin kurtulması sosyalizm sayesinde oldu. İsrail hariç! Şimdi bir Kürt aydınının sosyalist olmayıp da kapitalist olması düşünülür mü?

— *Peki Türk ve Kürt sosyalistlerinin birliğine ne diyorsunuz?*

Anter: Samimi söylüyorum, idealim şu ki, isterdim ki, komünist olsun sosyalist olsun fedaratif, güzel, birlikte bir devlet kuralım. Ama eğer bu olmayacaksa, realite ağır basar. Ama şunu da ekleyeyim, günümüz dünyası bütünleşmeye doğru gidiyor. O yüzden ayrı ayrı olmaya gerek yok. Ben böyle düşünüyorum. Eğer onlar da bu samimiyeti gösterirlerse pekala beraber oluruz. Ama "*Ne Mutlu Türk'üm Diyene*" "*Türkiye Türklerindir*" derlerse olmaz. O zaman ayrılık çıkar.

— *TİP'teki çalışmalarınızdan söz eder misiniz?*

Anter: TİP'i biz bir nevi okul yapmıştık. Hergün ders vardı.

Değişik kesimlerden insanlar gelip ders veriyorlardı. Ben de her perşembe günü ikiyle beş arasında Kürt sorununu anlatıyordum. Bazen Behice Boran, Sadun Aren, Mehmet Aybar da bu sohbetlere katılıyorlardı. Ve pekçok yararlı buluyorlardı. Ben ve arkadaşlarım CHP ve DP'ye girmek istemiyorduk. Hepsi Kürt düşmanıydı. Biz nasıl bu partilere girerdik? Ben şahsen gençliğimden beri Komünist Partisi mensubuydum.

—*Evet Türkiye Komünist Partisi. TKP'ye en yakın olan parti de TİP'ti. Ne zaman TKP'ye girdiniz?*

Anter: Hala Komünist Partisi yasak olduğu için size anlatamam. Kimlerle girdim? Nasıl girdim? Bu sorular şimdilik kalsın. Ama ilerde inşallah komünist partisi kurulur da, o zaman her şeyi anlatırım.

—*Son yıllarda Kürtsorunu çok geniş çevrelerce tartışılmaya başlandı. Öte yandan Kürtlere yönelik baskı da giderek artıyor. Şimdi, Kürt sorunu ne durumda sizce?*

Anter: Bugüne kadar devletin izlediği Kürt politikası çok cahilce oldu, "*Kürt yok*" diyor. Hala o yolda gitmeye çalışıyor. Bu olmaz. Kürtlerin varlığını kabul etmekten başka çare yok. Kürdü kabul etmek Türklerin aleyhine değil, yararınadır. Ben bugün yetmiş yaşındayım. Birgün bir yüzbaşı gelip kapımı kırdı ve çizmeleriyle yatağımın üstüne çıktı.

Sordu bana: "*Adın ne?*"

"*Musa*" dedim.

"*Soyadın yok mu?*"

"*Anter*" dedim.

"*Haa şu meşhur namussuz Musa Anter*".

Ben de ona dedim ki: "*Meşhurluğu kabul ediyorum ama, namussuzluğu asla*" Sen namussuzsun demek istedim.

Kürtlerin kaybedeceği hiçbir şeyleri yoktur. Bundan da

daha kötü bir durumda olamazlar. Televizyonda izliyoruz: Filistinliler ölüyor. Mardin'de, Nusaybin'de, Siirt'te biz askere taş atarsak, İsrail askerlerinin Filistinlilere yaptıklarından çok daha beteri başımıza gelir. Kimseyi sağ bırakmazlar. Ben şunu söylüyorum: Türkiye'de Kürtlerin hakları verilmedikçe ne insan hakları olur, ne de demokrasi. Bir memleketin yarısı erirse, o memlekette demokrasi olur mu? Güney Afrika'nın beyaz cumhuriyeti gibi olur. Türklere hürriyet olacak da, Kürtlere olmayacak. Kürtler konuşmayacak, yazmayacak. Böyle şey olmaz.

—Şimdi Kürt sorununa sizin anlattıklarınızın da çerçevesinde 1960'lardan beri genellikle sosyalistler tarafından olumlu yaklaşım vardı. Onlar da soruna yaklaşırken "sosyalizm çöker" mantığıyla yaklaşıyorlardı. Bugün Kürt sorunu insani bir sorun düzeyine yükselmişse ve bu sorun çözülmedensağlıklı bir demokrasi kurulamaz, diyorsak, o zaman şunu diyebilir miyiz; "Kürt sorununun çözümünü istemeyen bırakın sosyalist olmayı, demokrat bile olamaz."

Anter: Bakın Erdal İnönü ne diyor? "Avrupa düzeyinde bir demokrasi kurulmalıdır." Peki Avrupa anlamında bir demokraside insan hakları var. Kürt nedir? Kürt bir insandır. Dili var. İnsan hakları beyannamesi, insan kendi diliyle öğrenim yapar diyor. İnsan hakları beyannamesinin TBMM'de ele alındığı yıllarda **Coşkun Kırca** şunları diyordu "Arkadaşlar siz ne yapıyorsunuz? Biz insan hakları beyannamesini kabul edebilir miyiz? Beyannameye göre, herhangi bir devlet kendi toprakları üzerinde her insana kendi anadilinde tevkif müzekkeresi tebliğ eder. Şimdi biz kalkıp Kürtçe tevkif müzekkeresi mi hazırlayalım?"

Lozan Anlaşmasının 38. maddesi ne diyor: "Bilimum Türk tebaası hususi işlerinde, toplantılarda, ticaret sahasında her yerde istediği dili kullanır ve hükümet buna kayıt koyamaz." Peki sen ne yapıyorsun? Kürtçeyi yasaklıyorsun. Halbuki bu

anlaşmanın altında Türk devletinin imzası var. Buna rağmen Kürtçeyi yasaklıyorsun. Geçenlerde İnönü Hakkari'ye gittiğinde bir Kürt O'na, "*Efendim, Bulgaristan Türkleri geldi, akrabalarının yanlarına gitmelerine izin verildi. Neden Irak'tan gelen akrabalarımızın yanımıza yerleşmelerine izin verilmiyor?*", diye sordu. İnönü, "*O başka, bu başka*" diyor. Peki nerede kaldı insan hakları? Bazen bu dağdakiler için ne düşünüyorsun diye soruyorlar. Daha önce de açıkladım. İnsanlığın, kanunun olmadığı yerde, insan haklarından söz edilmeyeceği bir yerde başka ne yapılabilir ki?

Tekrar söylüyorum: Bizim anladığımız anlamda bir demokrasinin kurulması için Kürt sorununun çözülmesi gerekiyor. Tersisi durumda Türkler için bir felaket olur. Zaten Kürtlerin kaybedeceği bir şey yoktur. Her şeylerini kaybetmişler. İran'da, Suriye'de, Irak'ta ve Türkiye'de, her dört parçada da hiçbir insani hakka sahip değiliz.

Adımlar Dergisi ile Röportaj
5.4.1988

İSTANBUL

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİNE

Sayın hakimler, gerek savcılık soruşturmamda, gerekse huzurunuzdaki duruşmamda, *"yazımda bir suç kastının olmadığı"* ifade ettim.

Yazımda ırkçılığı, bölücülüğü ve vatandaşlar arasında ayırımcılığı vurgulamak, herhalde ırkçılık ve bölücülük değildir. Herhangi bir suçu reddetmek, herhalde o suçu tasvip ve ona iştirak etmek manasına gelmez. Zaten, sayın savcının zorlana zorlana yazımdan idianamesine aktardığı pasajlar bile, ırkçılık ve bölücülük anlamına gelmez.

Tarihte Kanun-i Sultan Süleyman ve Atatürk'ü bir yana bırakırsak bile, bugünkü hükümetimiz ve siyasi partilerimiz, programlarında bölgeler arasındaki kültürel ve ekonomik denge-sizliklerin giderilmesinden ve Kürt sorunundan söz etmekte. Eğer ben, Doğu Güneydoğu'ya, Batı'da "perişan" anlamına gelen tabiri kullanmışsam, bu bölücülük değil. Bir gerçeği ilgililere ve sayın savcı gibi, rahat düşünenlere bildirmek içindir. Bölücülük bunun neresinde? Esas, memleketin bu eksiğini bilip telafisine çalışmayan idareciler bölücüdür. Herhalde hukuk ve yasalarımız, bu hatalı insanları korumak ve güvence altına almak için değildir.

Eğer İstanbul, İzmir, Antalya, Mersin ve Iskenderun li-manlarındaki hamalların tümüne yakını Kürt ise ve eğer tüm büyük şehirlerde kapıcılar da Doğu ve Güneydoğulu ise; ben de bunlara üzüлүp, dile getirmişsem, herhalde bu üzüntünün, ırkçılıktan başka anlamı olmalıdır.

Kültür alanında: Doğu ve Güneydoğu ilk, orta, lise ve üniversiteleri adeta semboliktir. Okul var öğretmen yoktur; fakülte var hoca yok. Talebesi de yöre gençleri değildir. Çünkü üniversiteye giriş sınavlarında, İstanbul Pertevniyal ve Kabataş mezunları ile Mardin, Siirt, Hakkari ve Bitlis Lise mezunları aynı sınava konmaktadır. Eh herhalde Cebail gelip, Doğu ve Güneydoğu'lu çocukların kulağına fısıldayıp, oku-

madıkları ve görmedikleri şeyleri söylemez. İnaniyoruz ki, 5-10 yıl sonra Doğulu tek bir üniversite mezunu olmayacak. Ol-
sa olsa sağlık memuru, sağlık personeli, ebe, hemşire ve buna
benzer görevliler olurlar. Peki, bu durumlar sayın savcının
duygusuna uygun mudur ki, ben bunları duyurunca beni
suçluyor?

Mücerret "*Kürt*" ve "*Kürdistan*" sözcükleri suç
sayılmazlar. Ben yazımda Pasaport ve Nüfus Daireleri'nden
söz etmiyorum. Elbette tüm Türk vatandaşları Türk İtlak olu-
nur. Ama ben yazımda bilimsel ve coğrafik tabirleri kul-
landım. Benim yazım MİT broşürü değil ki, hakikatler
düzeyim.(!)

Görülüyor ki, hergün dünya ve basınıımızda; bizim ve
dünya parlemontalarında gün geçmiyor ki "*Kürt*", "*Kürdistan*"
ve "*Kürt Sorunu*" geçmesin. Eğer ben sırası gelmişken,
gerçeğe uygun ve masumane bu sözcükleri kullanmışsam suç
ve cürüm bunların neresinde? Bence bunları suç unsuru olarak
böyle yüksek bir mahkemenin huzuruna mütaala olarak
çıkarmak, suç olmazsa bile kabahattır. Ve adalet tarihimizde
bir özürdür. Yazımda "*ırkçılık*", "*bölücülük*", kin ve nefreti o
kadar red etmişim ki, değil yüksek mahkemeniz, sıradan bir
vatandaşın anlayabileceği durumdadır. Sayın savcının başka
türlü yorumlayıp beni cezalandırmak istemesinden, bana ist-
tediği cezadan çok, isteme üzüldüm. İsterdim ki sayın savcı,
bir haftalığına Güneydoğulu ve Eski Mağaralı olsaydı da son-
ra hakkımdaki düşüncesini beyan etseydi. Ama, babialide otu-
rup Gülhane Parkı'nı Boğaz içinde seyretmek vardır ki, bazı
insanlara bu gibi hisler arız oluyor. Nereden bilsin, bizim bu-
rada çektiklerimizi. Biz burada sıkılınca, *İstanbul'da Ha-
kimler, Savcılar var*, diye teselli buluyoruz. Bu tesellimiz de
boşa çıkarsa halimiz ne olur sayın hakimler, sayın savcılar?

Aslına bakılırsa, sayın savcı, mütaalasında suç işliyor.
Geçmiş nahoş vakaları tasvip eder mahiyette tazeleyip, üstelik
merhum Atatürk'ü de katarak vatandaşlar arasına kin ve nefret
sokuyor. Eski olayları tazeleyip güncele getiriyor. Esas
Hakkındaki Mütaalasının 3. sayfasının 11. satırında,
"*...ayrılıkçılığı amaçlayan isyanların bastırılmasında*

çözümler getirdiği..." ibareleri herhalde vatandaşın tatlı hatıraları değildir. Diyarbakır, Tunceli ve Ağrı insanları; haklılığı, haksızlığı tarihe kalmış olayların güncele gelmesinden sevinç ve sevgi duymazlar. Ama ben savcının bu yersiz iddiaları için cezalandırılmasını istemem.

Bakınız, ırkçılık ve bölücülük hakkındaki yazımdan pasajlar vereyim:

İrkçılık: "...Ama ne gerek var bunlara? Bu pırıl pırıl kardeşlik dünyasında, ırkçılığın ayıp hatta yasak olduğu bir devirde Kürt'ü hatta Türk'ü "ırkçı" yapmanın alemi ne?"

Bölücülük: "...Şimdiye kadar aklı başında bölücü tek bir Kürt'e rastlamadım...Kürt o kadar aptal mıdır ki, Türkiye bölünsün de İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa, Antalya ve Adana Türk'e düşsün; Mardin, Siirt, Bitlis, Hakkari, Bingöl ve Urfa da Kürt'e kalsın. Denizleri de bölelim. Akdeniz, Karadeniz, Marmara ve Ege Türkler'de olsun, Van Gölü gibi bir gölcük de Kürt'e kalsın? Görüyor musunuz, bölücülüğün akıllılığını. Oysa bütün Anadolu bugün bizimdir. Edirne'den Hakkari'ye kadar..."

Saym hakimler, işte bölücülük ve ırkçılığım. Ama sanıyorum, saym savcı, İtalya Ceza Hukukçusu Tonbrozo kültürü ile "Kürt" olduğum için beni doğuştan cani sanıyor.

Sayın hakimler, gerek yazım, gerekse bundan önceki ifade ve duruşmalarımda niyet ve kastım bilirkişilere gerek kalmadan, apaçıktır .Ve bilginiz çerçevesindedir.

Beraatimi isterim. Karar Yüksek Mahkeme'nizindir. Saygılarımla.

16.5.1988

Not: Bu yazı, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığı'nın "Kürt Batı Anadolsuz Yapamaz" başlıklı makalemle ilgili esas hakkındaki mütalasına cevabımdır.

HALEPÇE

Halepçe Kürt soykırımı bugünkü iş değil ki. Bundan dört yüz sene evvel büyük Kürt şairi Ehmedê Xanê, bakın ne güzel dile getirmiş bugünkü Kürt halini: *"İki ateş arasında daima Kürt hedefdir."* Tabii o zamanki ateş, Osmanlı ve İran idi. Bugün de İran ve Irak ateşidir.

Pekala, diyelim ki, bu hal, asırlık Kürt kaderidir. Ama sayın anlı şanlı Türk hükümetinin hali ne oluyor? Daha Halepçe'deki binlerce Kürt çocuk, kadın ve ihtiyarın cesedi soğumadan, Başbakanımız Turgut Özal'ın Bağdat'a ziyareti ne idi? Saddam'ın zehirli gaz kokan ellerine sarılıp, Arap çehresini öpmenin alemi ne idi? Bunun, *"eline sağlık"* demekten başka bir anlamı var mıdır?

Hani Kürtler Türk'tü, çokyüzlüler? Türklük şeref ve hayriyetiniz bu muydu? Seneler önce, Kıbrıs'ta Türk kabul ettiğiniz birkaç ölü için harbi göze aldınız da, allah'tan, ABD Başkanı ipinizi çekti de yerinize oturdunuz.

Bulgaristan'dan bir kız çocuğunun alınması için Özal sabahlara kadar uyumadı. Ama Halepçe'de insanlık dışı metodlarla öldürülen Kürtler için en ufak bir reaksiyon gösterilmediği gibi, üstelik Özal'mız Bağdat'ı tebrike gitti.

İnasn, bu kadar duygusuz ve saygısız olur. Türkiye'de kan ağlayan onbeş-yirmi milyon Kürdün gözyaşlarına bakmadan, git Arabın kanlı elini sık ve sonra gel, *"Birlik ve beraberlik"*ten laf et. Çünkü, nasıl olsa Kürt enayidir.

Yani Ebu Leheb'in yaptıkları, Saddam'ın yaptıklarından daha mı feci idi ki, yeğeni Hz. Muhammed O'na şu ayeti layık buldu: *"Tebbet yeda ebi Lehebi"*, yani, *"Elin kurusun Ebu Leheb."*

Muhakkak, Hz. Muhammed sağ olsaydı, Saddam Hüseyin

için çok daha sert bir ayet düşünürdü. Mesela derdi ki: "*Lanet olsun, elin kopsun Saddam Hüseyin.*"

01.05.1988 tarihli Meyda Güneşi'nde, bakın şair ve avukat Sabri Çelik (Şıvan Sabri), Halepçe'den önce yine kimyasal silahlarla (napalmlarla) katledilen Kürt çocukları için yazdığı şiirinde ne söylüyor:

*Kalanın düzündə havar
bir kelep inci
yaşları üç ile beş arasında
suya atsan su utanır boğmağa
ateş versen ateş kıymaz yakmağa
napalm çocukları**

Evet, ateş kıymaz yakmağa, deniz utanır boğmağa, ama Saddam ve Özal hem kıyarlar hem de utanmazlar.

Ama, pekala bir gün gelir, bunlar konuşulur ve herhalde Halepçe ateşi söndürülür. Hem ne ile bilir misiniz? Zalimlerin kanı ile...

25.5.1988

**Şiirin tamamı şöyledir:*

NAPALM ÇOCUKLARI

*Kalanın düzündə havar
bir kelep inci
yaşları üç ile beş arasında
suya atsan su utanır boğmağa
ateş versen ateş kıymaz yakmağa
napalm çocukları.*

*Kalanın düzündə çelikkanat turnalar
kanadınız ölüme mi bulandı
biz kırıldık
biz öldük de
hangi dağda menekşeler çoğaldı?*

*Kalanın düzündə havar
bir dizi kendir
ben mi bilmem hal eyleyim halimi
el mi bilmez
zulüm nedir
kan nedir
nedir gonca kırımı?*

AD DEĞİŞTİRMEKLE HAKARET

Bazı hakim uluslar, içlerinde yaşayan veya idareleri altına aldıkları yerli halklara verecekleri kültürleri bu halklar almayınca, bu sefer de bu halklara ve onların yaşadığı yerleşim merkezlerine, bol bol ad ve ünvan verirler. Tabii, bu işlem genellikle iyi niyetle yapılmaz. Sözüm ona, halkları kendi içlerinde eritmek, asimile etmek içindir. Genellikle, sonuçta, bu ad ve ünvanlar gülünç oluyorlar. Bu ara ad ve belde adlarını değiştirme, bol keseden ünvan takma şampiyonları, Türkiye ve Bulgaristan'dır.

Türkiye'de özellikle Kürtler'in çoğunlukta olduğu yerlerde bu operasyon yüzde yüzdür. Örneğin sıradan bir adama, "paşa veya beyefendi" demek ne kadar yersiz ise, "*Şanlıurfa*" "*Kahramanmaraş*" ve "*Gaziantep*" demek de öyledir. Yani İzmir, İstanbul, Manisa hele hele Serhat şehrimiz Edirne'nin bu fakir ve perişan şehirlerden aşağı kalan yanları mı vardır? Peki birader, mademki bu şanlı, kahraman ve gazi Güneydoğu şehirleri vardır, niye Güneydoğu'yu bu kadar hor görüyorsunuz? Yani şanlı'sız, şeref'siz ve gazi'siz bir Mardin, Siirt ve Diyarbakır mı kalmıştır? İnsan bazen yanlış kişileri, yakınları olan kişiler için affeder; ben olsam, Mardin'i Urfa'nın hatırı için Diyarbakır'ı Gaziantep'in hatırı için ve perişan Siirt'i de Kahramanmaraş'ın hatırı için af ederim.

Ama kazın ayağı böyle değildir. Mademki bu şehirler bu kadar "*gazi*", "*kahraman*", ve "*şerefli*" dirler, neden 70 yıldan beri bu kutsi illere bakılmadı? Bakılmaz, ama "*acemvari*" palavralarla bol keseden ünvanlar verilir. Köylere verilen adlar da bir alem. Hemen hemen hiçbir köyün adında bir anlam yoktur.

Köy düzdedir, susuzdur, suludur veya dağdadır; tam tersi bir ad takarlar. Yolgeçit, Dirim, Kuruköy, İlkadım, Yandere gibi...Bazı köylere de, sözüm ona, o köylerde yetişen kişilere

hakaret olsun diye ad takmışlardır. Örneğin benim doğduğum köye, "Eskimağara" ve Said'i Nursi'nin yaşadığı köye de "Soğanlı" adını vermişlerdir. "Zivingê", Kürtçe'de "kışlak", kışın ılık anlamına gelir. Said-i Nursi'nin yani Said-i Kürdi'nin doğduğu köyün adı da Nûrsî'dir. Nûrsî, Kürtçe'de Arapça'dan yapılmış bileşik bir addır. "Nur" Işık aydınlık, rahmet ve bereketidir. "Sî", ise Kürtçe'de gölge ve koruma anlamına gelir.

Peki bu kadar güzel anlamı kapsayan bir adı "soğanlı"ya çevirmek ne demektir? Hele benim köyümün adının "eski mağara"ya dönüştürülmesi bana hakaret değildir de nedir? Sanki yeni mağara varmış da benimki eski mağaralıkla adlandırılıyor. Peki hala biz mağara adamı olalım onlar da, "Türkiye Büyük Millet Meclisi Kahramanları" olsunlar.

İnsan adları da bir tuhaf. Türk Medeni Kanunu'nda "çocuğa ad takmak ana ve babanın hakkıdır." der. Ama yalandır. Doğu ve Güneydoğu'da çocuğa ad takmak, İçişleri Bakanı adına Nüfus İdaresi'nin hakkıdır.

Hayrettir. Genellikle Kürt kız çocuklarına verilen adlar sonradan ses sanatçıları, artist veya başka tip kadın olanların yeniden aldıkları takma adlardır. Örneğin, bol bol Ayten, Aysel, Nurten ve Suzan adları vardır. Erkeklerle takılan adlarda da tarihte ne kadar zalim ve sevimsiz adam varsa, onların adları öne sürülür. Cengiz, Timur, Hulagu ve Atilla gibi. Hele Hulagu, en beğenilmeyen adlardandır. Bu zalim Moğol despotu, hem bilim, insan ve tarihi eser düşmanıdır, hem de adının son hecesi Kürtçe'de çok pis bir anlama gelir. "Gu"dur...

2.6.1988

DIYARBAKIR HAPİSHANESİ

Diyarbakır Hapishanesi'nin adının ne kadar yanlış olduğunun farkında mıyız acaba? Diyarbakır Hapishanesi'nin ne demek olduğunu sormamız gerektiği inancındayım.

Ne demek *Diyarbakır Hapishanesi*?

Diyarbakır Şehri'nin kendisi, sanki, hapishaneden çok mu farklıdır? Uzaktan gelenler şehrin kenarında gördükleri binayı, Diyarbakırlıları rahatsız eden birkaç piskopatın konulduğu bir yer sanacaklar. Kendi kendilerine "*herhalde burası Diyarbakır'ın hapishanesi'dir*" derler. Örneğin Paris, Stockholm, Londra ve Brüksel'de olduğu gibi...

Vay efendim Diyarbakır Hapishanesi'nde açlık grevi varmış, nasıl olur? İnsan Hakları'nın olduğu, işkence ve küçültücü uygulamaların yasak edildiği; bu arada Avrupa İnsan Hakları ve Birleşmiş Milletler Asamblesi'ne imza atmış Türkiye'de, bunlar nasıl olur? Ölüm ve açlık grevleri...Türkiye'deki keşmekeşliği, ölümü göze alarak karşı çıkan Diyarbakır Hapishanesi'ndeki tutuklu veya hükümlüsü, bunları bilmez mi? Sokrates, ölümünden 9 saat önce, elde olmayan ölümün yüksekliğini Eflatun'a anlatmış. Peki, Diyarbakır Hapishanesi'ndeki tutukluların hangisi Sokrates ve Eflatun'dan aşağıdır?

Demek istediğimiz, Diyarbakır Şehri'nde tokluk mu vardır sanki? Hiç olmazsa, Diyarbakır Hapishanesi'ndeki gençlerin açlığı şerefli ve anlamlı bir açlıktır. Aslında tüm Diyarbakır ve hatta Doğu ve Güneydoğu'nun insanları açlık grevine girmeliydi. Halk arasında şair olan bir Kürd'ün şu sözlerini hatırladım: "*Biz Kürtler, hem Hristiyanların hem Müslümanların orucunu tutuyoruz. Açız, Muhammet'in orucu için Et, yağ ve diğer hayvansal gıdaları yemiyoruz, İsa'nın hatırı için.*" Tabii burada iki peygamberin hatırından çok, onları ve onlardan

geçinen hükümetlerin yüzüne herhangi bir olguyu anımsatmak veya atmaktır şairin amacı.

Ayda 10.000 TL. geliri olmayan Güneydoğu aile babası insanını susturup ezmek için, bir jandarma çavuşuna ayda 350.000 lira verilirse, Güneydoğu insanı açlık grevinde değildir de nedir? Sayın Hükümet ve çömezi Kahraman Hayri Kozakçıoğlu'na sormak gerekir: Sayın Kozakçıoğlu, sen bilmem Selaniğin neresinden Diyarbakır'a gel, aldığın para kadar fakir Güneydoğu Bölgesi'ne sahip çık ve binlerce yıldan beri bu dağları bekleyen insanları hor gör; olur mu hiç? Hiç olmaz.

Yani dağ başında, kaya kovuklarında, kurtlarla birlikte yaşamayı göze alan gençler, karınları tok olduğundan mı bu yaşantıyı seçmişler? Sen milyonlarca insanı maddi, manevi herşeyden yoksun bırak; tüm insan haklarını elinden al, devletçe hain ve hor gör ve bütün bu etkenlerle onları aç ve sefil bırak; doğal varlıklarını, ana dillerini ve diğer doğal haklarını sinsi ve haince düşüncelerle merkezi sınav yollarını araya sokarak kapat; bu insanlar, sizin bu insan onuruna yakışmayan davranışlarınıza karşı gelince de "eşkiya" de. Peki, ya sana ne demeli? Bence sana eşkiyalıktan da öte bir isim bulmak lazım.

Eşkiyalık ilkel dönemlerden kalma bir deyimdir. Eşkiyalık döneminde bu isim, bir çeşit avcılık gibi bir nitelemeydi. Genellikle eşkiyalık, keyif için veya buna benzer sapık duygularla yapılırdı. Bazen de, bir çeşit spor ve kahramanlık sayılırdı.

Ama insaf edelim (insaf yok ya), bugün Doğu Güneydoğu'daki eşkiya diye isimlendirilenler, (Coşkun Kırca'nın vicdanına göre; bize göre "Peşmerge"dirler), canları istediğinden mi bu sporu yapıyorlar? Değil. Açız diyoruz; demokratik vatandaşlar değiliz diyoruz; onlar karşımıza Lozan Antlaşması'nı çıkarıyorlar. Sanki Türkiye'nin Ulusal Kurtuluş Savaşı Türkler ile Kürtler arasında olmuş, Kürt, Türk'e yenilmiş ve haliyle yenik olan Kürtler, bu ağır şartları kabul etmek zorunda kalmışlar. Bugün dahi, Kürtler'in söz söyleme hakları yoktur.

Bu kadarı da ayıp, diyeceğiz ama "*ayıp nerede?*" bilen beri gelsin. Peki ya Antep'in "*Gaziliği*", Maraş'ın "*Kahramanlığı*", Urfa'nın "*Şanlılığı*" nerden geliyor? Erzurum ve Sivas kongreleri, bu ünvanları alan ve kuran kimlerdi? Niye "*Şanlıkastamonu*" "*Gazimanisa*" veya "*Kahramanbursa*" denmiyor?

Bunları demekle kimseyi küçük düşürmek veya hakaret etmek düşüncesinde değiliz. Ama bu ünvan ve hizmetleriyle Kürt, esareti kabul etmez.

Peki Kürt, ne zaman bu Lozan Antlaşması'nın kendi aleyhindeki kararlarını kabul etmiştir? Şeyh Sait İsyanı, Ağrı, Zilan, Sason, Dersim ve bugünkü Doğu ve Güneydoğu Olayları'yla mı? Belki bunları yazmak, ismi "*Aldıkaçtı*" olan birine ve ihtilalci birkaç askerin kanunlarına göre yasaktır. Ama ne yapalım ki bunlar böyledir. Zaten mantık, doğa kanunları ve insan haklarına aykırı kanunlara, nâmuslu insanların saygısı olmaz. Eğer insanlar, birşey yapmıyorlarsa o kanunlara saygınlığından değil, çaresizliklerindendir. Herhalde, bileğine kelepçe takılmış bir insan, kelepçeyi kolunda ziynet görmez.

20.7.1988

ESARET VE ASİMİLASYON

Bir ulusa, hakim bir ulusun asimilasyon; yani aşağı kabul ettiği ulusu yok etme veya kendileştirme politikası, o esir ulus için çok büyük tehlikeler doğurmaktadır. Aslında bu hareket, hakim ulusa da bir fayda vermemektedir.

Esir ulusun namuslu ve karakterli kısımları kendi milli hasletinde direnir; ancak karakersiz, korkak, menfaatperest ve ahlaksız olanlar hakim sınıfın veya diğer ulusun işbirlikçisi olurlar. Bunlar bir nevi paralı askerlerdir. Eskiden Kürdistan'daki Hamidiye alayları ve paşaları gibi...Bugün, ulusundan kopmuş, işbirlikçi ve herkesçe hain sayılan korucular gibi...

Siz bakmayın resmi otoritelerin öldürülen köy korucularına "şehit" demelerine. Esasen, bu herifler geberdiği zaman en yakın akrabaları bile "oh..." diyor. Köylük yerlerde kimse mezarlarını bile kazmıyor. Din adamları bile, devlet korkusu olmasa, onların (zaten allah tarafından kabul edilmeyeceğini bildikleri için) cenaze namazlarını ve telkinlerini yapmak istemiyorlar.

Ancak ben şöyle düşünüyorum: Kim Kürtleri elemiş de, kalbur altı Kürtleri bu hale sokmuş?

50'li yıllarda Vatan gazetesi geneleve düşen kadınlarla bir anket yaptı. Netice şöyle çıktı: %80'i fakirlikten, %10'u hastalıktan yani sekso manyaklıktan, %10'u da zevk için fahişe olmuşlardı.

Tanıdık, hatta akrabalarım olan köy korucuları var. Bakıyorum da, %95'i fakirlik ve cehaletten bu işe girmişler. Geri kalan % 5 de sırf cehaletten.

Dikkat edilirse, hem cehalet ve hem de fakirlik, esaret ve asimilasyonun eseridir.

Geçen gün bir köy korucusuyla konuştum. 3 karısı ve 14 çocuğu varmış. Halen 2 karısı da gebeymiş. Ama adamın ne malı, ne mülkü, ne sanatı, ne diploması ve ne de üçkağıtçılar gibi bankalarda kredisi var. Kadın olsaydı belki fahişe olurdu. Ne yapsın; bugün Doğu ve Güneydoğu'da fahişeliğe eşdeğer olan köy koruculuğunu seçmiş...

Adamla konuşurken, utançtan yüzüme bakamıyordu. Bir ara dedi ki, *"Musa dayı, vallaha ben vatan haini değilim. Ama kimse derdimi anlamıyor. Hani bir çok Türk ve Arap filimlerinde bir kadın, hasta çocuğunu tedavi ettirmek için sahralarda çalışıyor ya; işte ben de onlar gibi 14 aç çocuğumu doyurmak için bu şerefsiz işi yapıyorum. Çocuklarımın perişan olacağı korkusu olmasa, inan ki beni öldürmelerini istiyorum. Hayrettir; sanki PKK benim bu derdimi biliyor da beni öldürmüyor. Vallahi beni öldürüp, bu şerefsizlikten kurtarmasını istiyorum."*

İşte sevgili okurlarım, asimilasyon ve esaretin bir millete yaptığı tahribata bundan daha güzel misal var mıdır?

Aç ve cahil bırakacak ve sonra en adi, ahlak dışı kurallara adamı zorlayacaksın...Hani bazı sloganlarla yazıyı bitirmek adettir; ben de diyorum ki, **KAHROLSUN ESARET VE ASİMİLASYON!**

16.8.1988

ANADİL: KÜRTÇE

— Sayın Anter, biliyorsunuz, bu ara Kürtler çeşitli yönleri ile dünya ve bizim basınıımızda, yansımaktadır. Son olarak da, bir dergi TBMM'nde doğulu milletevekilleri ile röportaj şeklinde sorular yöneltti. "Anadilin nedir?" diye. Çoğunluk da anadillerinin Kürtçe olduğunu, hatta Türkçe'yi ilkokula giderken öğrendiklerini, söylediler. Fakat, bazıları da, yüzde yüz ana dili Kürtçe olduğu halde, ya kem küm etti, ya da inkar etti. Örneğin Bitlis Milletvekili Kamuran İnan, Hizan İlçesi'nde doğmuş, büyümüş ve de Kürt Aile'nin çocuğu olduğu halde bu şekilde davrandı. Bu konuda siz ne diyorsunuz?

— Efendim, siz öyle biliyorsunuz ama, aslında Kamuran Bey korkak, riyakar (yalancı) ve sahtekar bir kişilik anlamına gelmez. *Ana dilim Kürtçe değil*, dediğinde, "*Tükçedir*" demek istemiyor. Doğrusu ana dili, yani rahmetli annesinin dili Ermenice'dir. Bu "Ermeni" sözcüğü bugün Türkiye'de sempatik bir sözcük olmadığına göre, "kemkümlüğü" oradan geliyor. Örneğin Kamuran Bey'in bin oğlu olsa da büyüyüp parlamentoya girseydi ve aynı soru genç İnan'a sorulsa, o da, baba İnan gibi örtbas edecektir. Ana dilinin Kürtçe olmadığını doğru olarak söyleyecektir. Çünkü onun da ana dili Türkçe değil, Fransızca'dır. Çünkü saym validesi Fransız'dır.

— Peki Sayın Anter, böyle bir soru size de sorulsa, siz ne dersiniz?

— Vallahi aslında böyle bir soru ancak Türkiye'de merak edilerek sorulur. Yoksa, başka bir memlekette tahmin etmem, böyle bir soru enteresan olup, basını ve kamuoyunu ilgilendirsin. Basında bu soru, şuna benzer: Bir erkeğe, "*kadın mısın, erkek misin*" veya aynı soru kadma da sorulsa ne kadar garipse, bence "*ana dilin nedir*" diye sorusu da bu kadar acayiptir. Elbette ana dilim Kürtçe'dir.

Bence anadillerini inkar eden bazı milletvekillerinin halleri yukarıda verdiğim kadın-erkek örneğindeki benzer. Örneğin erkeğe "erkek misin kadın mısın" sorusuna, kadının veya; kadına, "kadın mısın erkek misin" sorusuna erkeğim, sapık karşılığına benzer.

— Peki Anter, basınımızda birçok yöneticilerimiz Kürtçe'nin bir dil olmadığını söylüyorlar. Peki analarımız bu Kürtçe'yi nasıl konuşulup anlaşılabilir bir dil şeklinde, sözcük karmaşısını bir araya getirip size de bunu öğretebilmişler?

— Kardeşim dedim ya, Türkiye'de öyle laflar edilir, öyle sorular sorulur ki, İstanbul kocakaralarının bir duası var, "ak-lım, fikrim sana emanet ya Resulallah" demekten başka çare kalmıyor, Arkadaş, Arapların Kürdistan'ı kılıçla fethettiği zaman, yani bundan 1400 yıl önce, Arap zulmüne karşı Kürtçe yazılmış destanlar, mersiyeler elimizde vardı. 600 yıl önce dünyanın en güçlü divanlarından biri olan Melaye Ciziri'nin, Ahmede Xane'nın, Feqiyê Teyra'nın, Hacı Qadirê Koî'nin ve şaheser altı ciltlik yapıtlarıyla Cegerxwîn'in şaheserleri gibi eserler hangi dille yazılmıştır? Kendime bir övgü değilde, yazdığım 13.000 (onüçbin) kelimelik "Kürtçe-Türkçe" sözlüğüm ve dört perdelik "Karayara" (Birîna Reş) piyesimi yazdığım sözcükleri kulağıma Cebrail'mi fısıldadı?

Bırakalım bunları; memleketimizin bugünkü keşmekeş ve çılgına dönmüş hali, bu sapık mantıkların ürünüdür. Zaten 600 yıldır herkes atom devri ve ay yoluna girmişken, biz "Kürt var mıdır yok mudur; Kürtler nereden gelmiştir? Kürtçe bir dil midir, değil midir? Bir dil ise kaç sözcükten meydana gelmiştir?" gibi sepet üfürüyoruz. Nitekim Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı mahkemesinin askeri savcısı, iddianamesinde Kürtçe'nin topu topuna 36 sözcük olduğunu ileri sürmüştü. Bende yanıt olarak, tavuk kümesinden bile 42 sözcük saptayabildiğimi söylemiştim

5.10.1988
2000'e Doğru Dergisi ile Röportaj

***1989 OLAYLARI
YAZILARI***

MEMURİYETTE KIZLIK MUAYENESİ

İnsan bu yazının başlığını yazarken bile, utanç duyuyor. Böyle güzel bir dünyada, kendi insanlığından soğuyor. Ne demek bu? Acaba, bu kuralı ortaya koyanlar, (karamameyle mi emirnameyle mi) emredenler çoluk, çocuklarına, hatta kendilerine böyle bir muayene uygulanırsa, ne derler? Ayrıca nasıl rapor ortaya çıkacağını tahmin ediyorlar mı?

Ben 70 yaşında olan bir Kürt'üm. "*Kürt'üm*" dememdeki amacım, 141,142'ye gireyim diye değil de, bu parlak düşünceli kişilerin sık sık bizi gerici gösterdikleri içindir. Siz bakmayın, Kürt'ün adının gericiliğe çıkarıldığına. Zaten, Kürt, hep olumsuzlukla yan yana düşünülür ve gösterilir. Bu hususta da meşhur İngiliz tarihçisi Arnold Toynbee der ki, "*Bir millet için en karanlık şans, tarihinin düşmanları tarafından yazılmasıdır.*" İşte, Kürt, hep bu imaja giriyor. Bakın, bu sayın beylerin çıkardıkları çirkin ve utanç verici olaya.

Yanıt niteliğinde, bundan 1700 yıl önce bir Kürt atası ne güzel karşılık vererek insanlık dışı kızlık muayenesini reddetmiştir: M.S. 3.yy'da yaşamış (Hz. Muhammet'ten 300 yıla yakın bir süre önce) ve bugün ziyaretgah kabul edilen mezarı Irak Kürtistan'ında Zaxo ve Dihoq arasında olan, Mar Metta, XX.yy T.C. Harita Genel Komutanlığı'nın kararını beğenmiyor.

Aziz Ata'mız bilgin Mar Metta'nın 17 yapıtı varmış, ancak zamanla çoğu kaybolmuş. Bugün elimizde iki tanesi kalmıştır. Biri "*Mukaddime*"si diğeri de kadın erkek hakları üzerine olanıdır. Bunlar da Malatyalı Tarihçi Ebu'l Farac sayesinde günümüze kadar gelmiştir.

Özetle, Mukaddime'de, Bilgin şöyle demektedir: "*Ben bu kitabı yazdığımda, 90 yaşındayım. 90 yaşına gelmiş bir kişi olarak piri fani ve ruhani bir rahipsin, yakıştır mı sana, böyle açık ve çıplak konuları yazmak?*" denilebilir. Ama ben bu

düşüncede değilim. Bence dünyada insanlar arasında olup bitenleri ve davranışları yazmakta bir sakınca görmüyorum."

İkinci eserinde biri yaşlı ve bilinçli, diğeri genç ve zengin iki kadını konuşturuyor. Genç kadın:

—Teyze, ne oluyor allahaşkına, erkekler gençliğinde, hatta her zaman, istediği kadar gönlünce çapkınlık yaparlar, esir pazarlarından istedikleri kadar esir kızları (cariyeleri) satın alıp, her gece birisiyle yatarlar ve bu davranışları, değil onlara bir kusur sayılsın, üstelik onlara gurur ve iftihar gerekçesi oluyor. Ama biz kadınlar kızlığımızda en ufak bir hata veya kusur gösterirsek, adımız fahişeye çıkıyor. Toplumda hor görülüyoruz. (Şimdi bizde de işe alınmıyorlar) Bu ne biçim adalet ve anlayıştır? Örneğin, benim de param var, pazara gidip 10 tane esir genci (köleyi) satın alıp, her gece biriyle yatmak istiyorum. Neden benimki günah, ayıp ve yasak olur da erkeklerin olmasın?

Yaşlı kadının yanıtı gayet açık, kısa ve çarpıcıdır:

— Kızım aslına bakarsan, senin dediğin doğrudur. Ama dikkat edersen, tüm peygamberler ve güçlü hükümdarlar erkek olduğu için kanunları ve toplum kurallarını kendi çıkarlarına, yani erkekten yana koymuşlardır.

Arkadaş; bundan 1700 yıl önce "kuyruklu bir Kürt," bunları söylüyor da; 1989'da her biri dünyaya bedel olan Türkler fidan gibi kızlarının işe alınması için mahrem yerinin raporunu istiyor.

İsterdim ki, olanağım olsun ve bu kuralları koyanları kendi kararları gereğince, muayene ettirseydim. Acaba kaç tanesi bugünkü işinde kalabilecekti?

30.1.1989

TC'NİN KURULUŞUNDA YANLIŞ VAR

Ali Boratav: Sayın Anter, Kürt Sorunu'nu çözebilmek için herşeyden önce, olguyu doğru tespit etmek gerekir. Türkiye'de nerede ise, tüm yetkililer tarafından inkar edilen, ya da görmezlikten gelinen Kürt halkı olgusunu nasıl tanımlayabilirsiniz? Dil, kültür, tarih ve coğrafi durum bakımından...

Musa Anter: Efendim, bu soruya verilecek yanıt da soru gibi garip olacaktır. Olan bir şeyin, bilenler arasında sorulması kadar garip birşey yoktur. Örneğin, biz birbirimize deniz var mı, yer var mıdır, güneş var mıdır, veya insan varmıdır, gibi birtakım sorular soruyor muyuz? Doğal olarak, Kürt halkı, yurdu olan Kürdistan'ı ile, eski çağlara dayanan tarihi ile; halk divanı ve modern edebiyatı ile ve de orjinal etnografyası ile vardır.

Siz bakmayın, çeşitli derecelerdeki kültürsüz memurların dediklerine. Bu tipler, Profesör ve Vali kılığında olabirler. "Kürt yoktur, ben böyle biliyorum" veya "Orta Asya'da kar yığınının bastıkları zaman ayaklarının çıkardığı seslerden dolayı bu Türkler'e "Kart kurt" anlamında Kürt denilmiştir." diyenlere ne söylemeli? Örneğin, bugün Irak Kürdistan'ı, İran Kürdistan'ı var da, Türkiye Kürdistan'ı yok mudur? Kıbrıs'ta, Bulgaristan'da veya Yunanistan'da olan Türkler'in bir tarlası elinden alınırsa, T.C. Devleti ayağa kalkar. Ama Bedevi Irak Devleti, Kürdistan'dan elde ettiği petrolün satışından aldığı paralarla Kürtleri "zararlı haşere gibi" zehirler, Türk Hükümeti'nin doktorları da "böyle birşey yok" deme rezale-tinde bulunurlar.

Peki, Kürt ve Kürdistan'ın varlığı için Muhteşem Süleyman veya Kanuni Sultan Süleyman'ı şahit gösterirsek acaba Sayın Kozakçıoğlu, yine bu şahitliği de mi kabul etmeyecek? Kanuni Sultan Süleyman Fransa Kralı Fransuva'ya gönderdiği mektupta, unvanlarını sayarken, "Ben ki şu...şu...ve Kürdistan Pa-

dişahı Süleyman Han'ım" demiyor mu? Yani Muhteşem Süleyman'ın Kozakçioğlu ya da Sayın Özal kadar da mı bilgisi yoktu?

Kürt Dili, zengin ve eski bir dildir. Birkaç lehçeye ayrılrsa da kök ve dil kuralları aynıdır. Yüzyıllardan beri sahipsiz, hatta yasak olduğu halde, bugün yine birçok devletin dillerinden daha zengindir. Örneğin ben, şimdiye kadar, dört-beş Türkçe öğrendim. Tüm resmi ve özel çabalara rağmen, doğru dürüst bir Türk Dili kurulmadı. Ben hiçbir yabancı dil kökünden kelime almadan, sadece Kürtçe olarak ve kelime türetmeden, 13.000 sözcüklü bir sözlük (Kürtçe-Türkçe) hazırladım ve bunu bastırdım.

Sovyetler'de *Qanadê Kurdo* Hocamız 34.000 kelimelik bir Kürtçe-Rusça Sözlük yayınladı. Daha önce, Yusuf Ziyaeddin Paşa El Hanîdî, Kürtçe-Arapça "*Hediyetül Hanidiye Fi Lugat-ul Kurdîye*" adıyla bir sözlük hazırlamıştır. *Ahmedê Xanê "Nûbihara Biçûkan"* adlı Kürtçe-Arapça bir Lügat yapmış. İtalyanlar, Alman ve Ruslar da çeşit çeşit Kürtçe ve kendi dillerinde sözlükler yapmışlardır.

Kürtçe Dil Bilgisi kitaplar da çıktı. En son hazırladığımız Kürtçe-Türkçe Grameri, Urfa Milletvekili Kemal Badıllı adına bastırdık. İslamiyet'ten sonra, Kürtler de Araplar gibi Arap Alfabeti'ni kullandılar. 1928'de Türkiye Latin Alfabeti'ni kabul edince, biz de 32 harfli bir Latin Alfabeti'ni kabul ettik. Örneğin ben, bu alfabe ile: 1.Kürtçe-Türkçe Sözlük; 2.Kara Yara (Birina Reş) isimli dört perdelik bir piyes; 3. Öykülerden oluşan "Kımıl" adlı bir kitap; 4. Yarasalar adlı 100 rubailik bir kitap bastırdım.

Dünyanın üstün yazın kişilikleri arasında sayılan ve yapıtları klasikleşen Mele Ahmede Ciziri, Ahmede Xane, Feqe Teyra, Hacı Qadire (Kadire) Koi Şix Rızaye Telebem, XX. yy.'ın Nazım Hikmeti sayılan Cegerxwin gibi Kürt edebiyatçı ve şairleri vardır.

Bizde genellikle yetkililer, okul bilgisi sahtekarlık ve Bizans oyunları ile dolu olan kişiler olarak üst makamlara ulaşabilmişler. Bunlar ancak, aldıkları maaş ve çıkarları oranında yurt sorunlarına bakarlar. Zaten bugün kardeş Kürt-Türk silahlı çatışması da bu sayın üst yetkililerin eseri değil mi? Sayın Bölge Valimiz Kozakçıoğlu, tercüman aracılığı ile Kürt Halkı'yla konuşabildiği halde, *"Türkiye'de Kürt yoktur, ben böyle biliyorum"* demektedir. Başbakanımız sayın Özal'da Kürt olduğu halde, SHP'yi *"kürtçülükle"* suçlamaktadır. Oysa kendisi Malatya'lıdır. Hukuk Fakültesi'nden arkadaşım Malatya Belediye Başkanı Hamdi Fendoğlu *"Hamido"* bana dedi ki *"Tüm Malatyalılar Kürttür, çingene ve yabancı memurlardan başka."* Şu değişen çağa bakın: İki Kürt Kökenli, Turgut Özal ile Erdal İnönü, karşı karşıya geçmiş birbirlerini *"kürtçülük"*le suçlamaktadırlar.

—A.B.: *Türkiye'de Kürt Sorunu'nun çözümü konusunda çeşitli tezler vardır. Bunları sınıflayıp, tezlerini özetlermisiniz? Özerklik-Federatif ve Tam Bağımsızlık gibi.*

—M.A.: Bence, Resmi Türk Hükümetleri'nin tezini ele almak gerekir. Bu tez yıllardan beri, bir ucube olarak ortaya atılmaktadır. *"Kürt yoktur, Kürt Türkçe'yi unutmuş, hafızasız Türklerdir; Orta Asya'da kar yığınlarına "Kürt" denir öyle ise Kürtler Türk'tür. Türkler karlı dağlarda yürürken, ayaklarının altında kart kurt seslerini çıkardığı için, bu dağ Türkleri'ne Kürt denmiştir."* vs. Bunun gibi komik iddialar. Halbuki, Araplar'ın göçmen anlamında Oğuzlar'a Türk dedikleri Oğuzlar, Orta Doğu'ya ve Kürdistan'a geldiklerinde, 18 tane Kürt Prensliği vardı. Sultan Selçuk 43 yaşında Bağdat'ta sünnet olmuş ve adını da Muhammet yaptıktan sonra da, Abbasi Halifesi, onu Horasan'a Genel Vali anlamında *"Bey"* tayin etmiştir. Şimdi Türkçe'deki şu atasözü ister istemez akla geliyor: *"Dağdan gelip bağdakini kovuyor."* O zaman, ilk önce bir varlık ve gerçek olan Kürd'ü kabul etmek gerekir.

Bu durumda yapacağımız sınıflama tek taraflıdır. Çünkü davalı ortalıkta yoktur. T.C.'nin üst yetkilileri askeri ve sivil piyonları, böyle bir sorun yoktur diyorlar. Ayrıca Kürt Halkı'nın varlığını kabul etmiyorlar. Tam bir Deve Kuşu örneği.

Bana göre, Türkiye çokuluslu bir ülkedir. Eğer bu uluslardan yadsınacak biri varsa bu da Kürt Ulusu değildir. Bu nedenle, en iyi tez dünyadaki çok uluslu devletler tezidir ve ona bakmak gerekir. Örneğin, ABD, Yugoslavya, SSCB ve İsviçre gibi. Ama şimdiki gibi, *"ne mutlu Türküm diyene, Türkiye Türkler'indir; Türk'ten başka Türk'e hayır gelmez; Bir Türk dünyaya bedeldir"*, yollu şoven sloganlarla bir yere varamayız. Her zaman söyler ve yazarım. Kürtler, Türkler'den ayrılmak istemezler. Ama şimdiki gibi inkar politikalarını da kabul etmezler. Kürtler'in istediği, demokratik prensipler içinde, insan haklarına-ki buna kültür, eğitim, serbest kimlik ve her çeşit etnik haklar dahildir- saygılı olunmasıdır. Şimdiki gibi dili, kültürü, adı, müziği, folklorü, yer ve insan isimleri yasak edilince, bu davranışlar, bizi bugünkü gibi silahla karşı karşıya getirir.

Bu tezler birer buluş değildir. Bana göre, bünyemize uygun, en iyi şartlarla birlik ve beraberliğe zarar vermeyecek olan, bir özerkliktir. Kaldığı, bugün Türk ve Kürt özgür değildir. İkisi de Emperyalistler'in sömürgesi durumundadır. Ama içtenlikli bir Türk ve Kürt kardeşliği kurulursa, o zaman ikisinin de özgür olacağına inanmaktayım.

— A.B.: *Çeşitli tezler söz konusu. Bu tezleri savunan Kürt grupları arasındaki destek nedir, en çok hangi tez tutuluyor?*

— M.A.: Biliyorsunuz, Türkiye'de bu tezler tabudur. Konuşulmaz. Ağıza almak dahi suçtur. Onun için gruplar arasında bir anket açmak olanaksızdır. Ancak vicdani düşüncem, mantıksal olarak, Türk ve Kürt kardeşliğini tutmaktır. Tabii eşit şartlarda ve bir arada. Bunun adı da özerklik veya federatiftir. Şimdiye kadar Türkler'den ayrıлып bağımsız bir Kürt Devleti

ti'nden yana olan Kürtler'e rastlamadım. Ama insanlık dışı işkence ve haksızlık görenlerden başka.

Zaten 70 yıldır, inkar ve asimilasyon politikasını güttüler de ne oldu? Bizi bu uğursuz günlere getirdi. Doğu'nun fakir çıplak dağlarında evlatlarımız silahla karşı karşıya kaldılar. Bunda zarar eden tüm Türkiye halklarıdır. Sözüm ona karlı olan da, üst düzey yetkililerdir.

—A.B.: *Türkiye'nin inkar politikasına başvurmasında rol oynayan etkenleri nasıl sıralayabilirsiniz?*

—M.A.: Bana göre:

1. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu yanlıştır. Kurtuluş Savaşı'ndan sonra elde kalan topraklar Osmanlı İmparatorluğu'nun kalıntısı idi. Doğal olarak, bu topraklarda birçok etnik halklar vardı. Böyle bir topluluğu tek bir isim altında ve tek uluslu devlet biçimiyle teşkilatlandırmak, elbetteki yanlıştı. Sonradan bu yanlışları düzeltmek çabası ile inkar ve asimilasyon politikasına gidildi.

2. Genel olarak T.C. kuruluşuna egemen olanlar Anadolu'lu değildi. Onun için psikolojik olarak "*kraldan daha çok kralcı*" kesildiler.

3. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Kürdistan, parçalandı. Türkiye, İran, Irak ve kısmen de Suriye arasında bölüşüldü. İran ve Irak parçalarında Bağımsız Kürdistan Devleti'nden söz edilmektedir. Kurulacak bu devletin, Türkiye Kürdistan'ı üstünde bir hak iddia etme olasılığına karşı, inkar politikasına gidildi. Tabii başka etkenler de vardır.

—A.B.: *Eğer Kürt Sorunu'na yönelik bir çözüm bulunmazsa, Türkiye'yi iç ve dış politikalarda bekleyen geleceği nasıl görüyorsunuz?*

—M.A.: Baştan beri, daha önceki yazılarımda da, her zaman Türk ve Kürt kardeşliği ve beraberliğini dile getirdim.

Dört tarafımız, bizi sevmeyen devletlerle çevrilidir. Aşağı yukarı hepsinin bizden büyük istekleri vardır. Doğal olarak, eğer Kürt Sorunu'nda hakça bir çözüme gidilmezse, içerde rahat ve huzurumuz olmaz; resmi otoritelerimizde hep şimdiki gibi zorbalığa başvuracaklardır. Elbette, etrafımızdaki devletler de bu kargaşadan yararlanmaya çalışacaklar.

— *A.B.: Türkiye'de gelmiş geçmiş ve bugün mevcut politika arasında Kürt Sorunu'na en önemli ve gerçekçi, en olumsuz ve zararlı yaklaşımlar hangi partilerden gelmiştir?*

— *M.A.:* Türkiye'de gelmiş geçmiş ve halen de tüm siyasi partilerin Kürt Sorunu'na yaklaşımları, hep aynıdır ve olumsuz, zararlı yaklaşımları olmuştur. Türkiye İşçi Partisi hariç; bu partinin Kürt Sorunu'na yaklaşımı gayet olumlu ve insani idi. 27 yıllık CHP, tek parti ve totaliterdi. Kürt Sorunu'na şöven ve inkarcı bakardı. İnkarcılık, sürgünler, soykırımlar bu dönemde meydana gelmiştir. Sözde 1950'de DP kuruldu. Tabii, genel başkanı CHP'nin eski genel başkanı olan Celal Bayar'dı. Celal Bayar'ın başkanları da Turancı hayalperestti ve Samet Ağaoğlu idi. Tabi bu dönemde, Kürt Sorunu yine yattı. 1960 DP'nin akıbetinden sonra, paşalar ve ihtilal dönemi ve halen de bu dönem sürüyor. Elbette bu dönemin Kürt Sorunu'na yaklaşımı rahat,hazrol, yat, kalk, yasaklardır.

Son beş yıldır, sözde Türkiye demokratikleşti. Ne oldu ise, biz de hep demokrasi yeni ve yavaş yavaş gelir. İşte bu hava içinde,icazetle kurulan veya sonradan eklenerek ortaya çıkan partilerin, Kürt Sorunu'na yaklaşımı da iç açıcı değildir. Bugün iktidarda olan ANAP'ın, asker patronları adına Türk Halkı'na ve özellikle Kürt Halkı'na, etmediklerini bırakmadıkları görülmektedir. SHP ufak tefek insan haklarından sözetmekte, ürkek ürkek Kürt Sorunu'na yaklaşır gibi gözükiyorsa da, o da süngüden korktuğu için vazgeçmektedir. T.C. Ceza Kanunu'nun 141-142-163 faşist maddelerinin kaldırılacağını söylüyor ama, Türkiye'yi haraç mezat satan politikacılara, kim

inanır? Onlar da ağabeyleri Süleyman Demirel gibi, "*Dün dündür; bugün de bugündür*" deseler, kim ne diyebilir? Kim utanır? Nitekim, siyasilerin seçim yasakları döneminde, BBC muhabiri Süleyman Demirel'e şu soruyu sordu: "*Sayın Süleyman Bey, biliyoruz ki bugünkü yasaklı durumunuz antidemokratiktir. Ama yarın, iktidara gelseniz, antidemokratik yasalar olan Ceza Kanunu'nun 141,142, 163 maddelerini kaldıracak mısınız?*" Süleyman Demirel, "*onlar başka*" diye yanıt veriyor.

İşte Türkiye'de siyasiler, siyasi ahlak. Bu siyasilerin hakim olduğu siyasi partilerin Kürt Sorunu'na ve tüm insani sorunlara yaklaşımları budur. Yarın yakışıklı genel sekreterimiz Deniz Baykal'ın nasıl bir operasyonla takla atacağını bilemem. Hoca Efendi Erbakan ve Başbuğ Türkeş hazretleri de belli. Biri Mekke cepheli, diğeri de Buhara ve Semerkant'la uğraşmaktadır. Kürt Sorunu umurlarında bile değildir. Bu zatların yüzlerini böyle mukaddes ve milli üstün sloganlarla örtmelerini, hayat kadınlarının sokağa çıkarken çarşaf ve tülbentle te settür etmelerine benzetmekteyim.

Turgut Özal ve devşirme partisi ise, başkanları Kürt kökenli olduğu için saklambaç oynayarak, "*sus sus kimse duymasın*" pozisyonunda.

— *A.B.:* Pek çok çevrede bu boyutlardaki bir baskı, artık Kürt Sorunu'nda bir dönüm noktasına gelindiğine işaret ederek, birtakım yorumlar yapıyorlar, ne dersiniz? Ayrıca son günlerdeki bölgenizde meydana gelen gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

— *M.A.:* Bugün Doğu ve Güneydoğu'daki gelişmeler, Türkiye bütünlüğüne ve beraberliğine indirilen zehirli bir hançer gibidir. Güvenlik güçlerinin halka karşı tavrı, yavaş yavaş halkta, "*biz ve onlar*" imajını doğuruyor. Yani Kürt Peşmergeleri ve Türk Güvenlik Kuvvetleri; tıpkı Filistinliler ile İsrail Ordusu gibi.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi, o kadar başıboş kişilerin eline bırakılmıştır ki, en üst düzeydekiler bütçeyi çar çur etmekle uğraşırken, aşağıdakiler, halka bok yediriyorlar. Bölgede rahat, huzur, mesken masuniyeti (dokunulmazlığı), utanç ar, namus ve şeref sözkonusu değildir. Kendimden bir örnek vereyim: Gecenin herhangi bir saatinde, bir jandarma çavuşu. 70 yaşındaki ben Musa Anter'in kapısını tekme ve dipçikle kırabilir; Şubat Ayı'nda çırl çıplak soyup üstüme soğuk su dökerek, köyün içinde dolaştırabilir, mahrem yerlerime birşeyler sokabilir, elektrik ceryanı bağlayabilir, en sonunda da ya oğlumun ya da torunumun eliyle, afiyetle bok yedirebilir. Sonra bilmem nasıl bir içişleri bakanı, hangi paralı askerin bilmem hangi komutanı veya acayip valisi ertesi gün, Radyo ve TV'de hiç gözlerini kırpmadan, tüm bunları yalanlayabilir. Bütün başıma gelen bu vahşice işkencelerin nedeni de sözde, ben Peşmergeler'e yemek vermişim ya da onlar için dua etmişim.

İşte bölgemizdeki, tarihi deyişle, "*ahvali umumiyesi*" budur. Yani genel durum budur. Bölgede kanun güvencesi yoktur. Halk, gelen komutanın insafına bırakılmıştır. Komutan helal süt emmişse, halkı çok ezmez, değilse bok da yedirebilir, başka şey de...

Ama sorunuzdaki hangi çevrelerin yorum yaptıklarını bilmiyorum. Ancak benim düşünce ve yorumum, binlerce yıldan beri tarih birliği vatan birliği, hısm ve akrabalık, milyonlarca Kürt akrabalık ve arkadaşlığın, bok yiyen birinin bok yedirmesiyle bozulacağına ve Kürt-Türk beraberliğinin sona ereceğine inanmıyorum.

Bu bok yeme ve yedirmeler bitecek. Türk ve Kürt kardeşliğini mutlu edip, bu paha biçilmez; Edirne'den Hakkari'ye, karasıyla, deniziyle eski ve yeni dünyayı birbirine bağlayan bu güzel vatanda, Türk ve Kürt kardeşliğinin, eşitliğinin ve içtenlikli beraberliğinin doğacağına inanıyor ve umut ediyorum.

Nokta Dergisi ile Röportaj

6.2.1989

AFİYETLE BOK YEDİRİRLER

Eski TİP yöneticilerinden Musa Anter, Nokta'nın Kürt sorunu hakkındaki sorularını Nusaybin'in Akarsu köyündeki evinde yanıtladı. Cevaplarını gaz lambasının titrek alevi ışığında okuyor, "Bir kelime on yıl eder. Dikkat edin..." demeyi de ihmal etmiyordu.

Nokta: *Çözüm arayışları bir yana, bir olgu olarak Kürt sorunu'nu nasıl tasvir edersiniz?*

Anter: Cevap en az soru kadar acayip olacak. Olan bir şeyin varlığını sormak kadar garip bir şey yoktur. Deniz var, dünya var, güneş var... Kürt halkı da, tarihi, edebiyatı, zengin dili, kültürü ve folkloruyla var. Genelde Kürdistan vardır. Irak Kürdistan'ı İran Kürdistan'ı vardır. Ama Türkiye Kürdistanı yoktur. Peki, Kanuni Sultan Süleyman, Kral François'ya yolladığı ünvanlar arasında "*Ben ki, Kürdistan Padişahı Süleyman Han*" diye neden demiştir? Kürtçe pek zayıf eklektik bir dildir derler. Ben Musa Anter olarak, 13 bin kelimelik sözlük hazırladım, bastırdım. Kanaaka Kurda 34 bin kelimelik bir sözlük hazırladı. Bunlar yalan mı?

Nokta: *Peki bu "Kürt sorunu" olgusunun bir sorun olarak karşımıza dikilmesi nasıl gerçekleşiyor? Örneğin son olaylar...*

Anter: Kolay gerçekleşiyor. İşte Güneydoğu'daki son gelişmeler...Türkiye'deki birlik ve beraberliğe indirilmiş bir hançer...İşin acıklı tarafı, halkta yavaş yavaş biz-onlar imajı doğuyor. Yani Kürt Peşmergeleri ve onlar olarak. Bu durumda tıpkı Filistinliler ve İsrail ordusu gibi olmuşuz. Bölge o kadar başıboş kimselerin eline kalmıştır ki, en üsttekiler milyarlık bütçe ve çıkarlarla uğraşırken aşağıdakilere bok yediriliyor. Bölgede rahat, huzur, mesken masuniyeti, insan hakları yoktur. Namus, şeref söz konusu değildir. Örneğin bir

jandarma başçavuşu gece üçte, 70 yaşındaki ben Musa Anter'in kapısını kırabilir, beni Şubat Ayı'nda çıplak sokak sokak dolaştırabilir, mahrem yerlerime birşeyler sokabilir, elektrik cereyanı bağlayabilir, afiyetle bok yedirebilir. Neymiş, teröristlere yemek vermişim veya onlar için dua etmişim. İşte çevremiz ahvali umumisi budur.

Nokta: İşlerin düzeleceğine dair umudunuz kalmadı mı?

Anter: Ne münasebet! Binlerce yıllık tarih, vatan, hısımlık, milyonlarca Türk-Kürt ahbablığının birinin bok yedirmesi yüzünden sonuna gelineceğine inanmıyorum. Türk Kürt kardeşliğini ihya edip, bu paha biçilmez vatanda Edirne'den Hakkari'ye kadar eşitliğin ve içtenlikli beraberliğin korunacağına inanıyor ve temenni ediyorum.

Nokta: Bir temenninin ötesinde, bu beraberliğin nasıl korunabileceğine ilişkin neler düşünüyorsunuz?

Anter: Ben Türk-Kürt sorunu hususunda yapıcı ilkeler görüyorum. Kim ne derse desin, 52 yıl önce de bu ilkelere inancımla tutuklandım. Her şoven söyleyişi elimi tersiyle ittim. Kendi şahsi ve vicdani kanaatimiz: Kürt ve Türklerin selameti, Türk-Kürt işbirliğinde, samimi kardeşliğinde ve de modern bir yaşam yönündedir. Aklımızı başımıza toplayıp bunları görüşürsek, bünyemiz için en iyi olanı buluruz. Yoksa bugünkü gibi dolaşa dolaşa, çıplak, aç, dağlarda, "yabancıların silahları"yla karşı karşıya geliriz.

12.2.1989-
Nokta Dergisi ile Röportaj.

23 NİSAN

23 Nisan milli hakimiyet bayramı ve de çocuk bayramı imiş. Laflar ne güzel değil mi; milli hakimiyet ve çocuk bayramı. Ama dikkat edilirse ikisi de bizim tüm sloganlarımız gibi sahte ve yalan. Evvela bizde milli hakimiyet yoktur. Birkaç yaramaz paşadan ve de korkak sivillerden kurulu güvenlik kurulunudur. İktidar üç-dört paşa silahıyla Çankaya'ya gelir. Rol icabı Cumhurbaşkanı, Başbakan ve diğer piyon bakanların kılıcını gölgesine alır, kendilerine faşizan ve kışla metodlarını empoze eder, onlar da aynı emirleri sözüm ona milli hakimiyet temsilcisi olan meclise götürür ve aynen kabul edilir. İşte bizde milli hakimiyet budur.

Gelelim 23 Nisan Çocuk bayramına. Ne güzel mesaj değil mi? Hatta alay olsun diye 23 Nisan günü hemen hemen her ilde büyük bürokratlar makamına çocukları oturtur, onlara gülünç emirler imzalattırırlar. Örneğin ben 1933'te Mardin Maarif Müdürü oldum. Bazı arkadaşlarım Vali ve Defterdar oldular. Ama sonra ne oldu? İşte o çocuk Maarif Müdürü olan ben kitaplara sığmaz işkence ve zulüm gördüm.

Şimdi bu yarım yamalak aklımızla tüm dünyayı kandırmaya çalışıyoruz. Neymiş dünyada ilk defa biz çocuklara bayram hakkını vermişiz. Bu da güzel. Zavallı veya aptal dahi diyeceğimiz milletler inanarak çocukları bize gönderiyorlar. Ve biz de Hollywoodvari rollerle hem onları hem de çocuklarımız oynatıyoruz.

Peki yarın demezler mi ey Türkiye, bu çocuklarınız büyüyünce ne oluyorlar? Tabii genç oluyorlar. Peki siz bu gençlere ne yapıyor sunuz? İk mık, şimdi ben cevap vereyim: Onları asıyoruz, dağ başlarına ve yurt dışına kaçırıyoruz. Elimize geçenleri yakala ve öldür komutu ile öldürüyoruz. Öldürmeye imkan bulamadıklarımızı da bir bölümünü intihar etti diye karakol pencerelerinden fırlatıyoruz. Diğer bölümünü

de bok yedirerek ölüm zindanlarında tutukluyoruz.

Bütün bunlar varken bazı sahtekar ve satılmış yazar ve devlet adamı, Avrupa ve Amerika'nın bizi tanımadığından şikayet ediyorlar. Efendiler işte biz buyuz. Bizi tanımayanın gözü kör olsun.

23.4.1989

GENÇ OLSAYDIM DAĞA ÇIKARDIM

—*Sayın Anter, ülkemizdeki edebi-görsel sanatların tarihsel gelişimini bize kısaca anlatır mısınız?*

— Araplardan sonra ve zorla islamiyeti kabul eden ulus Kürtlerdir. Hicri 13. yılda Ömer zamanında Komutan Halid Bin Velid ile İbni Ğaneme devrinde yapılan baskılar sonucu islamiyeti zorla kabul etmişler. İslamiyetten önce Kürtlerin dini Zerdüştlük ve Hristiyanlıktı. O zamanlar Kürtlerin yaşadıkları topraklar birer kültür merkeziydi. Sanatta, bilimde büyük ilerlemeler kaydetmişlerdi. Resim, heykel ve tüm pozitif bilimler gelişmişti. Bunun somut kanıtı da bugün bina kalıntıları Nusaybin'de bulunan Maryakup'tur. Bu bina Miladi 4. yüzyılda altı fakülteli Maryakup Üniversitesi'ydi. Maryakup bu üniversitenin rektörü idi. Yardımcısı ise Mar Efrem'di. Bu üniversitedeki fakülteler: Tıp, Felakiyet (Astronomi), Edebiyat, Teoloji, Felsefe ve daha sonra Haran Üniversitesi'nin yardımıyla Musiki; bugünkü adıyla konservatuar bölümleri bulunuyordu.

İslamiyette resim ve heykel yasak olduğu için bunlar yavaş yavaş geriledi. İslamiyet devriyle el zanaatları gelişmeye başladı. O devirde paraların bir tarafında lailaheillellah, diğer tarafında prensin ya da prensesin figürleri olurdu.

Bölgede yapılan kazılar sonucu ortaya çıkarılan kabartmalarda bugünkü kıyafetlerden daha güzel giyinişli figürler görülmektedir. Yine bazı Kürt kilimlerinde muhtelif hayvan motifleri işlenmiştir. Bu motifler halen de işlenmektedir.

Ayrıca el zanaatları çok meşhurdu. 20. yüzyılın başına kadarki fabrikalar dünyaya hakim olmadan önce Kürdistan'ın tekstil, kuyumculuk odebağcılık (dericilik) ve mobilyacılığı tüm dünyada meşhurdu.

Üretilen ünlü kumaşlar, yapıldığı şehrin adını alırdı. Örne-

ğin has ipekten yapılmış kumaşa Musili, Harbetli, Amedi (Diyarbakiri) Serti, Hamami. Hatta Araplar da bundan etkilenererek bir çeşit kumaşlarına Şami demişler. Kürt kumaşları dünya saraylarında aranılan bir kumaştı.

Dericilikte; Çüngüş, Mardin ve Bitlis'te yapılan kösele işleri Hindistan'dan Amerika'ya kadar gidiyordu. Kuyumculukda ise; Van'ın Sevathı, Mardin'in Telkari kuyumculuğu bugün de antikacıların aradığı eserlerdir.

Birinci dünya emperyalist paylaşım savaşında Osmanlı İmparatorluğu'nun himayesinde bulunan gayri müslim ve doğululara yapılan muamelelerden dolayı bu sanatlar gerileyerek dağıldı. Fransız Le Monde gazetesinin bir yazısında deniliyor ki: *"Eğer Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Birinci Dünya Savaşı olmasaydı belki bu bölge dünyanın sayılı ülkeleri arasındaydı."* Evet öyle olacaktı ancak bu, sömürgecilerin ve emperyalistlerin işine yaramazdı.

— *Doğu şiirini kısaca tanıtır mısınız?*

Siz her halde bölgemizdeki Kürt şiirini soruyorsunuz. Aslında Kürdistan'da edebi eserlerden şiiri sormanız gerekirdi. Çünkü bugün Kürdistan parçalanmış bir ülkedir. Çok değerli ve halkın yetiştirdiği şairlerimiz bugün Suriye, İran, Irak ve Ermenistan'dadırlar. Biz bunlar arasında ayırım yapmıyoruz. Hepsine Kürt halkının yetiştirdiği şairler diyoruz.

Göçebe Oğuzlar yani Türkler Kürdistan'a geldikleri zaman Sultan Selçuk okur-yazar değilken mükemmel bir Kürt dili ve edebiyatı vardı. Bugün Güney kürdistan'da Madye şehrinde çıkarılan tabletlerde çivi yazısıyla yazılmış Kürt şiir türleri dil bakımından bugünkü Türk edebiyatını aratmayacak kadar zengindi. Bilimin her sahasında; tarih, edebiyat, teoloji, tıp ve el zanaatlarında Kürt asıllı büyük dehalar vardır. Bunlardan: Mele Ahmede Ciziri, Ahmede Hane, Melaye Bota, Melaye Ertüsi, Avdulkadire Koyı, Şeh Rızaye Talabani, Fekye Teyra, Hejar, 20.yüzyılın dev sosyalisti Mele Şeyhmuse Hısari, diğer

adıyla Cigerxwin ile Osmane Sebri'yi söyleyebilirim. Tüm bu yazar ve şairlerin çeşitli eserleri bulunmaktadır. Bugün Cigerxwin'un sekiz ciltlik bir divanı bulunmaktadır. Fikir ve düşünce bakımından Nazım Hikmet'i, kapsam bakımından da Mevlana Celaleddini Rumi'yi andırır.

— *Kürt aydınlarının Türkçe yazmalarını nasıl karşılıyorsunuz?*

— Türkiye de faşizan idareler, Kürt dilinin varlığını kabul etmedikleri gibi yazıya da bir çok ceza kanunu çıkarmışlar. Arkadaşlarımız, ben de dahil, mecbur kalıyoruz: Kürtçe düşünüp Türkçe yazıyoruz. Ve zaten bu yüzden muvaffak olamıyoruz. Nedeni de Türkçe yazmamızdır. Halbuki Türk dili hem zayıf hem Altay Ural kökenli olduğu için Aryen Kökenli olan Kürt dilinin zıddıdır. Aryen dilleri çekimlidir. Asya'da Kürtçe, Farsça ve Peştürce (Afganca) Avrupa'da ise Latince, Germence ve Slavca dilleri bulunuyor. Ben bu gruptaki birkaç dili bildiğim halde Türkçe ile yazdığım zaman başarılı olamıyorum. Tabii bu dediklerimi kötüye yormayın. Türk dilini küçültüyor denilmesin, bir realiteyi dile getiriyorum. Kürt yazarların Türkçe yazmaları bundan kaynaklanıyor. Enternasyonalizme gelince, ezilen ulusun tüm insanlarını işbirlikçiler hariç, enternasyonalist görüyorum.

— *TİP İçerisinde uzun süre yer almış bir Kürt olarak TİP'in Kürt sorununa bakışını anlatır mısınız?*

— 1917'den bugüne kadar dünyadaki tüm sömürge ulusları ancak ve ancak sosyalizm sayesinde kurtulmuşlar. Ekim devriminden bugüne kadar dünyada yüz devlet kurulmuşsa - ezilen ve sömürüden kurtulan uluslardan bahsediyorum- sosyalizm sayesinde. Tek bir istisna var. O da İsrail. Bu gün de ABD emperyalistlerinin hegemonyasıdadır. Haliyle ancak Türkiye'de sosyalizm ile, sosyalist iktidar işbaşına gelirse Kürtlerin insani haklarını elde edeceğine inanıyorum. Onun için o zamanın Kürt aydınları TİP'te toplandılar. Her yerde ve

defalarca söyledik, Kürtler Türkiye'yi bölmek istemiyorlar. Ancak beraber, insanca, kendi kimliğimizle yaşamak istiyoruz. Sağcıların ve onların ahlak bürokratlarının *"Türkiye'de Kürt yoktur, Türkler dağlarda kara basınca kart-kurt diye ses çıkardığı için dağdaki Türklere Kürt denilmiştir"* ve benzeri gülünç laflarla Türkiye'de birlik ve beraberlik kurulamaz. *"Kürt yoktur, Türkiye Türklerindir, Ne mutlu Türküm diyene"* vb. şoven, mantıksız sözlerle bir yere varılamaz. İşte 70 yıldır bu kafayla, bu laflarla gittik, buraya vardık. Her gün televizyon ekranında içimizi kanatan şehit evlatlarımızın cesetleriyle ve yine Türk bayrağına sarılmış, bandolu, içimizi kanatan merasimlere vardık.

Bu kafa ve laflar Doğu ve Güneydoğu halkını öyle bir rende getirmiş ki halkta "biz" ve "onlar" imajını yaratmıştır. Tıpkı İsrail'deki Filistin gibi herhangi bir olayda halk soruyor: *"Bizden kaç kişi vuruldu?" "Onlardan kaç kişi vuruldu?"* Bu olayların sebebi bugünkü çarpık iktidardır. Bir ulusu, kendi ulusundan gayrı görmüşse, hesabını işbaşındakiler yapsın...

— *Bugün bölgenizde verilen silahlı mücadeleyi nasıl değerlendiriyorsunuz?*

— Hukuk ve insani kurallar susturulunca silahlar konuşuyor. Şöyleki; T.Kürdistanı'nda hiçbir insani hakkımız yoktur. Ve eğer ben bunları size söylüyorsam bu yaşta bile herşeyi, tüm belaları bilerek söylüyorum. Bizim Türk Dış İşleri Bakanı ve daha büyükleri bile televizyona çıkıp Bulgaristan'daki asimilasyondan bahseder. Kınar, yerer; basın aynı şakşakçılığı yapıyor zaten. Peki Bulgar ne yapar: *"Türk yok"* der, adlarını değiştirir, seyahat haklarını kısıtlar, etnik haklarını kabul etmez. Türkiye ne yapıyor? Bunların en katmerlisini yapıyor. Kürdistan'ın tüm köy ve kasaba adlarını değiştirdi. İllerimizin de başlarına gülünç ünvan ve harf değişikliği yaparak Diyarbakir'e, *"Diyarbakır"*, Elaziz'e, *"Elazığ"*, Anteb'e *"Gazi"*, Urfa'ya *"Şanlı"* diyerek dejenere ediyor. Sanki İzmir, İstanbul,

Edirne, Bursa, Şanlı değil de zararlı illerdir. Arkadaş kime yutturuyorsun? Eğer Urfa o kadar şanlı ise bir-iki fabrika kur. Kültür ocakları aç, öbürlerin de öyle. Kürt adlarını koymazsın çocuklarına, çünkü Türk gelenek ve göreneklerine aykırıdır. Şimdi insafla düşünelim, kenardan köşeden bir Kürt gençliği yetişmiştir. Köroğlu'nun bir türküsünde olduğu gibi bütün bu baskıcı kurallara ne desin? "*Kanun padişahınsa, dağlar bizimdir*" türünden bir harekettir. Şunu da ekleyeyim, bugün ben de genç olsaydım onlara katılırdım.

— *Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?*

— Ben yetmişlik bir sosyalistim ve Kürdüm. Hiçbir ulusa kinim veya düşmanlığım yoktur. Hele hele Türk halkına. Benim (binlerce Kürt ve Türk gibi) gelinim, bir Türk kurmayın kızıdır. Ve aslan gibi Türk-Kürt torunlarım var. Damadım ise bir Türk mühendistir. Onlardan da torunlarım var. Bu bakımdan ortada bir Türk Kürt düşmanlığı yoktur. Kürdün de, Türkün de temel görevi ve sorunu faşizan idareye karşı çıkmaktır. Benim tavrım budur. Sözlerimi "*Bir elin nesi var, iki elin sesi var. Herkes kapısının önünün temizlerse mahalle temiz olur*" Türk atasözleriyle noktalarken özgür bir dünya için elele olmayı ümit ediyorum.

23.7.1989

Toplumsal Kurtuluş Dergisi ile röportaj

KÜRT'LE TÜRK'Ü KAYNAŞTIRACAK BİR FORMÜL GEREK

— Sayın Anter, Kürtler ve Kürt sorunu ile ilgili olarak açıkladığınız görüşler nedeniyle uğradığınız yasal ve yönetsel kovuşturma zincirinin ellinci yıldönümüne vardınız. Bugüne kadar o konuda kaç kez yasal ve yasa dışı soruşturma, kovuşturma geçirdiniz?

— Aslında Kürt sorunu nedir, önce onu izah edeyim: Kanimca "Kürt sorunu" bizim polisiye kafalı yöneticilerimizin anladığı şekilde bir konu değildir. Ne demek istiyorum? Ben Kürtler konusunda "insancıl" bir yaklaşımı kabul ediyorum. Çünkü Ortadoğu'da kökü çok eskilere uzanan bir kavim vardı, ona Kürt diyorlar. Beşyüz altıyüz yıldan beri çevredeki ülkeler anlaşılmış, yani bir anlamda sözleşmiş ve onların insanlık haklarına ambargo koymuşlar. Ben Türk'e zulmü yakıştırmıyorum. Hiçbir milleti hakir ve zalim görmek istemem. Hiçbir millet zalim değildir. Bugün bir Konya köylüsüyle, bir Mardin ya da Diyarbakır köylüsünün birbirleriyle hiçbir davası yoktur.

— Anladığım kadarıyla siz, kurulmuş olan bir devlete verilen adın ırka dayalı bir anlam taşımasından yana değilsiniz.

— Tabii. Ben bunu bir yazımda da anlatmıştım. Lisede bir matematik hocamız vardı. Derdi ki: "Matematikte bir denklem yanlış kurulursa sonucu yanlış çıkar." İnaniyorum ki, bugünkü Türkiye devletinin isminde ve yapılışında yanlışlık var. Çünkü Türkiye, Germen, Latin ya da Slav kavimlerinden oluşmuş homojen yani aynı soydan gelme bir millet değildir ve bu da bir kusur değil. Onun için bu topluluğa oluşumundaki karmaşığa uygun bir ad takmak gerekir.

— Benzetme yapmak için konuşayım: Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda nasıl Rumeli ve Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiy-

eti denmiş ve bunun üzerine Türküyle, Kürdüyle, Lazıyla, Çerkeziyle Anadolu'da ve Trakya'da yaşayan bütün insanlar topluca koşuşup bir Ulusal Savaş'a gönül vermiş, baş koymuşlarsa, aynı şekilde siz de bir anlamda böylesine bir coğrafi isimle bu ülkenin adlandırılmasını düşünüyorsunuz.

— Evet. Biz bu oluşumu düşünürken de Anadolu insanların, özellikle Türk ve Kürt'ün zararına olacak bir görüş ileri sürmüyoruz. Ama Kürt, bugünkü devletin kuruluşundaki bu anlayışı benimsememiş. Ne var ki, kimileri bu benimsemeyişi aksine çevirerek kötü anlamlara yönelmiş, bundan ters sonuçlar çıkarmışlardır. Kürtlerse büyük felaketlere, sürgünlere rağmen düşüncelerinden dönmemişlerdir. Cumhuriyet'in kuruluşundan bugüne kadar kaç tane kanlı olay oldu. Örneğin Şeyh Sait olayı, Zilan olayı, Ağrı olayı, daha önce Koçgiri olayları ve şimdi de Güneydoğu'da yıllardan beri süren şu iki yanlı kanlı vuruşmalar hep bu anlayışa karşı tepkilerdir. Kürt'ün Türkten ayrılması, bağımsız, ayrı bir devletin kurulması filan kesinlikle söz konusu değildir. Zaten bugünkü yüzyılda, bugünkü dünyanın gidişinde milletleri birbirinden ayırmak değil, aksine onları birleştirmek fikri egemendir. Kaldı ki ne Türk ve ne de Kürt ayrı ayrı bolluk içinde yüzen birer devlet kurmak durumunda değillerdir. Bugün Kürt'ün denizi yok, havzası yok, endüstrisi yok. Bütün yatırımlar Batı'ya yapılıyor. Topkapı ve İstanbul saraylarındaki servet, Kürtlerin yerleşim bölgelerindeki servet in topuna bedeldir. Ama Kürt'ün de toprağı var, suyu var, madenleri var. Ancak bunlar birbirine katılırsa, yani anlaşmazlık biter, herkes samimi şekilde işbirliği yaparsa, o birlikten kuvvet doğar. Yoksa şimdiki gibi genel valilerle, *vur-yakala-öl dür*'lerle, dağları taşları ülkenin askeriyle doldurmakla bir yere varılamaz. İşte durum ortada: Altmış yıldır ileri gitmiyoruz, daha geriye, daha kötüye gidiyoruz. Artık bu tutumdan vazgeçmek, olanlardan ders almak gerekir. İnanıyorum ki, yirminci yüzyıl bir sivil uygarlık devridir. Askeri yönetimlerle işi yürütme anlayışı gerilerde kaldı.

Askerlik mesleği öldürme sanatıdır. Kime karşı? Düşmana karşı olması akla yakın gelir. Biz ne yapıyoruz? Düşmanla uğraşmayıp hıncımızı, gücümüzü içeride harcıyoruz. Bu toprakların üstündeki insanların yapısına uygun davranmak zorunluluğunu duyan yönetici kafa başarıya ulaşabilir. Örneğin tarım yapıyoruz, tarlamızın birçok yerinden toprak alıp tahlil ediyoruz, buralarda hangi bitkiler yetişir, nasıl bir sulama politikası izlemeli diye araştırıyor ve bu gerçeklere uygun bir tarımsal görüşü benimsiyoruz. Peki, bir tarla için bu kadar emek harcıyoruz da niçin toplumun çeşitli kesim ve yörelerindeki insanlar konusunda o denli dikkatli olmuyoruz? İnsan durup dururken *"ben burada kabak ya da mısır yetiştireceğim"* diye inat eder mi? Ben elli yıldır bu işlerin içindeyim, hükümetlerin uyguladığı yöntemlerin yanlışlığı yüzünden her gün daha kötüye gidildiğini gözlerimle görüyor, yüreğimde duyuyorum.

—*Söyleşimizin başına dönüp, bir noktaya aydınlık getirsek. Soruşturmaların, kovuşturmaların ellinci yılını yaşıyoruz. Bu dönem içinde kaç kez hapse girdiniz? Kaç kez işkence gördünüz ve hapiste ne kadar yattınız?*

— Şimdi iyi hatırlamıyorum, çocuktuk. İlk tutuklanmam Adana Lesi'nde yani 1937'de biz birinci sınıftayken oldu. O sıralarda gündemde bulunan Dersim olayları üzerinde yanlış bilgilerden kaynaklanan bazı laflar ettim. Arkadaşlarımın arasında bir başkomserin oğlu vardı. Gitti beni ihbar etti. Tutuklandım. *"Atatürk'e hakaret etti, şudur budur"* dediler. Ama sonra Atatürk'den, beni affettiğine dair talimat geldi ve salıverildim.

O günden beri tutuklanmalarım çok oldu. Hele gözaltına alınmalarımın sayısını bile çıkaramam. Anımsadığım kadarıyla ilkinden sonra gelen tutuklanmam 57'dedir. Sonra 59'da bir daha içeri alındım. Ardından 63'teki gelir. 70'de, 72'de de tutuklandım. 1959'da başımıza gelenler başlı başına bir maceradır. O zaman Demokrat Parti iktidardaydı. Bizi tutup Har-

biye'deki Eylül Hücreleri'ne koydular. Kırk tane mezar yapmışlardı. Aslında elli kişinin tutuklanması planlanmıştı. Mezar sayısı kırk olunca on kişinin tutuksuz olarak yargılanması yoluna gidiliyor. GÜDÜLEN ana hedef de ellişer kişilik gruplar halinde toplam bin sakıncalı KÜRDÜ yargı yoluyla idam etmek, böylece Kürt sorununu otuz kırk yıl ileriye atmış. Konu bize böyle anlatıldı. Vallahi biz çok komik insanlarız. (Gülüşmeler).

İşte ondan sonra bizi Osmanlılardan kalma Harbiye binasında öğrencilerin kışın spor yaptıkları yere koydular. Çevresi açık bir hangar, üstündeki kiremitleri kargalar kırmış, onun altında tabuta benzer ama normal boydan daha kısa hücreler yapılmış. Uzanamıyorduk bile. O yüzden tam beş ay dizlerim kıvrık yattım. Üstümüze su akıyor, soba yok, kar yağıyor, fareler bizim postacılığımızı yapıyordu. Aramızda konuşmamız yasak olduğu için bulabildiğimiz kağıt parçacıklarına yazdığımız mektupları farelerin üstüne ilıştirdiğimiz zaman hayvan hücreleri dolaşırken yazdıklarımız yerine ulaşıyordu. Yani fareler bize posta dağıtıcılığı görevi yapıyordu.

—Sayın Anter, bütün bu çileli yaşam serüveni sonunda şu yaşa geldiniz. Mücadelenizin bugünkü noktasında Türkiye ve dünya koşullarını göz önüne alarak vardığınız sonuç nedir?

—Bu sorunuzun yanıtını çıkan son yazımda belirtmişim. Yine söyleyeyim: Biliyorsunuz ki, ondokuzuncu yüzyılda dünyada milliyetçilik hareketi başladı. Bir erkek "erkeklik iyidir" derse kadının hoşuna gitmez. Bir kadın da kadınlığı övse erkeğe ters gelir. Aynı şekilde bir Türk üstünlüğünden söz etse, bu davranış Kürt'ün hoşuna gitmez. Kürt'ün bu tür bir davranışı da Türk'e batır. Bugün Anadolu'da hem Türk, hem de Kürt soyundan yurttaşlar var. Öyle bir formül bulmamız gerekir ki, her ikisini de içersin. Herkesi kardeşlik içinde kaynaştıracak bir yol bulmak zorundayız. Yoksa (Ne mutlu Türküm diyene) demekle bir çözüme varılamaz. (Türkiye

Türklerindir) denince Kürt kendini dışlanmış hissediyor. Bunların yararı yok.

Türkiye, bu topraklar üstünde yaşayan bütün insanların vatanıdır. Hepimizin de içtenlikle bu toprağa bağlanmamız gerekir. İlle de "*Kürt yoktur*" demenin yararı ne? Kürt vardır birader. "*Yok*" demekle yok olmuyor. "*Yok*" diyerek ya da konuyu yasaklayarak iş çözüleseydi, altmış yıl içinde o sorun çoktan kapanmış olurdu. Aslında zor kullanarak bu problemi halletmek için herşey yapıldı. Ama soruna çözüm getirilemedi. Bir zamanlar Mardin'de Kürtçe konuşmak yasaklanmıştı. O dilde kullanılan bir kelimededen alınan para cezası, günün telgraf tarifesindeki bir kelime ücretinin çok daha üstündeydi. Ama olmadı. "*önlem*" diye konulan bu yasak sizin de bildiğiniz gibi geri tepti.

Şunu demek istiyorum: Bir devletin toprakları üstünde ayrı soylar, apayrı unsurlar yaşarsa, bu onun için bir felaket değil, aksine nimettir. Ülkenin kültürü ve olanakları zenginleşir.

— *Siz olaya insan hakları açısından bakıyorsunuz, o gözle görüyorsunuz. Yanlış mı anlıyorum acaba?*

— Hayır, doğru söylüyorsunuz. Aslına bakarsanız, Türkler, Orta doğu'ya ve bu bölgeye Orta asya'dan akınla, kılıçla geldiler. Bunlar birer tarihi gerçek. Ayrıca kusur da değil. O zamanlar akınlar böyle oluyordu. İran, Arap ve Bizans devletlerinin yıkıntıları üzerinde önce Selçuklular, sonra da Osmanlılar devlet kurdu. Bu devletlerin vatandaşları genellikle kendilerinden olmayan, ama eski birer uygarlığa sahip bulunan topluluklardı. Bunlar yeni gelenin emri altına girdiler. Böylesine bir yönetimse, ancak zor yoluyla yürür. Sonuçta Osmanlı İmparatorluğu olsun, Türkiye olsun bu anlayıştaki bir yönetimle ayakta durmuşlardır. Ama artık devir değişti. Son bir kozumuz kaldı: Bizim uygarca yöntemlere başvurmamız, demokratik yönetim biçimini yerleştirmemiz ve geliştirmemiz gerekiyor.

Bölgede yaşayan çeşitli kavimler Türklerden bin yıl önce uygarlığa girmişler. Daha sonra Orta asya'dan gelenler onlar üzerinde egemenlik kurmuşlar. Şimdi korkuyu bir yana bırakırsak demek gerekir ki: "*Arkadaş, ben Kürt'üm, Kardaklıların, Medya'nın torunuyum, ben İraniyan'ım. Çünkü kendi vatanımda ikibin, üçbin, yedibin yıldan beri yaşıyorum. Babil'in çamur tabletlerinde benden söz ediliyor. Sonra sen gelmiş, bizi Abbasi alçak'ından devralıp başımıza oturmuştun.*" Bu sözlerle Türk'ü kuçümsemek aklımdan geçmez. Ama tarihi bir gerçeği dile getiriyorum. Biz kardeşliği, birlikte yaşamayı kabul ediyoruz.

—Efendim, olay çok açık: Gerek Abdülhamit devri Meclisi Meb'usan'ının, gerekse Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı yürüten Birinci Büyük Millet Meclisi'nin tutanaklarına baktığımız zaman görüyoruz ki "*Kürdistan mebusu, Lazistan mebusu, Çerkes mebusu*" diyor. Yani kişiyi asıl soyuyla belirtiyor ve bölgenin temsilcisi olduğunu vurgulayarak altını çiziyor. Ama bunu "*birlik*" anlayışı içinde görerek toparlıyor. Bugünkü Türkiye Cumhuriyeti de Osmanlı İmparatorluğu'nun kalıntısı üzerinde kuruldu. Bu yeni devletin içinde ayrı soylardan gelme insanların bulunduğu tarihi bir gerçek.

—Evet. Bakın, Kanuni Sultan Süleyman bile böyle davranıyor: "*Ben ki Kanuni Süleymanım. Mısır ve Hicaz ve Kürdistan ve şuraların, buraların Padişahı Süleyman Han'ım*" diye yazıyor. Atatürk de: "*Kürtler kardeşimizdir, onlarla birlikte çalıştık, birlikte savaşıp kazandık*" diyor. Efendim, Atatürk'ün idamına karar verenler Türk soylu olanlardı. Onu tutan Kürtler oldu. Erzurum Kongresi'nde, Sivas Kongresi'nde çevresinde kaç tane Türk vardı? Bürokrat birkaç subayın dışında gerisi hep bizim ağa ve şeyhlerdi. Günü geldi mi biz Türklük Kürtlük ayrımı bilmeyiz. Bu anlattıklarımı birçok ilgilie söyledim. Biz bugün Türkiye'den ayrılmak istemiyoruz. Bizim bugünkü mücadelemiz ayrılmak için değil, tam aksine ayrılmamak içindir.

Burası ne kadar Türklerin toprağıysa bizim de ülkemiz. Son Balkan Harbi'nde Edirne'yi kurtaran Türkler değil, Hamidiye Alayları'dır, yani bizim babalarımızdır. Gerçek bu kadar açık. Çanakkale'de şehit olanların listesine bakın. Acaba kaç Kastamonulu, kaç Diyarbakırlı, Tuncelili, kaç Vanlıdır? Kısacası bu ayrılık lafları aptalca söyletilerdir.

— *Çok teşekkür ederim.*

— Estağfurullah. Özetle diyeceğim şu: Ben epey yaşlandım, yakında giderim. Bu ülkede Türk'den de Kürt'den de gelinlerim, torunlarım, akrabalarım, hatta damadım, arkadaşlarım var. İstanbul'da, Adana'da yaşadım; Kürt'den çok Türk ahbablarım var. Düşüncelerimi şu ülkede yaşayan Türk'ün de Kürt'ün de iyiliği için dile getiriyorum.

13 .8.1989

2000'E DOĞRU Şahap Balcıoğlu ile Röportaj

KÜRDÜN YAZGISI

"Ben Allahın hikmetine şaşa kaldım
Kürtler şu dünya devletinde,
Acep neden kalmışlar boynu bükük?
Hepsi birden niçin olmuş mahkûm"

.....

Kürt şairi Ahmedê Xani

(1600'lerde yazılmış meşhur Kürtçe Mem û Zin eserinin ön-
sözünden. İstanbul. Türkçe çevirisi M.E.Bozaslan-1975)

"Bir halk vardır, acılıdır, çilekeştir
Ve sevdalıdır"
(Diriliş Dergisi-15 Ekim 1988)

Görülüyor ki, 400 yıldan beri Kürt'ün yazgısı değişmemiş-
tir. Bu gün bile tüm Kürtler mahrum, mahkum, acılı ve çile-
keştir. İran'da mahrumdur. Irak'ta acılıdır. Suriye'de çilekeştir.
Ve hele Kahraman Türkiye'de hepsi mahkumdur.

Cidden, şairin dediği gibi insan şaşırıyor, Kürt'ün bunca za-
mandır çektiklerine. Dikkat edilirse bu acılar, mahrumiyet ve
mahkumiyetler yalnız bugünün işi değil, uzun bir tarih içinde
sanki Kürtler öfkeli zalimlerin öfkesini dindirmek için önle-
rine peşkeş çekilmiştir. Benî İsrail yani Yahudiler hariç Orta-
doğu tarihinde Kürt halkı kadar acı çekmiş başka bir halk yok-
tur. Bugünün büyük felaketleri yanında küçük deyip
saymayacağımız olayları hariç, ki bunlara Dersim ve Halepçe
de dahildir, diğerlerini kronolojik olarak şöyle sıralayabiliriz:

1.M.Ö. 300 yıllarında Samix ve Babil'li zalim Dehak'ın
Peşdadi Kürtlerine yaptığı zulüm ve buna karşı Kürt milli kah-
ramanı Kawa'nın isyanı.

2. Asur Banipal'ın M.Ö. 700 yıllarında Kürtistan'da yaptığı
feci soykırımı ve tahribat.

3. M.S. 485'te İran Hükümdarı Gavad'ın Kürdistan'da yaptığı yıkım ve soykırım.

4. M.S. 643'te Halife Ömer'in komutanları Mesleme, İbnul Ganame ve zulmü ile meşhur Halid Binvelid tüm Kürtistan'ı ateşe vererek soykırım yapmış ve kalanları da köle sayıp zorla müslüman etmişlerdir. Öyle ki, Zerdüşt dininde olan Kürtler Allah'ın nuruna benzesin diye camilerinde ateş yakarlardı. İşte, bu Arap komutanlar bütün o Kürt ateşlerini boğazladıkları Kürt gençlerinin kanı ile söndürmüşlerdir ve utanmadan bu cinayetleri de Allah'ın emri ve İslamiyetin şerefli bir zaferi saymışlardır. O kadar ki, Halid Binvelid'in oğlu Süleyman Diyarbakır kuşatmasında vurulunca, Diyarbakır'ın ele geçmesinden sonra 60.000 Diyarbakır'lı'nın kafasını vurmuştur ve bugün dahi bu cinayet yerine Diyarbakır'da *Kellehane* diyorlar.

5. Emevi Arap Devleti'nin Harran Genel Valisi (Bugünkü Kozakçıoğlu gibi) Halifenin emri ile Harran'dan Siirt'e kadar bugünkü telefon direkleri gibi idam sehpaları kurmuş, her birine üç tane Kürt gencini astırmış ve kendiliğinden çürüyüp dağılıncaya kadar öylece bırakmış.

6. 1875'te II. Mahmut zamanında Kürtistan'a gönderilen Hafız Paşa ve Çerkez Reşit Paşa zulmü hiç eskilerden geri kalmamıştır. Öyle ki, bir Kürt'ün burnu ve iki kulağını kesip Reşit Paşa'ya getirene bir nevi Osmanlı gümüş parası olan beş meciddiyeyi ödül veriyordu.

Dersim olayında Abdullah Paşa'yı, Şeyh Sait olayında Kanan Paşa'yı, bugünkü Hakkari Paşalarını saymaya lüzüm yok.

Görülüyor ki, Kürt'ün yazgısı halen değişmemiştir ve bugün de Kürdistan Genel Valisi Kozakçıoğlu bir Kürt'ü öldürene ödüller vaadediyor. Ancak, fark, eskiden bu ödüller gümüş paraylaydı, şimdiki ise kağıt paraya dönüşmüştür. Değişmeyen; toptan mahkum olan Kürtlerle, zalim vali ile komutandır.

27.10.1989

KÜRT KÜLTÜRÜ YOK EDİLEMEZ

Emek Dünyası : *Bugün Kürdistan'daki Kürt dili , Kürt kültürü konusundaki düşüncelerinizi öğrenmek istiyoruz. Ve Kürt kültürünün gelişmesi için ne yapmak gerekir?*

Musa Anter: Türkiye'de Kürt kültürünün gelişmesi için uğraşmak, maalesef bugünkü faşist idareler tarafından yasak edilmiştir. Ama tabii ki bu gelişim durmuyor. Biz, Kürt dedigimiz zaman sadece Türkiye'deki Kürtleri anlamıyoruz. Biliyorsunuz Kürdistan parçalanmış, dört-beş devlet tarafından bölüşülmüştür. Kürt kültürünün gelişimi bazı devletlerde pekala sürüyor. Sovyetler'de Kürt Enstitüleri, Kürt Filolojisi, Kürt Edebiyatı, Kürt Radyosu, Kürt Televizyonu var ve bu uğurda çalışılıyor. Hatta hiç beğenmediğimiz gerici faşist Irak'ta bile zaman zaman neşriyatlar oluyor. Hala radyolarda neşriyat yapılıyor. Yalnız Türkiye'de bu tutum çok yanlış. Kültürleri yasak ediyor.

Avrupa'daki Kürtler, Kürt kültürünü, eski eserlerini ihya etmekte, eski klasiklerini yenileştirmekte; Suriye'de, Irak'ta, Türkiye'de çıkmış eski kitapları, Osmanlı zamanında çıkmış Kürtçe eserleri, Kürt şairlerin, divan şairlerinin; mesala Ahmedî Hânî, Fakiri Tahira, Adi Harî, Hacî Kadri, Şeyh Rıza Talabani gibi dünyaca tanınmış şairlerin kitaplarını yeniden bastırıp yayınlıyorlar. Ve böylece zamanla Kürt Kültürü toparlanacaktır.

E.D.: *Peki Kürt şairleri hakkındaki düşünceleriniz. Örneğin Ahmedî Hanî, Melaye Cezire... Bunlar hakkında ne düşünüyorsunuz?*

M.A.: Tabii bir şairin fikri zikrine göredir. Mesala Hanî Kürt milliyetçisidir, aynı zamanda dindardır. Melaye Cezire de halide bir edebiyatçıdır, ama dininin tesirindedir. Aslında bütün divan şairleri öyledir. Nabî'si de, Nedim'i de, Bakî'si de

Allah'la başlar kasidelerine. Bizimkiler de öyledir. Bunun sebebi gayet açıktır. Okul yoktu. Kürtler'de dini techizat vardı.

Üstelik bir sürü şair ve yazarın Kürt olduğu bilinmemektedir. Örneğin Emil Esir gibi. 18 ciltlik tarihi vardır ki İslam tarihinin en muhterem tarihçisidir ve Cizreli bir Kürt'tür. O zamanın yazı modasına göre eserlerini Arapça yazmıştır. Mevlana Celalettin Rûmî Türktür ama tek bir kelime Türkçe yazmamıştır. Kürt şairleri de böyle, Kürtçe yazmamıştır. Bu şairler arasında yalnızca Cigerxwîn sosyalist bir şairdir.

Tabii siz gençlerin Kürt kültürü hakkındaki bilginiz haliyle azdır. Mesala 1906, 1909'dan 1918, 1919'a kadar İstanbul'da çok büyük bir Türk edebisi hakim olmuştur. Jîn Mecmuası, Hetewa Kürt, Roja Kürt, Kürdistan Kürt çıkmıştır. Hem Mısır'da, hem Türkiye'de. Ayrıca o zamana kadar Memozin basılı yok. Memozin tabletilmiş, Divana Cedid tabletilmiş.

Bugün suç olmasa küçük bir ekiple, 6 aylık bir çalışmayla mükemmel bir Kürt edebi kütüphanesi meydana getirebilirsiniz. Çünkü öyle destanlar, öyle halk şairleri vardır ki bunlar kütüphaneler dolusudur. Aryaları, çok daha üstün şarkıları, ilahileri vardır. Kürtçe şarkılardaki kelimeler Türkçe'deki gibi, basit değildir. Ne teşbihler, neler neler var. Maalesef sanki suçmuş gibi, Türklüğe zararlımış gibi hepsi yasak ediliyor. Ama artık, yani taş altında çiğ çimen kalmaz çıkar, misali mani olamıyorlar.

E.D.: *Kürt kültürü bugün nasıl geliştirilebilir, ne yapabiliriz?*

M.A.: Evvela biz Kürtçe yazı yazma imkanı elde etmeliyiz. O zaman serbestçe yazabiliriz. Mesala benim şimdiye kadar 5-6 tane hazırlanmış kitabımı imha ettiler. Bunlar yasak olmasa güzel bir Kürt kültürü meydana gelir. Çünkü menşei var. Kürtler Afrika'da yeni meydana gelmiş milletler gibi değil. Kongo gibi, Gana gibi, Kenya gibi değil. Daha önce atalarımızın edebiyatı, sanatı yok da biz yeniden bir edebiyat yara-

tırıyor değil ki. Çok kadim, 7-8 bin senelik Kürt tarihi ve Kürt edebiyatı var. Bunlara sahip çıkmak, bunları biraraya getirmek için mücadele etmeliyiz.

E.D.: *Bir Kürt Enstitüsü kurulması konusunda ne düşünüyorsunuz?*

M.A.: Gayet müsbet düşünüyorum. İdareler yanlış düşünüyor. Yani Kürt kültürünü, Kürt edebiyatını yasak etmek yarar sağlamıyor. Tam tersine arada daha çok düşmanlık yaratılıyor. Kardeş de olsak, sen benim kendi dilimi yasak edersen, ben sana düşman olurum.

Ayrıca Kürt edebiyatına izin verseler, Türk kültürü diye birşey kalmayacak. Çünkü Orta Asya kültürü yok. Nitekim 60 senedir okuyorum, 5-6 tane Türkçe öğrendim. Bir Türkçe çıkarıyorlar, sonra o Türkçe'yi yasak edip başka bir Türkçe çıkarıyorlar. Çünkü hükümet zaman zaman bazı kelimeleri çıkarıyor. Türk dili bilgileri yok. Grameri yok, olmuyor. Tesiri altında olduğu diller çekimli dillerdir. Arapça, Farsça, Avrupa dilleri çekimli dillerdir. Altay-Ural dili eklemelidir. Ne kadar uğraşsalar da bir Türk dili gramerini kuramıyorlar. Kelimeler uyduruk. Mesela bir fiilden birşey üretemiyorlar. Halbuki Kürtçe'den, Arapça'dan, Farsça'dan bir yığın kelime çıkarılabilir. Bıraksalar; Türkiye'de yaşayan milletler kendi edebiyatlarını yapsalar, Türkçe'de daha rahat arınabilir; bu zarar değil, yararlıdır.

Örneğin Cengiz Aytmatov'un yaptığı edebiyat Sovyet edebiyatı sayılır. Mükemmel eserlerle Sovyet edebiyatına katkıda bulunur. Ruslar diyor mu; Rusya'da dil öldü, Kırgız hakim olacak, demiyorlar. Çünkü o Sovyet edebiyatına katkı oluyor. Ama bizim hükümetimiz bunu kavrayamıyor. Ama zamanla akılları başlarına gelecektir.

E.D.: *Heteva Kûrd hakkında ne düşünüyorsunuz?*

M.A.: Hetaw güneş demektir. Hetewa Kûrd Kürt güneşi

demektir. 1909'dan 1918'e kadar çıkmıştır. İstanbul'da çıkarılmış çok güzel bir dergidir. Bende koleksiyonu vardı ama, maalesef 1972'de yakalandı ve imha edildi. Roja Kurt, Hetewa Kûrd bunlar çok kıymetli dergilerdir. Dünyada, milli kütüphanelerde olabilir. Bunlar Osmanlılar zamanında çıkmış. Ben size Kürt kültürünün genel şeylerini söylüyorum. Şimdi neden Kürtçe televizyon olmasın? Kürtler için tamamen yanlış bir siyaset izleniyor Türkiye'de.

Evet Kürt kültürü vardır. Ama maalesef birbirine komşu olan devletler, ellerinden geldiğince bu kültürü yok etmeye çalışıyorlar. Ama yapamadılar, bundan sonra da yapamazlar. Kürt kültürü hiçbir devletin kültüründen aşağı değildir. Çalışılıyor, her sene yeni eserler meydana çıkıyor. Kürt kültürü, antik bir şehri meydana çıkarmaya benzer.

E.D.: *Bize birkaç eser ve Kürt şairleri hakkında biraz bilgi verir misiniz?*

M.A.: Tabii veririm ama daha evvel hazırlanmak lazım, ezbere olmaz. Şairler hakkında çıkmış çok yazılarım var. Hangi şair hakkında isterseniz daha sonra verebilirim.

E.D.: *Peki, Dicle Kaynağı, Şark Postası, İleri Yurt Gazetesi olsun. Bunlar hakkında genel bir bilgi verir misiniz?*

M.A.: Bunlar genel olarak mizah üzerine kurulu. O dönemdeki Doğu ile ilgili yapılan haksızlıkları, yalanları mizahla ortaya sermeye çalışıyor. Mesela o zamanlar bütçeyi üçe bölüyorlar, Doğu'yu katmıyorlar, Doğulu bir milletvekili soruyor, *peki ben nereden çıktım*, Diyorlar *sen Kafkas'dan çıktın*. O zaman Orta Anadolu da var diyor ve bütçe dörde bölünüyor.

Bir başkası...*CHP meclis grubunda Doğu'da kurulacak fabrikalar meselesi görüşüldü. Bu mizah ne kadar devam edecek?* Yani yalan söylüyorlar demek isteniyor.

E.D.: *Türkiye'de 2932 sayılı yasa ile Kürt dili üzerinde bir*

yasak konmuş. Bunun için nasıl bir mücadele vermek gerekir?

M.A.: İki şekilde olur. Parlamentoda siyasi partilerle yasalar çerçevesinde kanunun kalkması için çalışma. Basınla ilgili alanlarda da bunu zorlayarak, bunun tutmayacağını hem dünya kamuoyuna, hem de Türkiye kamuoyuna anlatmak gerekir. Bir kadını Kürtçe konuştu diye mahkemeye vermişler. Bir ay mı, bir sene mi ne, ceza almış sonra paraya çevrilmiş. Böyle gülünç şeyler oluyor.

Bana BBC, Alman televizyonu geldi, Reuter geldi. Onlara söylüyoruz. Akılları almıyor, böyle şey olur mu diyorlar. Olur işte ortada diyoruz. Onun için her taraftan zorlamamız gerekir.

E.D.: *Kürdistan konusunda başka söyleyecekleriniz var mı?*

M.A.: Kürdistan'ın dertleri çok. Kürdistan'da hali hazırda hiçbir insan hakkı yok. Bütün bunları yazmak kitaplar dolusu. Konuşmamız yasak, yazmamız yasak, Kürtçe plak çalmak yasak. Müslüman geçiniyorlar ya Allah bizi Kürt yaratmış, Kürdüz demek yasak. Kürdistan demek yasak. Coğrafyamız yasak, tarihimiz yasak, folklorumuz yasak, etnografik kıyafetlerimiz yasak, herşeyimiz yasak, işimiz çok...

1.2.1989

Emek Dünyası ile röportaj

KÜRT VE TÜRK GENÇLİĞİ BERABER

— *Sayın anter, T.Kürdistanı gençliğinin dünü, bugünü ve yarını üzerine düşüncelerinizi anlatabilir misiniz?*

Efendim sorunuz çok geniş ve güzel, ancak Kürt gençliği-
nin bu üç zaman içindeki durumunun yazılması için ciltler
kafi gelmez Bakıyorum derginiz geniş kültür faaliyetlerine
yatkındır. Bu bakımdan ben de bu sorunuza çok sevindim. An-
cak bu soruya şimdilik kısa cevaplar versem bile ilerde, şimdi
vereceğim karışıklıkları daha geniş bir şekilde anlatmak iste-
rim. Evvela biz şimdi, senelerden beri yasak ve kaçak bir
toplumu ele almış oluyoruz: Kürt gençliği!

T.C. devrinde *Ne Mutlu Türküm!* felsefesinde olan bir
memlekette elbette Türk olmayan kesimlerin mutluluğundan
bahsedilemez. Ama buna rağmen, kaçak da olsa, Türkiye ve
tüm ortadoğuda yani; Suriye, Irak, İran'da pırıl pırıl bir Kürt
gençliğinin yetiştirilmesine mani olunamadı.

Osmanlı devrinde 1909'lardan sonra İstanbul'da kurulan
Kürt Talebe Hewi Cemiyeti, yani Kürt Talebe Ümit Cemiyeti,
buna bir misaldir. İlerde bunlardan vesikalı olarak uzun uzun
bahsedeceğiz.

Cumhuriyet devrinde doğu ve güneydoğudaki tüm orta
dereceli yerli ve yabancı okulların kapatılmasına ve ilkokulla-
rın da en aşağı dereceye indirilmesine rağmen, az da olsa yeni
bir Kürt gençliği yetişti.

İşte o gençlerden bugün 70 yaşını geçenlerden biri benim.
Cumhuriyet devrindeki zihniyeti en güzel ifade eden Mareşal
Fevzi Çakmak'ın şu sözleridir: "*Mümkün mertebe Kürt'leri
okutmayın. Okurlarsa hak iddia edecekler; hakları da hakdır;
alacaklar*".

İşte 1940-41 yıllarında şurda burda okuyan Kürt gençleri

İstanbul'da muhtelif fakültelere yazıldık ve barınmak için Dicle Talebe Yurdu'nu kurduk. Tzğmz vardı, idareemiz demokratik bir seçimle idi. Nitekim o vakit İstanbul İktisat Fakültesi'nde sosyoloji dersi veren Alman Profesör *Hir*, demokratik seçimleri ifade etmek için Dicle Talebe Yurdu tüzüğünü misal gösteriyordu. İlerde Dicle Talebe Yurdu tarihini de genie anlatacağız. Yalnız u kadarını, faizan idareyi göstermek için, söyleyeyim ki; ben 1943'de yurdun idareci-siyken 1. ubeye ağırıldılar. Büyük hakaret ve ikence gördüm. Sebebi de; "*niçin yurtta talebelerin Kürtçe ıslık almalarına müsade ettiğim*" idi. Bir de, 2.Dünya Harbi içindeydik. Her taraf açlıktan kırılıyordu. Biz ancak memleketten getirdiğimiz yiyecekleri yiyebiliyorduk. Yiyeceklerimiz bulgur, kekek, kuru soğan, ve salamura edilmi et idi. Bu da benim aleyhimde MİT ve emniyet raporlarına geçti. Ve bunlar soruturma nedeni oldu. Güya yiyecekleri yememiz fakirlikten değil, sırf İstanbul'a gelen Kürt gençlerine kendi milli yemeklerini unutturmamak iinmi...

İte kısacası, dünkü gençlik, bu artlarda yetiti. Eğér kusurumuz varsa (ki çok kusurumuz var) imdiki Kürt gençleri bizi affetsinler...

Bu yazımızda bugünkü genliğ-i uzun boylu anlatmaya lüzum yok...Bir dahaki sefere anlatacağız. Ancak u kadarını söyleyeyim ki, konutuğum tüm Kürt gençlerinin hiç birisinde Türk dmanlığ-i veya onların tabiriyle "*bölücülük*" dncesi yoktur. Ancak,eit artlarla, Türk genç kardeleri gibi yaamak istiyorlar. Kaldı ki, bugün aydın Türk gençleri de tazyik altındadır. Bugün 12 Eylül paalarının hapishanelerine baktığın zaman Kürt ve Türk genliğ-i beraberdir. Aynı zindandadır...Kol kola kelepelidir...Ve idam sehpası ve eritleri ortak-tır...Bir Kürt genci asılmısa, ertesi gün aynı sehpa ve eritte Türk genci asılmıtır.

Ama emperyalistler ve faistlerin taktiğidir:"*Bl, parçala*

ve ye" . Türkiye'de de gençlik arasında aynı kural yürütülmektedir. -Türk genci, Kürt genci- Sanki Türk genci çok mesut ve bahtıyarmış gibi! Bence, Kürt genci hiç olmazsa bir kenara itilmiş; alay edilmiyor. Oysa Atatürk ağzıyla Türk gençliğiyle alay ediliyor. Örneğin: *Ey Türk gençliği* ile başlayan mesaj gibi, veya *Atatürk Cumhuriyet'i Türk gençliğine emanet etti!* Hangi emanet? Türk gencinin haddine düşmüşse Cumhuriyetin yanından geçsin! Derhal eli ayağı kırılır. Ama aslında bu lafın doğrusu şöyledir: Atatürk Cumhuriyet'i faşist paşalara emanet etmiştir. Gerisi gençlikle alaydır.

Kürt gençliği ile aydın Türk gençliğini birbirinden ayırmak hem zordur hem de lüzumsuzdur. Zaten eğer Türk gençliği aydınlsa, tıpkı bir Kürt genci gibi Türkiye'de ve Ortadoğu'da Kürtlerin insan hakları verilmedikçe bu bölgede rahat ve huzurun kurulamayacağına inanır. Asıl geniş manada da Kürt gençliğinin ve Türk gençliğinin bu demokratik ve insani isteği ortaktır. Hatta dünyanın diğer yerlerinde de bu iddialarına yardımcı bulurlar ve buluyorlar...Bugün eğer Avrupa ve Amerika'da Kürt sorununa arka çıkılıyorsa işte bu düşüncedendir. Yoksa bizim faşist ve emperyalist uşaklarla, renkli basındaki üst bürokratların dedikleri gibi, *"dışardan emperyalistlerin bir kışkırtması"* değildir.

Bence şimdilik bu kadarla yetinelim. İlerde gençlik hakkındaki sorduğunuz gibi-dününü, bugününü, yarınını- istediğiniz şekilde seve seve anlatacağım.

15.12.1989
Yöneliş Sosyalist Gençlik Dergisi İle Röportaj

1990 **OLAYLARI**
YAZILARI

HIFZI VELDET VELİDEDEOĞLU (ZABIT KATİBİ H.V.V.)

Bazı insanların şansı yaver gittiği halde, kabiliyet olmayınca, tekamül edemiyorlar. Hani Türkçede bir deyim vardır: "*Paşa olmuş ama adam olmamış.*" İşte, Hıfzı Veldet Velidedeoğlu da bu tiplerden biridir. TBMM zabıt katipliğinden sonra iki yıllık fabrikasyon Ankara Hukuk Mektebi'nden asistan, doçent, profesör ve ord. profesör...

Ama bakıyorum ilk mesleğine sadakattan ayrılmıyor. Hala bir zabıt katibi gibi. Ama bir bakıma da haklıdır sayın Hoca. Arkadaşları anlamadan Arapça Kur'an'ı ezberleyip hafız oldular. O da İsviçre medeni kanununu ezberledi ve Türkiye tipinde ord. profesör ve alim sayıldı.

Elli yıldır Hoca'yı tanırım. Her hali ile soğuk ve yavandır. Dersinde soğuktur, kitaplarında soğuktur, hele hele Cumhuriyet Gazetesi'nde sayın Nadir Nadi'nin himmetiyle çıkan yazıları sıfır altı soğuktur. Her ne kadar zaman zaman bu "*don yazıları*" her birkaç yılda bir daha ısıtıp önümüze sürüyorsa da, zaten tatsız-tuzsuz olan yazıların, bu sefer de dibi tutuyor. İşte, 14 Ocak 1990 tarihli Cumhuriyet gazetesinde yirmibeş yıl önce yazdığı tatsız, bayat ve üstelik ısıtırken dibi pis pis yanık kokan yemeklerinden birini sofraya sürdü. Yazının başlığına bakılırsa şatafatlı: "*Ermeni Sorunu II- Rusya ve Ermeniler*" Ama içeriği yine bir zabıt katipliği istidacılığı...

Bakın altmış yıllık alimimiz, bugün Türkiye'nin bir numaralı sorunu olan "*Kürt*" sorununa nasıl yaklaşıyor? Bir jandarma karakol komutanı, bir polis neferi veya kendisine çeken talebesi bir DGM savcısı gibi. Evvela Kürt sorununu Ermeni sorununa bağlıyor ve böylece büyük bir tehlike sayıyor. Çünkü Hoca'nını beyninde doğru dürüst düşünce odakları yoktur. Eğer olsaydı Kürt sorununu Ermeni sorununa bağlamazdı ve anlardı ki, Türkiye'de yirmi milyon iyi niyetli Kürt

vatandaşı vardır ve kendisi gibi tesadüflerle yükselmemiş bu Kürtler aç, sefil, cahil de olsalar; memleketlerine en aşağı onun kadar bağlıdır. İstedikleri insan haklarına bağlı, eşit şartlarla, anavatanlarında Türk kardeşleriyle yaşamaktır. Ama Darwin'in teorisine uymayıp tekamül etmeyen H.V.V. Kürt sorununu Türkiye için baş tehlike görüyor. Tehlikeyi o kadar yakın görüyor ki irticaya dahi yaklaşmayı göze alıyor.

Yani, sayın Hoca, aklınca Gaziantep, Kahramanmaraş ve Şanlıurfa'lıları, memleketi olan leblebici Çorumlulara köle sayacak. Hoca uyan, dünya değişiyor. Siz hala, köhne maval-ları mırıldanıyorsunuz. Anlaşılan "eshabi kaf"a dönmüşsünüz. Gerçi, Halide Pişkin'in tabirince "Sizin kuranız çoktan Zincirlikuyu Mezarlığı'nda yatıyor" ama madem ki yaşıyor iddiasında-sınız, ya adam gibi yaşayın veya ölüp kendinizden kurtulun.

Bakın Sayın Hoca, sizin bu yazımıza sebep olan yazınız-dan bir paragrafı alıyorum ki, okuyucularımız ikimiz için jürilik yapsınlar.

Saygılar sunarım.

"Bugünkü yazıya başlarken asıl konuya girmeden önce, şu noktaları vurgulamak istiyorum: Ülkemiz bir yandan Ermeni istekleri, öte yandan Kürt sorununun uluslararası alana kaydırılması dolayısıyla büyük baskı altında bulunuyor. Bu durumda bile ülkemizdeki yobazların gözü din şömürüsünden bir türlü vazgeçmiyor. Ayasofya'nın yeniden cami durumuna getirilmesi, aybın da ötesinde bir çirkinlik önerisidir. Atatürk'ün evrensel kültür anlayışına aykırıdır. Yunanlıların Ayasofya'yı yeniden kilise yapmak arzusuyla eşanlımlıdır. Vurgulamak istediğim ikinci nokta, başta belirttiğim tehlikelere karşın başörtüsü konusunu ön plana çıkararak Türk kamuoyunun özellikle üniversite gençliğinin bu tehlikeler karşısında kör ve sessiz kalmasını sağlamak amacını gütmektedir. Nedir bu çirkinlikler, bu ihanetler, ne zaman uyanacağız?"

6.1.1990

BİR DÖNEMİN GEÇİŞİ

Hitler'in Nazizmi, Mussoloni ve Franko'nun Faşizmi bugün için artık gülünç hale gelmiş ve yasaklanmıştır. Zaten, bu terörist düzenler kendi kurucularının başını yemişlerdir. Ve hala da uluslarınca, hatta tüm dünyaca lanetlenmektedirler. Çünkü bilinir ki, bu sapık ideolojiler insanlığa birşey veremeyeceği gibi büyük zarar da yaratmaktadırlar.

İkinci Dünya Savaşı, yıkılan şehirler hariç, otuz milyon insanın hayatına mal olmuştur. Bu, sözümona medeni alemde olup bitenler...Ya bizde? Tutturmuşuz bir Kemalizm, gidiyoruz. Nereye gittiğimizi ve ne dediğimizi veya dediğimizin ne anlama geldiğini hala milletçe anlamış değiliz. Kemalizm dedikleri ideolojide, tüm dünya kültürü Orta-Asya çöllerinde doğmuş ve oradan dünyaya yayılmıştır! "*Ne mutlu Türküm diyene*" deymi vardır. Yani yurttta ve dünyada "*Türk değilim*" diyenler mutlu olamazlar. "*bir Türk cihana bedeldir*" ve "*Türkiye Türklerindir*" sloganları da Kemalizmin ideolojisi gereğidir. Yani Anadolu'da yaşayan Kürtlerin, Lazların ve diğer etnik vatandaşların Türkiye ile bir bağlantısı yoktur. Bunların ödevi, yalnız Türklerin olan Türkiye'ye vergi vermek, askerlik ve diğer hizmetleri yapmaktır.

Görülüyor ki, demokratik anlamda, Türkiye'deki tüm etnik gruplar Türklerin veya sahte olarak "*Türküm*" diyenlerin kölesi sayılmaktadır. Ve doğal olarak da, bu zihniyetin Hitler, Mussoloni ve Franko'nun zihniyetinden farkı yoktur.

Ama diğer yandan, bütün bu faşizan sloganların yanında büyük çelişki yaratan, aslı olmayan, şu slogan da vardır: "*Yurtta Sulh Cihanda Sulh.*" Halbuki Atatürk, iktidara geçer geçmez, yani 1925-38 yılları arasında, yurttta hiç sulh olmamış; birbirine bağlı iç savaşlarla geçmiştir. Yani, Şeyh Said olayından Dersim olayına kadar. "*Cihanda Sulh*"a gelince, onu da kendimize güvenemediğimiz için demişizdir. Nitekim,

dişimize uygun bulduğumuz zaman Hatay ile Kıbrıs'ı ihmal etmemişiz. Turan için 'de "*Kızıl Elma*" edebiyatını yapmışız ama Sovyet dev i karşımıza çıkınca susmuşuz.

İşte, yurtta sulh cihanda sulh insancıl sloganımızın aslı bu. Ve tahmin ediyorum, bugünkü Türkiye'nin ık mazdan ık maz a girişi de bu düşüncenin eseridir. Diğer ülkelerde, yukarıda belirttiğimiz gibi, faşizan idarelerin gülünç hale geldiğini söylemiştik. Ama bizde faşizm hala devletimizin resmi ve meşru politikasıdır. Dünyada Türkiye'yi gülünç duruma düşüren işkence gerçeği, TCK'nun 141, 142, 163 ve insan haklarına aykırı benzeri diğer maddeleri, hele 12 Eylül'n faşist paşaları nın bir kışla talimatnamesini andıran Anayasaları bu zihniye tin kanıtlarıdır.

Devlet idaresinin tüm kurallarının realist olması lazım. Biz de ise, tüm kurallar sun'i ve yapmacıktır. Devlet idaremizi tu luat tiyatrosuna benzetirim. Bir zamanlar müslüman kadınla rın sahneye çıkmaları yasaktı. Kadın rollerine, kadınca giydirilmiş ve kendilerine "*zenne*" denilen erkekler çıkardı. Bizim devlette de böyle. Demokrat deyip, demokrat giyinmiş halkı, laik, devrimci değil; böyle iddialarda bulunur. Ve böylece, nasıl ki kadın kıyafetine girmiş erkek oyunu berbat ediyorsa, devlet teşkilatımız da ulusu böyle şaşkına çevirmiştir.

Ben bu yapay politikaların bir yana bırakılıp realist, modern, insan haklarına saygılı ve demokratik politikaları sah nelemekten başka çare görmüyorum. Yoksa ikide bir "*İşte, ya vaş yavaş demokrasiyi yerleştiriyoruz*" demekle olmuyor. Dünya zaten bizden çok ileri ve hala da hızlı hızlı demokratla şırken bizim yavaş yavaş demokratlaşmamız, aramızdaki mesafeyi büsbütün açıyor.

Teşbihte hata olmaz derler. Bir fahişeye nasıl hamile kal madığını sormuşlar, fahişe kısaca şu cevabı vermiş; "*Kolay. Biri yapıyor, biri bozuyor.*" Tıpkı, on senede bir paşalarımızın yaptığı gibi...

18.1.1990

REİS-İ CUMHUR TURGUT ÖZAL HAZRETLERİ'NDEN VECİZE

Hayrettir, Türkiye cumhurbaşkanları hep filozof oluyorlar. Fransa, Amerika ve İtalya cumhurbaşkanları sanki okur yazar değiller. Zavallıların, uluslarının kulağına küpe olacak hiçbir vecizeleri yoktur. Çoğu da sosyal bilimlerde okumuş ve uygar ortamlarda yetişmiş oldukları halde; demek adamlar geri zekalılar.

Ama bakıyorsun Türkiye cumhurbaşkanları asker, zeybek ve komitacıdır ya da en sivil olan şimdiki cumhurbaşkanımız yıllarca mühendislik yapmış ve şirket müdürlüklerinde bulunmuştur. Fakat hepsi bol bol vecize üretir. Eski cumhurbaşkanının vecizelerinin ne kadar önemli ve anlamlı olduğunu biliyorsunuz. Ama sayın Turgut Özal'ın imalatı belki de hepsinden fazladır. Bir örnek verelim: *"Eğer biz birlik ve beraberlik içinde olursak sırtımız yere gelmez!"* Ne büyük söz değil mi, Konfiçyüs bile böyle önemli bir laf dememiştir.

İşte bir vecize daha: *"Aziz ve sevgili vatandaşlarım; bugün Türkiye'de, Batı ülkelerinde olduğu gibi, tüm insan hakları ve demokrasi kuralları eksiksiz uygulanmaktadır."*

İnanmayan, Anayasa ve Ceza Kanunu'nu okusun veya herhangi bir karakola şöyle bir uğrayıversin!..

26.1.1990

"KANUNU BİLMEMEK MAZERET SAYILMAZ"

Güzel, zaten düzenli toplumlarda bundan başka çare de yoktur. Aksi halde her suç işleyen kimse, *"Efendim ben bilmiyordum bunun suç olduğunu"* der ve işin içinden çıkılmaz.

İyi ama, başka kurallar da vardır kanunlarda:

Bir insan hareketlerinden mesul sayılması için akıl hastası, çocuk veya bunak olmamalı.

Kanunların da tedvini, toplumun genel ahlak kurallarından doğmuş olacak.

Ama, TC kanunlarına baktığımızda, Ceza Kanunu Faşist İtalya'dan alınmış ve üstelik daha da faşizan maddeler eklenmiştir.

Aile ve Borçlar kanunu, İsviçre toplumunun kanunudur. Kilise hukukunun etkisindedir. Biz almış, müslüman olan Türkiye halklarına empoze ediyoruz. Diğerleri de yamalı bohça gibidir.

Ticaret Kanunu'muz, Alman Ticaret Kanunu'ndan esinlenerek yazılmıştır.

Peki, bu durumda müslüman ve demokrat bir Kürt veya Türk nereden bilecek faşist İtalyan ve hristiyan İsviçrelilerin ahlak kurallarına zıt davranışları?

Örneğin, bir Kürt, Kürtçe konuşmanın, yazıp okumanın suç olduğunu, sözümona kanunlarımıza aykırı olduğunu hangi mahşeri vicdan ve mantıkla anlayacak? Bir Kürt ve Türk ün biraraya gelip dini ayinleri yapmaları, kendilerince kutsal olan kitaplarını okuyup' dinlemeleri veya inançlarına göre giyinip davranmalarının kanunlarımıza aykırı olduğunu nasıl bilecek? Onlar bu hareketleri suç işlemek için değil, sevap kazanmak niyetiyle yapıyorlar.

1972'de, biz Diyarbakır Örfi İdare Komutanlığı hapishanesi'nde idik. Birgün iki müslüman Kürdü hapishaneye getirdiler. Biri Batman'lıydı. Evinde arama yapılmış, duvarda birkaç dini levha bulunmuş. Diğer de Zilan şeyhlerinden şeyh Şahin'di. Bunun da suçu Berzanî'ye dua etmektir.

İşte çağ atlayan toplumumuzu bu kanunlar ve bu mantık idare ediyor. Ondan sonra da rahatsızlıkların sebebini Humeyni ve Hafız Esad'a yüklüyoruz. Allah bize acısın...

2.4.1990

TÜRK KÜLTÜRÜ

Bugün ve tüm tarih boyunca Türk kültürünün ve bugün "Türküm" diyenlerin başka kültürleri asimile etmek istekleri, ne kadar gülünç ve olanaksızdır.

Tüm bilimlerde bir tekamül vardır. Sosyolojideki tanımı ile, bilimler organik ve daima ilerler. Doğal olarak toplum da bilime bağlı olduğuna göre, büyük bir doğal veya faşizan engel olmadığı sürece, tarih seyri içinde daima ilerler. İşte, eski mağara adamı ile bugün yüzelli katlı konutlarda yaşayan insanlar arasındaki fark, olayın canlı kanıtıdır.

Doğal ve faşizan engeller dedik. Doğal engellerin örneklerini, büyük salgın hastalıklar, kuraklıklar, zelzele ve su afetleri diye sıralayabiliriz. Faşizan engeller için de, Osmanlı İmparatorluğu ve TC. hükümetlerinin yanlış ve bugünkü manada bilim ile hiç bir ilişkisi olmayan tavırlarını örnek olarak verebiliriz.

Osmanlılar, kendilerinin de anlamadıkları din taasubu ile, imparatorluk içinde yaşayan tüm ulusları resmi ve zorba kararlar ile geri bıraktılar. Bugün, Asya, Afrika ve hatta Avrupa'da Yunanlılar, Arnavutlar, Yugoslavlar, Bulgarlar, Romenler ve Macarlar, bu iddiamızın canlı birer kanıtı ve şahididirler. Örneğin, Osmanlı İmparatorluğuna matbaa, bugünkü uygar Avrupa'dan yüzlerce yıl sonra girebildi. Sivil, yani medeni bir idare kurulmadı. Sanatı öldürmek ve baskı demek olan askerler, idareye hakimdi. O kadar ki; padişah, sadrazam, tüm bakanlar ve valiler de asker ünvanlı kimseler, yani Paşa'lardı.

Buraya kadar, tarihe karışmış Osmanlı İmparatorluğu'ndan sözettik. Ama Cumhuriyet devri de Osmanlı devrinden farklı değildir. Önce, -adı kamufle edilmiş ikisi hariç- tüm cumhurbaşkanlarımız paşadır. Kemal Paşa, İsmet Paşa, Cemal Paşa,

Cevdet Paşa, Fahri Paşa ve Kenan Paşa. Arada komitacı Celal Bayar sivil sayılsa da, paşalar O'nun da burnundan getirdiler. Şimdiki şaşkın ve gariban Turgut'un da başına ne geleceği belli değildir.

İşte son iki devletimizin basit anatomisi budur. Nasıl böyle olmasın? Haliyle cumhuriyet devrindeki paşalarımız memleketi bir kışla gibi gördüler. Kışlada komutanın sözü geçerlidir ve komutanın sözü, haklı haksız, ceza ve yasaklarla uygulanır. Bu mantıkla cumhuriyet devrinde Türkiye'de hiçbir sivil, yani medeni değer yetişmedi. Gerçi yılda bir kez, yüksek harp şurası toplanıp kendi aralarında çok değerlilerini seçerek, tuğ, tüm, kor, ve orgeneralleri belirlerler. Ama sivil kesimimizin tüm değerlerinin kafasını ezerler, keserler ve vatan hıyanetiyle karalayarak bu değerli insanlarımızın yurt dışına kaçmalarına sebep olurlar. Örneğin şair Nazım Hikmet ve Cigerxwîn, ressam Abidin Dino, sinama sanatçısı Yılmaz Güney, sosyolog Pertev Boratav ve Behice Boran'ı sayabiliriz. Ve sonuçta, bugün kültür bakımından bir Gorbi Çölü'ne dönüşen Türkiye ortadadır.

Şimdi sen kalk, yine bu paşaların "zart"ı "zurt"u ile Türkiye'de, olmayan Türk kültürü ile, başka kültürleri asimile etmeye, yani başka kültürleri Türk kültürü içinde eritmeye çalış; olur mu? Buna asimilasyon değil de tahrip veya yoketme denir. Örnek olarak, paşaların bugün Kürt kültürü üzerine koydukları mantıksız ambargo ve yasakları gösterebiliriz. Peki diyelim Kürtler kendi anane, kültür ve dillerini bıraktılar. Ama Türklerin gıpta edilecek hangi kültür ve dilini alacaklar? Bugün dünyada geçersiz bir dil ve kültür varsa, o da Türk kültür ve dilidir.

Bunları Türk kültür ve diline bir hakaret olsun diye söylemiyorum. Benim gayem, idaremizin Türk ve Kürt kültürüne yaptıkları tahripkar zararlarını kamuoyuna ve bizzat paşalara ve onların sivil uşaklarına anlatmaktır.

İnanıyorum ki, demokrasi ve hak eşitliğinin hakim olduğu

bir Türkiye'de Türk ve Kürt kültürü birbirini destekleyerek ve elele kısa bir zamanda kendilerine uygar dünya kültürü içinde saygın ve medeni bir yer bulacaktır.

28.7.1990

IRAK DİKTATÖR BAŞKANI NURİ SAİD PAŞA, SEMRA NİNE, KENAN EVREN VE KÜRT NİNESİ GÜLÊ

Yazımızın başlığı kalabalık oldu ama, şimdi kolayca çözeceğim.

Nuri Said Paşa Irak Başbakanı. İngiliz ve tüm emperyalistlerin köpeği; Kürtleri ezmek için Bağdat Paktı'nda buluşan Adnan Menderes ve İran Şahı Muhammed Pehlevi'nin ahiret kardeşidir. *"Makamları bir ola"*

Nuri Paşa'nın zulmü yalnız Kürtleri değil, Iraklıları da yakmaktadır. 1956'da Bağdat'ta bir talebe olayı oldu. Şimdi bizde de olduğu gibi, talebeler izinsiz bir yürüyüş yaptılar. Başbakanın emri ile güvenlik kuvvetleri ateş açtı. Dicle köprüsü üzerinde kırk tane talebe yere serildi, şehit oldular.

Semra nine, Diyab adlı bir talebenin annesidir. 30 yıl hizmetçilik yapmış, bu çocuğu yetiştirmiştir. Köprü başında kanlar içinde yüzen Diyab'ını görüyor ve göklere elini açarak, *"ya rabbi; sen oğlumu aldın, bari bana nasip et ki ben de burada Nuri Said Paşa'nın idam ipini çekeyim."* Bu dua Arapça ve zinlidir ama, Türkçe bu kadar olur.

1958'de Irak'ta ihtilal oldu. Kral Faysal, prens Abdulillah ve aileleri aynı gece idam edildi. Nuri Said saklandı. Üç gün sonra kadın kıyafetiyle yakalandı. Iraklılar bu olaya *"Ebu ayeyê"* yani abalı kadın diyorlar.

Nuri Said kurşuna dizildi ve leşi bir jeep'in arkasına bağlanarak sokaklarda dolaştırıldı. Tam Dicle köprüsünün başına gelmişti, Semra nine arabanın önüne atıldı ve komutana iki yıl önceki duasını anlattı. Komutanın gözleri yaşardı. Derhal bir idam sehпасının köprü başında kurulmasını emretti ve ölü paşanın boynuna ip takarak Semra'nın eline verdiler ve askerlerin de yardımıyla Semra'nın duası kabul oldu.

Buraya kadar ciğeri yanık bir Arap ananın isteğinin yerine gelmesi idi. Şimdi de Kürt Gülê nineye bakalım.

Gülê'nin fakirlikten 7 çocuğu ölmüş, bir erkek bir de kız evladı kalmış. *"Allahtan sonra Silo'yu severdim"* diyor Gülê. Ama zulüm Gülê'yi dinler mi? Kenan Evren paşanın emri ile Silo şehit oluyor...

10 yıl sonra Gülê'yi gördüm. Sönmekte olan bir ateşe benziyordu. Yüzü-gözü küllenmişti adeta ve sanki Nuri Said paşa olayını incelemişcesine, aynen Semra ananın duasını yaptı. Tabi Kürtçe. Herhalde allah yalnız Arapça bilmez; Kürtçeyi de anlar...*"Allahım"* dedi ve adeta başka bir aleme geçti. Cidden, sanki Allahla konuşuyordu; *"Sen şu Kenan paşaya koma; ben hayatta iken Nuri Said gibi sokaklarda dolaştırıldığını bana göster"*

Tabii, oradakilerin hepsi içtenlikle AMİN dedi...

5.9.1990

PEPÛK KUŞLARI

Hayret ediyorum Batı Anadolu insanına, yani Türk kökenlilerin çoğunlukta olduğu yerlere. Nasıl oluyor da bu kadar haksızlığa göz yumuyorlar? Kaldı ki zulüm ve haksızlığı anlamak için, onların kültür seviyesi Doğulu yani Kürt vatandaşlardan kat kat üstündür.

Hükümet hiç bir sosyal bozukluğa önlem ve çare bulamıyor ve aciz kalınca da hırçınlaşıyor, zorbalığa baş vuruyor. Son günlerde aydınlara karşı başlatılan vahşete ve içişleri bakanı A.K.Aksu'nun tedbirine bakın: *Teröristin başına 250 milyon lira verilecektir*. Eğer bu iş müzayedeye kalırsa ben Abdülkadir'lerin başına 300 milyon lira hava param olsa veririm.

Teröristleri dışarda aramaya ne hacet, fonlarınızdan topluca bir para ayırın ve kendi kabinenizden bir kaç kişi elele vererek, parayı aranızda bölüşün. Ama sanıyorum bu paradan Abdül Kadir'e bir şey düşmez çünkü o da gidiciler arasındadır.

Bakın ben Süleyman Demirel'i hiç mi hiç sevmem. Bana göre bir çok neden vardır. Örneğin *kökümüzün kazınmasını* sık sık teklif eder.

Hocası Celal Bayar'ın heveslendiği gibi. Yani kökten söküp atma gibi. Ancak bu langır lungur laflar orta Anadolu'lu *Sülo*'nun. Güneydoğuluların tabirince bizim Aqo (A.K.Aksu) pepûk kuşuna benziyor. Mitolojik öyküsü olan bu bahtsız kuşun tüm hareketleri fauldür. Mesela denir ki; herkes pepûku döver o da yuvasına dönünce yavrularını döver. Tıpkı Aqo'nun *ben Güneydoğuda terörün hakkından geldim* gibi lafları etmesi gibi.

Vay zavallı Güneydoğu vay, demek A.K. Aksu gibi evlatlarında var ha! Var, var: Kamuran İnan da var!...

10.10.1990

SAVAŞA HAYIR

"*Savaş Hayır!*", Yani biz barışseveriz demek. Ama herhalde nerede yaşadığımızın farkında değiliz. Zira biz ve diğer Müslüman komşularımızın resmi otoriteleri 70 yıldır eski Yunan'ın birer harp ilahı kılığındadırlar. Siz, her şeyde olduğu gibi attığımız sloganlara bakmayın. Bakmayın, 70 senedir bir çeşit atasözü durumuna getirilen "*Yurtta Sulh Cihanda Sulh*" denmesine.

Kıbrıs olayında görüldüğü gibi, dışımıza uygun birini bulunca dalıyoruz içeri. Baksanıza meydan yalancı pehlivanlardan geçilmiyor. Oysa 1925 yılından bu yana hükümetlerin terörü sebebiyle yurttan ateş sönmemiştir. Yurttan kesintisiz süren bu terör gözler önündeysen "*Yurtta Sulh*"un ne anlamı vardır ki?

Müslüman Arap ve Acem komşularımıza yönelik dış blemeler, onların bizimle çakışan çıkarlarına karşın, can düşmanlarının süngüsü ve kılıcı olduğumuz ortada değil mi? Bugün bile dayatılan koç başı misyonu, bizi kiralık bir asker durumuna düşürmüyor mu? Hem onların yaptıklarını da unutmamak gerekir. İran'ın Mahabad Kürt Devleti'ne karşı giriştiği katliamlar dizisi bu gün bile bütün yoğunluğuyla devam ediyor. Irak'ın, Kral Faysal'dan bugüne kadar uyguladığı soykırımlar, sürgünler, canavarlıklar da sürüyor.

Kürtler için "*savaş hayır*" sözcüğü kadar daha abes bir sözcük olamaz. Zaten yüzyıldan fazladır, gitgide yoğunlaşan bir savaş bütün dünyanın gözleri önünde yaşayıp duruyor bu insanlarımız. İran, Türkiye ve Irak'ta yaşadıkları ortada. Kaldı ki, bunların kendi aralarındaki anlamsız sekiz yıllık savaşın bedelini de yine en ağır biçimde bizim Kürtler ödedi.

Şimdi de Kuveyt krizi çıktı. Irak'ın Kuveyt'teki tarihi mazisi üzerine söylenecek çok söz vardır...Ancak bunların hiçbiri

eli kanlı Saddam diktatörünü haklı çıkaracak cinsten olmamalıdır. Sen kalk, fakir Irak halkını yüz milyarlarca dolar borca sokarak Avrupalı kaçakçılardan silah ve zehirli gaz satın al, sonra da bir mahalle zorbası gibi silahına sarılarak ona buna çat, olur mu? Olmaz işte.

Eğer biz bu gün savaşa hayır diyorsak ne emperyalist Amerika'nın çıkarları için, ne de Saddam'ın kanlı gözleri için diyoruz. Arapların bir atasözü vardır. *"Salt Allah'ı kelp, Allah'umur" Türkçesi, "Allah köpeği domuza saldırtmış, dokunmayın"dır.*

Biz gariban Türkiyelilerin neyine gerek emperyalist ABD, neyimize gerek emperyalist olmaya can atan Saddam Hüseyin. Bırakın ne halleri varsa görsünler.

Yıllar öncesi bir dergide çıkan şöyle bir öyküm vardı: Bir papaz, bir imam ve bir de haham bir araya gelmişler. Doğal olarak herkes kendi dinini savunmuş. Bu savunmalar, sonunda ağız kavgasına dönüşmüş. Papaz demiş ki *"Ulan imam, Allah, gökteki yıldızlar, ağaçlardaki yapraklar kadar, tüm Müslümanların belasını versin"* İmam da karşılık olarak, *"Ulan kafir papaz, Allah yer yüzündeki tüm taş ve toprak zerrelere kadar senin ve Hıristiyanların belasını versin"* demiş. Haham ise susuyormuş. Haham efendi siz de bir şeyler söyleyin diye directmişler. Haham, *"Efendiler, biz fakir bir ulusumuz, kimseye beddua etmeyiz. Ancak başkalarının her bedduasına ise amin deriz"* yanıtım vermiş

Eğer akıllı bir hükümetimiz olsa, Haham efendinin bu masumane cevabıyla çıkışan bir tavır alırdı.

Türkiye solcuları ve Kürtlerinin savaşa hayır deyişi de bundandır. Haham efendi demek istiyor ki, eğer Allah Müslüman ve Hıristiyanların belasını verirse, dünya Yahudilere kalır. Eğer ABD emperyalistleri ile manyak sömürgesi Saddam Hüseyin çarpışır, bu çarpışmanın nimeti Kürtlere ve Türklere kalır. Amin...

ÖZAL'IN AMERİKA GEZİSİ

Dikkat edilirse, Özal'ın bu Amerika gezisi, çok masumane-
dir. *"Dünya çocuk hakları"* falan...Ama biz buna inanmıyoruz.
Saym Özal, dünya çocukları için ta Amerika'ya gideceğine;
Tophane ve Galata Köprüsü altındakileri, hatta gece geç va-
kitlerde Beyoğlu sokaklarında müşteri bekleyen çocukları ve
de Nusaybin, Cizre, Silopi, tüm *"Doğu"* ve *"Güneydoğu"*daki
çocukları göreydi.

Eğer illa Türkiye çocukları için gittim diyorsa, olabilir. An-
cak o zaman oğlu Ahmet ve Efe için gitmiştir.

Özal ve soydaşı Talabani'nin aynı anda Amerika'da oluşları
bize bazı şeyleri hatırlatıyor. Çünkü bu ara gazeteler, Talaba-
ni'nin Amerika ve Avrupa gezisinden, Ankara'nın rahatsız ol-
duğunu yazıyorlar. Gerçi, Özal, kalbinden rahatsızdır. Ameliy-
at oldu ve iyileşti. Ama bu seferki rahatsızlığının geçtiği
şüphelidir. Çünkü, bu sefer muayenesi o kadar gizli tutuldu
ki, raporları, Dışişleri Bakanı Ali Bozer'den bile saklandı.

Efendim, diyeceksiniz ki, bu olaylardan ne diye kuşkula-
nıyorsunuz? Kuşkulanırsınız efendim. Çünkü tarih tekerrür ediy-
or. 70'li yıllarda Bülent Ecevit, bir ara kazara ve yanlış olarak,
Bekri Mustafa misali, Başbakan oldu. O vakit, Irak'ta Barzani
hareketi vardı. Seneler geçti, Ecevit düştü, yasaklı oldu. Bu se-
fer, Cumhuriyet gazetesi onunla bir mülakat yaptı. Aşağı yu-
karı şöyle idi:

Cumhuriyet: *"Sayın Ecevit sizin doğululara sempatiniz ol-
duğu söyleniyor ne dersiniz?"*

Ecevit: *"Ne münasebet. Diyarbakır, Tunceli ve Urfa'da
Kürtler slogan attılar, ben şiddetle susturdum. Kaldı ki, Ame-
riya'ya kadar gittim ve Amerikan yöneticilere: 'Eğer Kürtlere
sempati besler, onlara yardım ederseniz, sizinle ilişkilerimiz
bozulur' dedim."*

Şimdi, Özal da yarın kalkar: *"Efendim, ben Amerikalılara dedim ki, "Biz Körfez hizmetimize karşılık, para mara istemiyoruz. Yeter ki, Kürtlere yardım etmeyin."*

Şaşmamak gerekir. Bu işler o kadar gizli ve karışıktır ki, anlaşılması zordur. Ama, bana öyle geliyor ki, artık Türkiye dünyaya ne taviz verirse versin, Kürtlerin insan haklarının kabulünü önleyemeyecektir.

Hıristiyanlıkta üç hakim mefhum vardır: İm, İlüm ve Ruhul Kudüs. Yani, Ana (Meryem), oğul (İsa) ve Kutsal Ruh (Allah)

Dikkat edilirse, bugünkü insanda bu imajlar zayıflamıştır. Şimdi şu vardır: İm (Bush), İlüm (Özal) ve Ruhul Polis, (MİT ve CIA...)

28.10.1990

SIİRT MİLLETVEKİLİ ZEKİ ÇELİKER

Bu ara ister istemez bazı milletvekillerimiz, şair Neyzen Tevfik'i hatırlatıyorlar. Tek parti döneminde Falih Rıfkı Atay milletvekili idi. F.R.Atay bir gün arkasından Neyzen'e hakaret etmiş; ne deliliğini ne ayyaşlığını bırakmış. Tabii araçlar hemen Neyzen'e iletmışler. Neyzen altta kalır mı? Hemen şu dörtlüğü yazmış

Falih Rıfkı Atay

Kime sordumsa seni, doğru cevap vermediler

Kimi hırsız, kimi alçak, kimi deyyus dediler

Künyesini almak için partiye ettim telefon

Bizdeki kayda göre şimdi o, mebus dediler.

Bilirsiniz ki ben bunları yazarken herhangi bir şahsı kastetmiyorum, ama hakçası ve en hoşu da hatıra getirmedir.

Hani seçim de olmasa memlekette bu kadar cins insanın olduğunu kimse bilmeyecek. Allahtan ki seçiliyorlar da fakir fukara olarak onlardan ve şerlerinden korunma imkanı buluyoruz. Ama bazen seçildiği halde yine de bazılarının şerri bazı insanları yakıyor. Örnek mi? Çook ama kendimizden örnek verelim: İşte Siirt milletvekili Zeki Çeliker.

Haydi kendine uygun ANAP'ı buldu, millet vekili seçildi, eh halk da rahat nefes aldı. Baba; aramızdan gitsin biz ondan kurtulalım, isterse dışarda alem sahip olsun. Fakat durmadı, fesadını TBMM'ne taşıdı, bir arkadaşını ağır tahrik etti, arkadaşısı Siirt milletvekili Arıkan ona kurşun sıktı, kurşunun gözü kör olsun, gitti başka masum bir yine Siirt milletvekilini buldu. Onun yüzünden biri öldü, biri hapse girdi. O ise vicdan azabından hergün ölüyor.

Bu seferde zımbılok sayın Zeki, tüm Doğu ve Güneydoğu adına laf ediyor. Yahu Zeki bey, sen hala Siirt'in Karlılar dere-sini halletmeden neyine gerek Nusaybin, Cizre, Şırnak, Eruh

ve Hakkari? Ben şahıslarla uğraşmam. Zira ne yaşımla ve ne de tabiatım el vermiyor. Ama bazen öyle nasırıma basıyorlar ki off demeye mecbur kalıyorum. Olay şu:

28.10.90'da İnsan Hakları Kurultayı'nda Diyarbakır delegesi Vedat Aydın konuşmasını Kürtçe yaptı. Ahmet Zeki Okçuoğlu da Türk delegelerin anlaması için Türkçe tercüme ediyordu. Diyarbakır HEP il başkanı Av.Mustafa Özer de müdaafa etti diye üçü de göz altına alındı.

1.11.1990 günü Bütçe Plan Komisyonu'nda İstanbul milletvekili Mehmet Ali Eren ve Kars milletvekili Mahmut Alınak konuyu meclise getirdiler. Özet olarak M.A.Eren *"Kürtçeye düşmanlık var. Bu ayıbı kaldıralım"* dedi. Kars milletvekili Mahmut Alınak: *"Kürtçe önemli bir sorundur"* dedi. Adalet Bakanı Sungurlu: *"Türkiye'nin bölünmesini müdaafa edenlerin desteklenmesini anlıyamıyorum, üstelik burada yemin etmiş milletvekilinin bunları söylemesinin hangi mantığa sığıldığını anlayamıyorum. T.C. kanunlarının suç saydığı fiillerin bir milletvekili tarafından savunulması beni üzmüştür."*

Adalet Bakanı sayın Sungurlu'nun mantığına bakalım:

1. Bir kere Kürtçe konuşmak Türkiye'yi parçalamak değildir. Öyleyse Türkiye paramparçadır. Zira, iller dolusu halk Kürtçe konuşmaktadır ve konuşacaktır.

2. Kim sayın Sungurlu'ya demişki, yeminli her milletvekilinin, zaten kanun olmayan Sungurlu ve daha eski Sungurlu'ların uyduruk kanunlarını tenkit etmeyip başüstü yapacağını? Ama işte Sungurlu mantığı bu. Buna mantık denmez; parmak ve menfaat hesabı denir.

Gelelim Zeki'mize: Mehmet Ali Eren ve Mahmut Alınak'ın yerinde konuşmalarına karşı diyor ki; *"sizin bu tutumunuz yöre halkına yük oluyor."* Ve toplantıyı protesto ederek dışarıya çıkan Mahmut Alınak'ın arkasından bağıarak, *"gel, salonu terk etme cevap vereceğim"* diyor.

Bunları basından aldım. Daha meclis tutanakları elime geçmedi. Cidden merak ediyorm, acaba Zeki bu iki şerefli Doğu evladına ne cevap vermiştir?

Zeki bey, sana Kuran'dan bir ayetle cevap vereceğim. Hani bazen dindar geçiniyorsun ya, gerçi bu ayet Hz. Muhammed'in amcası Ebu Leheb içindir ama farketmez: "*Tebbet yeda Ebi Lehebi*" yani ellerin kurusun Ebu Leheb.

1.11.1990

TÜRKİYE VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

3.11.1990 tarihli Cumhuriyet gazetesinde acaip bir haber vardı. Özetle olay şöyle: Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın kurulmasına Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce yapılan itirazın sebebi şudur; Vakıflar Genel Müdürlüğü T.İ.H.V.'nm kuruluş amacının yasalarımıza göre suç olan işkenceden zarar görenlerin tedavi ve rehabilitasyonu amacıyla suç niteliğindeki fiilin varlığı kabul edilerek, bir vakıf kurulamayacağını belirtmiştir. T.İ.H.V. Başkanı Yavuz Önen "*Vakfımızın insan hakları alanında denen yeni bir örgütlenme biçiminin ürünüdür.*" der. Ve Genel Müdürlüğün itirazı reddedilir. İHV tüzel kişilik kazanır.

Bu karar elbette Türkiye hukuku için yüzakı bir karardır. Eski üslupla *ama ve badehu* yani sonra gelelim Vakıflar Genel Müdürü'ne ve hukuk müşavirlerine. İnaniyorum ki vakfa yapışmış bu kenelerin maaşı hangi muhterem atamızın vakfından alınıyorsa mutlaka o atalarımızın kemikleri sızlıyordur ve imkan olup dünyaya gelebilselerdi bu komiser ve komando komutanlarının ruh haletini yaşıyan garip adamları vakıftan kovardı.

Şu bir insani ve hayır müessesesinin başında bulunan adama bakın. Resmen diyor ki *T.İ.H.V. sanki Türkiye'de bir işkence varmış gibi bir imaj veriyor veya eğer resmi makamlarca işkence yapıp adamlar sakat kalmışsa canları cehennem, görüyormusunuz hayır kurumlarını.* Tarihte buna benzer iki olayı hatırlıyorum.

1. 1835'de Mareşal Moltke (O vakit yüzbaşı idi ve Osmanlı ordusunda askeri hoca idi.) *Türkiye Mektupları*'nda der ki, *Biz Kürdistan'da yürüyorduk, yol kenarında bir inilti duydum; bir yaralı idi, tabibi bakması için çağırdım, geldi baktı ve boşver bir Kürttür dedi, bakmadan bırakıp geçti gitti.*

2. Emeviler devrinde Mekke'de bir isyan çıkıyor. Şam'dan isyanı bastırmak için Hüseyin adında bir komutan gidiyor. Öldürdüklerini öldürüyor ve yaralıların da tedavi edilmemesi- ni emrediyor.

Demek her devirde islam alemleri bu tip canavar ruhlu insan- ları yetiştiriyor. Tabii, ben, bunu islama genel bir kusur olarak yazmıyorum. Zira, Kürt aslanı lakabı ile bilinen Selahittin Ey- yubi de bir müslümandır ama gece tebdili kıyafet ediyor, harp ettiği haçlı seferlerindeki askerlerinin karargahına giderek ya- ralılarını tedavi ediyordu ki, tüm Avrupa tarih kaynakları bu olaya şahitlik etmektedir.

Peki sana ne demeli Vakıflar Genel Müdürü?

Belki de yapmacık bir şey okumadan, hatta ayetleri ters okuyarak namaz numarası da yapıyorsun? Bu çirkin tavrından ötürü seni, allaha, peygambere ve iyi niyetli vakıf sahiplerinin ruhlarına havale ediyorum.

4.11.1990

BİRLİK VE BERABERLİK

"Bir millet için en büyük kıtık devlet adamlığı kıtlığıdır."

Arnold Toynbee

Bu ara, kimi büyük ticari şirket müdürlüğünden, kimi de kabz-ı mal hal müdürlüğünden büyüklüğümüze atanan sayın büyüklerimiz, radyo, televizyon ve nutuk meydanlarında, Türkiye'nin yükselmesi için şu formülü dile getiriyorlar: *"Eğer bizde birlik ve beraberlik olsa, Türkiye'nin sırtı yere gelmez"*.

Peki, bu parlak fikri tersten alırsak ne olur? Yani, birlik ve beraberlik olmazsa, Türkiye'nin sırtı yere gelecektir. Şimdi herkes elini vicdanına koysun, riyasız ve korkusuz söylesin: Şu an bizde birlik ve beraberlik var mıdır? Yoktur. Öyle ise sayın acemi büyüklerimizin formülüne göre, Türkiye'nin sırtı yere gelecektir.

Bilindiği gibi, bu deyim, bir nevi kaba kuvvet argosu olarak güreşten alınmış bir deyimdir ve yenilgiyi simgeler; tuşa gelmek demektir. Buna rağmen, sayın Turgut Özal gözümüzün içine baka baka der ki: *"Bugünkü Türkiye'nin refah ve çağ atlaması, 1980'den sonra kazanılan birlik ve beraberliğimizin ürünüdür."*

Ama, biz vatandaş olarak bu birlik ve beraberliği görmüyoruz ve örneğin ben, bu birlik ve beraberliğin içinde değilim.

Sen kalk, yetmiş yıldır, pozitif netice vermemiş, tersine Türkiye'yi bu hale getiren uyduruk teorilerin kurucusu ve uygulayıcısı ol: *"Bir Türk cihana bedeldir"*, *"Ne mutlu Türküm diyene"*, *"Türkiye Türklerindir"* de ve ondan sonra da birlik ve beraberlik iste. Olur mu?

Kaldı ki, bugün, sayın Özal ve hükümeti ters istikâmette

çağ atlamıştır. Özal ve ekibinin mantığı, en aşağı M.Ö. 300-400 yıllarına uygun düşmektedir. Yani eski Roma mantık modeline uygundur. Romalılar, vatandaşlarını asil ve köle diye iki sınıfa ayırırlardı. Bakıyoruz, büyüklerimiz de aynı metodu takip ediyorlar.

Örneğin, Türküm diyenlere imtiyazlar ve üstün ırk payeleri verilir; Kürde, "*mağara*" kalacak, "*kuyruklu*" denir; Laz'a, "*hamsi*" ve akla gelmedik hamaka fıkraları yüklenir; Arap, "*pis fellah*" diye adlandırılır, Eh, zaten Rum, Ermeni ve Yahudi'de "*kefere*" ve "*hain*" dirler.

Peki, sayın Başbakan ve Cumhurbaşkanı; bu zihniyetle birlik ve beraberlik olur mu? Doğal olarak, olmaz. Ve yine sizin mantığınıza göre, bu durumda, Türkiye'nin sırtı yere gelecektir. Belki siz de, Türk kökenli olmadığınız halde, "*Türküm*" diyerek "*mutlu*"lar arasına katılıyorsunuz, ama sizin gibi düşünmeyenler de vardır.

Senelerden beri "*Doğu*" ve "*Güneydoğu*"da Türkiye çapında sosyal bir olay vardır. Dikkat edilirse, şimdiye kadar, bu hayati olaya hiçbir sivil, yani medeni yaklaşım düşünülmemiştir. Kimi paşalar der ki: "*Bana bıraksalar, bu bölgede ot bitirmem.*" Kimi der, "*yakala öldür.*" En büyük paşamız da bölge halkını düşman ilan eder.

Doğal olarak asker, düşman saydığını acımasızca öldürür. Ve sağ ele geçirdiklerini de esir sayar. Esirin, değil demokratik, hiç bir insani hakkı yoktur. İşte, paşaların buyruğu gereğince, biz "*Doğu*" ve "*Güneydoğu*" insanları esir statüsünde yaşıyoruz. Bugün, Türkiye'nin kanunları, kanun değildir. Ve esas mahşeri vicdan kanunlarına aykırıdır. Ama biz, bazı durumlarda, bu kanun olmayan kanunlara da razıyız. Örneğin, T.C. Medeni Kanunu'nun aile hukuku bahsinde denir ki, "*çocuğa ad takma, ana-baba hakkıdır.*" Ama buna rağmen, bugün Kürtlerde çocuğa ad takma, şimdiki hesapla İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'ya aittir. Ki Kürtler, kendisine "köy

korucubaşı Abdo" derler. Kürtler, ölmüş anne-babalarının çok temiz adlarını çocuklarına takamazlar. Çünkü, Kürt Abdülkadir Bey yasak etmiştir. Kürt çocuklarına Cengiz, Timur, Atilla ve Hulagu gibi tüm dünyada canavar bilinmiş adlar takılacak; Şivan, Bêrîvan, Roj, Şêr gibi adlar takılmayacaktır.

Mardin Zahferan Kilisesi'nin çok saygıdeğer ve akıllı; Mardinlilerin sonsuza dek iftihar edeceği, Matran Hannah (Metropolit) adında bir hocam vardı. Bir gün samimiyetine güvenerek kendisine dedim ki:

Sayın hocam, bakıyorum, İslam dini ile Hristiyan dini arasında pek bir fark yoktur. Nihayet bu kitaplar, tabir caiz ise, partiler kanununa uygun tertiplenmiş çeşitli parti tüzüklerine benzer. Siz bu işe ne dersiniz?

Hocamın o gün görmüş ve binlerce kitap sayfaları okumuş ve yazmış gözleri ışıldadı ve sorumdan dolayı beni taltif edip-sevdikten sonra, şu tarihi karşılığı verdi:

"Aziz evladım Musa, haklısın ama, iki din arasında çok ince bir fark vardır. İslam dininde Allah'tan korkmak esastır; Hristiyanlıkta ise Allah sevgisi esastır. Malum, korkudan olan sevgi, birlik ve beraberlik, sahtedir. Ve korkan taraf, korktuğu taraftan nefret eder. İşte benim ile senin dinin arasındaki fark budur."

Ben, hocamın bu öyküsünü, yani zorla sevginin olmaya-cağını, çok süslü paşalarımızla onların sivil yardakçılarının kulaklarına küpe olsun diye yazıyorum.

Kürtlerin trajik maceraları, bugünkü dava değildir. Mareşal Moltke hatıralarında der ki: "1835'de Osmanlı Ordusu'nda hoca, askerdi. Doğu'daki Kürt İsyanı'nı bastırmak için, Çerkes Reşit Paşa'nın maiyetinde ben olaya katıldım. Bugünkü Siirt, Eruh, Cizre ve Hakkari çevresinde, bir Kürdün kesik burnunu Paşa'ya getirene, beş mecidiye ikramiye veriliyordu."

Kürt, burunsuz da olsa, haklı bildiği davasının peşini bırak-

mamıştır. Şêx Ubeydullah, Şêx Seîd, Koçgîrî, Ararat, Zîhalan, Dêrsîm, Aliê Betê, Omeriyan, Haco hadiseleri sırasmda, Kürtler, Osmanlı ve T.C. hükümetinden korkmadılar. Bu faşizan teşkilatların başındaki, belki, 20. yüzyılın en faşist paşaları Abdullah paşa, Mustafa Muğlalı Paşa, şu paşa bu paşa ve en son Kenan Evren Paşa'dan korkmadılar da Robert Taylor tipli sevimli Kozakçıoğlu'ndan mı korkacaklar?

Peki ya ne olacak? Evet, bunun alternatiffi vardır. Sevgi ve samimiyetle olur. Özal'ın tabirince, şunu burada el aleme ilan ediyorum ki, birlik ve beraberliğimiz korku ve yasaklarla elde edilemez. Yoksa Kürt şair Mehmet Akif Ersoy'un dediği gibi, "Çiğnerim, çiğnerim hakkı tutar kaldırırim "

Hukuk Fakültesi'nde idare hukuku hocamız Sıddık Sami Onar, ders arasında bize şöyle bir öyküsünü anlatmıştı:

"1914'te, Paris'te, hukuk bilgini Horyo'nun yanında doktora tezi yapıyorduk. O vakit, Avrupa, komünizmin dehşetine girmişti. Hocanın bize verdiği ödev, başlık olarak şöyleydi: "Komünizmin Avrupa'ya yayılmaması için ne yapmak lazımdır? Arkadaşlar, herkes bir şey yazdı. Ben de yazımda dedim ki, "Hocam eğer Avrupa İslamiyeti kabul ederse, zenginler fakirlere sadaka, fitre ve zekat dağıtır ve böylece fakirlerin karını doyunca komünist olmazlar" dedim. Hoca güldü ve bana şu cevabı verdi: "Evladım, yirminci yüzyılın insanı sadaka değil, hak istiyor."

Şimdi, sözümona büyüklerimiz, Türkiye'nin en büyük evinde, yani B.M.M.'de Türkiye hakkında konuşurlarken, bir banka genel müdürü ve ticari şirket yöneticisi gibi Türkiye'nin mali durumunu dolar üzerinden en ufak teferruatına kadar anlatıyorlar. Ama aynı çatı altında, Türkiye'de demokrasi, insan hakları ve milyonlarca Kürdün her türlü insan haklarından yoksun oluşundan söz etmiyorlar.

11.11.1990

KADERE BAK

Köyümüz Stilîlê'de Sofi Ahmet kê Banê adında bir zat vardı. Benim de akrabam olur. Sofi çok zalim ve asabi idi. Köyde, kendisine atfedilen çok tatlı öyküler vardır. Şimdi o öykülerden bir tanesini yazayım.

Adam en çok, Nasreddin Hoca misali, eşeğiyle uğraşmış. Zavallı hayvanın çekmediği kalmıyormuş. Öyle ki bazen eşeğin kulağını burnunu bile ısırırmış. Eşek bu eziyette iken, Sofi hastalanmış. Şöyle bir vasiyette bulunmuş: *"Günahım boynunuza olsun, mûnê bahçemde bir taş vardır, 60 yıldır üstünde namaz kılarım, o taşı getirin mezarımın üstüne örtün. Belki allah onun için beni affeder."*

Sofi ölüyor. Köylüler vasiyetini hatırlıyorlar ve 5-10 kişi, Sofi'nin eşeğini alıp bahçeye gidiyorlar. Bakıyorlar ki, taş dediği yontulmamış bir kaya. Ama yine de alıp zor-bela eşeğin sırtına koyuyorlar. Zavallı hayvan yükün altında iki büklüm oluyor. Nihayet, adamların da yardımıyla mezarlığa varıyorlar, taşı eşek sırtından indiriyorlar. Kan-ter içinde kalan eşek, derin bir *"ihhh..."* çekiyor. Bunu gören şakacı ve cidden temiz bir adam olan Osmanê Neyo gidip, eşeği okşayarak *"Tamam tamam, kusura bakma, bu sondu. Artık Sofi'den kurtuldun"* der.

Ben bunları ne için yazdım, biliyor musunuz? Sofi'nin eşeği durumuna düşen Türkiye halkları için yazdım.

Bakın 4 tane uğursuz adam türemiş, bizlere etmediklerini bırakmıyorlar. Bülent Ecevit, Süleyman Demirel, Erdal İnönü ve bizim meşhur Kamuran İnan...Diyeceksiniz ki, *'Peki bu adamların Sofi Ahmet'le ne alakası var?'* Bakın nasıl: Allah ister gecinden, ister erkeninden versin, bu dört zat, Niyazi misali ölürlerse nesilsiz gidecekler. Yani çocukları olmuyor. Ve böylece biz de Ahmed kê Banê'nin eşeği gibi, bunlardan kurtuluruz.

Hayrettir: Herhalde Allah da bazen bize acıyor da böyle nesilsiz adamları bize gönderiyor. Mesela Atatürk evlatsız gittiği gibi, Celal Bayar ve Kenan Evren'in de erkek evladı yoktur. Anadolu'da bu tip adamlara "*Ocağı sönük-Warê wunda*" derler.

Ne yapayım; elimden bir şey gelmiyor, doğal olaylardan züğürt tesellisi bulmaya çalışıyorum; bu da iyi.

Ya bunlar da Menderes gibi, Özal gibi oğul bıraksalardı; halimiz ne olurdu?

Baksanıza Menderes'in oğlu, sanki babası Çanakkale harbinde şehit olmuş gibi "*Şehit evladı*" rolünde. Yarın Ahmet ve Efe Özallar'ın bize ne blöf ve polim yapacaklarını kim bilir?

20.10.1990

TÜRKİYE'DE AİLE SAĞLIĞI VE PLANLAMASI

Bu ara Türkiye'de nüfusun süratle artması bazı çevrelerde büyük bir endişe yaratıyor. Ancak şimdiki genç nesil bilmeli ki, faşizan hükümetin bu endişesi eskilere dayanmaktadır. Bunun altında "*Kürt Sorunu*" yatmaktadır.

1965'e kadar Türkiye'de her nevi kürtaj ve gebeliği önleyici ilaç yasak ve suçtu. Sonradan TBMM'ne bir önerge verildi ki bu yasaklar kalsın. Mecliste müzakere esnasında Sağlık Bakanlığı yapmış Manisa Milletvekili Suat Seren Meclis kürsüsünden aşağı yukarı şunu söylemiştir: "*Zaten büyük şehirlere genellikle Kürt değil ve çocuk istemiyorlar. Doğu ve Güneydoğu Anadolu ise Kürttür, Kürtler kürtaj ve saire önleyici tedbirleri günah sayar. Eğer biz bu kanunu kaldırmazsak, Türkiye'de, kısa bir zamanda Kürt nüfusu Türk nüfusunu geçecektir.*"

Bakıyorum Seren'in dediği şeyler doğru ama zihniyeti yanlış. Hani Türk, Kürt ayrımı yoktu? Peki Kürt nüfusu artarsa ne olacak? Bence Türkiye için daha iyi olacak. Çünkü "*Türküm*" diyenler o kadar koyunlaşarak devletin ağılına girmişler ki her haksızlığı peşinen kabul etmişlerdir. Ama tabii Kürtler devlet haksızlığı ve terörüne karşı yetmiş yıldır herşeye rağmen yılmamışlardır ve evet bir gün Türkiye Cumhuriyeti doğru dürüst ve medeni bir devlete kavuşacaksa sanıyorum Kürtler sayesinde olacaktır.

Şimdi bir-iki kısır çocuk yapmış Vehbi Koç Afrikalıları uyutup emperyalist Avrupa eline teslim eden sahte hristiyan misyonerler gibi Türkiye'de aile sağlığı ve planlaması çabasına girmiştir.

Kenan Evren Paşa da başka türlü endişeler taşıyor. O da memleketin kalkınmasını istiyor. Kenan Evren'in endişesi bel-

li ve faşizandır. Onun kafasındaki imaj Kürtlerin çoğalmasının engellenmesidir. Fakat Vehbi Koç'un endişesi pek belli değildir.

Mantıki düşünülürse, nüfusun çoğalması Vehbi Koç'a ucuz işçi yetiştirir. Ama başka bir ihtimal de var. O da başka bir yerden dürtülmesidir.

Dikkat edilirse bütün bu şom ağızlar ya mutlu azınlığın rahatı için veya ırkçı faşizan fikirlerin ürünüdür.

Efendim çoğunlukla Doğu ve Güneydoğu kırsal bölgelerinde nüfus patlaması var. Bunlar oraya sığmayıp Batı'nın büyük şehirlerine geliyorlar. Şehir varoşlarında, gecekondu kaza ve kasabalar ortaya çıkarıyorlar, sonrada ekonomik olarak yavaş yavaş şehir merkezlerine sızıp, politikaya da hakim oluyorlar.

Ve böylece burjuvazinin rahatı kaçıyor ve şehirlere bir nevi kırsal kültür ve ahlak egemen oluyor.

Evet sayın faşizan burjuvaziler; elbette bu rahatınız kaçacaktır. Çünkü sizin ve sizi koruyan askeri erkanın yardımı ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu pilot bir mahrumiyet bölgesi seçildi. Fakir, fukara tüm Anadolu halkının alınteri size kozmetik Avrupa parfümleri oldu. Şimdi halk uyanınca elbette rahatınız kaçacaktır.

Sizin geçindiğiniz Müslümanlığın kutsal kitabı Kur'an'a göre "*Allah zalimleri sevmez*". Eğer böyle olmasa idi şimdi Mısır'da firavun, Mezopotomya'da Nemrut, Orta Asya'da Cengiz ve Timur, Avrupa'da Napolyon, Hitler ve Mussolini nesilleri ve yardakçıları hakim olacaktı.

Hiç teprenmeyin, sonunuz gelmiştir. Anadolu halkı ve gençliği Şarkıyla, Garbıyla ve her cihetiyle anlaşılarak kardeşçe bir toplum meydana getireceklerdir.

21.11.1994

ÇAĞDAŞ HUKUK DEVLETİ

Hele bir bakın ne büyük laflar ediyoruz! Güya Türkiye Cumhuriyeti Devleti çağdaş bir devletmiş. Sayın büyüklerimizin sözünü ettiği devletin kimin devleti olduğunu bilmem ama, bildiğim tek şey, TC için bu sıfatların uygun olmayışıdır. Çağdaşı bıraktık, keşke Roma devrinde tasarlanan bir devlet seviyesinde olsaydık. Zira Roma Amme Hukuku'nda devletin tarifi şöyledir: *"Devlet halka karşı namuslu pater familias, yani şefkatli bir aile babası gibi olmalıdır."*

Şimdi bütün dünya alem tarafından bilinen ve biz Kürtlerin yaşadığı bir gerçek vardır ki, bu da devletin bizlere haksızlık ve zulüm yapmakta eşi benzeri görülmemiş bir düzeye varmış olduğudur. Resmi ağızlar varsın kabul etmesin ancak, gerçek güneş gibidir, sıvanamaz. Gel gör ki, bunları da dile getirmek için *"bağımsız yargı"*nın hışmını göze almak lazım. Gerçi yargının bağımsız olmadığını da, Adalet Bakanı Oltan Sungurlu 7Kasım 1990 günü, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısında söyledi. Türkiye Cumhuriyeti adına adalet dağıttığını söyleyen mahkemelerin bağımsız olmadığı gerçeği tepedeki bir yetkili tarafından dile getiriliyor artık, ancak kamuoyundan yine de bir ses gelmiyor. Kimsenin aklına emir komuta zinciri ile çalışan askeri mahkemelerde *"idam"*, *"müebbet"* ve de binlerce yılı aşan cezaya çarptırılan gençlerimizin hesabının sorulması zamanının gelip geçtiği gelmiyor. Böyle millete böyle devlet...

İşkenceli sorgular, aşağılık uygulamalar, kana boyanan gencecik bedenler ; üstüne üstlük de *"Çağdaş Devlet!"*

Vaktiyle Süleyman Nazif hemşerimiz (kendisi Diyarbakırlıdır) Musul Valisi idi. Bugünkü İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun yaptığı gibi, Kürt ırkdaşlarına yaptığı zulüm sebebiyle halk kendisinden nefret ederdi. Meşhur Kürt şairi Şeyh Rızai Talabani, Nazif'in Musul'a vali olarak atanmasınınşöyle

ifade etti: *"Kerkük oldu vilayet/Süleyman ona vall/Veyl size ahali"*.

Şimde bilmem ki *"Veyl"*i kimin için söyleyeyim. Bence bu veyl devlet adamlarımız için geçerlidir. Yalnız sayın Başbakanımız ve kenardan hemşerimiz iki gözümüz Yıldırım Akbulut hariçtir. Çünkü hemşerimiz cidden TC devletine en layık ve değerli bir başbakandır.

25.12.1990

MİLLETVEKİLİ OLABİLMEK

Bu ara ister istemez bazı milletvekillerimiz şair Neyzen Tevfik'i hatırlatıyorlar. CHP'nin tek parti döneminde Falih Rıfkı Atay gözde bir milletvekiliydi. Atay birgün Neyzen'in arkasından ne deliliğini, ne de ayyaşlığını bırakmış. Tabii araçlar da bunu Neyzen'e iletmışler. Eh Neyzen bunun altında kalır mı? Hemen şu dörlüğü mırıldanmış:

*Kime soruduysam seni, doğru cevap vermediler
Kimi hırsız, kimi alçak, kimi deyyus dediler
Künyeni almak için partiye ettim telefon
Bizdeki kayda göre şimdi o mebus dediler.*

Bilinsin ki ben bunları yazmakla herhangi bir şahsı kastetmiyorum. Yalnızca anımsatmak istedim. Ha bir de şu Siirt Milletvekili Zeki Çeliker'in dikkatini çekmek istedim. Sayın Çeliker, ettikleriniz yetmiyormuş gibi şu sıralar sık sık "*Doğu ve Güneydoğu*"muz üzerine laf edip duruyorsunuz. Hem siz bırakın Doğu ve Güneydoğu'yu da, gidip ilinizdeki Kasaplar Deresi'ni temizleyin.

Bu hafta sözümona İnsan Hakları Haftası. Yine şatafatlı söylemler, gerçekte çelişen açıklamalar yapılacak. İHD'nin 3.üncü Olağan Kongresi'nde ben de Ankara'daydım. Herkes konuştu. Bu ara Diyarbakır delegesi Vedat Aydın da konuştu. Aydın'da kendi dilinde anlatıyordu meramını fakat, olabilir, anlamayan insanlar vardı. Avukat Ahmet Zeki Okçuoğlu bu konuşmayı Türkçe'ye çevirdi. Diyarbakır HEP il başkanı Avukat Mustafa Özer ise olayı müdafa etti. Sonra üçü birden gözüaltına alındılar. 1 Kasım 1990 günü de HEP İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Eren konuyu meclise getirdi.

"Kürtçeye bir düşmanlık var. Bu ayıbı kapatmak gerek." dedi. Tabii Adalet Bakanı Sungurlu da tepki gösterdi. Yalnız Sungurlu mu? Değil elbet. Sağcısı, solcusu bilumum şove-

nistler feryat figan ettiler. Peki bizim tepkimiz olmayacak mı? Bu insanları, bu insafsızların merhametine mi terk edeceğiz. Hayır diyorsanız, 18 Aralık 1990 günü Ankara DGM'deki duruşmayı izleyin.

9.12.1990

ERMENİ SOYKIRIMI VE KÜRTLER

Dikkat edilirse Türkiye resmi otoritesi, tarihte ve şimdi ne kadar suç ve pislik işlenmişse, hepsini fakir Kürt'e yüklemek istiyor. Hani bir deyim var: "*Haydi Kürt Mehmet nöbete*" ama artık ne biz ve ne de dünya kamuoyu bu basit ve cahilce uydurmaları yutmayacaktır.

Efendim olay şu: Güya Ermeni soykırımını Osmanlı devleti değil de Kürtler yapmış. Vay zavallı mantık vay. Hani işlerine geldiği zaman "*Devleti ali Osmanlı.*" Peki bu yüksek *Türk İmparatorluğu*'nun milyonlarca masum Ermeni tebasını Kürtler öldürüyor da acaba devlet kaç Kürt'ü bu yüzden idama mahkum etti, tutukladı veya herhangi bir ceza verdi?

Şimdiye kadar bu resmi iddiaya da Kürtler hakkında ileri sürülen diğer saçma sapan iddialar gibi güler geçerdik ama bakıyorum ki senelerce kendisini insani duygularla dolu, dürüst bir insan olarak yutturan bazı kişiler de şimdi resmi görüşün ağılına girmek için saçmalıyorlar. Örneğin Mihri Belli gibi. Geçenlerde Avrupa'da bu konu ile ilgili bir toplantı yapılmış. Mihri Belli Ermeni soykırımını Türklerin değil de Kürtlerin yaptığını söylemiş

Derler ki ırkçılıkla en iyi mücadele sabırla direnmektir. İşte biz de Türk ırkçılığına senelerden beri sabırla direniyoruz.

Şimdi Ermeni soykırımı ile bir anımı ve vesikayı sunacağım: Ord. Prof.H.Şükrü Baban, hocam ve yakınımı. Bana şöyle bir anısını anlattı. "*1915'te Paris Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirip İstanbul'a geldim. O zaman Süleymaniye'deki konağımızda oturuyorduk. Babam Zihni Paşa ile sadrazam Talat Paşa arkadaşılar. Talat Paşa her cuma (o vakit hafta sonu cuma idi) bize gelir babamla satranç oynar, rakı içerlerdi. Birgün hizmetçilerimiz paşa babamın beni çağırdığını söylediler. Gittim ;babamla Talat Paşa satranç oynuyorlardı.*

Talat Paşa : Maşallah oğlum mektebini bitirdin mi?

Ben : Evet efendim.

— Aferin oğlum, hemen şimdi seni güzel bir memuriyete tayin ettim.

— Nedir efendim memuriyetim?

— Osmanlı İmparatorluğu İskan Umum Müdürlüğü

— Kimi iskan edeceğim efendim?

— Ermenileri

— Peki Ermeniler meskun değiller mi efendim?

— Bu başka iskan oğlum

— Nasıl yani efendim?

— Oğlum sen emredeceksin Erzurum Ermenileri Muş'a, Van Ermenileri Bitlis'e Diyarbakır Ermenileri Mardin'e Urfa'dan Halep'e, Halep'ten Musul'a götürülürken yolda iskan olacaklar. "deyince ben fena oldum. Sarardım, titredim; babamla Talat Paşa halimi anladılar ve "Peki peki şimdi çık" dediler. Eve döndüm ama hala titriyordum. Kendi kendime: Babam ile Talat Paşa bu işi bana zorla kabul ettirmeye kalkarlarsa ya intihar ederim veya bir yolunu bulup Fransa'ya kaçarım dedim. Ertesi cuma günü yine hademelerimiz paşa babamın beni selamlığa çağırdığını söyleyince diz bağlarım koptu. Titreye titreye sapsarı bir yüzle yanlarına gittim; yine rakı içip satranç oynuyorlardı. Benim halimi görünce Talat Paşa "Ne oluyorsun Şükrü bakıyorum tamamen Frenkleşmişsin, sanki senden başka Şükrü yok mu? Sen kabul etmedin, biz başka bir Sükrü(Kaya) bulduk. Hadi çık dışarı" dedi. Tabii ben de derin bir nefes aldım. İşte bu Şükrü Kaya sürgün uzmanlığından dolayı Cumhuriyet döneminde içişleri bakanı oldu ve bu sefer uzmanlığını Kürtlere uyguladı."

Şimdi Talat Paşa'nın çıkardığı ve Şükrü Kaya'nın Ermenilere uyguladığı tehcir kanununu okuyacaksınız.

Muvakkat Kanunu *

"Madde:1- Vaktiseferde ordu ve kolordu ve fırka kumandanları ve bunların vekilleri ve mustahkem mevki kumandanları ahali tarafından herhangi bir suretle evamiri hükümete ve müdafai memlekete ve muhafazai asayişe müteallik icraat ve tertibata karşı muhalefet ve silahla tecavüz ve mukavemet görülürse derakap kuvayı askeriye ile şiddetli surette tedibat yapmaya ve tecavüz ve mukavemeti es-asından imha etmeye mezun ve mecburdurlar.

"Madde: 2- Ordu ve müstakil kolordu ve fırka kumandanları icabatı askeriye mebni veya casusluk ve hiyanetlerini hissettikleri kura (Köyler) ve Kasabat ahalisini münferiden veya müctemian diğer mahallere sevk ve iskan ettirebilirler.

"Madde: 3- İş bu kanun tarihi neşrinden muteberdir.

**13 Recep 1333 ve 14 Mayıs 1331
(27 Mayıs 1915)**

Erkanı Harbiye Reisi Gagaos Türkleri'nden Enver Paşa'dır. Sadrazam Talat Paşa'dır ve Talat Paşa'nın Prof. Şükrü Baban'a teklif ettiği usul gereğince tüm Ermeniler yollarda iskan olmuşlardı. Bu kanunun bir adı da iskan kanunudur. Ama dikkat edilirse yerlerinden yurtlarından tehcir edilen (sürgün edilen) tek bir Ermeni başka bir yerde iskan edilmemiştir. Yani herhangi bir yer yurt verilip yerleştirilmemiştir. Dendiğine göre tüm Ermeniler yollarda hastalanıp ölmüşlerdir. Bugün işkence ile öldürülenlerin intihar etmiş sayılması usulüyle...

Şimdi bu yazımı okuyan herkes elini vicdanına koysun, Kürtler mi Ermenileri öldürmüş yoksa Osmanlı Devleti mi? İsterdim ki Mihri Belli de bu yazımı okusun ve eğer varsa o da elini vicdanına koysun ve düşünsün.

* Şevket Süreyya Aydemir. Enver Paşa Cilt:3 Sahife 488 İstanbul.

KENAN EVREN

Bazı insanlar var ki hakikaten çok basitliğinden anlaşılması zordur. Bence bunların başında sayın Kenan Evren geliyor. Adam güya anılarını yazıyor. Ama anıları tarih önünde kendi şahadetiyle onu en ağır ceza ile cezandıracak itiraflarla doludur.

Bakın 28.12.1990 tarihli Milliyet Gazetesi'nde ne diyor: *"Eski siyasi parti ileri gelenlerini evlerinde göz hapsine alabirdik. Ziyaretleri yasaklıyabildik. Hatta özel bir mahkemede mahkum da edebildik. Bunu teklif edenlerde oldu. Fakat hiçbirine itibar etmedim."*

Demek canı istediği zaman hukuk, insan hakları hatta adalet dahi düşünmeden, hoşuna gitmeyen suçsuz insanları mahkum etmek için, adı mahkeme olan fakat hakikatte Evren Paşa'nın emrinde çalışan komiteler kurabiliyordu. Sanki tüm Türkiye'deki askeri mahkemeler Evren Paşa'nın emrinde çalışan komiteler değillermiş gibi. Demek Paşa'nın kafasında bunlardan da daha özel mahkemeler geçiyordu. Tahmin ediyorum.

Zaten anıların başka yerlerinde de Paşa'nın adalet ve merhameti gözüktüyor. Bir kaç gün evvelki anılarında diyordu ki *"Biz önce dört genci astırdık. İkiisi sağcı ikisi solcu olsun dedik."* Görüyor musunuz adaleti? Demek bu muvazeneyi yani dengeyi tutturmak için eğer idamlık iki sağcı ve iki solcu genç olmazsa bile gerekirse suçsuz birini de ikiye tamamlamak için adil Kenan Paşa emir verebilirdi.

İşte görülüyor biz vatandaşların, Türküyle Kürdüyle, ne zihniyetle idare edildiğimiz. İyi ki Talat Paşa, Enver Paşa, Cemal Paşa ve ... Paşa ... Paşa ... Kenan Evren Paşa'ya kadar insan soyu kalmıştır. Gerçi Türkiye'nin ormanları gibi insanları da gedik gedik olmuştur. Ama henü z tükenmemiştir.

Ama Kenan Evren ve yandaşları şu noktayı anlayamamış-

lardır: Bilsinler ki zulüm daima ezilenin (mazlumun) yüreğindeki ezikliği kine dönüştürür. Ve bir zaman gelir ki bu kin, ayaklanma ve intikam fikrini doğurur.

Bu gün Türkiye'de cereyan eden olaylar bunlar değil de nedir, Sayın Kenan Paşamız?

28.12.1990

1991 **OLAYLARI**
YAZILARI

DIYARBAKIR HAPİSHANESİ VEYA KÜRDİSTAN MİLLİ ABİDESİ

Çeşitli dinlerde, düşünüp yarattıkları Allah'tan birşeyler isteme alışkanlığı vardır. İslam dininde buna "*Dua*" diyorlar.

Ama eski Yunan filozofu Eflatun-Platon- der ki "*Dua dilenciliktir, Allah ise dilenmeyi sevmez*" O halde dua etmemek lazımdır, çünkü Allah bedava ve emeksiz istekleri kabul etmez ve üstelik de bu düşüncede olan parazitleri sevmez.

İslamda da aynı kural vardır. Allah Kuran'da der ki: "*O günden korkunuz ki, hiç kimse kimseye şefaet -koruma- yapamaz; ancak ameli -yani yaptığı iyi iş ve çalışması hariç*" Yani bir insan kötü ise, Hz. Muhammed dahi Allaha "*ya rabül alemin, her ne kadar bu adam üçkağıtçı, namussuzun teki ise de, O'nu cehenneme koyma, cennete gönder*" diyebilir mi? Allah adama güler.

Tüm bunları neden yazdım biliyor musunuz? Nereden bileceksiniz. Bakın ben size söyleyeyim:

Pakistan'dan adam çıkmaz ama, ayyaş da olsa bir adam çıktı: Zülfikar Ali Butto. Doğal olarak bu adam Amerikalılarca beğenilmedi. Eh; Amerika'nın adetidir, birini beğenmedimi hemen başka birine boğdurur. Ve nihayet Kenan Evren'in "*Kardeşim*" dediği General Ziya Ül Hak'ı kışkırtarak Ali Butto'yu boğdurdu. Ali Butto Karaçi'nin en büyük hapisanesinde asılarak idam edildi.

Zaman geçti. Ziya Ül Hak bir helikopter düşmesiyle veya düşürülmesiyle öldü. Ali Butto'nun kızı Benazir Butto Pakistan'a başbakan oldu ve ilk işi, babasının asıldığı hapisaneyi yıktırarak yerine bir park ve abide yaptırmak oldu.

Şimdi... 76 yıldır allahtan birşey istemedim. Hoş, isteseydim de vermezdi ya! O bakıyor; ben herkes gibi mal, mülk,

aşk ve huri istemem; herhalde isteklerim allahın da 141-142. maddelerine giriyor ki, orada da yasaktır...

Ama bu sefer allahtan birşey isteyeceğim. Hani derler ya İsteyenin bir yüzü kara, haşa haşa vermeyenin iki yüzü kara...

Ya rabbi: Ben ölmeden, şu Diyarbakır hapishanesini yıktırmasıyle bana nasip et...Ben de Benazir Butto gibi oraya bir park kurayım ve aynı hapishanede işkence ile şehit edilen 67 Kürt evladımın şerefli abidesini dikeyim...Ondan sonra istersen beni cehennemin esfele safilinine yani en derin ve kızgınına koy. Bir daha da seni rahatsız edip bir şey istemem. Söz.

7.1.1991

İYİ Kİ BİZİ TANIMİYORLAR

Hep laf ederiz: *"Efendim uygar alem bizi tanımıyor."* A kardeşim dua edinki el bizi tanımıyor. Peki neyimizin tanınmasını istiyorsunuz ki başımız göklere varsın? Yahu bizi tanımıyorlar da iyi kötü sürünüp yaşıyoruz. Yoksa vallahi bizi yaşatmazlardı. Hiç hastalık mikrobunun zararından insanlığı kurtarmak için bu kadar masrafı göze alan uygar (medeni) adam, dünya kültür ve demokratik kurallarına bu kadar zarar veren bizleri yaşatır mı hiç?

2.11.1990'da Antalya'ya gittim. Termassos, Perge, Aspendos, Side ve Antalya Kalesini, ve de Müzesini gezdim. Cidden Türkiye uyruğumdan v emüslümanlığımdan utandım.

Ne rezallettir o canım heykel ve abidelere ettiğimiz? Yahu nasıl kıyarsınız o güzeller güzeli heykel ve figürlere? Hani Hazreti Mevlana'ya hak vermemek elde değil. Tahmin ediyorum Mevlana da bu gibi yerleri gezmiş ve görmüş ki meşhur rubaisini kondurmuş: *"Her halde Cenabı- hak Türkleri dünya kültürünü yok etmek için yaratmıştır."* Vallahi Antalya gezisinden sonra ben de mevlevi oldum.

İyi mi sevgili vatandaşlar, bu yazdıklarım kültür ve sanat alanındaki tahribat ve yıkımımızdır. Hele sosyal canavarlıklarımızı yazarsam, vallahi şimdi bize memleketlerine gitmek için vize vermiyorlar, yani *"bize gelmeyin siz yabaniisiniz, vahşiye sayarız sizi"* diyorlar; o vakit onlar da ürkek; bize gelmezler. İstediğin kadar güzel kız ve oğlanlarına turist vapurdan karaya ayak basınca zeybek oynat, göbek attır.

11.1.1991

YAZILARIM

Bazı soydaş ve vatandaşlarım hatta bir çok Avrupalı ve Amerikalı insanlar diyorlar ki *"yahu Musa sen hiç iç açıcı, serinletici yazı yazmazmısın tüm yazıların karamsar, üzüntü ve gam ile kederi ifade etmektedir; bunun sebebi nedir?"*

Evet yerinde bir soru. Bakın anlatayım. 75 yıldır kan ve ateş içinde büyüdüm. Birinci Dünya Harbi, Rus işgaliyle Doğu'da milyonlarca Kürdün muhacir olup Güneydoğu, Suriye ve Irak'ta açlık sefalet ve hastalıktan kırılmalarına *"sala mihacıra"* deniyor. Arkasından *"Ferma Fılaha"* yani hıristiyan soykırımını yıllarında doğmuşum. (1915)

Arkasından milli mücadele yılları, Urfa, Antep, Maraş ve Adana; Fransız ve Ermeni olayları. Haydi bunlar bitti, artık bir rahatlık beklenirdi değil mi? Ne gezer: Doğu ve Güneydoğu'yu sözüm ona tedip etmeye jandarma zulmü geldi. Güya terbiyesizdik bizi terbiye ediyorlar.

Şalvar giymeyeceksin, keçe külah giymeyeceksin, Kürtçe konuşmayacaksın ve buna benzer manasız bahaneler; arkasından Şeyh Said, Ağrı, Zilan, Sason Raite, Omerya ve Dersim olayları. Tabii Kenan Evren'in iftiharla anılarında bahsettiği gibi tümü ateş ve kanla bastırıldı.

Haydi büyümez olaydım. Bu sefer kendim haksız olayları yazıyorum diye 50 yıldır hayatım mahkeme, hapishane, gözaltı, hücre ve bunların bir figürü olan işkence ile geçiyor. 1937'de ilk tutuklanmam ve sonu da 1990.

Kütüphanemin yarısı askeri mahkemelerin teksir edilmiş kitap halinde saklı iddianameleri ve gerekçeli mahkeme kararları ile doludur. Kaç yıl yattığımı ve ne kadar gözaltına alındığımı ve sürgün edildiğimi ben de bilmiyorum. Hala yakam bırakılmamış; bu gün dahi İstanbul ve Diyarbakır DGM'de kaç davamın olduğunu bilmiyorum. Allahtan yaşlandım da artık beni dövmüyorlar.

Peki hanımlar, beyler ; allah aşkına siz olsanız nasıl tatlı tatlı yazarsınız bu kadar zakkum arasında? Nasıl iç açıcı yazarsınız? Hele bu gün Doğu ve Güneydoğu'da olup bitenler. Her sabah uyandığımda, eğer gözüme uyku girmişse" acaba bu gece Nusaybin, Cizre, Tunceli, Bingöl ve Şırnak'ta gecəyarısı kaç bacı ve anamız evinden alınıp sözüm ona sorguya çekildi? Kaç yolcu ve çobanımız terörist diye vuruldu? Kaç şerefli köyümüzün halkına bok yedirildi ve akşam televizyon ekranında kurbanlık koç misali kaç evladımız kanlar içinde gösterilecek? diye bekliyorum. Hele dağ başlarına çıkanlar ve ölmeleri gizlenen evlatlarımızın derin elemi büsbütün yürek yarama tuz biber serpiyor.

Şimdi gel de tatlı tatlı yaz. Yahu yazı yazmak ölü helvası değil ki ölüden sonra helva dağıtayım.

Ben ancak yurdumdan faşizan zalim iktidarlar defolup gittikten sonra ölü helvası gibi tatlı yazarım. Ömrüm yetmez de ölürsem elbet arkamdan bir yazan çıkar. Bu zalim adamların ölümünden sonra yerime tatlı tatlı yazı yazacaklardır.

12.1.1991

TEHLİKE

Dikkat edilirse insanlık normlarına uygun tüm olay ve davranışlar Türkiye'de silahlı ve kalemli organlarca tehlike sayılıp Türkiye halkına empoze edilmek istenmektedir. Bu durum karşısında ister istemez insanın aklına onların sık sık bize karşı kullandıkları *acaba bunlar Türkiye halkını birbirine düşürmek için dışardan mı dürtülüyorlar* sorusu geliyor. Öyle ya, onlar bizden fazla dışarıya bağlıdırlar. Biz bu vatanın çocuklarıyız. Onbinlerce yıldan beri bu dağların keklik misali bekçisiyiz. Eğer deli ve sapık olmasak, ecdadımızın gömülü olduğu bu topraklara hıyanet yapar mıyız? Tabii, yapmayız. Ama bize bu çirkefi atanların çoğunun ecdad kemikleri bu topraklarda gömülü değildir. Kimsenin ecdadıyla ve soyu soyuyla uğraşacak halimiz yok. İster Selanik'te gömülü olsun ister Balkanların hatta Orta Avrupa'nın neresinde olurlarsa olsunlar, nur içinde yatsınlar.

Fakat Türkiye'deki bir deyme göre *dağdan gelip bağdakileri kovmaya* kalkışmalarına sözümüz vardır. Ve dikkat edilirse, bu insanların bize ve topraklarımıza acımasızca davranışları belki de bundan kaynaklanmaktadır. Mesela, Selanik yahudi dönmesi kökenli Sedat Simavi'nin kurduğu basma bak. Allahın günü yok ki, şovenizm yapmasın. Simavi'nin basını yabancı parasıyla ve Burla biraderlerin aracılığıyla verilen rotatifle kuruldu. Gayet doğaldır ki, pazarlıkta Ortadoğu'da İsrail'in menfaatlerini korumak vardır. Simavi senelerce çıkarttığı seksi Yedigün'den sonra birden bire basın kralı oldu. Bu dediklerimi hakaret olsun diye yazmıyorum. Zaten Sedat Simavi de Yahudi kökenliliğini inkar etmeyip öldüğü zaman da İslam mezarlığına gömülmemesini söyledi ve Kanlıca'daki ne yahudi ve ne de islam mezarlığı olan acaip ve özel bir yere gömüldü.

Yahudi olsun, islam olsun her mezarlığın bir dini menkıbe-

si ve evliyası vardır. Örneğin, Karacaahmet mezarlığı gibi. İnanılır ki Emeviler zamanında Araplarla Bizanslılar arasında bugünkü Karacaahmet bölgesinde bir harp olmuş. Ahmet adlı biri Hz. Muhammed'in izinde çarpışırken Bizanslılar tarafından bir kılıç darbesiyle kafası kopmuş, Fakat Karacaahmet (Ahmet bir zenci olduğu için bu ad verilmiş.) bir eliyle kafasını kucaklamış ve diğer elinde kılıç tüm Bizans askerlerini denize dökmüştür. Ama Kanlıca'da böyle bir öykü ve menkıbe yoktur.

Bunları yazmamda amaç, bu soysuz renkli basının senelerden beri Anadolu halkını birbirine düşürmek için ve kendi şahsi menfaatleri için yaptıklarını ortaya çıkartmaktır. Tabii aynı kökenli askeri yamalılar veya onların etkisine girmiş askerleri de vardır. Kimi *bana bırakırlarsa ben buralarda ot dahi bitirtmem* der. Kimi anadolu'nun temiz çocuklarına *yakala ve öldür* emrini verir, kimi de bizleri düşman ilan eder.

İşte bunlar bu hain niyetleri haklı göstermek için insan haklarımızdan başka isteğimiz yokken hemen her haklı hareketimizi "*tehlike*" diye gösterirler. Temennim bu gibi hainlerin Türkiye halkları arasına sokmak istedikleri fesadın önce Türkler ve Kürtlerce görülmesidir.

13.1.1991

ATATÜRK VE ÖZAL

Her ulusun devlet idaresinin bir ananesi vardır. Ve doğal olarak Türk devlet idareleri de buna uygundur. Türkiye'ye baktığımız zaman Osmanlılardan bugüne kadar aynı kural işlemektedir. Kural şu: Devlet başkanına hizmet edenlerin daima sonu karanlıktır. Ya kafası kesilir ya sürgün edilir ya da sürgündeki zindanlarda boğdurulur. Mithat Paşa gibi. Diğer Osmanlı padişahları da, hemen hemen her biri, en aşağı sene-lerce bir köle gibi kendilerine canla başla çalışan sadrazam (başbakan) ve serdar (ordu komutanı)m kafalarını kesmişlerdi.

Cumhuriyet devrinde aynı kural sürdürüldü. I.Dünya harbi ve milli mücadelede Atatürk'e ne kadar hizmet etmiş asker ve sivil varsa hemen hemen hepsini Atatürk ya idam etmiş ya sürgün etmiş ya da yurtdışına kovmuştur. Bir aralık neredeyse Kazım Karabekir'i de idam edecekti. Erzurum ve Sivas Kongreleri'nde Osmanlı devleti tarafından idama mahkum olduğu halde tüm Kürt bey, şeyh, ağa ve komutanlarca korundu. Hacı Bedirağa 500 süvari ile Erzurum Kongresi'nden sonra Sivas'a kadar Atatürk'ü korudu. Sivas Kongresi'nden sonra yine bu zevat Ankara'ya kadar yardımcı oldu. Fakat 1923'te Atatürk yerini bulunca bu sefer kendisine yardım eden ne kadar asker ve sivil varsa hepsini ya idam ya sürgün etti ya da yurt dışına kovdu. Örneğin, Kurmay albay Cibranh Halit Bey ve Bitlis milletvekili Yusuf Ziya Bey idam edildi. Küfreli şeyhi Abdül-baki İstanbul'a, Kahtalı Hacı Bedir Ağa Mersin'e sürüldü. Halide Edip, Adnan Adıvar ve İstiklal Marşı şairi Mehmet Akif Ersoy yurt dışına sürüldüler.

Gelelim sayın Reisicumhurumuz Turgut Özal'a. O da doğal olarak aynı ananeyi sürdürecektir. Herkes bilir ki, sayın Özal'ın bugünkü makama çıkışı generallerin sayesinde idi. Ama şimdi herhalde Özal'ın da ayağı yere değdi veya Bush'a... Gayet doğaldır. O'da generallerle uğraşacaktır ve bu uğraşı bi-

zim devletimizin yukardan beri anlatılan bir ananesidir. Bunu yazmakla Toruntay Paşa'ya yazık oldu falan demek istemiyorum; ben canı gönülden Türk devletinin iyi kötü sivilleşmesini istiyorum ve inanıyorum ki memleket için daha hayırlı olacaktır. Zira 70 yıldır asker Türkiye'yi idare ediyorda ne oldu? İşte bugünkü keşmekeşi Türkiye'ye bıraktılar.

13.1.1991

"NAKLİ KÜFÜR, KÜFÜR DEĞİLDİR"

"Nakli küfür, küfür değildir." der eskiler. Bugünkü karşılığı "küfürü aktarmak, küfür sayılmaz." dır.

Ama 800 yıl önce kabul edilen bu kural ne yazık ki halen Türkiye'de geçerli değildir.

Senelerce, Türkiye'de ispat hakkı yoktu. Adam devlet memurudur ama, rüşvetçi ve hırsızdır, tüccardır, dolandırıcıdır. Fakat, söyleyip yazamazdık. "*İspat edelim*" diyorduk, "*ispat hakkın yok*" diyorlardı. Bu beyler kendi pisliklerini örtmek için, orospuya da orospu dedirtmezlerdi. Öyle ya; ispat hakkı falan filan...

Şimdi bile, hakir bir kişiye "*hakir*" diyorsun, "*efendim hakaret ettin*" diyorlar. Aslında herifin doğal hal ve sıfatını söylüyorsun. Çünkü o ahlakı ona ben vermedim ki ben sorumlu olayım. Adamın kendisinin kendisine çeki-düzen vermesi gerekiyor.

Örneğin ödüm kopuyor hemşerim A.Kadir Aksu'dan söz etmeye...Gerçi aziz hemşerim İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu; beni bağışladın, ama ne yazsak suç.

Bir diğer örnek: Bugün bize yapılan, zulüm ve işkenceleri yazdığımda "*Kürtçü*" ve "*Bölücü*" olarak yargılanıyorum.

Hep aynı nakarat: "*Milli duyguları zayıflatmak veya yok etmek maksadıyla...*"

Bu milli duygular gerçekten beni zayıflatıyor.

E, o kadar git gel, o savcı, bu savcı, o nolu, bu nolu, şu nolu mahkeme. İnsanın takadi kalmıyor birader.

Şimdi benim yetkililerden bir isteğim var; birazcık halkın arasına girin ve "güvenlik görevlileri"nin yaptıkları karşısında milli duygular hakkında neler söyleniyor; kendiniz işitin...

15.1.1991

KEŞMEKEŞ VEYA KARGAŞA

Kim ne derse desin;bugünkü Türkiye'nin komikliğe yaklaşan aile ve devlet idaresi, kargaşadan kaynaklanmaktadır. Bakın nasıl.

Evvela kimsenin kimseden anlayacağı bir şey yok. Kimse-nin kimseye öğreteceği bir şey yok. Bu gün Türkiye'de bir Türk veya Kürt ailesini ele alalım. Önce karı-koca arasında sözümona büyük bir kültür farkı vardır. Erkek askere gitmiş-tir; Anyayı-Konyayı görmüştür. Karı ise hala donunu uzatmak ister. Çünkü Erbakan hoca ve mason Süleyman Demirel böyle buyurur. Aynı baba sabah karanlığı kalkar camiye gider, inan-sın inanmasın iki rekat sabah namazını ve sünnetini kılar. Oğlu akşam Karl Marx ve Apo'yu okumuştur; babasını bir nevi deli sayar.

Cemaat camide toplanmış; imam mimbere çıkar. Kerata herkesin ne mal olduğunu bildiği için der ki: *"Ey cemaati müslüman; dediklerimi yapın, yaptıklarımı yapmayın"* Neden be hoca? Sen bizi enayi mi sanıyorsun?

Reis-i Cumhur hemşehri ve soydaşımız TÖ, televizyona çıkıyor ve *"Sayın vatandaşlarım, bu sene yağmur boldur, maşallah iyi mahsul alacaksınız"* Halbuki benim de Nusaybin'de 500 dönüm kadar ekili yerim var, Kasım'dan beri daha yeşer-medi. Çünkü şimdi Ocak; hala yeşertecek yağmur yağma-dı...Süleyman Demirel'in üçkağıtçılığı, Ecevit'in sahte Hint edebiyatı, Erdal İnönü'nün belirsiz saflığı...Hele hele, aziz Er-zincanlı gariban hemşehrimiz başbakan Yıldırım Akbulut'un (Ne yıldırım, ne yıldırım; yağış yapmayan bulut) perişanlığına vatandaş nasıl güvensin?

Hele Büyük Millet Meclisimizdeki sayın milletvekili ve ba-kanlara bakın: Hepsi mecliste kürsüye çıkar, ağza alınmadık laflarla birbirini tehdit eder. Ancak, çok kibar oldukları için,

unutmadan, adlarının başına "sayın" sözcüğünü eklerler. Örneğin "Sayın bay Turan, yalan söylüyorsunuz" İşte en yüce makamdan vatandaşların öğrendiği terbiye, hem sayın hem de yalancı...Peki Kürt Memo ve Türk Memiş, yalancılığı saygın anlamayacak mı?

Hele kanunlarımız; yani osmanlıcasıyla, şeriatımız... Sanki vatandaşlarının akıl ve ahlakını bozmak için yapılmışlardır. Kanunlarımızda yedi düvelin örf ve adet etkisi var da; Türk'ün, Kürt'ün ve Arap'ın yoktur. Nasıl olsun; İtalya, İsveç, İngiltere, hatta Japonya'dan alınan kanunlarda gariban Anadolu halkının örf ve adeti ne gezer? Bu kanunlardan bir örnek verelim: Efendim, *'Kanunu bilmemek mazeret teşkil etmez'* Yani eğer vatandaş yaptığı hareketin kanunlara göre suç olduğunu bilmiyorsa, o suçtan kurtulamaz...Bilmiyorlar ki, kanunlarını aldığımız uluslar uygardır. Hepsi okur-yazar, tahsilidir ve kendi örf ve adetlerine uygun olduğu için böyle demişlerdir. Ama bizim gibi milyonlarca vatandaşı Türkçe dahi bilmeyen yerde, devletin binlerce uyduruk kanununu vatandaş nasıl bilsin?

Faraza, *"Hükümet bildirisi*dir; 2 Şubat'tan sonra 2361 nolu kanun gereğince, tavşan ve lüfer balığı avcılığı yasaktır" deniyor. Peki Türkçe bilmeyen Kürt Hasso veya Rizeli Laz Dursum nereden bilsin 2361 nolu kanunu?

İşte halimiz bu. Allah bizi ıslah etsin. Ama o kadar raydan çıkmışız ki, tahmin ediyorum, artık Allah dahi bizi ıslah edemez.

16.1.1991

MERCİMEK MADALYASI

Hani bazen ben de kabul edeceğim Kürtlerin kadir bilmediğini. Yani biz ihmalde, deniz görmüş Laz kardeşlerimizden de geride kalıyoruz.

17 Ocak 1990 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde şu başlık altında bir yazı çıktı. *"yeni moda-madalyonlar reklamı"* Olay şu: Uluslararası Sert Kabuklu Meyvalar Konseyi Reisicumhur Özal'a şeref madalyası verdi. Sebep: Özal'ın fındık konusundaki pozitif-negatif hizmetleri.

Peki biz "Güneydoğulular" ne diye sayın Özal'ın hakkını yiyerek bir *"mercimek* şeref madalyası"* vermiyoruz? Tabii vermeyiz. Çünkü Özal bizim çocuğumuz. Hala adam olduğuna inanmıyoruz. Güneydoğu'da sayın Özal'ın durumuna benzeyen şöyle bir öykü vardır:

Bir köyden Ali adında kimsesiz bir çocuk köyünden ayrılıp Bağdat'a gitmiş. Zeki çocuk; medreseye girip, müderris olmuş. Neden sonra memleket hasreti yüzünden 15-20 talebeyle köyüne gelmiş. Bir sürü din adamının köye geldiğine şaşa kalan köylüler sormuşlar: *"Bunlar kim yahu?"* Ali'yi tanıyan biri: *"Elo û çend mela nê"* yani, *"Ali ve birkaç hoca"*

Görülüyor ki, müderris Ali Efendi, köylülerin gözünde hala çocukları olan "Elo"dur ve O değil O'nun talebeleri hoca'dır. Bizim Malatyalı Kürt Özal da öyle. Reisicumhur olmuş, fındıklı lazlar madalya veriyor. Ama Kürtlerin gözünde o hala "Özo" dur.

Bakın Suriye basınında Özal için nasıl bir karikatürlü yazı çıkmıştı. Körfez Harbi'nde Başbakan İran'a gitmiş yetkililerle konuşuyor: *"Ortadoğu'da hep müslüman devletleriyiz. Müslümanlar hep kardeşir. Sizin Irak'la olan harbiniz bizi üzüyor. Kabul ederseniz aracı oluruz..."* İranlı yetkili: *"Ne münasebet, Saddam Hüseyin müslüman değil, kafirdir. Bir kanser urdur."*

O'nu islam aleminden temizleyinceye kadar döğüşürüz." Özal: "Siz bilirsiniz. Biz tarafsızız. Her iki tarafa da insani yardımda bulunuruz. Bizde biraz mercimek var. İsterseniz size satarız." İkinci tablo Irak'ta geçiyor. Özal Irak'lı yetkililere de aynı mesajı veriyor. Iraklılar da şiddetle reddediyorlar ve Humeyni'nin kafirliğini, teccallığını ileri sürerek harbin caiz olduğunu söylüyorlar. Bu defa Özal yine: "Siz bilirsiniz, biz kardeşiz. Duydum ki, mercimeğe ihtiyacınız var. İsterseniz, krediyle size satabiliriz."

Ve ben de mercimek ziraatini yapıyorum. Nusaybin'de . O yıl tarla ve harmanlarımızı süpürge ile süpürdük; mercimeğin tüm çer-çöpünü çuvallara doldurarak Irak'a sattık; Özal sayesinde güzel para kazandık. Kazandık da, Lazlar kadar akıllı edip bir "MERCİMEK ŞEREF MADALYASI"nı sayın Özal'a takmayı düşünemedik. Özür dileriz. Bu yıl mercimek iyi gelirse ve İran-İrak'a satarsak, söz Reisicumhur'a bir "mercimek madalyası" takacağımız gibi, Çankaya Köşkü'ndeki odasına bir kaç çuval mercimek de hediye olarak yollayacağız.

117.1.1990

* Mercimek, Osmanlı İmparatorluğu'nun edebiyatında da geçen bir laftır. Bu ara Turgut Özal biz Kürtlere kızgındır. Olmaya ki bunun için bana bir hakaret davası açsın?.. Zaten Turgut'un servetinin çoğu kendisine yapılan hakaretlerden açılan davalardan kazanılan paralardır. Benim ise param yok. İster misiniz her 2500 lira için mahkeme beni bir gün hapiste tutsun?

Osmanlı Edebiyatı'nda II. Sultan Ahmet'in "Mercimek Ahmet Efendi" diye bir şairi vardı. Bu Ahmet efendi Kürtmüş ve mercimek çorbasını çok seviyormuş. Zaten genelde mercimek Kürdistan ve Mezopotomya'nın bir ürünüdür. Sultan, şairi Mercimek Ahmet Efendi'yi çok seviyormuş ve o kadar ki; kendisine farça ve arapçadan çok, ilmi ve sosyal eserler tercüme ettirmiş. Bu eserlerin başyapıtı da, Hint edebiyatından İran edebiyatına geçen "Kelile" ve "Dimme"dir. Bugün elimizde olan bu şaheser tercüme, Mercimek Ahmet Efendi'nindir. Keşke Turgut Özal'da bu seviyeye çıksaydı...

SAADETİM

Bazen çok yaşamamanın avantajları da vardır. Bir insanın dediklerinin daha hayatta iken yerinde olduğunu görmek kadar değerli bir saadet yoktur. Örneğin, eğer Galile ve Paskal şimdi hayatta olsalardı ne kadar sevineceklerdi; bir de bunun tersini düşünelim; eğer Hz. Musa, İsa ve Muhammed sağ olsalardı ümmetlerinin hakaretlerinden ne kadar üzülür, utanırlardı? Demezler mi ki; demek biz insanlığa hiç bir şey veremedik...

Ama ben birinci kategoriye girdiğime inanıyorum. 55 yıldır Ortadoğu'da Kürtlere uygulanan politikaların yanlış olduğunu söyler yazarım. Bunun için adım Kürtçülüğe, bölücülüğe, komünistliğe hatta vatan hainliğine çıktı. Peki ben ne diyorum? Türkiye ve Ortadoğu'da Kürtlere uygulanan politikalar yanlış ve haksızdı. Artık 20. ve 21. yy'da yaşıyoruz. Hiç bir millet, başka bir milleti esir edemez. Bunu söylemenin adı da bölücülük değildir. Hele Türkiye için. Asırlarca Türkler, tüm diğer milletlere zulüm yapmışlar; onun için herkes Türklere karşı hınçlıdır. Arabı, Acemi, Yunanı ve Bulgarı. Ama tüm bu zarihte Kürt de Türk'ün yanındadır. Onun için Kürt ve Türk'ün düşmanı müşterektir. Fakat ne idüğü belirsiz bazı Trakya muhtacirleri Anadolu'ya hakim oldular ve Kürt'ü de Türk'ü de ayaklar altına alıp birbirine düşman ettiler. Eskilere gitmeye lüzum yok. Son olarak Yugoslavyalı Kenan Evren ve Kozaçkoğlu'nu gösterebilirim.

18.1.1991

EYVAH, KÜRDE YİNE BİR ŞEY YOK

11 Ocak 1991 tarihli Cumhuriyet gazetesinde, Türkiye Sanayici ve İş Adamları Derneği (TÜSİAD)'nin vatandaş haklarını öğreten kitap yayınladığı haberi yereldi.

Yasalarımız-Haklarımız kitabını tanıtan eski başkan Cem Boyner:

"Biz insanlarımızın ileri Batı demokrasilerinin insanları gibi, insan yerine konulmasını istiyoruz" diyor.

Sekiz kocaman profesörün hazırladığı bu kitapta, *"Devlet, kişi ilişkileri, suç ve ceza, özel hukuk kuralları"* öğretiliyor.

Tabii, TBMM Başkanı Sayın Kaya Erdem'in huzurunda açıklanan bu "kurallar" ne yazık ki Kürtleri kapsamıyor.

Nusaybin Belediyesi hazırlasa! Ya da bölgedeki herhangi bir İHD şubesinin hazırladığı bir kitap olsa... Hali ne olur biliyorsunuz herhalde.

Kürdün olmadığı bir *"hak"* kitabından söz edilebilir mi?

Evet diyen beri gelsin...

19.1.1991

OLMUYOR SAYIN KOZAKÇIOĞLU

Olağanüstü Hal Bölge Valisi Sayın Hayri Kozakçioğlu, "İş arayışı içinde bulunanların yanı sıra, aydın ve zenginlerin de bölgeyi terk ettiklerini" belirterek "bunun önünün alınması için yeni projeler geliştirileceğini" açıkladı.

Görüyor musunuz? Büyük devletin büyük adamları nasıl da derdimizin püf noktasını bulmuşlar? Büyük adam dediğin işte böyle olmalı. Sayın Kozakçioğlu, geç de olsa, güç de olsa, Güneydoğu'daki yoksulun, zenginin, aydının cahilin batı illerine göçünün altında yatan nedenleri kavramış. Şimdi adama sormazlar mı? Behey beyefendi, 6-7 yıldır idare ettiğin "Olağanüstü Bölge" adındaki harp sahasında kim kalabilir? Ayrıca yeni projeler önermenize ne gerek var. Ben size bir öneride bulunayım, bu iş çözüme ulaşsın. En iyisi mi siz göç edin. Makamınızla birlikte bölgeyi terk edin, olup bitsin.

Hem bakın o aydın ve zengin dediğiniz "Güneydoğulu"lardan biri de benim. Ve ben içim kanayarak, İstanbul varoşlarındaki bir dairede esir hayatı yaşamaktayım. Kaçtım. 70 yaşında olmama rağmen bana yapılmayan eziyet ve işkence kalmadı. Üç kez Mardin Tugay'ına götürüldüm. Gözlerim bağlandı. İstirap çektim.

Sayın Vali, hiç olmazsa elinizi vicdanınıza koyun ve kime bağlı iseniz ondan insani, medeni ve demokratik projeler isteyin. Yoksa faşizan ve askeri projelerle bu işin sonuçlanacağı yok. Sayın Özal'ın GAP hayali ve sizin tavsiyede bulunduğunuz hayvan ırkının ıslahıyla nesillerinin ıslahından önce, güvenlik güçlerinin insanlaşması yönünde bir ıslah üzerinde çalışmalısınız.

20.1.1991

PAPAZ VE HOCA

Gerçi Saddam canavardır, zalimdir ve hele Kürtler için, ne kadar fena sıfat ve lakap varsa, hepsidir.

Ama bazen insan canavara da acıyor. Bu acıma "*canavara yazık oldu*"dan gelmiyor; acıyanın insanlık duygusundan geliyor.

İşte bugün Saddam, böyle acınacak bir canavar durumuna düşmüştür.

Bazen de sevdiğin bir köpeğin olur, ilkin sevimlidir ama sonra başlar tavukları yemeye, komşuları ısırmağa. Bu sefer mecbur kalır öldürürsün. Ama o köpek kanlar içinde kıvrana kıvrana ölürken için burkudur, acırsın. İşte iki misal de Saddam Hüseyin için...

Üçüncü bir misal daha var Hüseyin için: Mardin'in birçok köyünde müslüman Kürtlerle hristiyanlar beraber oturur. Cami ve kilise yanyanadır. Bir gün komşu köyden bir hoca, köpeğiyle birlikte, papaza misafir gelmiş. Kilise gölgesinde otururken köyden üç köpek gelmiş, hocanın köpeğini yerden yere vurmuşlar. Hocanın köpeğinin her tarafı kanlar içinde kalmış. Papaz gülerek, hocaya:

"Bak hoca, bizimkiler sarığını koynuna indirdiler seninkinin."

Hoca şu cevabı vermiş:

"Elbette üç papaz bir hocayı döverse, sarığı alaşağı olacaktır..."

İşte böyle Hüseyin... Vallahi sana acımıyoruz ama, oradaki soydaşlarımızı düşünüyoruz. Dini bir deyim vardır: "*Qesas mare kıyametê*" Yani katilin ettiği kıyamete kadar yanında kalmaz. Doğru değil midir katil Saddam?

22.1.1991

DIYO ÖLDÜ

Malum, Diyo, (Dior) Paris'in en meşhur terzisi, moda kralı. Olay zamanı gazeteler hep O'nu yazardı, İran Çariçesi Ferah Diba, İngiliz Prensesi Margret, artist Rita Hayworth (Bugünkü İsmailiye mezhebi'nin en büyük lideri Ali Ağa Han'ın oğlunun üvey annesi), Liz Taylor, İngrad Bergman ve diğer meşhur kadınlar Dior'dan giyinirlerdi. Sonra Dior öldü.

Bir radyo skesinde Halide Pişkin Koca Mustafapaşalı fakir bir işçi kadın rolünde; adı Gülraz'dı. İşten eve dönünce ne görsün, kızı Sevim hüngür hüngür ağlıyor.

Gülraz; *"Aman kızım kurban olayım neyin var yavrum?"*

—*Duymadın mı anne?*

—*Neyi kızım?*

—*Diyo öldü!*

—*Ee, öldüyse canı cehenneme; sana ne?*

—*Nasıl bana ne anne; hep dergilerde kraliçe ve yıldızlara diktığı elbiselere bakardım. Çok güzel elbiseler dikerdi.*

Bakıyorum şimdi biz Türkiye halkları, Kocamustafapaşalı kıza dönmüşüz. Vah efendim Kuveyt petrol kuyuları yanıyor-muş. *Ba id xarabil Basra* misali, Basra ve Bağdat yanıyor-muş. Suudi Şeyhi'nin paytaklı Riyad füzeleri yakmış, mış, mış, mış...

Günde altı, dört ve üçer milyon varil petrol çıkaran bu be-devi araplar bize bir çıra gaz koklattılar mı? Yok! O halde der-diniz ne? Ne halleri varsa görsünler.

Hele canilerin ceylan sürüsü gibi arap çölllerinde çırpın-maları da bizi hiç mi hiç alakadar etmiyor.

Yok; harp bitecek, Türkiye lider olacak; o da hava. Elin ga-

vuru Ortadoğu'da müslüman lider kabul etseydi, Saddam'dan daha iyi canavar lider mi olur? Akbulut'mu lider olacak?

23.1.1991

DİYALEKTİK VE ZİDDİYET

Şu iyi ve kötü, güzel ve çirkin kavramları hemen hemen tüm dinlerde ve toplum yaşantısında vardır. Mesela Arap ve Yahudi dinlerinde Şeytan ile Cebrail, Kürtlerin milli dini olan Zerdüştlükte Ehremend ve Hürmüz gibi. Karl Marx'ın komünist öğretisi de diyalektik üzerine kurulmuştur.

Kimisi der ki efendim eğer kötü, zor, çirkin ve zulüm olmasaydı, insanlar iyiyi, rahatı, güzeli ve merhameti nasıl anlayacaklardı? Ama ben bu fikirde değilim. Keşke birinci grup pislikler olmasaydı da, varsın anlamadan rahatı, güzeli, iyiyi ve şefkati yaşasaydık. Dinlere bakılırsa cennette kötülükler yok, ama orada tüm insanlar rahat içinde yaşıyorlar. Yani şimdi anlıyoruz da elimize ne geçiyor? Tüm hayatımız boyunca biz Kürtler, Ehremend ve Şeytan'ın eline bırakılmışız, alem ise bizim Hürmüz ve Cebrail ile kolkola geziyor.

Hatıralarımın birinci cildinde tersliğe Recaizade Ekrem Talu ve kendimi örnek göstermiştim. Bu yazımda da eski Yunan filozofu Eflatun ile yine ben garibanı mukayese edeceğim. Denilebilir ki; "*Ulan Musa sen kim, Eflatun Cihan kim?*" Ama olsun ikimiz de insanız ya, hiç olmazsa insanlığımızla akraba oluyoruz. Hem ne diye bundan 2400 yıl önce yaşamış (M.Ö. 430-347) bir Yunanlı benden daha rahat yaşamış olsun? Ama oluyor işte. Anlaşılan yine Kürtlük yakamıza yapışıyor. Anlaşılan Kürt şairi Ahmedê Xani de bu halimize şaşmış da Allaha şu soruyu soruyor: "*Acaba Kürtler neden mahrum kalmışlar ve hepsi birden neden mahkum olmuşlar?*"

Vallahi nedenini ben de bilmiyorum. Ama herhalde diğer uluslar varlığın ve özgürlüğün kıymetini anlasınlar diye Allah, Kürtleri bu duruma kurban etmiş.

Bakın, Eflatun Allah'ın kendisine verdiği şu dört nimet için kendisinin borçlu ve müteşekkik olduğunu söylüyor. Nimetler

şunlarmış: 1. Atinalı oluşu, 2.Hür oluşu, 3.Erkek oluşu, 4. Sokrat'ın devrinde yaşaması ve onun talebesi olması.

Allah günah yazmasın demek ben Allah'a borçlu değilim. Bakın neden: 1. Ben Türkiye uyruklu ve belalı Nusaybin'in Eski Mağara Köyü'ndenim. 2.75 yıldır hür değilim, 3. Erkek de sayılmam. Zira 50 yıldır polis ve jandarmadan dayak yiyip de ses çıkarmayana erkek mi denir? 4. Hocalarım da sözümona Ord.Prof. Sulhi Dönmezer ve Ord. Prof. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu'dur. Üstelik Başbakan Recep Peker'le Başbakan Akbulut arasındaki devri-i saadette yaşadım. Ve böylece dünya diyalektiğine hep bana ve bize olumsuzluk düşüyor. Bu durumda kime şükredeyim bilmiyorum ki!

26.1.1991

DÜZELTME

Düzeltilme sözcüğü herhangi bir halin bozulup, onun eski haline hatta daha da ileriye götürülmesi anlamında kullanılır. Bu, hem kişisel yaşantımızda hem de toplumsal yaşantımızdaki en küçük hatadan en büyük hataya kadar geçerlidir. Örneğin bir elbise alırsınız ufak tefek hataları vardır, terziye götürüp düzelttirirsiniz. Ya da diyelim yabancı bir berbere traş olursunuz, berber acemi olduğu için saçlarınızı bozar, yine kendi berberinize gider saçlarınızı düzelttirirsiniz.

Bu düzeltme olayı, ekonomi, siyaset hatta pedagojide de vardır. Ama bugün Türkiye'deki bireylerin ve devlet idaresinin neyini düzeltebilirsiniz ve kime düzelttireceksiniz? Mesala siyasi partilerimize bakalım: 1923'de paşalar partisi kuruldu, adına Cumhuriyet Halk Partisi dediler. Halkla hiç ilişkisi olmayan bu parti 27 yıl tüm Türkiye halklarına kan kusturdu. 1946'da komitacı Celal Bayar, Demokrat Parti'yi kurdu. Bu da demokrasiyle alakası olmayan bir kandırmacaydı, o da on yıl bize etmediğini bırakmadı. Düzeltecek tarafı olmadığı için 1960'da paşalar bu sefer kökten bozdular. Ve ondan sonra çeşitli adlarla Paşa Partileri kuruldu. Öyle ki artık bir zaman geldi, bir grup paşa diğer paşaların partilerini beğenmeyip kökten bozar oldu. Bu bozuk ve bir türlü düzeltilemeyen idaremize uygun şöyle bir öykü vardır.

Bir hanım, hasta çocuğunu doktora götürür. Doktor sorar:

"Çocuğun nesi var hanım?"

"Efendim doğuştan bir böbreği yok, kalp kapakçıkları bozuk, hafif bir çocuk felci var, gözleri ve kulakları da bozuktur."

"Peki hanım soyun!"

"Ama doktor, hasta olan çocuk, siz ona bakacaksınız, ben

niye sonuyunayım?"

"Anladım da hanım, bu çocukta hiç hayır yok. Biz onu düzeltemeyiz. En iyisi yenisini yapmaktır."

Allah korusun, bakıyorum da bizler, toplumumuz ve özellikle de sayın idarecilerimiz toptan bu hasta çocuğa dönmüşüz. Nasıl düzeleceğiz? Ve kim bizi düzeltecek? Bence en iyisi yeni ve uygun bir idare kurmaktır.

26.1.1991

AKVAMÎVAHŞİYE ZAMMI*

1954'te ben Diyarbakır'da hem Şark Postası Gazetesi'ni çıkarıyordum ve hem de Turistik Palas Otel'i'nin müdürlüğünü yapıyordum.

Gazetem ve otelim bu gün için dahi enteresandır. İlerde otelin kuruluşunu anlatacağım. Tüm Avrupalılar ve Amerikalılar bana gelirlerdi. Zaten o vakit Diyarbakır'ın otelleri hayvansız birer han ve lokantaları da birer alaturka aşçı yerleri idi. Şimdi desem ki ilk defa ben Diyarbakır'a pırzola, biftek, bonfile, şatobiryan, rus salatası ve de istakozdan midye ve istiridye kadar tüm deniz ürünlerini götürdüm; inanmayacak olanlar bulunabilir ama lütfen o devrin sağ kalanlarından sorsunlar.

Gerçi benim yaşım, olmayan şeyleri yazmak, yani yalan söylemek için çok elverişli ama inanın yazmam. Zaten bugüne kadar ayakta kalıp sizlere bir şeyler söylememdeprensiben yararlandığımı biliyor ve koruyorum.

Gelelim müşterilerimden Amerikalı genç, yakışıklı, çapkın ve yüksek petrol mühendisi Corc'a. Ben de onun gibi gençtim ama Amerikalı ve çapkın değildim. Fakir Kürtistan'ın biraz uyanmış bir genci idim. İşte çok farklı seviyede olan ben ve Corc arkadaş olduk.

Corc hem kültür ve hem de fiziki yakışıklılığı sayesinde Brezilya kağıt kralının kendisinden 10-15 yaş büyük olan kızı Roza(Babalarımın çok uzun soyadları vardı unuttum) ile evlenmişti. Roza da zamanında güzelmış ama Corc'un yanında gazı bitmiş bir fener gibi kalıyordu.

Corc, Batman'da Peterson petrol şirketinde uzman mühendisdi. Diyarbakır'a geldiler. Zaten iki kişilik odaları hep onlar için tutulurdu. Banyolu ve lüks telefonlu odanın günlüğü 16 lira idi.

Bir gece vakti bana bir telefon geldi. Telefon Fatih Paşa Karakolu'ndandı.**

Komser bana şunları söyledi:

— *Efendim Musa Anter sen misin?*

— *Evet*

— *Burada bir Amerikalı kadın var. Türkçe bilmiyor ama hep Turistik ve Musa Anter diyor:*

— *Orası neresi?*

— *Kerhane*

Anladım ve komsere:

— *Peki komiser bey bayanı bir faytona bindirin gelsin, ben burada faytonun parasını vereyim. 10-20 dakika sonra fayton geldi. İşçiler karşıladı. Madam sıırıslıklam sarhoştı, odasına götürdüler. Biraz sonra yanına gittim. Kadın Almanca bildiği için anlaşabiliyorduk. Dedi ki; "Yahu dediler ki burada Kerhane diye bir yer var; öyle ki oradaki kadınlar para karşılığında hoşuna gitmeyen erkeklerle yatıyor. Merak ettim Corc'la beraber gittik. Cidden çok acaip ve feci idi. Örneğin güzel bir kadın dekolte bir kıyafetle adeta kendisini vitrin gibi sergilemişti. Yaşlı, kirli ve kıyafetsiz bir adam onu aldı ve yatak odasına götürdü.*

Ben bu duygularla şaşa kalmışken, aniden Corc kayboldu ve ben de ortalıkta yalnız ve perişan kaldım."

Bir iki saat sonra Corc da geldi. Güle güle *ne var ne yok* diye sordu. "*Oğlum ne yaptın? Allah seni kahretsin hepimizi rezil ettin. Karın da anlamış; perişan*" dedim. Adam yine güldü ve:

— *Cadı niye üzülüyor, o da kendine bir tane bulaydı dedi ve gülüştük. Herhalde beni kastediyordu. Kadın çok zengin idi; öyle ambalajlar alıyordu ki çay, kahve, viski ve kahvaltı takımları som altındı. Sonra öğrendim ki benim Zaza işçi delikanlılar madamdan epey yararlanmışlar.*

Birgün Corc'a dedim ki; *yahu madem ki sen bu kadından hoşlanmıyorsun bırak gitsin. Gülerek dediki "Anter o çok zengin, ben ise fakirim, yarın ölse ben Amerika'nın kralı olurum."*

— *Peki sen ne maaş alıyorsun ki fakirsin?*

— *Ben ayda 17 bin Türk lirası alıyorum.*

Ben şaşırdım. Tahmin ediyorum o bölgede en çok para alan bendim. Otelden 1000 gazeteden 300 lira maaş alıyordum. Hiç unutmam Diyarbakır Valisi ayda 450 lira maaş aldığı söylerdi. Sordum:

— *Peki sen nasıl olurda bu kadar para alıyorsun?*

— *Efendim biz Amerikalılar Türkiye Akvami Vahşiye zammını alıyoruz.*

Yani bu gün Güneydoğu'da memurlar Apo zammı diye bir ek maaş alıyorlar ya; onlar da vahşi uluslar arasında çalıştıkları için büyük bir prim alıyorlardı. Bu bir nevi hayat sigortası imiş. Meğer bu kanun müstemlekeler zamanından kalma imiş. Faraza bir Avrupalı veya ABD'li kişi Kongo, Kenya, Gine, Gana ve buna benzer yerde çalışırsa bu ek maaşı alıyormuş. Yani 1954'te Amerikalılar bizi "Akvami Vahşiye" kabul ediyorlardı. Adamlar haklı haksız bilmem ama ne biz değiştik ne de onlar.

6.2.1991

* Şimdi de bu ek maaş arttırımına Türkiye'deki daha doğrusu Doğu ve Güneydoğu'daki bürokratlar, "Apo zammı" diyorlar.

** Fatih Paşa Karakolu, Diyarbakır genelevinin karakoludur.

*** Diyarbakır genelevinde çok güzel bir kadın vardı. Adı; Fahriye'den bozma "Fahro" idi. Doğaldır; genelevde fiziki güzelliği bulunan bir kadının müşterisi çok olur. Zamanla Fahro "Fahro Abla" oldu. Çok zengindi. Ahmaklar sayesinde. Kendisi de ahlak ölçülerimize uymasa da demek zeki bir kızdı. Belki de varlıklı insanlardan öç alıyordu.

Ben bu Fahriye ablayı birçok yazılarımda zengin, şerefsiz ve çıkarıcı doğulu zenginlere benzettim. Almanların şöyle bir atasözü vardır: Derler ki, 'Gelt fähralles also nict alles für gelt.' Yani "para her şey için; ama herşey para için değil." İşte *burada Fahro abla ve Türkiye'nin bir nolu vergi veren; namuslu Manukyan hatırasına hürmeten bunları yazıyorum. İnaniyorum ki, yazıhanelerinin masası üstünde çifte Türk bayrağı koyan bir çok Türkiye bürokratından, bu iki hatun üstündür.*

SADAKA

Bugünlerde Kürtlere verilecek bir sadaka söz konusudur. Hani derler ya *"verdiğin sadaka kadar malın artsın"* Sadaka-mız şu: Artık Kürtler anadillerini konuşabileceklermiş. Görüyormusunuz? Allah kabul etmesin. Ne sadaka, ne sadaka. Ama yalnız Allah kabul etmiyor ki, bazı yazar ve parti baş-kanları da kabul etmiyorlar.

Şimdi onları yazalım:

1. Alparslan Türkeş der ki: *"Kürtlerin serbestçe Kürtçe ko-nuşmaları sakıncalıdır. Eğer Kürtlere anadilleriyle konuşma hakkı verilirse, Türkiye parçalanacaktır"* 27 Ocak 1991 Tercüman Gazetesi.

Şimdi çok iyi tanıdığım Türkeş'e ben ne diyeyim? Ama bir şey demek lazım. M.Akif Ersoy'un Çanakkale Şehitleri adlı şiirinde geçen bir satırı Türkeş'e havale etmek yerinde olur sanırım: *"Tek dişi kalmış canavar"*

2. Süleyman Demirel: *"Bir istismardır gidiyor. Türkiye'de Lozan Antlaşması'nda sözü edilen azınlıklar dışındaki halk, devletin ve ülkenin sahibidirler. Devlet ve ülkenin sahibi iken, azınlık durumuna geçip, ikinci sınıf vatandaş olmanın Kürtlere bir faydası olmayacaktır."* 29 Ocak 1991 Hürriyet Gazetesi.

Görüyormusunuz baba Süleyman'ı? Peki Sayın Demirel, Kürt'e Türk'e başbakanlık ettin. Siz neden böyle bir istismar yapmadınız? Demek şimdiye kadar anadilini dahi konuşmayan Kürtler birinci sınıf vatandaşmış öyle mi Süley-man Bey? Bakın Sayın Demirel; ikinci sınıf ve azınlık dediğin Ermeni, Rum ve Yahudilerin değil anadilini konuşamamak gazete, dergi ve kitapları kendi dillerinde çıkarttıkları gibi va-kıf, okul hastaneleri de vardır. Ama biz birinci sınıf vatandaş Kürtlere daha yeni dilini konuşma hakkı verilmek istenirker

zatı alınız öf püf ediyorsunuz.

Peki azınlık kadar hakkı olmayan Kürt çoğunluğu ne yap-sın? Size Türkes'e yaptığım gibi cevabım uzun olmasın diye Kur-an'dan bir ayetten yararlanarak cevap vereceğim: *"Tebbed yeda ebi Lehebi"* Yani, elin kurusun Ebi Leheb. Şim-di ben de diyorum ki Sayın Süleyman Demirel, size, partinize rey veren Kürtlerin eli kurusun.

3. Gelelim Sayın Oktay Ekşi'ye: *"...çünkü TC vatandaşı ol-maktan mutluluk duyan ve bu toprakları vatan olarak benim-seyen herkesin her açıdan eşit haklara sahip olduğu bir ülkede, yaşadığını görmeyen insanın ilk eksiği herhalde akıl-dır"* 29 Ocak 1991 Hürriyet Gazetesi.

İyi mi? Üstelik Sayın Ekşi bizi ahmak ve akılsız da yaptı. Peki ya Oktay Ekşi Bey siz akıllısiniz, bir gazetenin başyaza-rısiniz. 70 yıldır Kürt vatandaşlarının anadili ve tüm insan hakları ihlal edilmişti de neden ses çıkarmıyordunuz? Anlaşı-lıyor ki siz bu gayri insani durumu tasvip edip, iştirak ediyor-sunuz. Yani siz kendinize her gün Türkçe abuk sabuk yaz-mayı hak tanıyorsunuz da biz Kürtlere değil yazmak anadilimizi konuşma hakkımızı da akılsızlık görüyorsunuz. Bu senin sahte terazin ne biçim terazidir ki bizi ve sizi eşit tar-tıyor? Vatana gelince Sayın Ekşi; sizin nereli olduğunuzu bil-mem ama ben ve tüm soydaşlarım on bin yıllık vatanımızda yaşıyoruz ve hepimiz senden çok daha vatanımıza bağlıyız.

Zahmet olmazsa tarihe bak. Eskileri bıraktım en yeni tari-himizden bizi akılsızlıkla itham edenlerin gözüne bir misal sokacağım: Neden Kahraman Maraş, Gazi Antep, Şanlı Urfa deniyor da zatı alınızın doğduğu yere bir şey denmiyor?

8.2.1991

ATATÜRKÇÜLÜK

Şu Atatürkçülük ne kadar da yanlışmış. Bir gün Ord.Prof. Şükrü Baban bana dedi ki; *"oğlum Atatürk çok şanslıydı ki, çabuk öldü. Yoksa O'da İsmet Paşa gibi, gençlerce, kendi kurduğu CHP'den kovulacaktı."*

Senelerce Atatürkçüler tüm Türkiye ve halklarına; *"Vatan-daş, Türkçe konuş"* dediler. Ama 9.2.1991 akşamı saat 18.30'da Atatürk'ün halefi sayın Özal, yarım saat, TV 1. ve 2. kanallardan tüm dünyaya ingilizce seslendi. Gerçi şivesi bozuk-mozuk ama olsun. (Ben 61 yıldır Türkçe okur ve konuşurum ama yine de şivem bozuktur. Kürtlerin dili yabancı dillere sert geliyor.) Özal yalnız lisan alanında Atatürk ve İ.Inönü'yü sollamadı, dini alanlarda da çağ atladı.

Derler ki İsmet Paşa bir parti propagandasını Konya'da yapmış. Konuşması bittikten sonra yanındakiler: *"Aman paşa Konya dindar bir ildir ama siz hiç allah'tan bahsetmediniz?"* der. İsmet Paşa:

—*Nasıl etmedim yahu?*

—*Ne dediniz Paşam?*

—*Ulan ayrılırken allahımsarladık demedim mi?*

Atatürk ile allah arasına karışmam. Hem yasaktır ve hem de biliniyor. İsmet Paşanın Reisicumhurluğu devrinde kral Abdullah ziyaretine geliyor. İnönü cuma günü Melik Abdullah'ı Ankara'daki Hacı Bektaş Camisi'ne götürüyor. Abdullah'ı camiye buyur eder, kendisi arabaya döner. Melik Abdullah *"buyurun Paşam"* der. İsmet Paşa *"siz buyrun benimki buraya kadar"* der.

Sayın Atatürkçü Özal her cuma yapmacık duygularla cuma namazına gider. Ben niye gidiyor demiyorum ama gider işte.

İşte Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesi budur. Hala da halimizden şikayet ediyoruz.

Demeliyiz ki *allaha bin şükür. Beterin beteri de var.*

9.2.1991

BİZ VE ATATÜRK

Biz dedimse Türkiye tebasma dahil olduğum için söylüyorum. Yoksa Atatürk'ü sevip sevmemem açısından değil.

9 Şubat 1991'de televizyonda iki sayın profesör Türk Hukuk Tarihi konusunda ders veriyordu. İnanın insanlığımdan utandım ve şaşkınlıkla kalakaldım. Demek Atatürk olmasaydı bugün Türkiye'de yaşayan halklar hayvan sürülerinden farksız olacaktı?! Yunanistan'ın düşman olduğuna Selanik'in de orada bulunduğu bakılmadan bence Selanik Türklerin Kiblesi yapılmalıdır. Şaşmayın. Çünkü Kible iki kez daha değişmiş. İlk Kabe idi, fakat Hazreti Muhammet, Mekke'den kaçıp Medine'ye göç edince, bu sefer Müslümanlar namaz kılarlarken yüz çevirdikleri yer Kudüs oldu. Daha sonra da Mekke ele geçince, Kible yine Mekke'ye yani Kabe'ye çevrildi. Demek ki, Kibleler değişebilir. Dediğim gibi Yunan'ın düşman olduğuna bakmayın. Zira İbni Suud da çok hayranımız değildir. Nasıl ki şimdi İsmail Peygamber Kabe'de doğduğu için oraya yüz çeviriyorsak, Ali Rıza Efendi'nin oğlu Mustafa Kemal'in doğduğu Selanik'i de Kible yapabiliriz.

Hem dikkat edilirse Mustafa Kemal'in Türk toplumuna verdiğini ne Hz. İsmail, ne babası ne de soyu vermemiştir. İşte İsmail soyunun Türklere verdiği Şerif Hüseyin, Kral Faysal, Melik Abdullah ve bugünkü Ürdün Kralı Hüseyin'dir.

Ben de hocaların televizyondaki dersini dinledim. Hani eğer Kemalizm bir din olsaydı belki de şaşırıp girecektim. Meğer rahmetli neler yapmamış ki; evvela bugün Türkiye'yi Avrupalıların da önüne geçiren kanunları sevdirtmiş. Bugün toplumumuzun kanunlardan yana hiçbir rahatsızlığı yoktur. Tam tersine örneğin İsviçre Medeni Kanunu'nda olmayan birçok boşluğu da yüksek hakimlerimiz içtihadla doldurmuşlar. Tarih profesörü aldığı para oranında diğer inkılaplarımızı da övüyor.

Ama hocalar bir şeyi unutuyordu: Bu kadar başarının sonucunda geldiğimiz nokta işte bu toplumsal keşmekeş değil miydi?

17.2.1991

KÜRTLER DEVLET KURACAKLARMIŞ

Sayın Özal, Kürtlerin anadillerini konuşmalarına müsaade etmeleri için bakanları iknaya çalışırken diyor ki: *"Endişe etmeyin. Tarihte Kürtler devlet kuramamışlar. Hem şimdi Kürdistan, Türkiye, Suriye, Irak ve İran arasında paylaşılmış durumda. Bu dört devlet de müstakil bir Kürt devletinin kurulmasına razı değiller. Üstelik televizyon Kürtlere çok etki yapıyor, yakında tüm Kürtler Kürtçeyi unutacaklar. Apo bile Türkçe konuşuyor ve propagandasını Türkçe yapıyor."* İşte 70 yıllık asimilasyon politikasının son halkası Özal ve takımı.

Sayın Özal; Kürtlerin devlet kurmak istemelerine ne ben karar veririm, ne siz. Bu iş arkadaşınız Bush'un bileceği şeydir. Ancak bakıyorum piyasadan anladığınız kadar tarihten anlamıyorsunuz. Tarihte Kürtler devlet kurmuş mu kurmamış mı; merak eden, tarih kitaplarını açar okur. Ancak aklınızda bulunsun diye size bir iki tarihi öykü ve vukuatı hatırlatayım.

Napolyon bir Korsikalı balıkçının oğluydu. Ama Napolyon oldu. Herhalde bu yetmedi ki bu sefer kendisini imparator ilan etme hevesine düştü. Fransız parlamentosu buna karşı çıktı. Milletvekilleri şunu ileri sürüyorlardı: *"Efendim siz asil değilsiniz. Bir halk çocuğu nasıl kral olur!"* Napolyon Millet Meclisi kürsüsünde tabancasını çekerek. *"Ulan serseriler hepinizi vururum!"* dedi. *"Benim asaletim benimle başlar!"* Sayın Özal, böyle taa Fransa'dan misal göstereceğimize sizi göstermek daha yerinde olur şüphesiz. Pederiniz kendi halinde bir memurken, milletvekili, başbakan oldunuz. Ama yetmedi. Allah afiyet versin Reis-i Cumhur da oldunuz ve Çankaya'ya oturdunuz. Bugün 5 tane general ayağınıza geliyor ve siz de MGK'na başkanlık ediyorsunuz. Bu iş nasıl oldu, kim yaptı, hiç ehemmiyetli değil. Tarih yaptı, sosyal olaylar yaptı. Demek adam olmak için size ve Napolyon'a gerekmediği gibi kimseye soy sop, asalet gerekmiyor, yeter ki adam, adam ol-

sun. 1930'larda ben lisede iken tüm dünyada 52 devlet vardı. Bunların 5-10 tanesi hakiki devletti, diğerleri de ıvır zıvır ve bu devletlerin ambalajı idi. Ama şimdi 170 küsur devlet vardır. Herhalde Gana, Gine, Kongo, Kenya,  ad ve buna benzer Afrikalılar, yani "*Akvami Vah iye*" denilen şimdi devlet olmuş bu uluslar da tarihte imparatorluk kurmamı lardı.

17.2.1991

ŞİMDİ DE KÜRTLER HİSSE SENEDİ OLDULAR

Derler ki, ilkel bir kavim devlet kurma safhasına girerken, ilkel duygularını devletin organlarına yerleştirir. Örneğin eski Yunan ve Fenikeliler birer deniz kavmidir. Bunlar devlet kurarlarken de denizci birer devlet oldular. Ben-i İsrail tüccar bir kavimdi. Devlet de hala ticaret üzerine kuruludur.

Orta Asya kavimleri çobanlıkla geçinirlerdi. O vakit bile Çin'e tuzlu et ihraç ederlerdi. Bunlar da devlet kurunca ülkeyi bir mera, yurttaşları da sürü kabul ettiler. Sürüyü kurttan, hırsızdan korumak için de çoban köpeği misali yeniçerilere ve son olarak da köy korucularına ihtiyaç duyuyorlar.

Bu psikoloji (halet-i ruhiye) kurumların hayatına hakim olduğu gibi şahıslara da hakimdir. Örneğin Sayın Reis-i Cumhurbaşumuz Turgut Özal, tüccar ruhlu bir zattır. Gençliği kazançla geçmiş.

Türkiye'nin yanısıra Amerika'nın bile ticaret şirketlerinde çalışmış ve başarılı olmuştur. Ama şimdi devlete de hakimdir.

Peki bu zat devleti nasıl görecektir? Haliyle bir şirket gibi görecektir ve nitekim de öyle görmektedir. Bir şirkette kimin hissesi çoksa söz onundur. Hele yüzde elli birin üstüne çıkıldı mı mesele kalmaz.

Özal Ortadoğu'yu bir anonim şirket gibi görüyor; hisse senetleri de Kürtlerdir. Açık açık diyor ki, *"Benim Kürtlerim Suriye, Irak ve İran'ın Kürtlerinden çoktur. Eğer biraz hisse daha Irak'tan alırsam, o zaman söz ve karar sahibi olurum."* Demek ki, Kürtler hisse senedi olsalar da ters işlem görüyorlar. Öyle ya, Körfez savaşında tüm hisse senetlerinin değeri düştü, ama Kürdün değeri arttı.

Baksanıza artık konuşmasına, hatta şarkı söylemesine bile müsaade ediliyor. Pekala Kürdün oynamasına da müsaade edebilirler.

Hadi hayırlısı.

20.2.1991

ŞU YUNAN VAHŞETİNE BAKIN

Biz Yunanistan'ı demokrasi ve cumhuriyetin beşiği biliyorduk. Meğer aldanmışız.

ABD parlamentosuna her yıl dünyadaki demokrasi ve insan hakları konusunda bir rapor sunulur.

Bu raporda Türkiye için ne dediklerine bakmayın, adamların bize iftira edecek halleri yok ya, elbet ne demişlerse doğrudur. Ama asıl sorun Yunanistan'dadır. Bakın ABD raporunda ne deniyor:

"Batı Trakya'da yaşayan 130 bin Türk ve Pomak, (biraz da çingene) diğer Yunan vatandaşları gibi yaşamıyorlar. Türkçe kitaplar toplatılıyor. Sadık Ahmet, "Türküm" dediği için tutuklanmış..."

Vay faşist Yunan vay! Sen de ha! Oysa biz seni Sokratların, Eflatunların, Aristoların torunları olarak biliyorduk. Meğer ne imişsin!

Ama bak, biz Cengiz, Hulagu, Atilla ve Timur'un torunları olduğumuz halde, tam demokratız. Örneğin bizde 20 milyon Kürt vardır. Yakında onların anadillerini konuşmalarına bile izin vereceğiz. "Ben Kürdüm!" diyenleri eskiden çok döverler hapse atarlardı, ama artık dövmüyorlar. Örneğin ben ancak 1990 Mayıs'ında hapisten çıktım. Her ne kadar şimdi DGM'de beş tane davam varsa da, zannetmem artık Sadık Ahmet gibi beni de tutuklasınlar.

Görüyorsunuz dünya nasıl değişiyor. Kim derdi ki, biz demokrat olup, insan haklarına harfiyen riayet edeceğiz de, sülalesi demokrat olan Yunanlılar faşist olacaklar. Komşuları olan Avrupalılara bakacaklarına bari bize bakıp birşeyler öğrenseler.

24.2.1991

SADDAM, AVRUPA VE AMERİKA

Şu ahlaksızlığa bakın ki, hem Hristiyanların, hem de Müslümanların sahtekarlığıyla 8 yıl Saddam İran'a saldırdı ve ikiside sözüm ona Müslümandı. Diğer Müslüman devletler bunlara alkış tuttu, Hristiyanlar da ha bire öldürücü silahlar sattılar. Nihayet, iki taraf pes dedi ve ahmakça anlaştılar. Ardından, hunhar Saddam yine müslüman bir devlet olan Kuveyt'e saldırdı. Kuveyt'e devlet diyoruz ama aslında, kapitalist ve emperyalist Avrupa ve Amerikalıların bir benzin istasyonudur. Mobil gibi, BP gibi. İran'a tecavüz edilmesine ses çıkarmayan Arap'a sahipleri Avrupa, Amerika ve onların bekçileri Mısır, Suriye ve Türkiye melaike kesildiler. Vay efendim nasıl olurda çok masum ve insan haklarına riayetkar Kuveyt aşiret şeyhinin dolarlarına tecavüz edilir.

Saddam da ikide bir islam cihatından, insan haklarından ve insanlıktan dem vurarak Hristiyanların bir nevi ehli salıp (haçlı seferi) ilan ettiklerini söylüyor ve bu yüzden tüm islam alemini cihata yani kafirlere karşı savaşa çağırıyor. Peki a kafir oğlu kafir Saddam; senin tebaanı yani emrinde olan 6000 Kürdü Halepçe'de yakan sen değilmişin? Bu halinle bir müslüman eğer kafirden de aşağı değilse senin bu sahtekar ve zındık deyişlerine kim inanır? Ve inanıyorum ki sen emsalin olan tarih içindeki zalimlerin akibetine uğrayacak ve tüm tarih boyunca sana lanet okunacaktır. İslam hukuku ve modern Avrupa ceza hukukunda bir insanı bilerek ve planlı (taamüden) öldürenin cezası idamdır. Peki şimdi sana ne yapmalı?.. A hakiki kafir.

Hukuk fakültesinde, Roma hukukuna gelen hocamız Şehvarts derste hep derdi ki, "*Medeni alem yani uygar dünya; İngiltere, Fransa, Almanya, Belçika ve Amerika.*" Ama, bakıyorum ki çok sevdiğim ve saydığım hocanın bu fikrine artık iştirak etmiyorum.

Ben hocanın saydığı bu ulusları soygun yapmak için yol kesen bir kaç eşkiyaya benzetiyorum. Çoluk çocuğun nafakası için çalışmaya uğraşan insanları yakalarlar, dağ başına götürüp soyarlar. Ama soydukları malzemeyi kendi aralarında demokratik usüllerle paylaşırlar. Yani, en büyük serseriye çok pay, gerisine de katkılarına göre pay verirler.

Bakıyorum da, suret-i haktan gelen büyük eşkiya Amerika ve uşakları İngiliz, Fransız, İtalyan, Mısır, Suriye, Suudi Arabistan ve uşak dahi sayılmayan, daha sufli işlerde çalıştırılan Türkiye, insan haklarında, demokraside laf ediyorlar. Yahu, dünyanın sonu geliyor. Artık, insanların biraz realist hatta namuslu olmaları icap etmez mi? İnanın eğer, Allah beni bir daha dünyaya göndermek isterse, Allah'a diyeceğim ki: *Büyük Allahım sen bu sahtekarları bertaraf etmeden beni onların arasına gönderme. Çünkü, onlar benim de ahlakımı bozarak sana karşı günahkar yapıyorlar.*

26.2.1991

KENAN EVREN - SADDAM HÜSEYİN

Kürtçede bir deyim vardır. Türkçesi şöyledir: "*Gözündeki çuvaldızı görmüyor da başkasının gözünde olan kılıcı görüyor.*" Görüyorsunuz bu ara hepimiz melaike kesilmiş, Saddam'la uğraşıyoruz. Saddam diktatörmüş, Saddam kan dökücü imiş, Saddam acımasızmış ve hele vatandaşlarına karşı çok merhametsiz ve zalimmiş. Bir de her teşebbüsünde ülkesini felaket ve sefaletle sürüklermiş. Tüm bunlar doğru. Ya bizimki,yani yerli Saddamımız Kenan Evren? Ne kadar manalı ve muzaffer ki, Kore'ye götürülmüş, ondan başka silah patlatmamış ama kendisinin de hatıralarında itiraf ettiği gibi tesadüfen Genel Kurmay Başkanı olmuş, sonra da meşhur olmak için zenzem kuyusuna bilmem ne etme misali 12 Eylül ihtilalini yapmış. Parlamento ve Anayasa hatta tüm yasaları ayaklar altına almış. Sendika, siyasi parti ve dernekleri kapatmış. Üniversiteleri orta okul seviyesine indirmiş, ne kadar alim hoca varsa kovmuş ve bu üniversitelerin başına hakikaten keresteci kafalı Doğramacı'yı getirmiştir.

Ayrıca 20 milyon Kürt vatandaşın anadilinde konuşmalarını yasaklamıştır.

Sanki Kürtler *kökler* filminde olduğu gibi babasının çiftliğinde çalışan köleler imiş. Tahmin ediyorum, Saddam ile aynı tarihte bu uğursuz işe başladılar. Biz ve Iraklılar 10 yıldır çekiyoruz ama öyle anlaşılıyor ki bir on yıl daha çekeceğiz.

Sanki Kenan Evren çok muvaffak olmuş da dikenli teller arasında hala bize öğüt veriyor.

Bakin hazret 27.2.1991 tarihli Milliyet Gazetesi'nde ne diyor: "*Kürtçe eğitim olmaz.*"

28.2.1991

ATEŞKES VE KÜRTLER

Görülüyor ki ateşkes bile Kürtlerin aleyhine oluyor. Aslında ateşkes iyi bir şeydir, en aşağı bir barışın müjdecisidir, ama Kürtlere değil. Bu ara hemen herkes sulh perisi kesilmiş, Körfez'de ateşkes istiyor: Gorbaçov, hatta Saddam'ın aziz dostları İran şafilere bile. Ama ben istemiyorum. Demeyin ki, yahu üç beş günlük ömrü kalmış piri faninin gönlündeki bu kan dökücülük zevki nereden geliyor? Bakın neden istemiyorum anlatayım: Ortadoğu'da ne zaman bir harb veya muharebe bitmişse, çatışan devletler ister galip gelsin ister mağlup olsun, sonunda hıncını Kürtlerden almışlardır. Mesela 1830'larda Kavalalı Mısır Valisi Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa Osmanlılarla harp etti. Suriye, Kilikya (Adana bölgesi), İç Anadolu ve Kütahya'yı zaptetti. İngilizler araya girdi. İbrahim Paşa, Mısır'a döndü. Arkasından Sultan Mahmut ve oğlu Sultan Mecit Kürtlere etmediğini bırakmadı. (Bu olayı merak edenler Marsal Moltke'in hatıralarını okusun) Milli mücadele oldu. Kürtler canla başla çalıştılar. Galip geldik, ama gene de Kürt kurtulmadı, başına gelmedik kalmadı ve hala da çekiyoruz. 1980'li yıllarda Irak'la İran karşılaştı, sekiz yıl sürdü. Yine bugünkü gibi herkes vah vah iki Müslüman devlet birbirlerini mahvettiler diyor, barışmaları için de dua ediyorlardı. Neyse ki, dualarımız kabul oldu, (olmaz olsaydı) İran'la Irak barıştı. Haydi yine Kürde hücum. Saddam kafiri Halepçe'de, sofular grubu da İran Mahabad'da Kürt soykırımını tezgahladı. Görülüyor ki, Ortadoğu'nun faşist devletleri birbirlerine benziyorlar. Hepsi de uğursuz PEPÜK kuşuna benziyorlar. Derler ki, tüm kuşlar Pepûk kuşunu döver o da gelir yuvasındaki yavrularını döver.

Ne yapalım ki, felek bizi Pepûk kuşu yapmış. İşte aziz okurlarım, ben bunun için sulh istemiyorum. Kim benim için sulh istiyor ki, ben isteyeyim?

1.3.1991

KOZAKÇIOĞLU'NUN ZEVKLERİ

Biz kimsenin gizli hayatına girmek istemeyiz ama itirafları da değerlendiririz. Bakın Sayın Kozakçioğlu Hindistan Valisi ekselans Manletten misali neler söylüyor. Ancak bizim Genel Valimizin dedikleri yanında Hindistan Genel Valisi'ninkiler epey yavan, yani bizim dilde "Rıf" kalıyor.

Hazret valimiz 2 Şubat 1991 tarihinde TV'deki Hodri Meydan programında şöyle buyuruyorlar: *"Bana müstemleke valisi diyorlar. Halbuki ben bura halkına hizmet etmek için burdayım. Halkı tetöristlerden korumak için şu kadar adama milyarlarca lira maaş veriyorum. (Burada köy korucularını kastediyor.) İşsizliği bölgemde önlemek için yakında orman ektireceğim ve böylece işsizlik kalmayıp, sorun halledilmiş olacak."*

Görüyor musunuz ne masumane hesap veriyor? Demek Kürtler kudurmuş birbirlerini yiyorlarmış, ama Kozakçioğlu sırf insani duygularla ve son derece meşru ve demokrat bir hükümetin temsilcisi olarak buna mani olmaya çalışıyormuş.

Vallahi ilerde Atatürk yerine Diyarbekir'e Kozakçioğlu'nun heykelini diksek daha isabetli olur. Çünkü Kozakçioğlu'nun Bölge hakkındaki düşünceleri Atatürk'ünkileri sollar. Belki bu da daha genç olmasındandır. Yoksa o da Rumelili ve nazar boncuğu gibi maviş gözlüdür.

Şimdi size bir şey söyleyeyim mi Kozakçioğlu; maval okumaya lüzum yok. Biz birbirimizi biliriz. Kandırmaca ve üçkağıtçılığa ise hiç lüzum yok. Zaten artık yuta yuta yutacak yerimiz kalmadı. Eğer siz hakikaten tüm Türkiye halklarına yardım etmek istiyorsanız, tasınızı tırağınızı toplayın ve çekin gidin. İsterseniz giderken yanınıza **cash** ettiğiniz köy korucularını da alın. İşte o vakit onlara iş bulmanız kolay olacak.

3.3.1991

ABDÜLKADİR AKSU

Hani şu Yeşilçam'ın beşinci sınıf artist kılıklı içişleri bakanı Abdülkadir Aksu var ya....Kısa künyesi şöyle de olabilir: Kürt cürufu, yani posası...Veya Diyarbakır suları ile mukayese etsen; Karacadağ suyu değil de, Avsel bahçelerini sulayan şehir suyu gibidir.

Yahu seni Mülkiye mektebi mezunu yapan, seni vali tayin eden, sana rey verip Diyarbakır gibi şerefli bir diyara mebus yapanların ve yetmiyormuş gibi seni bakan yapanın -Turgut Özal'ın- gözü kör olsun, eli kırılsın.

Bak nasıl meydana çıkıyor Abdulkadir efendi: 6 Mart tarihinde, gazetelerde ve televizyonda lafları çıktı; *"Efendim Şırnak'ta öldürülen iki kişiye güvenlik kuvvetleri ateş etmemiş; havaya ateş ederken vurulmuşlar"* Hey Abdulkadir, Allah müstahakkını versin. Suç mu, değil mi, bilmiyorum ama eğer ben 76 yaşında olmasaydım allahı beklemez ben senin müstahakkını verirdim.

Düşün ki Abo, sen şu döküntü Yıldırım Akbulut kabinesine de yaranamıyorsun, bu kadar nankörlüğe rağmen. Ve rapor alıp Amerika'ya gidecekmışsin. Bakarsın oradan sağ gelmez, Türk bayrağına sarılı mukaddes tabutun gelir.

Ama eğer yaptıklarından kaçırıyorsan kurtulamazsın.

Hani senin Anadolu'da bir deyim vardır, şöyle: *"Tu herî erş, talî tu yê bê ser ter kê reş"* Türkçesi; *"Arşa dahi gitsen, en son kara s.. üstüne oturacaksın"*...

Sakin kendini büsbütün rezil edip benim hakkımda dava açma. Bu dediklerim sana söyleneceklerin yüzde biridir. Neticede sen zararlı çıkacaksın; artık seni koruyan paralı cahşların yoktur ama, beni ebediyen koruyacak namuslu peşmerge evlatlarım vardır...

YARASALAR

Ben Kürtleri hayvanlardan neye benzetiyorum biliyor musunuz? Yarasalara. Tıpkı onlar gibi çaylak, mağara sakini, ışığa çıkmaz ve karanlıklar aleminin sembolü. Kürt'e kanunlar, ışığa çıkmasına engel. Okuyamaz, yazamaz ve genellikle hapishane ve zindanlarda ancak sanatla ışığa çıkabilir Kürt.

Tabiat veya Allah da yarasaların ışığa çıkmayıp, ancak gece karanlığında uçabileceğine karar vermiş. Yarasa, yalnız çıplaklığıyla ve karanlığa mahkumiyetiyle Kürt'e benzemiyor saflığı, şevkat ve güçlüğüyle de Kürt'e benziyor. Bakın nasıl:

Derler ki insan, cin ve tüm hayvanların padişahı hazreti Süleyman'ın sevgilisi Belkiz, kuştüyünden yataklar istemiş. Hazreti Süleyman tüm kuşları toplamış, tüy ve kanatlarının Belkiz için yataklar yapılacağını teklif etmiş. Kuşlar düşünmüşler, bir kadının kaprisi için tüm kuşların çıplak kalmasına itiraz etmişler. Bu kuşlar arasında şahin, doğan, atmaca gibi erkek ve çavuş kuşu gibi akıllılar da vardır. Hazreti Süleyman'la kuşlar arasında, bugünkü hükümetle Zonguldak işçileri gibi pazarlık uzayıp gidince, yarasa Hazreti Süleyman'a gelip: *Ya Hazreti Süleyman benim yakınlarım vardır, şimdi aç kalmışlar, alın tüylerim ve kanatlarımı, sonra neye karar verirsiniz kabulüm* der. Sonra diğer kuşların itirazı ile kuştüyü yataklardan vazgeçiliyor ama yarasa da çıplak kalıyor.

Tıpkı Kürtler gibi. Hemen tüm uluslararası antlaşmalarda Kürt, karşı tarafın iyi niyetine güvenir, sadakatle kabul eder ve teslim olur, ama her seferinde, yarasa gibi çıplak kalır. Karanlığa mahkum olur.

12.3.1991

ŞIRNAK

Doğun'nun şerefli bir beldesi, Botan'ın Cizre'den sonra merkezidir. Daha 1930'larda Şırnak'ın soylu ailelerinden Mala Ağa Sor'lardan 6 centilmen genci tutuklayıp Mardin'in Rışmil Köyü civarında kurşuna dizdiler. Doğal olarak bu haksız olaylar unutulacak cinsten değil. Ama bakıyorum 60 yıl sonra Timurlenk ve Cengiz'in zalim torunları iddiasında olan Trakya muhacirleri hala aynı zihniyettedirler.

Kürtçe'de şöyle bir deyim vardır: "*Kurmê şiri hata piri.*" Yani süt çocuğunun aldığı terbiye ihtiyarlayıncaya kadar devam eder. Bir de şöyle bir atasözü vardır: "*Rih dıbi best, duşmın nabı dost!*" Bu da sakal bir karış oluncaya kadar düşman dost olmaz der.

Bu iyice bilinsin ki, Kürtlerle Türkler arasındaki düşmanlığı iktidarlar yaratıyor. Yoksa masum bir Kastamonu, Konya, Edirne Türk köylüsü ile Diyarbakir, Maraş, Hakkari, Mardin ve Urfa gariban Kürt köylüsü ve de işçilerinin birbirleriyle ne düşmanlığı var veya olabilir? Bu düşmanlığı yaratan, habis çıkarları için tezgahlayanlar vardır. Bunlar Kürt, Türk veya dönme Rumeliler olarak biliniyor. Eskilere gitmeye gerek yok, bugünkü idare sistemimize bakmak yeter. Cumhurbaşkanı Özal, İçişleri Bakanı Abdülkadir, Devlet Bakanı Kamuran ve sokak kabadayısı Keçeciler, Kürt kökenlidirler. Onların tuluat tiyatrosundaki pişekar kaşmerleri de Türk kökenlidirler. Örneğin Mehmet Yazar gibi.

Geçende Türkiye devletine yeni ad arandı. Türkiye Cumhuriyeti adının hem Türklere zarar ve hem de bugünkü sosyal realiteye uygun olmadığı saptandı. Firmanın adı Türk olunca tüm soysuz döneğin yaptığı kötü icraat Türklerin hesabına yazılıyor. Halbuki emekçi Türk halkının bunlardan haberi bile yoktur. Mesela Yahudi dönmesi Sedat Simavi'nin çocukları Hürriyet Gazetesi'nde her gün Türk Kürt kardeşliğini bal-

talıyorlar. Ama kimse bunların İsrail çocukları olduğunu bilmez, yaptıkları tahribatı Türk'ten bilirler. Biliyorsunuz Sedat Simavi'nin 7 Gün adlı bir Sex-magazin dergisi vardı. 1947'de İsrail devleti kurulunca Karaköy'de *Burla Biraderler* bu Yahudi firma ile anlaştılar. Sedat Simavi'ye bedavaya yakın imkanlarla modern rotatifler verildi. Buna karşılık kendisinden istenen Ortadoğu'da siyonist politikanın propagandasını yapmaktı. Bu dediklerim kahve dedikodusu değildir. Noter senedi ile anlaşmalarını ispat ederim. Hürriyet'in imkanları geniştir. İsterse ve eğer bu dediklerim iftira ise beni mahkemeye verir. Orada hesaplaşırız.

Dikkat edilirse Kürt ve Türk'ün namuslu insanları yan yanadır. Kelepçe de beraberdir, zindanda yan yanadır, toplu mezarlarda üst üstedir ve bugün bir Kürt genci asılmışsa ertesi gün aynı lanet iple bir Türk genci asılmaktadır.

Bu anlattıklarım ciltlere sığmaz. Eğer ömür elverirse bunları Kürt ve Türk torunlarıma yazacağım. Kim ne derse desin; Bedi ül Zaman Said'i Kürdi'nin dediği gibi, *"Başımdaki saç taneleri kadar beni idam dahi etseler, ben Türkiye'nin selameti için iyi bildiğim şeyleri yazacağım!"*

Bakalım ben mi pozitif tarihe geçeceğim, yoksa aldığı maaş oranında iş gören sözüm ona devlet güvenliği savcılarını mı? Gelelim Şırnak'a. Şırnak'ta linyit kömür çıkar. Hiç alakası yokken bu kömürün de adını Türk'e çıkarmışlar. *"Türkiye Kömür İşletmeleri."*

Topraklarında kömür çıkan halk işsiz, perişan ve fakirdir. Bunlar niçin fakirdir? Tüm doğal kaynakları sömürülen bir halk fakir olmaz da ne olur? Güney Afrika'nın altın, gümüş ve elmas madenlerini beyazlar sömürüyor ve dünyanın zenginleri sayılıyorlar, ama o toprakların asıl sahibi olan zenciler fakirdirler.

Doğu'nun sömürülen doğal kaynakları yalnız Şırnak kömürleri değildir. Batman ve Adıyaman'ın petrolü, Mazi-

dağı'nın fosfat kaynakları, Maden'in bakırları, Guleman'ın kromu, Ceylanpınar ve Muş'un çiftlik ve zirai hazineleri, Fırat ve Cağcağ'ın hidroelektrik enerjisi Batı'ya, yani Batı'daki emperyalist ortaklarının kesesine aktarılmaktadır.

Basından anladığımız kadarıyla Şırnaklılar kıt imkanları ile birkaç katır ve eşek almış, şirketin atıklarını toplayıp yerli halkın ihtiyaçları için satmaktadırlar. Ama adları "*güvenlik birimleri*" olan, aslında pis kapitalislerin korucuları olan silahlı devlet zorbaları, hem halkı hem de hayvanlarını öldürmektedirler.

Eh, herhalde Şırnaklılar ve tüm Kürtler bu çirkin ve gayri insani olaya sempati ile bakmazlar. Ve bakmayınca da haydi; Kürt'ün adı teröriste, isyancıya çıkar.

Ben bu olayların kimden ve nereden kaynaklandığına akıl erdiremiyorum. Hani onlar, "*Kütlerin içinde dışarıdan onları kıskırtanları vardır.*" diyorlar ya; ben inanarak bu sözleri onlara iade ediyor ve onlara daha uygun görüyorum. Yani kalkıp Şırnaklıyı toprağında çıkan 100 kilogram linyit kömürü için öldürüp ondan sonra da sağ kalanları DGM'lere verene!...Savcı da iddianamesini şöyle hazırlıyor: "*Bunlar milli duyguları zayıflatmışlardır!*" Bakın sayın Savcı acaba haksız yere sizin maaşınız kesilirse hatta ödeneğiniz azaltılırsa sizde milli duygu kalır mı acaba? Hiç tahmin etmiyorum!

İşte namuslu Kürt ve Türk insanların bizim Güneydoğu'da ne şartlar altında olduğumuzu ve yaşadığımızı anlamaları için bunları yazıyorum. Vallah billah için söylüyorum: Bu şartlar altında milli duygular değil zayıflamak; insanda hiç kalır mı!

17.3.1991

KÜRTLER ARTIK ŞARKI SÖYLEYEBİLECEKLER

Evet, Kürtler şarkı söylebilecekler, ama ne tür şarkı? Fara-za Kürt kahramanlığını ifade eden "*Şeyr*" dediğimiz destanlar söylenebilecek mi veya çocukları öldürülen analar "*dürkê mur-ya*", (mersiye veya ağız) söyleyebilecekler mi? Yoksa Türkçe'de olduğu gibi arabesk, belden aşağı göbek havaları mı sadece serbest olacak? Daha bilmiyoruz. Hele şu ucube kanun bir çıksın da bakalım Sungurlu bey bize ne ikram edecek?

Kürtlere kendi dillerinde şarkı söyleme müsaadesinin gündeme gelmesi bana şu tarihi öyküyü hatırlattı:

Timurleng bir beldeyi zorla ele geçirir ve onlara ceza olsun diye çok ağır vergiler yükler. Halk ne yapsın; gece gündüz ça-lışıp vergilerini öderler. Bu arada Timur sorar, "*Ne yapıyor-lar?*" diye. Adamları da, "*Efendim ne yapsınlar gece gündüz çalışıyorlar*" der. Timur, "*Devam edin*", der. Aradan bir zaman geçer. Timur yine sorar, "*Ne yapıyor o halk?*" diye. Adamları, "*Efendim hep düşünüyorlar*," der. Timur, "*Ağır vergilere de-vam!*" emrini verir. Bir müddet sonra Timur yine sorar o belde halkının ne yaptığını. Adamları, "*Efendim gece gündüz sarışı söyleyip oynuyorlar*," derler. Timur o zaman şöyle der: "*Artık bırakabilirsiniz, demek kendilerinde mali kudret kal-madı, işi eğlenceye döktüler.*"

İşte demek şimdi de Kürt'te takat kalmadığını sanıyorlar ki, artık Kürtler şarkı söylesin iznini çıkarttılar.

Peki ne denir; eyvallah...

17.3.1991

ARTIK KÜRTLER KONUŞABİLECEKLER

Cidden Kürtler ne kadar Türk vatandaşlarına şükretseler yeridir. Baksanıza, konuşmalarına izin verdiler. Demek şimdiye kadar Kürtler konuşmuyor; ötüyor veya başka garip sesleri çıkarıyorlardı. Doğal olarak o vakit Kürt, insandan sayılmıyordu,; öyle ya bir insan tarifi şunu der; insan konuşan hayvandır. Demek konuşmazsa yalnız hayvanlığı kalıyor.

Büyük şairimiz Ahmedê Xani devrinde (400 yıl önce) Kürtçe konuşmak yasak değilmiş ki, Allaha şükredip övgüler sunuyor. Ahmedê Xani şöyle der:

*"...Hamd û sena ji xaliqe rahmanî
Ku Lisan duayê insani"*

Türkçesi: Övgüler ve teşekkür o iyilikçi Allaha olsun ki anlaşma kabiliyetini dile vermiş ve dili de insana vermiş.

Anlaşılan bu ara Allah ve Türk egemen kuvvetleri Kürdü Nasrettin hoca yerine koymuşlar. Rahmetli hoca dermiş ki; Allah beni sevindirmek istediğinde önce eşeğimi kaybettiriyor, sonra bana buldurarak sevindiriyor.

Kürdün de böyle. Kenan Evren cuntası Kürtçenin konuşulmasını yasaklıyor, sevgili soydaşımız Turgut Özal konuşulsun lütfunda bulunuyor. Peki Kürt nasıl bu devletin idaresine güvensin? Yarın Türkeş'in başka bir veledi silah çekip Kürdün ağzına kilit vursa, Kürt yine on yıl el işareti ile mi anlaşsın ve bu sefer de Efe Özal'ın affını mı bekliyelim?

Vallahi bence burada akla getirilecek bir deyim vardır. Şöyle: *"Hak verilmez alınır."*

20.3.1997

İNÖNÜ VE KÜRTLER

"Herkes hür olmalı. İnsan hakları ve demokrasiyi kabul etmemiz şarttır. Niçin bazı vatandaşlarımız anadilini konuşmasın ve şarkı söylemesin?"

Görüyor musunuz paşazadenin demokrasi anlayışını? Yani Kürde vereceği tavan hak, şarkı söyleyebilmelerine kadardır; yine Kürt kelimesini de ağzına almıyor, *"bazı vatandaşlarımız"* diyor.

Çünkü Kürt derse, demek Türkiye'de Kürt vardır denecek ve o vakit de babası İsmet Paşa'nın ruhu azab duyacak. En iyisi kem küm etmekte çareyi buluyor bizim uyuşuk profesörümüz Erdal İnönü.

Babası da öyle kem kümücü idi, ama kurnazdı. Sağırlığını bahane ederek işine gelmeyen teklifleri duymamazlıktan gelirdi.

Birgün ismet Paşa, Konya'da bir konuşma yapıyor. Malum o zaman Konya müteassıb kabul ediliyordu. Paşa konuşmasını bitirince yanındakiler, *"Paşam burası dindar bir yer, ama siz halka hitap ederken hiç Allah lafını kullanmadınız?"* İnönü gayet ciddi olarak cevaplar: *"Nasıl kullanmadım? En son Allahısmarladık dedim ya!"*

Erdal İnönü babası kadar mugalatacı değil ama, eğer birgün bizi ağzına alırsa,herhalde şöyle der: *"Şu Kürtleri susturun!"*

Ne yapacaksın; babasının oğlu dedik ya!...

24.3.1991

URFA'DA HALAY

Bazı iklimlerde nadide meyveler yetişir. Örneğin Akdeniz ikliminde narenciye ve muz, Seylan'da çay, Malatya'da kayısı gibi. Ama mübarek Ruhha veya Urfa keskin zekalı insanlar yetiştirir. Eski ve yenilerden birkaç örnek verelim.

1-Milattan sonra 303'de aslen Nusaybinli olan Mar Efrem Urfa'ya gider. Yoldan geçerken bir kadın kendisine hayran hayran bakar.

Mar Efrem - *Ne bakıyorsun hanım, yere baksana*

Kadın- *Ne diye yere bakacak mışım? Esas erkekler topraktan yaratıldığı için sen yere bak. Biz kadınlar erkeklerden türediğimiz için elbet bakmak hakkımızdır.*

2- Şair Nabi Urfa'nın Hilvan köylüsüdür. Kendisini Divan Şairi Nabi yapmıştır. Urfa'da küçük bir tahsildardır. Ama büyük Nabi'dir. Hırsız ve zalim olan Urfa Vali ve Defterdarını ince üslubu ile hicveder. Yani mizahi yazar.

Duyulur, kendisini işten atarlar. Nabi perişan olur. Bir nar ve ekmek bulur, bir duvar dibinde yerken Vali ve Defterdar oradan geçerken görürler. Vali acır. Muhafızlarına "*Gidin o adamı çağırın!*" der. Polisler gider, çağırırlar, ama Nabi, "*La o ez nayem!*" der. Yani, "*Gidin gelmiyorum!*". Vali getirilmesi için ısrar eder. Muhafızlar gider Nabi'yi tartaklayarak kaldırır- lar. Nabi'nin eteğine koyup yediği nar ve ekmek yere dökülür. Buna üzülen Nabi Kürtçe olarak der ki: "*Kuralaq ez nayem. Wekî ku ez dixum nan û hınar, ez kine wali têxim quze jina defterdar!*" Yani nar ve ekmek yediğini, gitmek istemediğini söyler ve Vali'yle defterdara ağır küfür eder.

Zaman geçer, Nabi İstanbul'a gelir. Divan şairi olur. Ama onu kıskanan şairler çoktur. Derler ki: "*Ulan adam olsaydın, kendi memleketinde olurdun.*"

Nabi onlara şu şekilde cevap verir:
"Öyle bir nehri muazzam gibi cûş etmişem
Fakat heyhat
kurak sahralardan akıp gitmişem."

Bunları niçin yazdım biliyor musunuz? Ama nereden bileceksiniz. Bakın ben söyleyeyim:Urfa'da **Halay** diye bir dergi çıkıyor. Çıkıyor diyorum ama belli olmaz. Çünkü daha üçüncü sayıda iken, Nabi gibi dikleşiyor ve paramız kalmadı diyor.

Ben dergiyi aldım, okudum ve de hayran kaldım. Abone oldum. Tüm Doğu ve Güneydoğuluların abone olmalarını rica ediyorum.

Derginin sahibi Müslüm Yücel'in 3. sayıya yazdığı şiirden bir örnek verelim, bakın:

*"Baksam sana
Baksam da dili tutulsa zamanın
Baksam sonu gelse sonu gelmez ağutların
Ağa odalarında ceylan postlarının*

*Baksam sana
Baksam da kör olsam
Görmesem sınır boylarında vurulan kuşları
Ah ömrümüze inen bulutlar
Özgürlük şehitleri, Halepçe çocukları."*

Bir zamanlar Urfalı ve tüm Doğulular Nabi'ye Dilan dergisi misali ilgi göstermemişler. Nabi şöyle demiş: "Öyle bir nehri muazzam gibi cûş etmişem. Fakat heyhat kurak sahralardan akıp gitmişem." Herhalde Nabi bu ilhamı Fırat Nehri'nin o zamanki halinden almıştır. Ama şimdi baraj yapılıyor. Ümit ederim ki biz de **Halay**'a baraj yapalım. Tüm Doğu'yu sulasın.

24.3.1991

"HER DİKTATÖRLÜĞE KARŞIYIZ"

Ne güzel laf...Akan sular durur. Daha ne desinler sayın profesör, yazar ve devlet adamlarımız...Bizden de: *Kahrolsun diktatör ve diktatörlük.*

Bakın ben çok yerli ve yabancı diktatör gördüm, ama üç tanesini anlatayım.

1. *Adolf Hitler*: Adam Alman ırkının dünya efendisi; diğer tüm ulusların da Alman uşağı olması gerektiğini iddia ederdi. Ve bu duygularla İkinci Cihan Savaşı'nı çıkardı. 20 milyon gencin ölümüne, tüm Almanya'nın harabeye dönmesine sebep oldu. Sonunda Almanya da mahvoldu, kendisi de...

2. *Benito Mussoloni*: Durup dururken "*Habeşistan İtalya'ya lazımdır*" dedi, 2500 yıllık Habeşistan'ı istila etti. Şairimiz Nazım Hikmet de üzüntüsünü şöyle dile getirdi: "*Taranta Babu..., Yaşamak ne güzel şey*"

3. *Saddam Hüseyin*: İran'daki kargaşadan yararlanmak hesabıyla, İran'a hücum etti. Milyonlarca gencin ölümüne ve ocakların sönmesine sebep oldu. Muvaffak olmadı çünkü, Kerbela'daki Hz. Hüseyin ve Ali'nin camisine gidip, Alevi büyüğü Humeyni aleyhine dua ediyordu. Tabii kabul olmadı duası. Bu sefer de Kuveyt'e hücum etti. Tabii yine olmayacak ve hem O, hem de Irak mahvolacak...

Peki 4. diktatör yok mudur?

Kuzey Irak'ı işgal edip oradaki Kürtlerin haklarına engel olmak demokrasi midir?..

Allah bize akıl versin: Görüyorsunuz ya, ne dediğimizi bilmiyoruz...

25.3.1991

KÜRT SORUNU ÇÖZÜLMEDEN DEMOKRASİ GELMEZ

Diyorum ki eninde sonunda bu devlet Kürdün kimliğini kabul edecek. Bizim çocuklarımız anlaşıacak. Birbirlerini Kürt ve Türk olarak kabul edip el ele verecek. Çokuluslu devlet çok...ABD, Sovyetler, İsviçre...Hep çokuluslu. Sovyet yazarı Cengiz Aytmatov'u okuyoruz. Aytmatov Sovyet kültürüne zarar değil, bir katkıdır...Bence Türkiye'de Kürt sorunu kardeşçe hallolmadan Türkiye'ye ne demokrasi gelir, ne işçi hakları gerçekleşir...Şimdi düşünün, bugün Türkiye'de Kürt nüfusu aşağı yukarı 30 milyona yaklaşıyor; yalnız İstanbul'da 4-5 milyon Kürt var. Mesela Mardin'de bir tek Türk yok. Hakkari'de, Siirt'te tek bir Türk yok...Herkes Türk olamaz. Biz Türk değiliz. Önce bizim kimliğimiz kabul edilmeli. Kürtlerin kitabı, televizyonu kabul edilmeli. Ben Kürdüm dediği zaman kimseye şüpheyile bakılmamalı...Güneydoğu'dan geliyorum. *"Acaba bizden kaç kişi onlardan kaç kişi öldü"* diye soruyorlar...Asker arabaları geçtiği zaman, *"Ah bir bomba atsaydım, hepsini öldürseydim"* diyorlar...Köye gidiyor, kapıyı kırıp, adamı yatağından, karısının yanından alıp götürüyorlar... Halbuki bir Konyalı ile bir Mardin köylüsünün birbirinden alıp veremediği yok. Bugüne kadar hiçbir hükümet, Doğu'ya ve Güneydoğu'ya samimi bir gözle bakmadı. Hep üvey evlat gözüyle bakıldı. Bunlar son bulmalı.

29.3.1991
Cumhuriyet Gazetesi

BİZDE DEVLET ANLAYIŞI

Görülüyor ki, bizde devlet kurmak bir şirket kurmaktan daha kolaydır. Örneğin tüm tarih boyunca zavallı Fransızlar, Almanlar, İngilizler ve Hollandalılar ancak bir devlet kurabilmişler.

Ama biz eğer KKTC'yi de sayarsak tarih boyunca 17 devlet kurmuşuz, bu marifetimizi, TBMM salonuna astığımız 16 avize ve cumhurbaşkanımızın forsuna koyduğumuz 16 yıldızla simgelemiştir.

Düşünüyorum da, iyi mi ediyoruz, fena mı ediyoruz?

Sakin bu devletlerimizi de şimdiki cumhuriyetimiz gibi her on yılda bir yaz-boz edip de bu sayıyı elde etmiş olmayalım? Bazen diyorum ki, keşke bizim de elalem gibi bir devletimiz olsaydı da doğru dürüst olsaydı. Denilebilir ki, 16 devlet kuran bir ulusun, devletçilik alanında herkesi geçmesi, uzman olması lazımdır.

Ama bakıyorum yarım yamalak Belçika devleti dahi bizi yerin dibine sokuyor. Meğer biz neymişiz? Bizde ne insan hakları, ne demokrasi, hatta doğru dürüst insanlık kuralları bile yokmuş. Raporları okudum, yalan bir şey yoktu.

Brüksel'de tolanan Avrupa İnsan Hakları Toplantısı'nda, bizim meclisimizde yeni kurulan İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Eyüp Aşık şöyle bir müdafa yapıyordu: *"Efendim insan haklarına saygılı olmak bir eğitim ve terbiye işidir. Onun için biz şimdi bir insan hakları dersini ilkokuldan itibaren okullarımıza koymak istiyoruz. İşte bu okullarda yetişecek çocuklar büyüyünce işkence yapmayacaklardır."*

İşte devletimiz! Ve devletimizi elalem içinde temsil edip bizi rezil eden bir misal! Yani Eyüp bey demek istiyor ki, şimdiki bizler işkence yapmamak için terbiye almadık.

Yapıyoruz. Kusura bakmayın biz yaştakiler yavaş yavaş öldükçe yetişen terbiyeli çocuklarımız yerimizi alacaklar. Ve böylece bizde de işkence kalmayacak.

Ama demezler mi Sayın Eyüp Aşık; senin hükümetin işkence aletlerini satın almak için bütçe ayırıyor? İnsanları ortazamanvari zindan hücrelerinde yatırmak için milyarlar harcıyor. İşkence yapmakla ün salan güvenlik kuvvetlerini, komutanları mükafatlandırıyorsunuz. Yaptığınız kanunlarla, teşvik ediyorsunuz. Bütün bunlar böyleyken uygar dünya nasıl ölümünüzü beklesin?

Belçika olayı şu: 6 senatör ve 9 çeşitli sendikanın genel başkanı Türkiye'ye gelip insan hakları konusunda bir rapor hazırlıyorlar. Sonuçta Türkiye'de ve bilhassa Kürt bölgelerinde hiçbir insan hakkının olmadığı, işkencenin bir devlet politikası olduğu sonucuna varıyorlar.

Peki basınıımız ve idare adamlarımız Belçikalılara neden kızıyor? Yalan mı? Değil!. Esasen bizim bütün bunları inkar etmemiz yalandır.i

Sen kalk ortazamandan kalma 141, 142 ve 163 gibi engizisyon maddelerini Ceza Kanunu'na al. Yurdunu ikiye böl. Bir bölümünü daha da vahşi kanunla idare et. 20 milyon vatantaşının anadilinde konuşmasını dahi yasakla ve bu yasağı da utanmadan kanun dahi olmayan Anayasa kanununa koy.

Ve ondan sonra insan haklarını ders olarak okullarında okut. Yahu deli miyiz ne? Vallahi okul çocuklarımız yüzümüze tükürecekler. Çocuklarımız biz demezler mi ki, "A büyüklerimiz, bizden önce siz TBMM'ne bu dersleri koyun ve okuyun!"

İşte bizde maalesef devlet anlayışı ve devlet terbiyesi budur.

30.3.1991

ŞAPKACI SÜLO

Bazı insanların tabiatı bazı hayvanların tabiatına benzer. Ben Süleyman Bey'in huyunu karasineğin huyuna benzetirim. Sineği elli kere şuradan buradan kovarsın, yine gelir sana konar. Demirel de böyledir. Salih Bedirhan adındaki Kürt şairi Arapça olarak Araplar için şöyle bir dörtlük yazmış:

Halak Allahufil ardı

Selase bi edeb

El Kelb ve Zıbban ve Arap

Yani, Allah dünyada üç edepsiz yaratmış; Köpek, Karasinek ve Arap. Şiir uzundur. Şairin gayesi tüm Araplara hakaret etmek değildir sanırım. Kovuldukça yanaşan Arap huyunu ifade etmek için bu teşbihi yapmış herhalde.

Şimdi Meclis ağzıyla gelelim Sayın Süleyman Bey'e. Kardeşim Süleyman, sen iki kere başbakan oldun. Başbakanlık kapısında asker düdük çalınca şapkanı alıp pıtır pıtır kaçtın. Bu huyunla Türkiye'yi en aşağı 20 yıl geri bıraktın. Ama bu kadar kovulmaya rağmen hala Türkiye'nin yakasını bırakmıyor, ahkam kesiyorsun.

Bakın, sayın Demirel Talabani'nin Türkiye'ye gelişi ve Kürt sorunu için ne yumurtluyor: "*Talabani ile görüşmek son derece tehlikelidir. Yanlış atılacak bir adım bizi ateşe sürükler.*" Sanki kendisi hep doğru adım atmış da başkasına yol gösteriyor.

Sayın Süleyman Bey, esasen 70 yıldır senin ve senden evvelkilerin adımı yanlışdır. Bu yüzden de ateşe sürüklenmişiz. Şimdi doğru, yalan, bu yaktığınız ateş söndürülmek isteniyor. Onun için habis ruhunuz muazzah oluyor.

İşte böyle Süleyman Bey.

31.3.1991

DOĞU'DA İLK FABRİKA

Kürdün varlığı gibi tarihini de yazmak yasaktır. Şimdi ben devlet eliyle Doğu'da kurulan ilk fabrikanın tarihini yazacağım, ama biliyorum bizim Türkeşçiler ve Kemalistler bunu da kötüye alacaklardır. Ama ne yapalım, yazması ve doğru yazması bizden, yanlış anlayıp öfkelenmesi onlardan olsun.

Diyarbakır'ı bilenler bilirler ki eski Diyarbakır surlar içinde idi. Dağ Kapısı'ndan Fis Kayası'na kadar da geniş ve antik bir mezarlık vardı. Bugünkü Şehir Sineması, Rakı Fabrikası, Eğitim Enstitüsü ve Hastane bu mezarlık yerinde kurulan kuruluşlardır.

Şeyh Sait olayında idam cezaları bu mezarlığın içinde infaz edilirdi. Bu idamlıklar içinde Doğulu birçok saygın din adamı da vardı. Örneğin Şeyh Sait, Şeyh Abdülkadir, oğlu Muhammed gibi. İdam edilenler İslami usule göre gömülmez, halka teşhir edildikten sonra, idam sehpalарının altına açılan bir çukura konur ve üzerlerine de toz toprak atılırdı.

İdamlar bitti. Diyarbakır'ın tüm etrafı boş arazi iken, Ankara'dan gelen bir emirle bu asılan Kürt şehitlerinin gömülü oldukları yerin üstüne hakaret olsun diye Rakı Fabrikası kurulmuştur. Bir bölümüne de şehir sineması yapılmıştır. Bütün bunlar sanki o din adamlarının inadına yapılmıştır. Gerçi Türkiye'nin birçok yerinde mecburen kamu hizmetleri için mezarlıklar kaldırılmıştır, ama Diyarbakır mezarlığı gibi hiçbir yerde mezarlıklar eğlence yeri ve rakı fabrikası kurulması için kaldırılmamıştır. Yol yapılır, şehir genişlemek mecburiyetindedir, park yapılır, ama rakı fabrikası yapılmaz. Yine şükrediyoruz, iyi ki, kalan bölümüne de kerhane ve bar yapmadılar. Tahmin ediyorum ki, bu kibarlıklarından değil de ya akıllarına gelmediğinden ya da vakit ve para bulamadıklarındandır.

Bunları yazmakla yeni yetişen nesillerin arasına kin sokmak istemiyorum. İsterim ki, yeni nesiller eskilerin geri kafalılığına sapmasınlar ve bir daha böyle çirkin şeyler olmasın.

7.4.1991

ASİMİLASYON POLİTİKASI VE AHLAK

Asimilasyon bir milletin başka bir millet içinde eritilmesi-
dir. Genellikle kültürce zayıf olan ulus, kültürlü ulus içinde
kaybolur. Örneğin Müslüman Araplar Kuzey Afrika'yı işgal
etti. Buraların halkı Kıpti, Berberi ve eski Kartacalılardı.
Arapların istilası sırasında Kuzey Afrika her bakımdan peri-
şan idi. Bugüne kadar geçen 1400 küsur yıl içinde, Mısır, Su-
dan, Tunus, Cezayir, Libya ve Fas Araplaşmıştır. Halbuki
bunlar Arap değildir. Buna en iyi kanıt da zenci Müslüman
Sudanlılardır. Zaten Araplar da kendilerini ikiye ayırırlar.
Araplar ve Mustarah yani Araplaşmışlar. Bu kategoriye Su-
riye ve Lübnan da girer. Hakiki Araplar Hicaz, Yemen, Um-
man ve Körfez şeyhlikleridir.

Aynı tarihlerde Araplar İspanya'yı da ele geçirdi ve
Endülüs devletini kurdular. Fakat Arap kültürü İspanyol
kültüründen üstün olmadığı için tüm Arap zulmüne rağmen
İspanyollar asimile olmadı, Araplaşmadılar.

Gelelim bize. Bin sene kadar önce Oğuz Bedevi aşiretleri
Ortadoğu'ya gelmeye başladılar. Geldiklerinde Ortadoğu'da üç
büyük medeniyetle karşılaştılar: İran, Arap İslam ve Bizans.
Ama kendilerinde hiçbir şey yoktu. Her Bedevi kavim gibi,
dövüşçü ve akıncı idiler. En büyükleri Selçuk Han bile okur
yazar değildi. 43 yaşında sünnet oldu, İslamiyeti kabul etti ve
ad değiştirerek "*Muhammet Selçuk*" oldu. Gerçi bugün bir İsl-
am Selçuk ve Osmanlı medeniyeti vardır, fakat bu kültür yu-
karıda saydığımız üç medeniyetin bir sentezi, bir kompozisyo-
nudur. Dedikleri gibi hayali Orta Asya çöllerinin kültürü
değildir.

Selçuklu ve Osmanlılar bunu bildikleri için, hiçbir zaman
egemenlikleri altına aldıkları milletler üzerinde bir asimilas-
yon politikası gütmədiler. Ta TC devrine kadar.

Osmanlı hiçbir zaman Kürt, Arap, Çerkez, Laz, Arnavut ve buna benzer milliyetlere Türk demedi. Beş yüz yıl gül gibi geçinip gittiler.

Ama Cumhuriyet yöneticileri bir çırpıda bu mantıklı kuralı bozarak "*Hepsi Türktür*" dediler, hatta bu arada çingeneleri de Türklüklerine aldılar. İşte bugün Türkiye'deki rahatsızlıklar bu yanlış politikadan kaynaklanıyor. Bu politika ile yalnız vatan-daşlar arasına kin girmiyor, ahlak da bozuluyor. Her sabah ilkokulda okuyan Kürt çocuklarını okul bahçesinde toplayıp, "*Türküm, doğruyum*" yalanını çocuğa empoze etmenin manası varmıdır?

Hiç unutmam, kızım ilkokula gidiyordu. Birgün kucağıma atlayarak dedi ki: "*Baba yahu yorulдум be! Okula gidiyoruz Türk oluyoruz, eve gelince Kürt oluyoruz. Bu nasıl iştir?*" Çocuk haklı idi, ama bundan mesul olan da ben değildim, devlet politikası idi.

Hatay dolaylarında, Arap fellahlara, *siz Türksünüz, Moğolistan'ın bilinmeyen Hatay adlı bölgesinden gelmiş Hatay Türksünüz* diyorduk. Mitingler yapılıyordu. Bir gün Adanalı fabrikatör Emin Bey'i de kürsüye çıkardılar. Adam iyi Türkçe bilmeyen bir Araptı, ama emir vardı. Adam birkaç kere elini göğsüne vurarak yalan yere yemin etti. Yemin şöyle idi hiç unutmam: "*Kur'an hakkı için biz Türkdür! Vallahi billahi biz Türkdür!*" Koskoca adam yalan yere yemin edip kürsüden inmişti.

Peki ne lüzum var bütün bunlara ve bunlar vatandaşın ahlakını bozmaktan başka neye yarıyor?

Dikkat edilirse ne ilkokul bahçesinde "*Türküm doğruyum...*" diye yemin ettirilen çocuklar ne de fabrikatör Emin Bey'in çocukları kendilerini zorla Türk kabul etmiyorlar. Bu gün Kürt peşmergelerin çoğu böyle kendilerine yalan söyletilen Kürt çocuklarının büyümüş olanlarıdır.

13.4.1991

SOYDAŞLIK VE TURGUT ÖZAL

Baba kardeşim, soydaş olsun da, bilmem "*nedeni ne olursa olsun*" demiş.

Şimdiye kadar TÖ'nün Saddam Hüseyin'e olan hıncını herkes, Amerika'nın teşviki sanıyordu. Ama şimdi anlaşılıyor ki, olay böyle değil. Olay tamamen bir soydaşlık gayretinden kaynaklanıyor. Bravo soydaşımız TÖ, zeki olduğun kadar gayretli ve namuslusun da.

Zekisiniz evvel allah, çünkü bir ülkeyi parmağınızda oynatıyorsunuz, içtenlikle bravo. Ama asıl güzel olan sizin soydaşlık gayretinizdir. Bakın, onu da açıklayayım.

28.12.1990 günü televizyonun 1. kanalında sayın TÖ şunları söyledi: "*Sanki Saddam Hüseyin (Irak Kürtleri Sekbav Hüseyin derler. Kürtçede sek köpektir ve bav'da babadır. M.Anter.) diktatör değilse, muhalefet liderleri ayağına kadar gidip el sıktılar*" Yani Ecevit, Erbakan ve Erdal İnönü... "*Halepçe'de 5 bin masum Kürdü kimyasal silahlarla öldüren o değil mi? Kalanlar da yara-bere içinde Türkiye'ye, VATANTADAŞLARIMIZIN IRKDAŞLARINA sığındılar. Bunu unutmayalım.*"

Ha gayret sevgili Özal. Malatya'nın gözü de helal süt emmiş bir evlat görsün. Sen İnönülere bakma.

Zaten senin Irak Kürdü ile soydaş olan vatandaşların da bu döküntü parti başkanlarından bir şey beklemezler.

Geçen gün TBKP lideri Haydar Kutlu, televizyonda "*Partimize en yakın parti Anavatan Partisi'dir*" dedi. Herkes şaşırды. Şimdi ben de diyorum ki, Partim olan HEP'e en yakın parti ANAP'tır ve O'nun şefi TÖ'dür. Ve tavsiye ederim; seçimlerde eğer doğru dürüst düşünmeyip menfaat peşinde gideceklerse, Anavatan'a rey versinler. Bu hususta bir anım var.

1963'te Aziz Nesin Balmumcu'da tutuklu idi. Ziyarete gittim. Ama, Adana Erkek Lisesi'nden sınıf arkadaşım Avukat Mustafa Deliveli'nin de o:ada olduğunu öğrendim. Mustafa DP'li idi. Onu da çağırttım, geldi. Konuşuyoruz: Bir aralık Mustafa, "*Musa seçim var. Ben Hatay'dan senatörlüğe adaylığımı koyacağım. Ne dersin?*" Ben daha cevap vermeden Aziz atıldı: "*Kazanırsın, sanki diğerleri senden daha mı çok namussuzdurlar?*"

İşte bizim devlet ve burjuva partileri, ki ben bunlara adi ticaret şirketleri diyorum, bu anımı hatırlattı. Öyle ya; soydaşlarımız reyini doğru dürüst kullanmayıp Ecevit, İnönü ve Demirel'e vereceklerine, bari Özal'a versinler. Hiç olmazsa Özal ve diğerleri bizi azar azar öldürüyorlar; ama Süleyman Demirel kökümüzün kazılmadığından şikayetçi...

10.5.1991

ŞAŞKIN ÖRDEK KIÇTAN SUYA DALARMIŞ

Bu ara devlet adamlarımız tam şaşkın ördeğe döndüler. Kıbrıs'ta şaşkın, Ermeni meselesinde şaşkın, hele hele Kürt meselesinde daha ileri giderek sapıtıyorlar.

Bakın, bugün Türkiye ve dünya bültenlerinde Özal ve Bush arasında geçen konuşmayı nasıl veriyorlar:

Özal: *"Efendim her demokrat memlekette herşey münakaşa edilir. Ama bazı nadir istisnalar, onlar münakaşa edilmez. İşte Ermeni Meselesi de bu istisnalardan biridir."*

Ve demek istiyor ki, Kıbrıs ve Kürt meseleleri de öyledir. Yani, haksız davranışlarının demokrat ülkelerde konuşulması Türkiye'nin hoşuna gitmiyor.

Hz. Muhammed'in beğendiğim tek bir duası vardır. Der ki: *"Yarabbi bana iyi işleri nasip et."* Bu ara Mahmmedi geçinen hükümetimize bakıyorum, onlara tam Muhammedlerinin isteğinin aksi nasip oluyor.

Kıbrıs'ta haksız, Dicle-Fırat sularında haksız, Ermeni Sorunu'nunda haksız ve Kürt sorununda haksız oğlu haksız.

Hani korkmasak, Azerbeycan'da da kendimize bir haksız pay alacaktık.

Türkiye'nin durumu cidden çok zordur ve dünya anlayışı da biraz kıt gözüküyor. Bütün dünya bilir ki, Türkler Orta-doğu'da göçebe ve zorba bir millettir. Bir zamanlar bu zorbalık birçok ulusa söktürülüyordu; Araplara, Acemlere, Kürtlere, Bulgarlara, Arnavutlara, Macarlara ve Yunanlılara. Bu uluslar uyanıp kuvvetlenince haliyle milli birliklerine sahip çıkmaya başladılar. Ve değişmelerle (mübadelelerle) bu ülkelerdeki *"Türküm"* diyen birçok Türk ve dönme, Anadolu'ya yerleştirildi. Ancak bütün bu ülkelerde artıklar da kaldı. Türk hükümetleri, dünya kamuoyunda, bu kalanlar için ken-

dilerini gülünç duruma düşürüyor. Sanki tüm Türk tebaası mutlu da dışarıda kalanlar muzdarip gibi...İşte geçen sene Bulgarya'dan Türkiye'ye gelenler gözönünde. Bu gelenlerin yarısı Jivkov'un Bulgarya'sına bile geri döndü.

İşte şaşkın Türk hükümetlerinin 65 yıllık tablosu bunlar.

13.11.1991

BİLGİÇ PAŞA: KENAN EVREN

Derler ki, bir insan konuşmasını bilmiyorsa, en iyisi susmasıdır. Fakat, zoraki yedinci reis-i cumhuremiz hazretleri Kenan Evren, bu basit kuralı dahi bilmiyor. Sanki devr-i zorbalığında Türkiye'yi ihya etmiş de; gözü arkada kalmasın diye hala parazit yapıyor.

Yahu paşa; derler ya, bir deli kuyuya bir taş atar, ancak akıllı kırk kişi o taşı kuyudan çıkarabilir: Sen yedi-sekiz sene içinde Türkiye'nin tüm demokratik kural ve kanunlarını öyle berbat ettin ki, senden sonra gelen ve gelecek olan tüm hükümetler, senin faşist ve insanlıkdışı kurallarını Türkiye'den zor temizleyecekler. Ama görülüyor ki, sen hala bu fakir Anadolu halklarının peşini bırakmıyorsun. 13 Kasım 1991 tarihli Milliyet gazetesinde, senle yapılan bir mülakatı okudum. Ciddiden sana ve Milliyet gazetesine yakışan bir söyleşi idi. Şimdi o söyleşiden bir kaç inci zikredelim. Eğer dediklerini beğenirsen, o vakit ben Kürtlere değil; sana acırım...

Bakıyorum bu sefer falcılığa başlamışsın. Bak, ne diyorsun: *"İran, Irak, biz; Ortadoğu'da bir Kürt devletinin kurulmasını istemiyoruz. Kürt milletine sorarsanız, onlar da taraftar görünmüyorlar aslında. Ama tabii ki böyle başlayacak: Onlar, evvela eşitlik haklarımızı almak istiyoruz, ama katiyen TC topraklarından ayrı bir bütünlüğe bürünmek istemiyoruz, falan diyecekler. Önce öyle başlayacak ama, bir zaman gelecek; 20 sene sonra mı, 30 sene sonra mı, bilemiyorum; o zaman ayrı bir devlet kuracağız diyeceklerdir. Gidiş o istikamettir."*

Görülüyor ki, büyük devlet adamı, hem Kürtleri ayrı bir millet olarak kabul ediyor ve hem de 30 sene sonra için, bu Türklerle bütünlük içinde yaşamak isteyen Kürt milletine şüphe ile bakıyor. Gel de bu köhne ve paslı kafalı zihniyetten masum Türk ve Kürt halkına hayır bekle...

Başka bir hasret yazısının bir yerinde de şöyle bir cevher yumurtluyor: *"İtiraf edelim ki o bölgeye bütçeden çok para ayırdık ama ihmal o kadar büyüktü ki, biz bir şey yapamadık."*

Ama paşa bilmiyor ki, oraya ayırdığı para; hapishane, karakol, köy korucusu maaşları ve de sahtekar muhbirlerin ikramiyelerine harcandı.

Paşa; bak ben sana kendi açımdan insani bir tavsiyede bulunayım: Sen bu milletin sırtından geçinen birisin. Boğaziçi'ndeki lüks ordu evinde, krallar dairesinde, bedava yaşayıp böylece incir çekirdeğini doldurmayan laflar etme. Şimdiye kadar ettiklerin yanına kalırsa, öp de başına koy...

14.11.1991

BENİM HÜKÜMET BRİFİNGİM

Bu ara brifing modası çıktı. İki de bir askerler yeni hükümete brifing veriyorlar. Ve ne tuhaftır ki, ödevi yurt savunması olan ordu, işini gücünü bırakmış Kürdistan'la uğraşıyor. Brifinglerinde verdikleri "yüksek askeri bilgi" ise, nasıl daha fazla memleket çocuklarını öldürecek tedbirler alınacağı ve bu tedbirleri kolaylaştırmak için bu fakir millete milyarlar hatta trilyonlarca yük getirecek araç-gerecin nasıl alınacağıdır.

Geçen, daha doğrusu göçen Mesut Yılmaz hükümetinin bu şer işler için bütçeye koyduğu; genel Türkiye bütçesinin %11.5'i olan ve rakam olarak 12 trilyon 685 milyar tutan para az görülerek, yeni hükümetin bu işlere daha fazla para ayırmasını, "*fedakarlık yapılmasını*" istiyor askeri çevreler...

Aynı gün (29.11.1991) tarihli gazetelerde, Genelkurmay Başkanlığı'nın utanç verici bir ilanı yer alıyordu. Uzman çavuşluk için; Kürdistan'da PKK'ya karşı harp edecek bu genç ve fakir Türkiye çocuklarını kan ile karşı karşıya getirmek için, neler vaat etmiyor ki: Ayda üç milyon küsur net maaş, lojman, yüksek ikramiye ve 32 yaşından sonra emeklilik...Bir evlendirme eksikti...

Ama Genelkurmay bilmez ki, tüm bu vaatler, Türk-Kürt halkları arasında kontrolsüz kin ve nefret yaratacaktır. Ayrıca bu para, senin ilanına uyup sözüm ona uzman çavuşluğu kabul eden gençlere verilen hayat sigostası primidir. Yarın o çocuk ölürse, senin yapacağın iş, "*Şehit olmuş*" demen ve bedava, çocuğun asker arkadaşlarına yaptıracağın Türk bayrağına sarılı tabutunu, gavur Beethaoven'in cenaze marşı ile kaldırmaktır.

Şimdi ben, yeni hükümete, insani bir brifing vereceğim. Benimki çok daha ucuz ve faydalıdır.

Bak sayın hükümet: Önce, hiç bir masrafı olmayan demök-

rasıyı ve insan haklarını kabul edeceksin. Bunlar olduktan sonra, kendiliğinden işkence kalkacaktır...Paşalarını, hakiki memleket ödevlerine göndereceksin. Yani bu asker paşalar, politikada sizden daha mı bilgilidirler? Eğer öyle ise siz istifa edin, onlar bizi açıkca ve erkekçe idare etsinler... Ama eğer eski ve yeni; *"devletin güvenlik güçleri"*nden suçlu olanlar varsa, onlar da suçları oranında cezalandırılsın. Tabii en başta K.Evren... O vakit, tüm tarih boyunca bu memleketin canla, başla çalışanları 20 milyon Kürdü yanında bulacaksın... Sen bakma dönme muhacirlerin lafına. Zaten 70 yıldır Kürt ve hakiki Türk'ün arasını açan, bu devşirme yeniçeri çocuklarıdır. Hiçbiri üç nesillik dedesini sayamaz... Gerçi ırkçı değilim ama, insanlar da bir nevi hayvandır; hiç görülmüşmüdür ki, bir yük beygirinin koşu atı olduğu?

Şimdilik *"sayın hükümet"* diyorum. Belki, icraatınıza göre fikir değiştirir; size ya *"çok sayın hükümet"* derim veya *"sayın"* sözümü hepten geri alırım..

30.11.1991

KÜRTLER VE ASKERLİK

Hakikatten hükümet ve ordunun işi, bu Kürt sorununda çok zorlaştı. Ama bu zorluk onların eseridir. 21. yüzyıla giriyoruz; bir millet, Cengiz Han ve Timurlenk yasaları ile idare edilir mi? Bu gün onların Anadolu'ya muhacir olarak yerleşen torunları "*olur*" diyorlar. Peki nasıl olur?...İşte böyle olur...

Sen kalk, askeri komutan olarak "*Kürt kökenli askerler mühim yerlere, yani depo, cephanelik ve stratejik yerlere nöbetçi yapılmasın. Doğu ve Güneydoğu'ya oranın çocuklarını göndermeyin*" de...Endişe, "*Kürt kökenli askerlerin silahlarıyla birlikte PKK'ya katılmaları*" imiş...! Demokrat Dersim komutanı general ise birliklere şu emri yayıyor: "*Yakala ve öldür!*"

Şimdi, ordunun yapacağı, Kürt kökenli erleri suflı işlerde çalıştırmak...Ama o da olmuyor. Baksanıza; Kürtleri kahveci yapmışlar, bu sefer de generalleri zehirlemeye kalkıyorlar...Yarın mutfaklarda da aynı işi yapabilirler...

Hükümet ve ordunun önünde iki seçenek vardır:

1- Ya tüm Türkiye çocuklarına inançla bakacak; tüm Kürtlere demokratik ve insani haklarını verecek, böylece güvence sağlayacaktır... Zira 20 milyon genç Kürt nüfusundan her yıl 250 bin genç, askere alınıyor. Peki, bu kadar "hain" gençle nasıl başa çıkılacak?...Bir alman atasözü der ki, "*Çocuklarınıza ne ceza vererseniz veriniz; ama onlara hain demeyin; sonra hain olurlar*" Bu bir.

2- Eskiden Türkiye'de gayri müslimlere yani, Yahudi, Rum ve Ermenilere silah verilmezdi. Peşin olarak hain sayılırdı bu vatandaşlar. Zamanla, ordunun bu çirkin kararı dünyaca ayıplandı ve kaldırıldı. Şimdi, ikinci seçenek olarak, bu usulün Kürtlere uygulanması kalıyor...

Ne kadar ayıp ve çirkin, değil mi? Ama bu ayıp, resmi görüşün eseridir. Kürdü bu kadar horladıkdan sonra...

Şimdi benden de üçüncü seçenek: Devletin aklını başına almazı lazım. Zartla-zurtla devletin ne hale geldiğini görüyoruz. Öyle kurallar koymalıyız ki, birbirimizi zehirlemeyelim ve yakalayınca da öldürmeyelim...Devlet "*yakala ve öldür*" derse, onlar da devleti zehirlerler.

Bu yazıyı, 6.12.1991 tarihli gazetede çıkan, genelkurmay başkanı ve diğer komutanları iki Kürt kökenli erin kahve ile zehirlemeleri haberi üzerine yazdım. Ne kadar çirkin ve ayıp...Geniş kapsamlı ve çok üzücü bir olay...74 ile bu çocukların yakalanması için emirler gönderilmiş. Tüm güvenlik kuvvetleri; emniyetiyle, MİT'iyle, Tim'iyle ayağa kalkmış. Diyelim bu iki er yakalandı ve idam edildi: Peki olay bitecek mi?..Er de çok, zehir de çok, komutan da çok.

Yine, Zerdüşt peygamberin bir ayeti geçerlilik kazanıyor. Şöyle der Zerdüşt: "*Fenaların değil; fenalığın düşmanı olun*" Demek istiyor ki, kötüler o yola düşüren olayları ortadan kaldırsın ki, fenalar türemesin...

Diyeceğimiz bu kadar. Allah bizi ıslah etsin. Daha ne denir?

6.12.1991

SIYONİZM VE ARAP BAAS PARTİSİ

Bugün 6 Aralık 1991. Ajanslar diyor ki, "*Arap Birliği, Birleşmiş Milletler'in, siyonizmin bir terör olduğuna karar vermesini istedi*"

Vay iki gözüm medeni Araplar; demek siz terörist değilsiniz de siyonistler terörist, öyle mi?... Şu döküntü halinize bakın. Hala, ortaçağ Arap vahşetini canlandırmak için Baas Partisi'ni kuran sizler terörist değil, siyonistler teröristtir?

Siyona, Kudüs'te Hz.İsa'nın asıldığı bir yerdir. Binlerce yıl boyunca ezilen Yahudiler bu yere yani anavatanlarına sahip olmaya çalıştılar. Siz bakmayın şunun-bunun "*İsrail, Büyük İsrail'i istiyor*" demelerine. Büyük İsrail neresi ki geri alsınlar? Zaten Tevrat'ta, İncil'de ve Kuran'da "*Ari mev-ut*" yani Allah tarafından Benî İsrail'e söz verilen yer, bugünkü İsrail'dir; hatta Golan tepeleri hariç...Ama Baas partisinin iddiası, Emevi ve Abbasi devirlerindeki toprakları ele geçirmektir. Baas partisi programında Arap devletinin haşmetli hududu şöyle belirlenir: "*Atlas Okyanusu'ndan Türkistan'a kadar ve Kafkasya'dan Toros dağlarının güneyine kadar, Arabın olması gerekir*"

Mardin'de deliler arasında geçen ve Araplara uygun olan şöyle bir öykü vardır...Şunu evvela arzedeğim: Doğu ve Güneydoğu illerinde, zengin aileler de çokca deli vardır. Sebebi de şu: Biz aşiret Kürtleri, kadına miras vermeyiz. Bakınız, mücevharat vb. taşınır mal mal veririz ama arazi daima erkek çocuklarındır. Tabii bu kural islami bir kural değil; eski dinimiz olan Zerdüştlüğün bir şeriatından kaynaklanır. Ama, şehirlerde yaşayan Kürtler ve güya medeni olan Arap ve Türkler kızlarına gayri menkul; yani arazi, ev, dükkan ve hanlar da verirlerdi. İşte bu zenginler malları yabancıya gitmesin diye hep aile içerisinde birbirleriyle evlenmişler ve böylece uzun zaman içinde bu iç evlenmeden dejenere olmuşlardır.

İşte bu tip Mardinli iki aile olan Mirzo ve Hacı Gozê'lerden iki tane zır deli vardır. Bunlar, ayaklarına pranga takılarak korunuyorlardı. Tesadüf ya, bir gece ayaklarındaki prangalarla sokağa çıkmışlar. Mardin'in o dar sokaklarında Mirzoların evinin önünde birbirlerine rastlamışlar ve başlamışlar birbirlerini dövmeye...Dayak yiye yiye birinin aklı başına gelmiş ve Mirzolarla seslenmiş: "*Mirzolar!*" diye bağırmış. Mirzolar sokağa bakmışlar ki, Hacı Gozêlerin delisi ile Mirzoların delisi kıyasıya, delice, birbirlerini dövüyorlar. Gozê delisi demiş ki: "*Yahu Mirzolar utanmuyormusunuz böyle gece yarısı delinizi sokağa bırakmaya?*" Mirzolar: "*Peki senin ne işin var orada?*" deyince, Gozê delisi, "*Ben böyle!*" demiş. Mirzolar da, "*Bizimki de öyle!*" demişler...(Öykü arapça olduğu için Türkçe güzel olmuyor.)

İşte araplarla yahudilerin birbirlerini teröristlikle itham etmeleri bana, Arap ve İsraillilerden bile daha akıllı olan bu iki delimizi hatırlattı...

8.12.1991.

KISIR TÜRKİYE

Bu ara, tüm sözümona devlet adamlarımız ve köşe yazarlarımız, sanki anlaşmışcasına şöyle kelimeler ederler: *"Dünya yeni yeni olaylara gebe...Veya, yeni yeni doğumlar yapıyor"*

Ama Türkiye?...Eh, Türkiye ya iğdiş edilmiş bir harem ağası veya Rahşan Ecevit gibi kısırdır, bir türlü doğuramaz. Efendim; Sovyetler şimdiye kadar 14 cumhuriyet doğurdu. Balkanlarda Yugoslavya 6 cumhuriyete gebe...Ama Türkiye tam kısırdır.

Bakın ben, Türkiye bölünsün, Kürdistan Cumhuriyeti kurulsun demiyorum. İsterim ki bugünkü Türkiye toprakları üzerinde öyle bir cumhuriyet devleti kurulsun ki; ne Türk ve ne de Kürt cumhuriyeti olsun. Her ikisinin kardeşce bir devleti olsun. Bu devlette Türk'ün ne kadar hak ve imtiyazı varsa, Kürdün de olacak...Yoksa, başbakanımızın nutuk meydanlarında *"Söyleyin; su mu elektrik mi, yol mu, diliniz mi?...Verelim"* işi değil. Bu, *"babamızın hayrına verelim"* demektir.

Yok Süleyman bey; biz sadaka değil, hak istiyoruz. Bir Aydın'ın bu vatanda bir Diyarbakırlı'dan daha fazla hakkı yoktur.

Bakınız, Kahraman Maraş, Gazi Antep, Şanlı Urfa var da; Şanlı Aydın, Kahraman Manisa, Gazi Balıkesir yoktur ha!.. Aklımızı başımıza alalım.

Mecliste, bir Kastamonu milletvekilinin Karşı ve Şırnak milletvekili Mahmut Alınak'a hücum edişini çok yadırgadım. Yahu sen kim, Mahmut kim? Eğer sen Mahmut'tan daha kilolu isen, ne güzel ki kafan küçüktür, a Ilgaz ormanlarının evladı...

Ancak şunu da söyleyeyim ki, bu ara Demirel ve İnönü, Türkiye'ye bir şans görünümündeler. Dağılmış bir kitabın şirazesi gibidirler. Temenni ederim, sonuna kadar, bu kendini bilmez ve aldıkları maaş oranında memlekete bağlı olan güruha uymazlar.

5.1.1992

"GÜNEYDOĞU'DA SORUN, PKK"

Yazımızın başlığı, 31.1.1992 tarihli gazetelerde çıkan sayın İnönü'nün beyanatındandır. Şırnak'ın İdil ilçesinden liseli çocuklar, bölgelerinde kendilerini üzen kontr-gerilla hareketlerini şikayet etmek için ta Ankara'ya; büyükleri olan Erdal İnönü'ye gelmişler.

Gerçi İnönü'yü mat etmek kolaydır ama, bu sefer çocuklar O'nu hemen *"kiş"* ve *"mat"* etmişler...Bir çocuk İnönü'ye diyor ki, *"Sen demokratım diyorsun ama, Leyla Zana Kürtçe konuştu diye O'nu partiden attın. Yazıklar olsun sana"*

İnönü ve çocukların bu durumuna uygun tarihi bir öykü vardır. Şöyle: Sultan Abdülhamit zamanında, Milli aşireti reisi ve Güneydoğu Hamidiye Alayları başkomutanı İbrahim Paşa'nın zulmü, bugünkü kontr-gerilla ve korucularinkinden aşağı değildi. Nihayet, bugünkü İdilli çocuklar gibi, Güneydoğu'dan bir heyet şikayet için Sultan Hamit'e gelir. Heyet, Yıldız Sarayı'nda sultan Hamit'in huzuruna çıkarılır. Ancak sultan Hamit'in hafiyeleri heyetin niçin geldiğini önceden sultana anlatmışlar...Daha heyet konuşmadan sultan Hamit, *"Hoş geldiniz. Benim aziz evladım İbrahim Paşa nasıldır? Sıhhati yerindedir İnşallah?"* deyince, heyet kendi arasında, *"Birader, biz oğulu babaya nasıl şikayet edelim?"* diye düşünerek cevap verirler: *"Çok iyidir sultanım. Hürmetleri var. Ellerinizden öper"* diyerek geri dönerler.

Bizim çocuklar gerçi ataları heyet gibi susmamışlar ama İnönü sultan Hamit gibi hareket etmiş. Bakın bizim fizik profesörü ne diyor: *"Güneydoğu'da dediğiniz sorunlar PKK terörünün başlamasından sonra ortaya çıktı. Güvenlik güçleri buna karşı vatani ve sizi korumak için uğraşıyorlar."* Böylece kontr-gerillaya selam çakıyor. Yani demek istiyor ki; kontr-gerilla, özel tim ve köy korucuları olmasa, PKK gelip hepimizi keser ve vatanınızı satar!..

Görüyormusunuz, güya müspet bilim profesörünün kafa çalışmasını? Bence hiç kimse bilmezse İnönü'nün 70 senedir Doğu ve Güneydoğu'daki devlet terörünü bilmesi lazımdır. Çünkü bu çirkin ve insanlık dışı olaylar O'nun muhterem pederinin zamanında başladı. Eh, kırk sene evinde konuşulan bu olayların planını eğer duymadıysa, kulaklarında bir arıza var demektir.

İnanın, bu yamuk düşünceli devlet adamlarımızın biz Kürtlerden ziyade Türklere zararı dokunuyor...Allahaşkına, bir devlet adamı Erdal İnönü gibi nasıl konuşur?..

Allah uzun ömür...

1.2.1992

Pelê Sor Yayınları

- ☐ **NEWROZLADIK ŞAFAKLARI**
Edip Polat
- ☐ **KÎNE EM?**
(Kimiz Biz?)
Cigerxwîn
- ☐ **KÛRT HALKINA KARŞI NASIL SAVAŞTIK!**
Bir Askerin Anıları
(Toplatıldı)
- ☐ **FİLİSTİN İŞÇİ HAREKETİ**
Esat Sakar - Filistin Araştırma Merkezi
- ☐ **HELBESTÊN WELATÊ BINDEST**
(Tutsak Ülkenin Şiirleri)
M. Sait Alpaslan
- ☐ **Kürdistan Komünist Partisi**
SAVUNMA
1986 Diyarbakır ve İstanbul KKP Davası
Savunma Belgeleri
- ☐ **MARKSİZM VE SORUNLARIMIZ**
Teslim Töre
- ☐ **ANTOLOJİYA HELBESTVANÊN KURD**
(Kürt Şairleri Antolojisi)
Derleyen: A. Bali

"Yeni kuşaklar kitabımızın adından birşey anlamıyorlarsa, haklılar. Nereden bilecekler ki Vaka'nın olay, Name'nin de mektup veya yazı olduğunu? Hele, yi'nin ikisini birleştirerek 'olayın yazılışı' olacağını nereden bilsinler?..

Kitabımızda o gün, o hafta veya ay içinde olan olayları, olabildiği kadarıyla aynen yazdık... Eh, herhalde Musa Anter'in 1987-1992 Vakayiname'si ile atamız Maryaşa'nın 487-497 Vakayiname'si arasında biraz fark olacak ama, bu fark çok değil. Çünkü, bakıyorum 1500 sene içinde insanlık çok az ileri gitmiştir."

"Şexo Musa Anter yetmiş, torunu Roni Musa Anter dört yaşında. Bu da bir vakadır."

M.ANTER

